



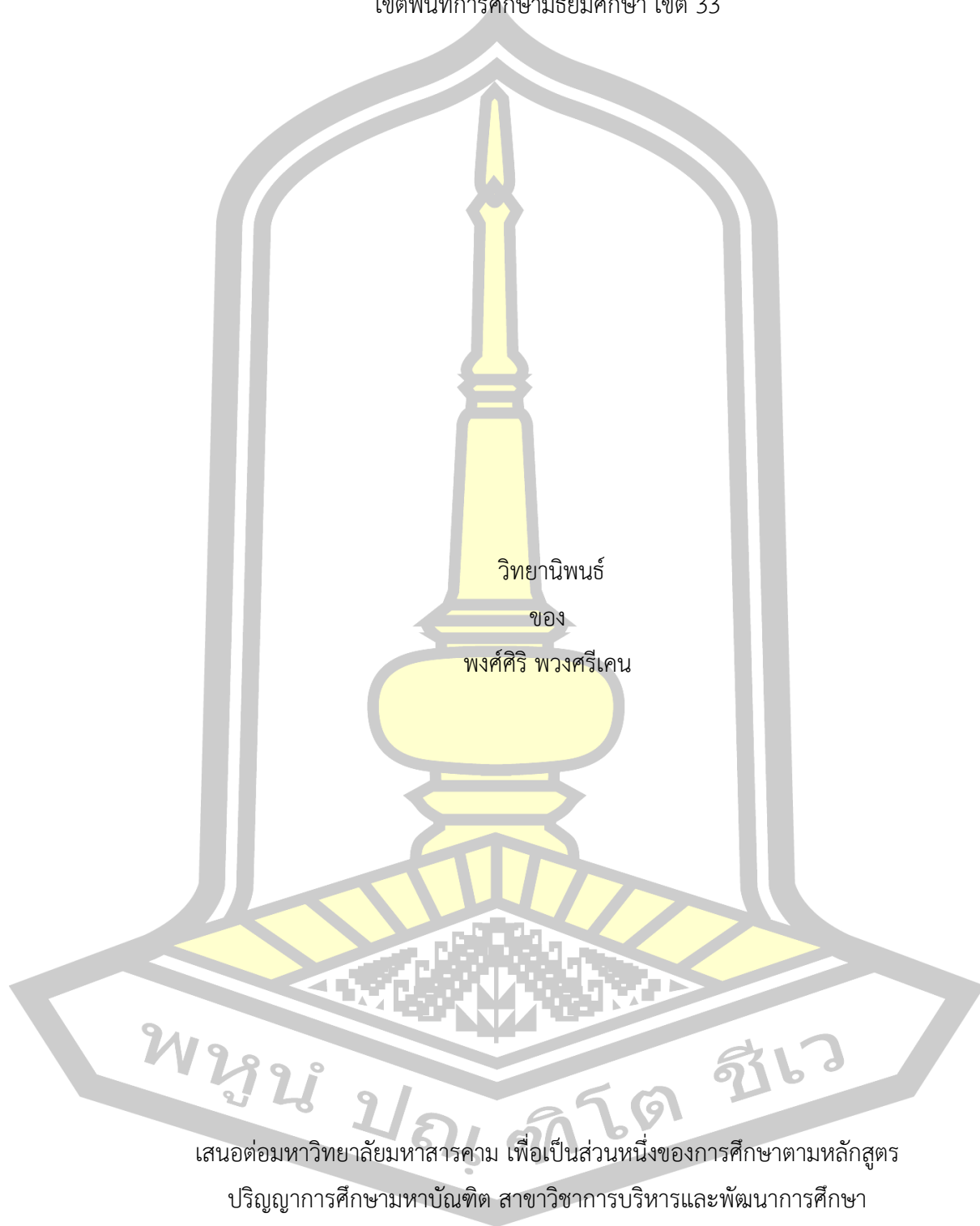
การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

วิทยานิพนธ์
ของ
พงศ์ศิริ พวงศรีเคน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
มิถุนายน 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

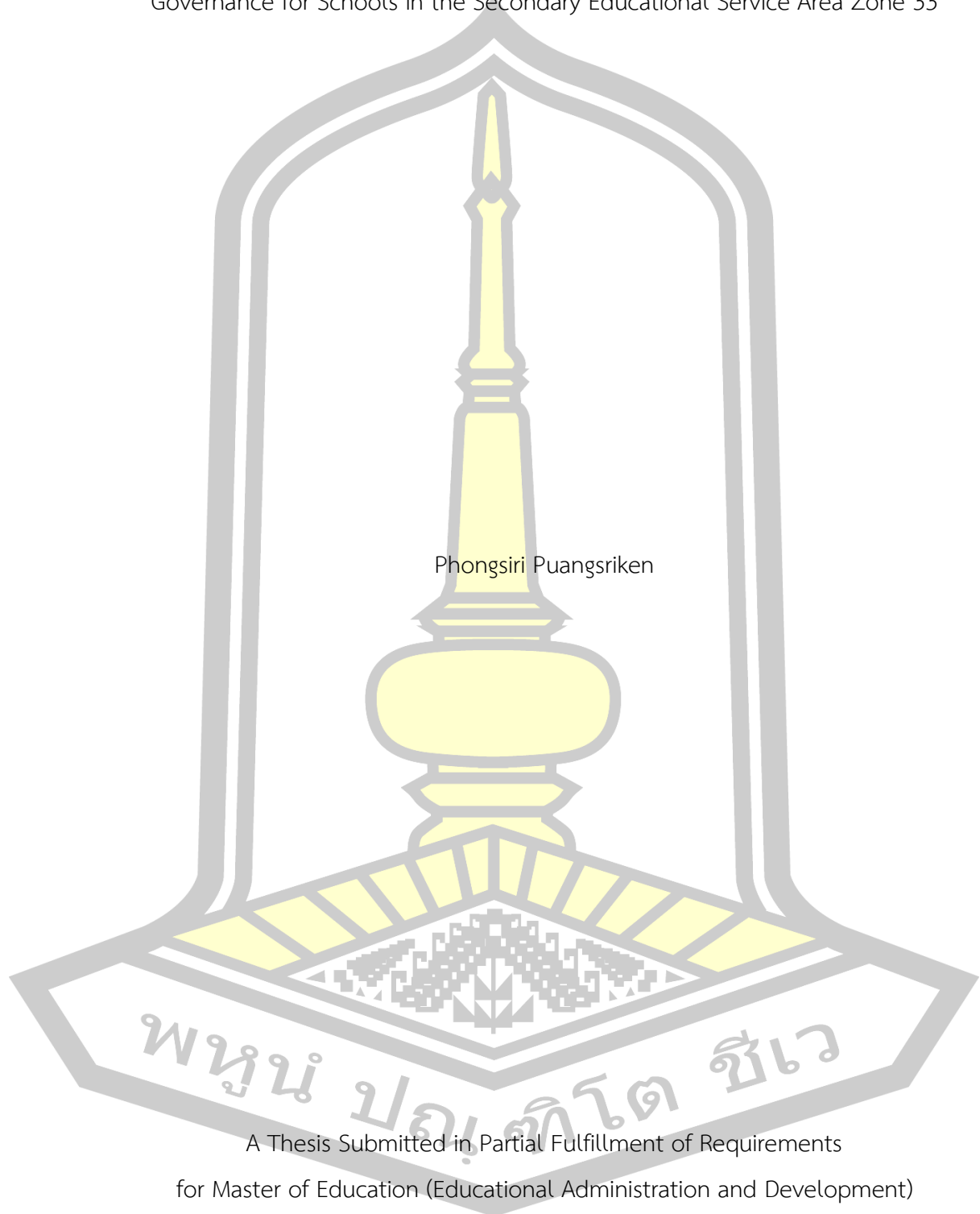
การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33



เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
มิถุนายน 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Administrative Guideline Development of Educational Institutes Based on Good
Governance for Schools in the Secondary Educational Service Area Zone 33



Phongsiri Puangsriken

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

June 2020

Copyright of Mahasarakham University



คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. ธัชชัย จิตรนันท์)

.....กรรมการ

(รศ. ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. ไพศาล วรรค้ำ)

มหาวิทยาลัยขอนแก่นให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33		
ผู้วิจัย	พงศ์ศิริ พวงศรีเคน		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธัชชัย จิตรนนท์		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2563

บทคัดย่อ

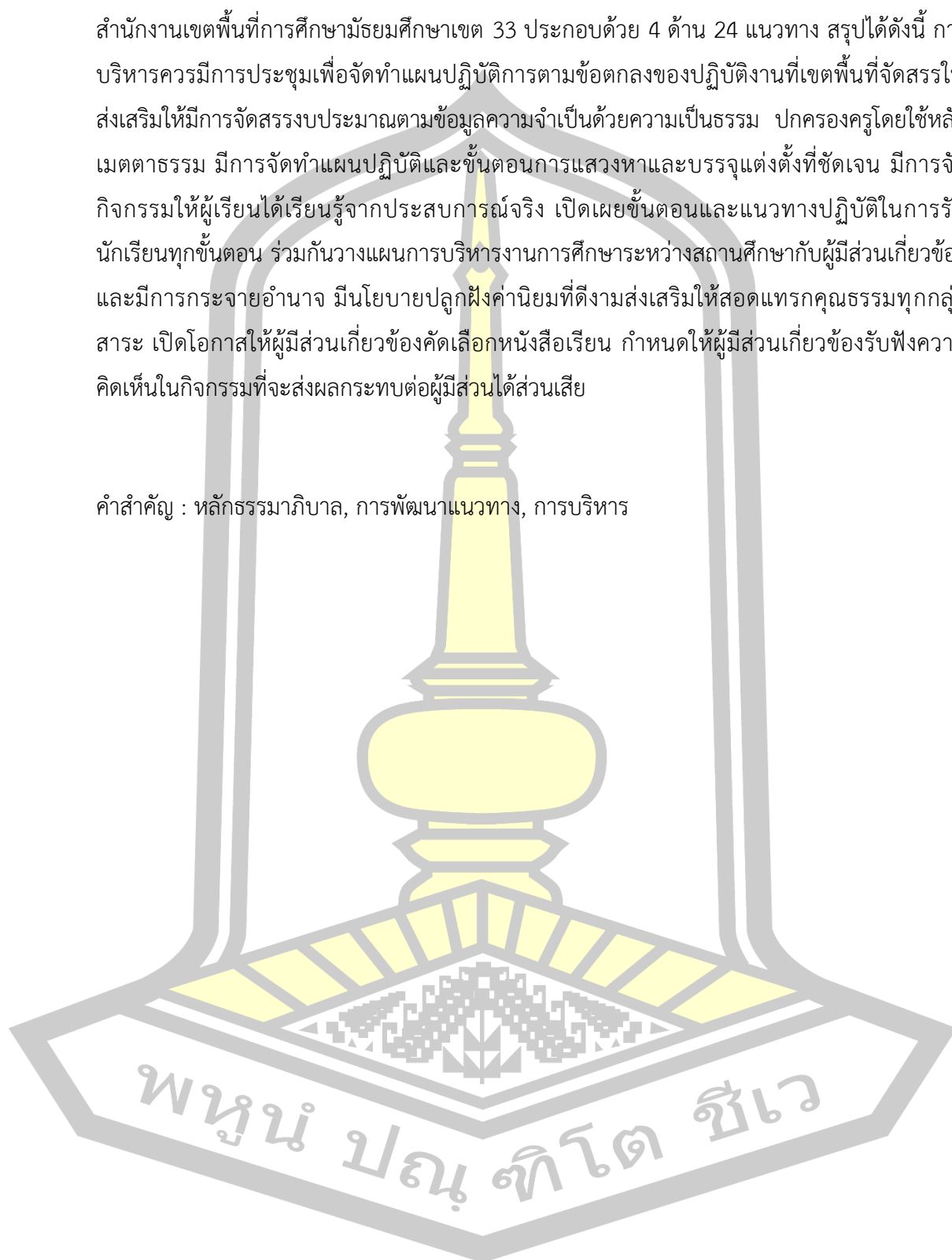
การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลัก ธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 และ 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 การวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จำนวน 350 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ระยะที่ 2 ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่าย จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่การบริหารวิชาการ การบริหารทั่วไป การบริหารบุคคล และการบริหารงบประมาณ สภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารทั่วไป การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารวิชาการ

2. แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ประกอบด้วย 4 ด้าน 24 แนวทาง สรุปได้ดังนี้ การบริหารควรมีการประชุมเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการตามข้อตกลงของปฏิบัติงานที่เขตพื้นที่จัดสรรให้ ส่งเสริมให้มีการจัดสรรงบประมาณตามข้อมูลความจำเป็นด้วยความเป็นธรรม ปกครองครูโดยใช้หลักเมตตาธรรม มีการจัดทำแผนปฏิบัติและขั้นตอนการแสวงหาและบรรจุแต่งตั้งที่ชัดเจน มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เปิดเผยขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติในการรับนักเรียนทุกขั้นตอน ร่วมกันวางแผนการบริหารงานการศึกษาระหว่างสถานศึกษากับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และมีการกระจายอำนาจ มีนโยบายปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามส่งเสริมให้สอดแทรกคุณธรรมทุกกลุ่มสาระ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องคัดเลือกหนังสือเรียน กำหนดให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับฟังความคิดเห็นในกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

คำสำคัญ : หลักธรรมาภิบาล, การพัฒนาแนวทาง, การบริหาร



TITLE	Administrative Guideline Development of Educational Institutes Based on Good Governance for Schools in the Secondary Educational Service Area Zone 33		
AUTHOR	Phongsiri Puangsriken		
ADVISORS	Assistant Professor Thatchai Chittranun , Ed.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2020

ABSTRACT

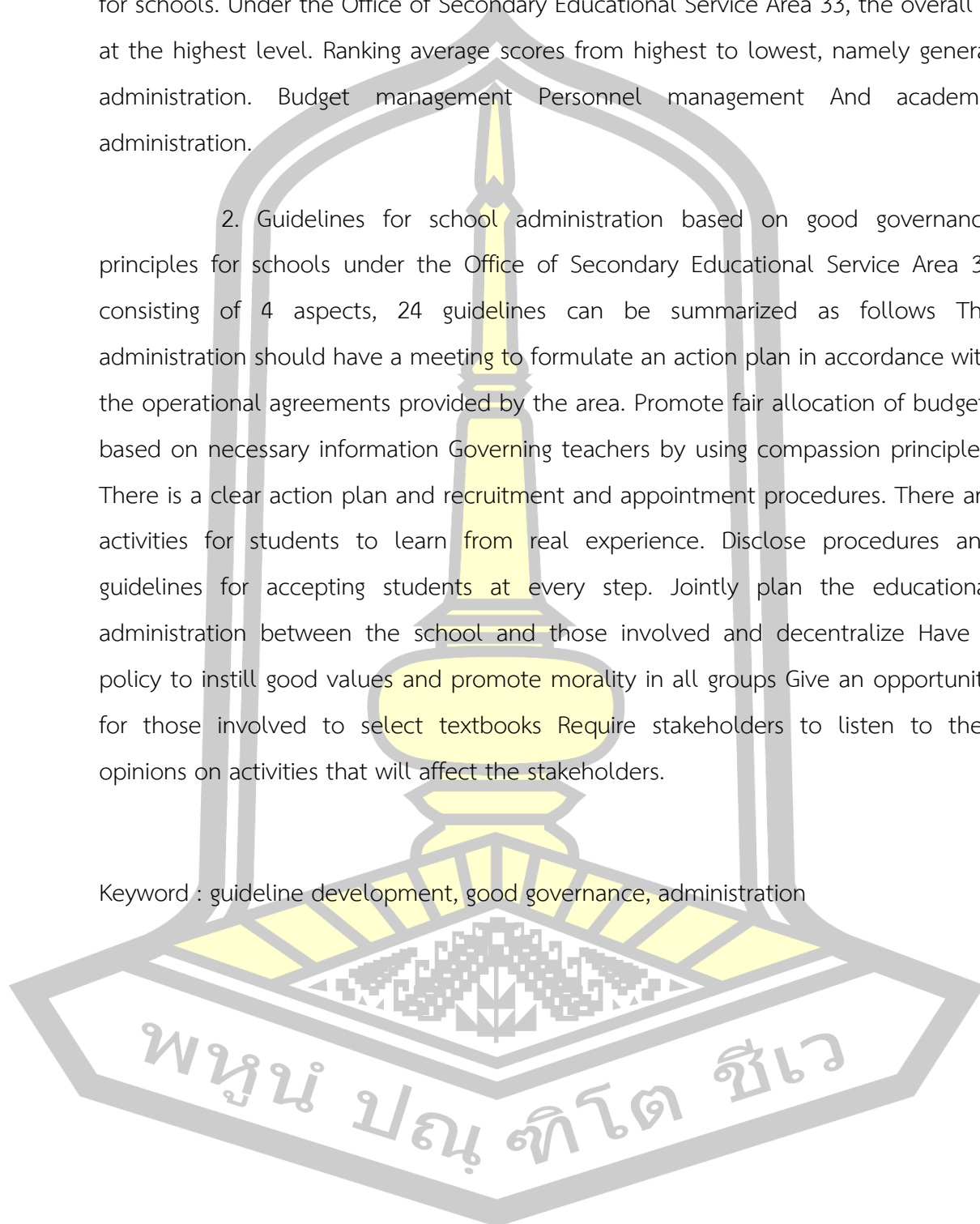
This research aimed to 1) current and desirable situation, 2) administrative guideline development of educational institutes based on good governance for schools in the Secondary educational service area zone 33 This research was divided into 2 periods. The first period was a study of research instrument comprised evaluation of the study of elements and indicators of educational institutes based on good governance for schools in the secondary educational service area zone 33 Research sample included 350 teachers using Stratified Random Sampling. Research instrument comprised the second period evaluation of Administrative Guideline Development of Educational Institutes Based on Good Governance for Schools in the Secondary Educational Service Area Zone 33. Informants were 9 heads of each division. Research instrument was interview form. Statistical analysis comprised mean and standard deviation, This research found the following results.

1. Current conditions, school administration based on good governance principles for schools Under the Office of Secondary Educational Service Area 33, it is at the medium level. Sort average scores in descending order. Including academic administration General administration Personnel management And budget

management Desirable Conditions School administration based on good governance for schools. Under the Office of Secondary Educational Service Area 33, the overall is at the highest level. Ranking average scores from highest to lowest, namely general administration. Budget management Personnel management And academic administration.

2. Guidelines for school administration based on good governance principles for schools under the Office of Secondary Educational Service Area 33 consisting of 4 aspects, 24 guidelines can be summarized as follows The administration should have a meeting to formulate an action plan in accordance with the operational agreements provided by the area. Promote fair allocation of budgets based on necessary information Governing teachers by using compassion principles. There is a clear action plan and recruitment and appointment procedures. There are activities for students to learn from real experience. Disclose procedures and guidelines for accepting students at every step. Jointly plan the educational administration between the school and those involved and decentralize Have a policy to instill good values and promote morality in all groups Give an opportunity for those involved to select textbooks Require stakeholders to listen to their opinions on activities that will affect the stakeholders.

Keyword : guideline development, good governance, administration



กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ผศ.ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ ประธานกรรมการสอบ รศ.ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ กรรมการสอบ และ ผศ.ดร.ไพศาล วรคำ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ นายพัลลภ พัวพันธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนท่าตุมประชาเสริมวิทย์ นายวัชรวิฑูรย์ ผอ.กลุ่มนิเทศ ติดตามฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 นายเสนอ ประพันธ์ ผอ.กลุ่มพัฒนาครูฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 นายदनัย คำผุย รอง ผอ.กลุ่มนิเทศ ติดตามฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องเครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ นายสำเร็จ บุญโต ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 นายพัลลภ พัวพันธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนท่าตุมประชาเสริมวิทย์ นายอนุชา หลิมศิริวงษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนสุรวิทยาคาร นายวัชรวิฑูรย์ ผอ.กลุ่มนิเทศ ติดตามฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 นายเสนอ ประพันธ์ ผอ.กลุ่มพัฒนาครูฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ของร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลและให้สัมภาษณ์ตามความเป็นจริงทุกท่าน

ขอขอบพระคุณ อ.วิทยา อรรถโยโค อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่กรุณาให้คำชี้แนะแนวทางการศึกษาระดับมหาบัณฑิตตลอดจนแนวทางการดำรงชีวิตอย่างเข้าใจสังคม

พงศ์ศิริ พวงศรีเคน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามของการวิจัย.....	3
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
การบริหารสถานศึกษา	12
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทาง	19
หลักธรรมาภิบาล.....	22
แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล.....	42
บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	59

งานวิจัยในประเทศ.....	59
งานวิจัยต่างประเทศ.....	74
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	76
ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33	76
ระยะที่ 2 ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33	82
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	89
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	89
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	89
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	90
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	154
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	154
สรุปผล	154
อภิปรายผล.....	157
ข้อเสนอแนะ	162
บรรณานุกรม.....	163
ภาคผนวก.....	169
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	170
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	191
ภาคผนวก ค การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	205
ภาคผนวก ง คู่มือการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33	215
ประวัติผู้เขียน.....	229

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 แนวคิดที่สอดคล้องกับองค์ประกอบของหลักสูตรมาภิบาลตามกระทรวงศึกษาธิการ (2542)	34
ตาราง 2 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของหลักนิติธรรม	37
ตาราง 3 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของหลักคุณธรรม	38
ตาราง 4 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของหลักความโปร่งใส	39
ตาราง 5 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของหลักการมีส่วนร่วม	40
ตาราง 6 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของหลักความรับผิดชอบต่อ	41
ตาราง 7 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของหลักความคุ้มค่า	42
ตาราง 8 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา	77
ตาราง 9 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบประเมิน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนผู้ตอบแบบประเมิน	90
ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ การ บริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักสูตรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ในภาพรวม	91
ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การ บริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักสูตรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการบริหารวิชาการ	92
ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การ บริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักสูตรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการบริหารงบประมาณ	96
ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การ บริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักสูตรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการบริหารบุคคล	99

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย สวนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการบริหารทั่วไป.....	103
ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลและค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI _{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวม.....	107
ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลและค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI _{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการบริหารวิชาการ	107
ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI _{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการบริหารงบประมาณ.....	108
ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI _{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นด้านการบริหารบุคคล.....	109
ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง(PNI _{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการบริหารทั่วไป.....	109
ตาราง 20 แสดงการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น ที่ได้จากดัชนี PNI ผู้วิจัยได้เรียงลำดับประเด็นเพื่อนำไปสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมาย.....	110
ตาราง 21 แสดงแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33	140
ตาราง 22 แสดงค่าเฉลี่ย และสวนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33	145
ตาราง 23 แสดงค่าเฉลี่ย และสวนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสม การนำไปใช้ของคู่มือแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 เป็นรายชื่อ	153

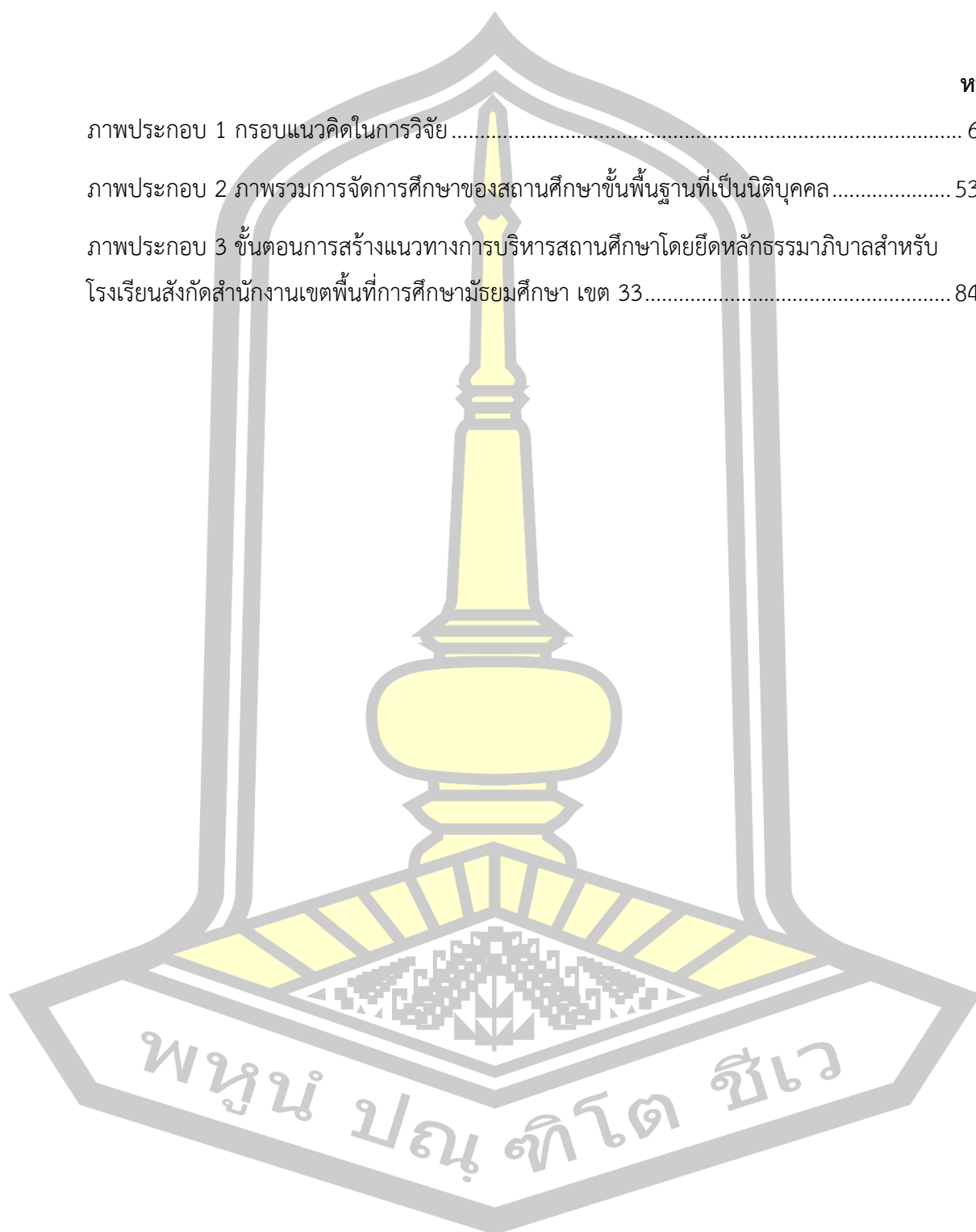
ตาราง 24 ผลการประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิรท (Likert) เป็น 5 ระดับ 206

ตาราง 25 คำอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33..... 212



สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
ภาพประกอบ 2 ภาพรวมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล.....	53
ภาพประกอบ 3 ขั้นตอนการสร้างแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33.....	84



บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยได้ให้ความสนใจเรื่องหลักธรรมาภิบาลอย่างมาก ภายหลังจากประเทศเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ใน พ.ศ. 2540 เมื่อมีการบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ก็ยังมุ่งเน้นการพัฒนาให้สัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาล โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน ตลอดถึงเรื่องการตรวจสอบอำนาจรัฐโดยภาคประชาชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยใน พ.ศ. 2542 คณะรัฐมนตรีได้ออก ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 เพื่อนำหลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้ในองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนซึ่งมีการพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2549 เห็นชอบวาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาล และการป้องกันการทุจริตและ ประพฤติมิชอบในภาครัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจ ศรัทธา และไว้วางใจ ในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลและหน่วยงานภาครัฐและการใช้จ่ายเงินของแผ่นดิน ปัจจุบันได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลซึ่งเป็นหลักการสากลที่ประเทศซึ่งปกครองในระบอบประชาธิปไตยใช้เป็นหลักในการบริหารประเทศ โดยได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 โดยบัญญัติไว้ในหมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 65 ได้บัญญัติไว้ว่า “รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่ เป้าหมายดังกล่าว การจัดทำกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วย ยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้” (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560)

ในด้านการศึกษาก็ได้มีการนำหลักบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา โดยนับตั้งแต่ประเทศไทยได้มีการปฏิรูปการศึกษา เนื่องจากตระหนักถึงความเข้มแข็งของประเทศมาจากการพัฒนาศักยภาพของคนในชาติ โดยอาศัยระบบการศึกษาที่ครอบคลุม มีคุณภาพ และประชาชนมีส่วนร่วม (ศิรินารถ นันทวัฒน์ภิรมย์, 2547) เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม หลังจากมีการปฏิรูปการศึกษา

ได้กำหนดไว้ในหมวด 5 มาตรา 39 ว่า “ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) ทั้งนี้ก็โดยมุ่งหวังว่า การบริหารสถานศึกษานั้นจะนำไปสู่การเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาตนเอง เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ต้องการให้มีการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ให้แก่สถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัว เป็นอิสระ สามารถบริหารจัดการ การศึกษาในสถานศึกษาได้สะดวกรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักการบริหารจัดการ โดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารจัดการ (School Based Management) ซึ่งเชื่อว่าการกำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีฐานะเป็นนิติบุคคล จะเป็นเครื่องมือสำคัญให้สถานศึกษาขั้น พื้นฐานมีความเป็นอิสระสามารถบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนเองได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549) ด้วยเหตุดังกล่าวนี้รัฐบาลจึงได้กำหนดใน พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 35 ว่าให้สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีฐานะเป็นนิติบุคคล สถานศึกษาดังกล่าวจึงมีอำนาจหน้าที่ตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎหมาย อื่นซึ่งกำหนดอำนาจ และหน้าที่ไว้เป็นกาลเฉพาะ นอกจากนี้ยังมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับบุคคล ธรรมดาที่จะทำนิติกรรมสัญญาใด ๆ ที่กฎหมายรับรองได้เอง จากการที่สถานศึกษาจะมีฐานะเป็น นิติบุคคลตามระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 นั้น ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา แต่ละแห่งมีอำนาจในการบริหารและจัดการศึกษาอย่างเต็มที่ เมื่อผู้บริหารมีอำนาจการบริหาร สถานศึกษาตามกฎหมายกำหนดไว้ จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่ผู้บริหารในสถานศึกษา ต้องมีการนำ หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมายึดในการบริหารงานโรงเรียน อันได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มาใช้ในการบริหารงาน ทั้งนี้ก็เพราะว่าการบริหารสถานศึกษานั้นต้องมีการบริหารด้วยความโปร่งใส และสามารถ ตรวจสอบการทำงานได้อย่างมีคุณภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ได้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564 โดยได้ส่งเสริมโรงเรียนในสังกัดให้มีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศตาม หลักธรรมาภิบาล เน้นการพัฒนาหน่วยงานในสังกัดให้เป็นหน่วยงานที่สามารถให้บริการได้อย่างมี คุณภาพและประสิทธิภาพ แยกแยะบทบาทหน่วยงานแต่ละระดับอย่างชัดเจน ยึดหลักธรรมาภิบาล และโปร่งใส เป็นองค์กรที่ปราศจากการ ทุจริตคอร์รัปชัน บริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม แต่ยังไม่ปรากฏ ปัญหาการดำเนินการบริหารตามหลัก ธรรมาภิบาลในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 33 เช่น ผู้บริหาร ไม่ดำเนินการพัฒนางานตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ขาด การวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชนและ ท้องถิ่น การพิจารณาการเลื่อนขั้นเงินเดือนไม่เป็นธรรม ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความไม่ เสมอ ภาค และผู้บริหารไม่จัดให้มีการปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศ ให้มีความถูกต้องเป็นปัจจุบัน และ พร้อมทั้ง จะเปิดเผยแก่บุคคลทั่วไป และไม่มีระบบการดูแลรักษาทรัพยากรของสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 33, 2562)

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้นทำให้ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงปัญหาของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในสถานศึกษาและเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นหลักยึด ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิด ความเป็นธรรม มีความโปร่งใส ได้รับการยอมรับและเชื่อถือ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลัก ธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการบริหารจัด การศึกษาของผู้บริหารโดยยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานมากขึ้น อันจะนำมาซึ่งประโยชน์ใน การพัฒนาสถานศึกษา สังคม และประเทศชาติอย่างสูงสุดต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 เป็นอย่างไร
2. การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ที่เหมาะสมเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลัก ธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ทราบสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
2. ได้แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
3. เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในเขตพื้นที่ ที่นำข้อมูลไปใช้ประกอบการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลให้มีคุณภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 มีดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 กรอบแนวคิดและขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา

ศึกษาจากแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ (2546) และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้กรอบแนวคิดและขอบข่ายที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ 4 งาน คือ

1.1.1 ด้านการบริหารวิชาการ

1.1.2 ด้านการบริหารงบประมาณ

1.1.3 ด้านการบริหารบุคคล

1.1.4 ด้านการบริหารทั่วไป

1.2 กรอบแนวคิดและขอบข่ายของหลักธรรมาภิบาล

ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลจากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ UNDP (2541) กระทรวงศึกษาธิการ (2542) สำนักนายกรัฐมนตรี (2542) (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2543) กระทรวงมหาดไทย (2543) (สถาบันพระปกเกล้า, 2548) ศาลรัฐธรรมนูญ (2548) UNESCAP (2551) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552) อานันท์ ปันยารชุน (2541) ลิขิต ธีรเวคิน (2548) ด้วยหน่วยงานต้นสังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 คือกระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยจึงใช้ขอบข่ายของหลักธรรมาภิบาลตามกระทรวงศึกษาธิการ (2542) เป็นกรอบแนวคิดที่จะใช้ประกอบ การวิจัยครั้งนี้ซึ่งประกอบไปด้วยหลัก 6 ด้าน ดังนี้

1.2.1 ด้านหลักนิติธรรม

1.2.2 ด้านหลักคุณธรรม

1.2.3 ด้านหลักความโปร่งใส

1.2.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม

1.2.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ

1.2.6 ด้านหลักความคุ้มค่า

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เพื่อให้มีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย จึงนำเสนอเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษา โดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จาก 85 โรงเรียน จำนวน 3,372 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จำนวน 350 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปรียบเทียบจากตารางจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิ (Stratified random sampling)

ระยะที่ 2 ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำหรับการสัมภาษณ์จากโรงเรียนที่มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้าฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จำนวน 9 คน โดยเลือกจากสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จำนวน 3 โรงเรียน

2. ผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับตอบแบบสอบถามประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้มาแบบการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลจากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง คือ UNDP (2541) กระทรวงศึกษาธิการ (2542) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี (2542) สำนักงานข้าราชการพลเรือน (2543) กระทรวงมหาดไทย (2543) สถาบันพระปกเกล้า (2548) ศาลรัฐธรรมนูญ (2548) UNESCAP (2551) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552) อานันท์ ปันยารชุน (2541) ลิขิต ธีรเวคิน (2548) ด้วยหน่วยงานต้นสังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 คือกระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยจึงใช้ขอบข่ายของหลักธรรมาภิบาลตามกระทรวงศึกษาธิการ (2542) เป็นกรอบแนวคิดที่จะใช้ประกอบการวิจัยครั้งนี้ซึ่งประกอบด้วย 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และ หลักความคุ้มค่า มาใช้กับขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

การบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน

1. ด้านการบริหารวิชาการ
2. ด้านการบริหารงบประมาณ
3. ด้านการบริหารบุคคล
4. ด้านการบริหารทั่วไป

หลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน

1. ด้านหลักนิติธรรม
2. ด้านหลักคุณธรรม
3. ด้านหลักความโปร่งใส
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ
6. ด้านหลักความคุ้มค่า

การพัฒนาแนวทางการบริหาร
สถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล หมายถึง วิธีการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
2. ตัวบ่งชี้ หมายถึง เครื่องมือหรือสิ่งที่ใช้เป็นตัวตรวจสอบการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานในสถานศึกษาว่าบรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์หรือเกณฑ์ที่กำหนดไว้
3. การพัฒนาแนวทาง หมายถึง การปรับปรุง เปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติ วิธีการที่ใช้ในการดำเนินงานให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จ
4. การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การอำนวยความสะดวกตามขอบข่ายภารกิจของสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่
 - 4.1 การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดและการดำเนินงานทุกอย่างของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กับการปรับปรุงการพัฒนาการเรียนรู้ให้เกิดผลดีกับผู้เรียน และให้ครอบคลุมกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล
 - 4.2 การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง การวางแผนการใช้จ่ายเงินให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแผนงานและโครงการที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามความต้องการของหน่วยงาน
 - 4.3 การบริหารงานบุคคล หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับบุคคลในหน่วยงาน เพื่อให้ได้มาซึ่งบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับความต้องการของหน่วยงาน การบำรุงรักษา การพัฒนา ตลอดจนการให้พ้นจากงาน เพื่อให้หน่วยงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 4.4 การบริหารงานทั่วไป หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกระดับ
5. การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล หมายถึง ภาวะที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันในการบริหารสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการร่วมกันตามขอบข่ายงานที่เป็นภารกิจของสถานศึกษา ประกอบด้วย งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคคล งานบริหารทั่วไป อันจะส่งผลให้การบริหารจัดการศึกษามีคุณภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดย อาศัยหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ ได้แก่
 - 5.1 การบริหารงานวิชาการ
 - 5.1.1 การบริหารงานวิชาการตามหลักนิติธรรม หมายถึง การกำหนดระเบียบกฎ กติกาข้อตกลง ข้อบังคับต่าง ๆ ของงานวิชาการให้ทันสมัยและเป็นธรรมของสถานศึกษา

อันเป็นที่ยอมรับของบุคลากร และทุกคนยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เหล่านี้เป็นอย่างดี เคร่งครัด

5.1.2 การบริหารงานวิชาการตามหลักคุณธรรม หมายถึง การบริหารงานวิชาการ โดยยึดมั่นในความถูกต้องดีงามโดยให้บุคลากรในสถานศึกษายึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็น ตัวอย่างแก่ หมู่คณะ ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน

5.1.3 การบริหารงานวิชาการตามหลักความโปร่งใส หมายถึง การบริหารวิชาการที่ สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันและกันในสถานศึกษาโดยปรับปรุงกลไก การทำงานให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ต่อสังคมอย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึง

5.1.4 การบริหารงานวิชาการตามหลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารงาน วิชาการโดยเปิดโอกาสให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในกระบวนการ ตัดสินใจ ปัญหาสำคัญต่าง ๆ ของงานวิชาการอย่างเท่าเทียมกันไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมโดยตรง หรือทางอ้อม ตลอดจน การไต่สวนสาธารณะ

5.1.5 การบริหารงานวิชาการตามหลักความรับผิดชอบ หมายถึง การบริหารงาน วิชาการโดยพยายามทำให้ทุกคนทุกฝ่ายตระหนักในสิทธิหน้าที่ มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อ บทบาท หน้าที่ของตนแก่สถานศึกษา

5.1.6 การบริหารงานวิชาการตามหลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารงานวิชาการ โดยการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์ สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้มีความประหยัดใช้อย่างคุ้มค่าสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพประสิทธิผล สูงสุด

5.2 การบริหารงบประมาณ

5.2.1 การบริหารงบประมาณตามหลักนิติธรรม หมายถึง การบริหารงบประมาณ โดยการกำหนดระเบียบ กฎ กติกาข้อตกลง ข้อบังคับต่าง ๆ ของสถานศึกษาอันเป็นที่ยอมรับของ บุคลากร และบุคลากรทุกคนยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เหล่านี้เป็นอย่างดี เคร่งครัด

5.2.2 การบริหารงบประมาณตามหลักคุณธรรม หมายถึง การบริหารงบประมาณ โดยยึดมั่นในความถูกต้องดีงามโดยธรรมาภิบาลให้บุคลากรในสถานศึกษายึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ เป็นตัวอย่างแก่หมู่คณะ ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้มีความ ซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย

5.2.3 การบริหารงบประมาณตามหลักความโปร่งใส หมายถึง การบริหาร งบประมาณ ที่สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันและกันในสถานศึกษาโดยปรับปรุงกลไก การใช้งบประมาณ

ให้มีความโปร่งใส มี การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ต่อสังคมอย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย และมี กระบวนการให้บุคลากรตรวจสอบความถูกต้องได้ชัดเจนรูปขั้นตอนการใช้งบประมาณ

5.2.4 การบริหารงบประมาณตามหลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารงบประมาณโดยเปิดโอกาสให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในกระบวนการตัดสินใจปัญหาสำคัญต่าง ๆ ของงานงบประมาณอย่างเท่าเทียมกันไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมโดยตรงหรือทางอ้อม

5.2.5 การบริหารงบประมาณตามหลักความรับผิดชอบ หมายถึง การบริหารงบประมาณโดยพยายามทำให้ทุกคนทุกฝ่ายตระหนักในสิทธิหน้าที่ มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนแก่สถานศึกษา และการเอาใจใส่ในปัญหาสาธารณะ รวมทั้งมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา

5.2.6 การบริหารงบประมาณตามหลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารงบประมาณโดยการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลมีความประหยัดใช้อย่างคุ้มค่าสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพประสิทธิผลสูงสุด

5.3 การบริหารบุคคล

5.3.1 การบริหารบุคคลตามหลักนิติธรรม หมายถึง การบริหารบุคคลโดยการกำหนดระเบียบ กฎ กติกาข้อตกลงข้อบังคับต่าง ๆ ของสถานศึกษาอันเป็นที่ยอมรับของบุคลากร และบุคลากรทุกคนยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เหล่านี้กันอย่างเคร่งครัด

5.3.2 การบริหารบุคคลตามหลักคุณธรรม หมายถึง การบริหารบุคคลโดยยึดมั่นในความถูกต้องดีงามโดยธรรมาภิบาลให้บุคลากรในสถานศึกษายึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่หมู่คณะ ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน

5.3.3 การบริหารบุคคลตามหลักความโปร่งใส หมายถึง การบริหารบุคคลโดยการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันในสถานศึกษาโดยปรับปรุงกลไก การบริหารบุคคลให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย

5.3.4 การบริหารบุคคลตามหลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารบุคคลโดยเปิดโอกาสให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในกระบวนการตัดสินใจปัญหาสำคัญต่าง ๆ ของงานบุคคลอย่างเท่าเทียมกันไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมโดยตรงหรือทางอ้อม

5.3.5 การบริหารบุคคลตามหลักความรับผิดชอบ หมายถึง การบริหารบุคคลโดย พยายามทำให้ทุกคนทุกฝ่ายตระหนักในสิทธิหน้าที่ มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตน แก่สถานศึกษา และการเอาใจใส่ในปัญหาสาธารณะ

5.3.6 การบริหารบุคคลตามหลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารบุคคล

โดยการบริหารจัดการบุคลากรของสถานศึกษาที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล สูงสุด

5.4 การบริหารทั่วไป

5.4.1 การบริหารทั่วไปตามหลักนิติธรรม หมายถึง การบริหารทั่วไปโดยการกำหนดระเบียบ กฎ กติกาข้อตกลง ข้อบังคับต่าง ๆ ของสถานศึกษาอันเป็นที่ยอมรับของบุคลากร และบุคลากร ทุกคนยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เหล่านั้นอย่างเคร่งครัด

5.4.2 การบริหารทั่วไปตามหลักคุณธรรม หมายถึง การบริหารทั่วไปโดยยึดมั่นในความถูกต้องดีงามรณรงค์ให้บุคลากรในสถานศึกษายึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่หมู่คณะ

5.4.3 การบริหารทั่วไปตามหลักความโปร่งใส หมายถึง การบริหารทั่วไปโดยการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันภายในสถานศึกษาโดยปรับปรุงกลไก การบริหารทั่วไปให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ต่อสังคมอย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย

5.4.4 การบริหารทั่วไปตามหลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารทั่วไปโดยเปิดโอกาสให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในกระบวนการตัดสินใจปัญหาสำคัญต่าง ๆ ของสถานศึกษาอย่างเท่าเทียมกันไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมโดยตรงหรือทางอ้อมตลอดจน การได้ สวนสาธารณะ

5.4.5 การบริหารทั่วไปตามหลักความรับผิดชอบ หมายถึง การบริหารทั่วไปโดยพยายามทำให้ทุกคนทุกฝ่ายตระหนักในสิทธิหน้าที่ มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตน แก่สถานศึกษา และการเอาใจใส่ในปัญหาสาธารณะ รวมทั้งมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา

5.4.6 การบริหารทั่วไปตามหลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารทั่วไปโดยการบริหารจัดการทรัพยากรของสถานศึกษาที่มีอยู่อย่างจำกัด สะดวก รวดเร็ว ลดขั้นตอนการทำงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์มีประสิทธิภาพประสิทธิผลสูงสุด

6. สภาพปัจจุบัน หมายถึง เหตุที่เกิดขึ้นแล้วนำมาศึกษาและวินิจฉัยหาปัญหาที่เกิดขึ้นให้รู้ถึงลักษณะของปัญหาที่ปรากฏเพื่อให้สามารถหาทางแก้ไขได้ถูกต้อง

7. สภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง คุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดในโรงเรียนเป็นคุณลักษณะที่โรงเรียนต้องการในด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป

8. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

9. ครู หมายถึง บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่ง ครูผู้ช่วย หรือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33.

10. สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

11. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 หมายถึง หน่วยงานที่ดูแลการจัด การศึกษาของโรงเรียนในเขตจังหวัดสุรินทร์



บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งหัวข้อเรื่องดังนี้

1. การบริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา
 - 1.2 ขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษา
2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทาง
 - 2.1 ความหมายของการพัฒนาแนวทาง
 - 2.2 ทฤษฎีการพัฒนา
3. หลักธรรมาภิบาล
 - 3.1 ความหมายของหลักธรรมาภิบาล
 - 3.2 องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล
 - 3.3 ตัวบ่งชี้ตามหลักธรรมาภิบาล
4. แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล
5. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาหรือการบริหารโรงเรียนนั้นเป็นภารกิจที่สำคัญของผู้บริหาร มีขอบข่ายที่ครอบคลุมภาระงานทั้งหมดที่อยู่ในโรงเรียน ซึ่งจะต้องมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ เพราะถ้าหากการบริหารสถานศึกษาไม่ติดจะกระทบกับส่วนอื่น ๆ ในสถานศึกษาได้ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารนำเสนอ ดังนี้

1. ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
สมคิด บางโม (2544) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษา หมายถึง

การบริหารโรงเรียนเป็นแหล่งพัฒนาประชากรของประเทศที่สำคัญยิ่ง เป็นหน่วยงานที่ใช้ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ จำนวนมากมาย หากการจัดการบริหารงานในโรงเรียนขาด ประสิทธิภาพ ผลผลิตของโรงเรียน คือ นักเรียนที่สำเร็จออกไปย่อมมีประสิทธิภาพต่ำ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนา ประเทศย่อมล่าช้าตามไปด้วย

กระทรวงศึกษาธิการ (2544) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการในระบบโรงเรียน คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ และกิจกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้ ทั้งในด้านการวางแผน การบริหาร งานธุรการ การเงิน อาคารสถานที่ งาน บริการต่าง ๆ และงานอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบาย เป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา โดยบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนสามารถดำเนินงานจัดการศึกษาได้ครบถ้วนตามบทบาทหน้าที่ของโรงเรียน

สุธรรม ธรรมทัตตานนท์ (2554) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษา คือ การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งความรู้ความคิดความสามารถและความเป็นคนดีที่หมายถึงการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลซึ่งอาจเป็นการดำเนินงานของครูใหญ่ร่วมกับครูน้อยในโรงเรียน

พรไพรินทร์ โห่งนณณ์ (2555) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาครู บุคลากร ผู้ปกครอง องค์กรภาครัฐและเอกชน ตลอดจนชมรมสมาคมต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้สามารถจัดการศึกษาได้แบบมีคุณภาพ ได้มาตรฐานและสามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระ และมีความเข้มแข็งและบรรลุผลสำเร็จ

นภัสนันท์ ศรีคุณ (2559) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในทุกด้านที่เกิดจากบุคลากรหลาย ๆ คน ร่วมมือกันบริหารจัดการโดยใช้กระบวนการทางการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ อาศัยวิธีการจัดการองค์การที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาหรือหน่วยงานแต่ละแห่ง

อารยา บุตรพรม (2559) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการงานทั้งหมดในสถาน โดยการดำเนินการของกลุ่มบุคคลในการบริหารจัดการในด้าน วิชาการ งบประมาณ บุคลากรและการบริหารทั่วไป โดยยึดหลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการ คำนึงอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน หลักการบริหารตนเอง หลักการตรวจสอบถ่วงดุล โดยมุ่งให้ภารกิจ ทางการศึกษาที่ต้องปฏิบัติบรรลุจุดมุ่งหมายโดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะกำหนดให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาสถานศึกษาให้สามารถพัฒนาคน ให้มี คุณภาพ และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการงานทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรหลาย ๆ คน ร่วมมือกัน โดยใช้ทรัพยากรบริหารคือ คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ และยึดหลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน หลักการบริหารตนเอง หลักการตรวจสอบถ่วงดุล เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนสามารถดำเนินงานจัดการศึกษาได้ครบถ้วนตามบทบาทหน้าที่และจัดการศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้

2. ขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ออกประกาศเรื่องการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2550 ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจของการบริหารสถานศึกษา ดังนี้

1. งานวิชาการ

หลักการและแนวคิด

1. ให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตามกรอบหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชน และสังคมอย่างแท้จริง โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้

4. มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัด คุณภาพการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้สามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา ได้ทุกชั้นปี

5. มุ่งส่งเสริมให้มีความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลในการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ขอบข่ายและภารกิจ 17 งานดังนี้

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

- 
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
 6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
 7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
 8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
 9. การนิเทศการศึกษา
 10. การแนะแนว
 11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
 12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
 13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและ
 - องค์กรอื่น
 14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร
 - หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
 15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของ
 - สถานศึกษา
 16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
 17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
2. งานงบประมาณ
- หลักการและแนวคิด
1. ยึดหลักความเท่าเทียมและความเสมอภาคทางโอกาสทางการศึกษา
 - ของผู้เรียนในการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 2. มุ่งพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการงบประมาณตาม
 - มาตรฐานการจัดการทางการเงินทั้ง 7 ด้าน เพื่อรองรับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ดังนี้
 - (1) การวางแผนงบประมาณ
 - (2) การคำนวณต้นทุนผลผลิต
 - (3) การจัดระบบการจัดหาพัสดุ
 - (4) การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ
 - (5) การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน
 - (6) การบริหารสินทรัพย์
 - (7) การตรวจสอบภายใน 3. ยึดหลักการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการงบประมาณ โดยจัดสรร
 - งบประมาณให้เป็นไปในลักษณะของวงเงินรวมแก่สถานศึกษา

4. มุ่งเน้นการเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการจั้ดการงบประมาณของสถานศึกษาให้มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจ มีความคล่องตัวควบคู่กับความโปร่งใส และความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้จากผลสำเร็จของงานและทรัพยากรที่ใช้

ขอบข่ายและภารกิจ 22 งาน ดังนี้

1. การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง
3. การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
4. การขอโอนและขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ
5. การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
6. การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ
7. การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ
8. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
9. การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา
10. การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
11. การวางแผนพัสดุ
12. การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
13. การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ
14. การจัดหาพัสดุ
15. การควบคุมดูแลบำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ
16. การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน
17. การเบิกเงินจากคลัง
18. การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน
19. การนำเงินส่งคลัง
20. การจัดทำบัญชีการเงิน
21. การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
22. การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชีทะเบียน และรายงาน

3. งานบุคคล

หลักการและแนวคิด

1. ยึดหลักความต้องการและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในการบริหารงานบุคคลของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามนโยบายกฎหมาย และหลักเกณฑ์ที่กำหนด
 2. ยึดหลักความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคลของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามนโยบาย กฎหมายและหลักเกณฑ์ที่กำหนด
 3. ยึดหลักธรรมาภิบาล
- ช่วยและภารกิจ 20 งาน ดังนี้
1. การวางแผนอัตรากำลัง
 2. การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 3. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
 4. การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้นการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 5. การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
 6. การลาทุกประเภท
 7. การประเมินผลการปฏิบัติงาน
 8. การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
 9. การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
 10. การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
 11. การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
 12. การออกจากราชการ
 13. การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
 14. การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
 15. การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 16. การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
 17. การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
 18. การส่งเสริมวินัยคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 19. การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา

20. การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยงานนั้น

4. งานบริหารทั่วไป

หลักการและแนวคิด

1. ยึดหลักให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารและจัดการศึกษาด้วยตนเองให้มากที่สุดโดยเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่กำกับดูแลส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานในเชิงนโยบายให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ

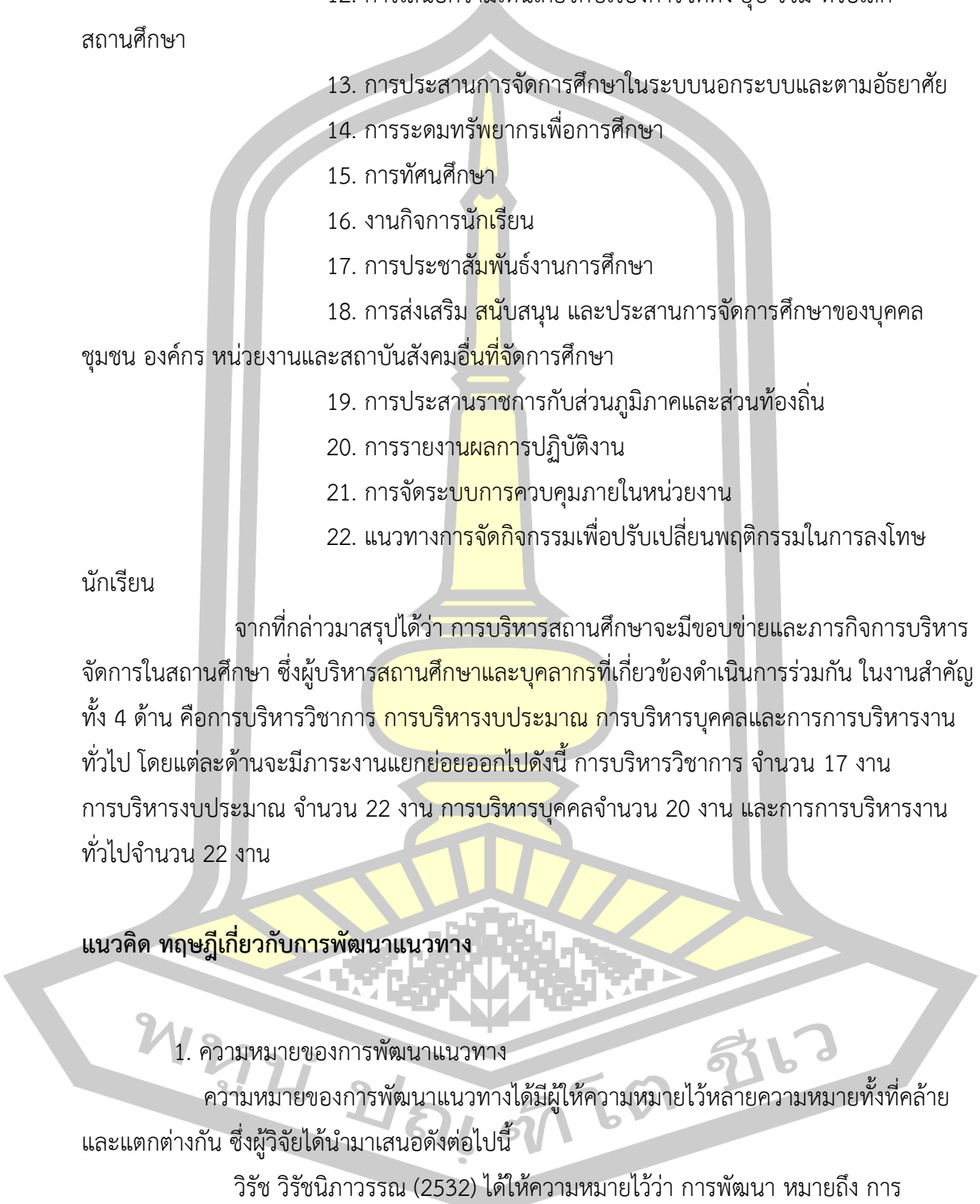
2. มุ่งส่งเสริมประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการการดำเนินงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลักโดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ตามกฎเกณฑ์กติกาตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง

3. มุ่งพัฒนาองค์กรระดับสถานศึกษาให้เป็นองค์กรสมัยใหม่ โดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้อย่างเหมาะสม สามารถเชื่อมโยงติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วด้วยระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีที่ทันสมัย

4. การบริหารทั่วไปเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยประสานส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานอื่น ๆ ให้บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามบทบาทของสถานศึกษา ตลอดจนการจัดและให้บริการการศึกษาของบุคคลชุมชนองค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคมอื่น

ขอบข่ายและภารกิจ 22 งาน ดังนี้

1. การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
2. การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
3. การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
4. งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
5. การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
6. การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
7. งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
8. การดำเนินงานธุรการ
9. การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
10. การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

- 
11. การรับนักเรียน
12. การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิก
- สถานศึกษา
13. การประสานการจัดการศึกษาในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย
14. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
15. การทัศนศึกษา
16. งานกิจการนักเรียน
17. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
18. การส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล
- ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
19. การประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น
20. การรายงานผลการปฏิบัติงาน
21. การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
22. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษ

นักเรียน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาจะมีขอบข่ายและภารกิจการบริหารจัดการในสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินการร่วมกัน ในงานสำคัญทั้ง 4 ด้าน คือการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคลและการบริหารงานทั่วไป โดยแต่ละด้านจะมีภาระงานแยกย่อยออกไปดังนี้ การบริหารวิชาการ จำนวน 17 งาน การบริหารงบประมาณ จำนวน 22 งาน การบริหารบุคคลจำนวน 20 งาน และการบริหารงานทั่วไปจำนวน 22 งาน

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทาง

1. ความหมายของการพัฒนาแนวทาง

ความหมายของการพัฒนาแนวทางได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายความหมายทั้งที่คล้ายและแตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเสนอดังต่อไปนี้

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2532) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลง ที่มีการกระทำให้เกิดขึ้นหรือมีการวางแผนกำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้า และการเปลี่ยนแปลงนี้จะมีสองส่วน ที่เกี่ยวข้อง คือ การเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งจะต้องมีทิศทางที่ดีขึ้นเท่านั้น

ปรกรณ์ ปรียากร (2538) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนา มาจากคำภาษาอังกฤษว่า Development แปลว่า การเปลี่ยนแปลงที่ละเล็กละน้อย โดยผ่านลำดับขั้นตอนต่าง ๆ ไปสู่ระดับที่สามารถขยายตัวขึ้น เติบโตขึ้น มีการปรับปรุงให้ดีขึ้น และเหมาะสมกว่าเดิมหรืออาจก้าวหน้าไปถึงขั้นที่อุดมสมบูรณ์เป็นที่น่าพอใจ

ราชบัณฑิตยสถาน (2538) ความหมายจากรูปศัพท์ในภาษาไทย หมายถึง การทำความเจริญ การเปลี่ยนแปลงในทางที่เจริญขึ้น การคลี่คลายไปในทางที่ดี ถ้าเป็นกริยา ใช้คำว่าพัฒนา หมายความว่า ทำให้เจริญ ทำให้เติบโตได้ งอกงาม ทำให้งอกงามและมากขึ้น

สนธยา พลศรี (2547) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงสิ่งใด สิ่งหนึ่งให้เกิดความเจริญเติบโตงอกงามและดีขึ้นจนเป็นที่พึงพอใจ ความหมายดังกล่าวนี้เป็นที่มาของ ความหมายในภาษาไทยและเป็นแนวทางในการกำหนดความหมายอื่น ๆ

Good (ธวัชพงศ์ ประชากรักษ์สกุล, 2560) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นทางด้านความรู้ความสามารถ ซึ่งเกิดขึ้นจากการกระทำของตนเองหรือบุคคลอื่นกระทำ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่มศักยภาพทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่าเดิมอย่างเป็นระบบโดยผ่านลำดับขั้นตอนต่าง ๆ หรือ การทำให้ดีขึ้นกว่าสภาพเดิมที่เป็นอยู่โดยมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าอย่างมีทิศทาง

2. ทฤษฎีการพัฒนา

Michael (1994) สรุปเอาไว้ว่า เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 ลึกลับสุดเป็นต้นมา ทฤษฎีการพัฒนาที่สำคัญมีอยู่ 4 ทฤษฎี แต่เมื่อไม่นานมานี้ได้มีความพยายามเสนอทฤษฎีที่ 5 เพิ่มเติม รวมทั้งหมดแล้วทฤษฎีการพัฒนาจึงมี 5 ทฤษฎี ดังนี้

1. ทฤษฎีการพัฒนาตามขั้นตอน (Linear-stages theory) ทฤษฎีนี้ยึดประเทศอุตสาหกรรมเป็นแม่แบบ วิเคราะห์ว่าประเทศเกษตรกรรมส่วนใหญ่ยังไม่พัฒนาเศรษฐกิจ จึงพยายามวางแผนให้พัฒนาไปสู่อุตสาหกรรม โดยกำหนดเป็นขั้นตอน เช่น ทฤษฎีความเจริญ เติบโตของ รอสทาว (Rostow's Stages of Growth) หรือตัวแบบการออมและการลงทุนเพื่อสร้างความเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจของฮาร์รอดและโดมาร์ (Harrod-Domar Growth Model) เป็นต้น

2. ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้าง (Structural-change models) ทฤษฎีนี้ต้องการให้เปลี่ยนโครงสร้างจากภาคเกษตรไปเป็นภาคอุตสาหกรรมซึ่งสามารถผลิตได้มูลค่ามากกว่า อาจต้องมีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคเกษตรไปยังภาคอุตสาหกรรม เพื่อดูดซับแรงงานส่วนเกิน และ พัฒนาเทคโนโลยีในการผลิต เช่น ทฤษฎีการพัฒนาของลูอิส (Lewis Theory of Development) เป็นต้น

3. ทฤษฎีพึ่งพาระหว่างประเทศ (International-Dependence Revolution)

นักทฤษฎีในประเทศกำลังพัฒนาหรือมองจากจุดยืนของประเทศกำลังพัฒนาโดยเฉพาะละตินอเมริกา นั้นไม่ เห็นด้วยกับทฤษฎีการพัฒนาไปสู่ความทันสมัยของตะวันตกเพราะมองว่าเป็นการครอบงำ ซึ่งจะทำให้ เกิดการพัฒนาที่พึ่งพา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพึ่งพาทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีจนมี สภาพเหมือนเป็น อาณานิคมสมัยใหม่ และยิ่งพัฒนาไปจะมีคนรวยเพียงกลุ่มน้อยที่ได้รับผลประโยชน์ ปัญหาความเป็น ธรรมและการกระจายรายได้จะยิ่งรุนแรงยิ่งขึ้น รวมไปถึงการสร้างค่านิยมในการ พัฒนาในทางที่ผิดที่ต้อง พึ่งภายนอกอยู่ตลอด

4. ทฤษฎีเสรีนิยมใหม่ (Neoclassical Counterrevolution) ทฤษฎีนี้เกิดในช่วง ทศวรรษ 1980 เมื่อรัฐบาลอนุรักษ์นิยมของตะวันตก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา อังกฤษแคนาดาและ เยอรมนี ตะวันตก พร้อมใจกันรับเอาแนวคิดเสรีนิยมใหม่มาเป็นหลักในการกำหนดนโยบาย แนวคิดนี้ จะเน้น เศรษฐศาสตร์มหภาคทางด้านอุปทาน (Supply-side macroeconomics) หมายความว่า สนใจการ ปรับปรุงทางการผลิตมากกว่าการบริโภค ขณะเดียวกันก็เน้นการแปรรูป ลดขนาดของรัฐ ลดการ วางแผนจากส่วนกลาง ลดการควบคุมและลดกฎระเบียบแนวคิดนี้มีอิทธิพลต่อองค์การ ระหว่างประเทศที่สำคัญ คือ ธนาคารโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศ หรือ IMF ตลอดจน องค์การระหว่าง ประเทศอื่น ๆ จึงทำให้สามารถเผยแพร่แนวคิดของการเปิดเสรีเร็ว

5. ทฤษฎีความเจริญเติบโตแนวใหม่ (New Growth Theory) ทฤษฎีนี้เห็นว่าการเปิด เสรีมีปัญห เพราะความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจพึ่งพิงภายนอก ขณะที่สถานการณ์ ภายนอกผันผวน ยากจะคาดการณ์ได้ นอกจากนี้การเติบโตที่เกิดขึ้นยังมีภาวะไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงของ ภายนอก เช่น การเคลื่อนย้ายทุนและการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี ดังนั้น การเพิ่มของผลผลิตมวลรวมจึง เป็นการปรับตัวระยะสั้นและอาจไม่ยั่งยืนด้วยเหตุนี้ ทฤษฎีนี้จึงหันมา สนใจความเจริญเติบโตแนวใหม่ที่ เน้นการเติบโตจากภายใน(Endogenous growth theory) และ เน้นการเติบโตที่ยั่งยืน(Sustainable growth) ซึ่งมีความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างทุนกับแรงงาน ไม่ใช่เป็นเพียงการเคลื่อนย้ายทุน ทฤษฎี ความเจริญ เติบโตแนวใหม่จึงเน้นการใช้ทรัพยากรภายใน และเน้นการพัฒนาทุนมนุษย์ (Human capital) โดยเฉพาะลงทุนทางด้านการศึกษา การสร้าง โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) และการวิจัย และการพัฒนา (R & D) ซึ่งเป็นทางเลือกอีก ทางเลือกหนึ่งของการลงทุนในปัจจุบัน

ทฤษฎีความเจริญเติบโตจากภายในนี้เริ่มเข้ามาทดแทนทฤษฎีรุ่นเก่าที่เน้นความ เจริญเติบโตจากภายนอก (Exogenous growth theory) นอกจากนี้ทฤษฎีความเจริญเติบโตจาก ภายในยังมองว่าความเจริญเติบโตขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมเริ่มต้น (Initial Conditions) เช่น ระดับการศึกษา ระดับการพัฒนาของตลาดทุนและที่สำคัญ คือ แบบแผนการกระจายรายได้ก็มีผลต่อ

ความเจริญเติบโตเช่นกัน เนื่องจากการกระจายรายได้มีผลทำให้คนมีทุนต่างกันและมีการลงทุนต่างกัน ระบบเศรษฐกิจที่มีการกระจายรายได้ดีนั้นคนลงทุนก็มากและสามารถลงทุนพร้อม ๆ กันได้ จึงชักนำให้เศรษฐกิจเติบโตเข้าสู่จุดดุลยภาพที่สูงกว่าได้

หลักธรรมาภิบาล

1. ความหมายของหลักธรรมาภิบาล

มีนักวิชาการและองค์กรต่าง ๆ ได้ให้คำอธิบายความหมายหรือนิยามของธรรมาภิบาลไว้ อย่างหลากหลาย เช่น

ประเวศ วะสี (2541) ประเวศ วะสี (2541) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง

ความถูกต้องเป็นธรรมใน 3 เรื่องใหญ่ๆ คือ

1. มีการเมืองที่โปร่งใส รับผิดชอบต่อสังคม และถูกตรวจสอบได้
2. มีภาคธุรกิจที่โปร่งใส รับผิดชอบต่อสังคม และถูกตรวจสอบได้
3. มีสังคมที่เข้มแข็ง มีความเป็นประชาสังคม

ธีรเวคิน (2541) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ธรรมาภิบาล หมายถึงกระบวนการการปกครองบริหารที่อาศัยปรัชญาและหลักการที่ถูกต้องเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาสังคมและนำมาซึ่งความเจริญในด้านต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น การปกครองโดยหลักทศพิธราชธรรม

อานันท์ ปันยารชุน (2542) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง ผลลัพธ์ของการจัดกิจกรรมซึ่งบุคคล สถาบันทั่วไป ภาครัฐและเอกชนมีผลประโยชน์ร่วมกันได้ กระทำร่วมกันในหลายทาง มีลักษณะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจนำไปสู่การผสมผสานผลประโยชน์ที่หลากหลายและขัดแย้งกันได้

สำนักนายกรัฐมนตรี (2542) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง แนวทางในการจัดระเบียบเพื่อให้สังคมของประเทศทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข มีความรู้รักสามัคคี และร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิด การพัฒนาที่ยั่งยืน

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2543) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ธรรมาภิบาลเป็นกติกาหรือกฎเกณฑ์การบริหารการปกครองที่ดีเหมาะสมและเป็นธรรมที่ใช้ในการดำรงรักษาบ้านเมืองและสังคมอันหมายถึงการบริหารจัดการทรัพยากรและสังคมที่ดีในทุก ๆ ด้านและทุก ๆ ระดับ รวมถึงการจัดระบบองค์กรและกลไกของคณะรัฐมนตรีการบริหารราชการส่วนกลาง

ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น องค์กรของรัฐที่ไม่ใช่ส่วนราชการองค์กรที่ไม่ใช่ราชการ องค์กรเอกชน ชมรมสมาคมต่าง ๆ นิติบุคคลเอกชนและภาคประชาสังคม

ธนาคารโลก หรือ World Bank (บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ บุญมี ลี, 2544) ได้ให้ความหมายไว้ว่า Good Governance เป็นลักษณะและวิถีทางของการที่มีการใช้อำนาจทางการเมืองเพื่อจัดการงานของบ้านเมือง โดยเฉพาะการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

บวรศักดิ์ อูวรรณโณ และคณะ (2545) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง ระบบโครงสร้างและกระบวนการต่าง ๆ ที่วางกฎเกณฑ์ที่ความสัมพันธ์ทาง เศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศจะพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2554) ให้ความหมายไว้ว่า ธรรมาภิบาล แยกตามรากศัพท์ในภาษาบาลี คือ ธมม + อภิ + ปาล ธมม หรือธรรมะ หมายถึงคุณงาม ความดีต่าง ๆ ที่อยู่ตามหลักธรรมชาติ อภิ คือ ยิ่งหรือมาก ปาล หมายถึง ปกครอง ดูแล รักษา ค้ำครอง เมื่อรวมกันเข้าแล้ว ธรรมาภิบาล หมายถึง การปกครองดูแลหรือบริหารจัดการโดยอาศัยหลัก คุณงาม ความดีต่าง ๆ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่า

สุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2562) ให้ความหมายไว้ว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมรัฐ ภาคธุรกิจ เอกชนและภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจ สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ เพื่อบรรเทาป้องกันหรือแก้ไข เยียวยาภาวะวิกฤตภัยอันตรายที่หากจะมีในอนาคต สังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใสและความมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

Dictionary online Cambridge (2019) หมายถึง การจัดการองค์การ องค์กร หรือ ประเทศ อย่างมีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยพิจารณาถึงความต้องการและการมีส่วนร่วมของสังคม

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า หลักธรรมาภิบาล หมายถึง กฎกติกา หลักเกณฑ์ แนวทางที่ใช้ในการจัดระเบียบกระบวนการบริหารงานที่ดีทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน ที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน โดยอาศัยหลัก คุณงามความดีต่าง ๆ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่า อย่างมีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยพิจารณาถึงความต้องการและการมีส่วนร่วมของสังคม

2. องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล

องค์ประกอบของธรรมาภินั้นขึ้นอยู่กับรอบ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และแนวทางปฏิบัติของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งมีองค์ประกอบแตกต่างกันไปตามบริบทของหน่วยงานของนั้น ๆ แต่อย่างไรก็ตามหลักธรรมาภินั้นของหน่วยงานและนักวิชาการต่าง ๆ ล้วนตั้งอยู่บนพื้นฐานเดียวกัน คือ เพื่อการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบของหลักธรรมาภินั้นจากนักวิชาการ หน่วยงาน องค์การต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

United Nations Development Programme (UNDP) เสนอองค์ประกอบของธรรมาภินั้นประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ คือ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2541)

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) ประชาชนทั้งชายและหญิงมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมโดยตรงหรือทางอ้อม โดยผ่านสถาบันต่าง ๆ ที่มีอำนาจอันชอบธรรม (legitimate intermediate institution)
2. กฎหมายที่ยุติธรรม (Rule of Law) การปกครองประเทศจะใช้กฎหมายเป็นบรรทัดฐานและ ทุกคนเคารพกฎหมาย โดยที่กรอบของกฎหมายที่ใช้ในประเทศต้องมีความยุติธรรม และถูกบังคับใช้กับคน กลุ่มต่าง ๆ อย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน
3. ความเปิดเผยโปร่งใส (Transparency) กระบวนการทำงาน กฎเกณฑ์กติกาต่าง ๆ มีความเปิดเผยตรงไปตรงมา ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในสังคมสามารถถ่ายโอนได้อย่างเป็นอิสระ (free flow of information) ประชาชนสามารถเข้าถึงและรับทราบข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะของทางราชการได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ
4. การมีฉันทานุมัติร่วมในสังคม (Consensus Orientation) การตัดสินใจดำเนินนโยบายใด ๆ ของภาครัฐ ต้องมีการประสานความต้องการหรือผลประโยชน์ที่แตกต่างของกลุ่มคนในสังคม ให้เกิดเป็น ความเห็นร่วมกัน (broad consensus) บนพื้นฐานของสิ่งที่เป็นประโยชน์สูงสุดแก่สังคมโดยรวม
5. กลไกการเมืองที่ชอบธรรม (Political Legitimacy) กระบวนการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองมีความชอบธรรมและเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม เช่น การได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีคุณภาพ การมีคณะรัฐมนตรีที่ปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม การมีระบบราชการที่สุจริตโปร่งใสตรวจสอบได้ การมีกระบวนการเปิดเผยทรัพย์สินและหนี้สินของนักการเมือง การมีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ทำหน้าที่ไต่สวนและวินิจฉัยเจ้าหน้าที่รัฐที่ร่ำรวยผิดปกติ
6. ความเสมอภาค (Equity) ประชาชนทุกคนมีความสามารถอย่างเท่าเทียมกันในการเข้าถึง โอกาสต่าง ๆ ในสังคม เช่น โอกาสพัฒนาหรือมีความเป็นอยู่ที่ดี โดยรัฐเป็นผู้จัดสรรสาธารณูปโภคขั้น พื้นฐานเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการโดยเท่าเทียมกัน

7. ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency) กระบวนการและสถาบัน ต่าง ๆ เช่น รัฐสามารถจัดสรร ใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ได้อย่างคุ้มค่าและเหมาะสม เพื่อตอบสนองความต้องการของคนในสังคมโดยรวม รวมถึงการทำงานที่รวดเร็ว มีคุณภาพและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

8. พันธะความรับผิดชอบต่อสังคม (Accountability) การตัดสินใจใด ๆ ของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนต้องกระทำโดยมีพันธะความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนเองกระทำต่อสาธารณชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับหน่วยงานนั้น โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่ส่วนรวมเป็นหลักและมีจิตใจเสียสละ เห็นคุณค่าสังคมที่ตนเองสังกัดอยู่

9. การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Vision) การที่ผู้นำและประชาชนในประเทศมีวิสัยทัศน์ ในการสร้างธรรมาภิบาล และการพัฒนาอย่างยั่งยืน

กระทรวงศึกษาธิการ (2542) ได้สรุปองค์ประกอบการบริหารกิจการ บ้านเมืองและสังคมที่ดีหรือธรรมาภิบาล ไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. หลักนิติธรรม (Rule of Laws) ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎข้อบังคับเหล่านี้ โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล

2. หลักคุณธรรม (Ethics) ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

3. หลักความโปร่งใส (Transparency) ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูล ข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่าง สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน

4. หลักความมีส่วนร่วม (Participation) ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจปัญหาของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ

5. หลักความรับผิดชอบ (Accountability) ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

6. หลักความคุ้มค่า (Value for Money) ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ ทรัพยากร ที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของ อย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกและรักษาทรัพยากร ธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ได้ระบุถึงหลักสำคัญของธรรมาภิบาล 6 หลัก คือ (ชนะศักดิ์ ยุวบูรณ์, 2543)

1. หลักนิติธรรม เป็นการตรากฎหมาย และกฎข้อบังคับ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับ ของสังคม อันจะทำให้สังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎข้อบังคับ เหล่านั้น โดยถือว่า เป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่อำนาจอธิปไตยหรืออำนาจของตัวบุคคล

2. หลักคุณธรรม เป็นการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ยึดถือหลัก นี้ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชน พัฒนาตนเองไป พร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัย ประจำชาติ

3. หลักความโปร่งใส เป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไก การทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็น ประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้ ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน

4. หลักความมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นใน การตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแสดงความเห็น การไต่สวนสาธารณะ ประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ

5. หลักความรับผิดชอบ เป็นการตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความ รับผิดชอบต่อ สังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพใน ความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

6. หลักความคุ้มค่า เป็นการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุด แก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้คนไทยมีความประหยัด ใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์ สินค้าและบริการที่มี คุณภาพ สามารถแข่งขันได้ในเวทีนานาชาติ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้ สมบูรณ์ยั่งยืน

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2543) ได้สรุปองค์ประกอบไว้ว่า หลักธรรมาภิบาลประกอบด้วยหลักสำคัญ 6 ประการ ดังนี้

1. หลักนิติธรรม ประกอบไปด้วย กฎหมายและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มีความเป็นธรรม สามารถปกป้องคนดี และลงโทษคนไม่ดีได้ การดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรมเป็นไปอย่าง

รวดเร็ว โปร่งใส และตรวจสอบได้และได้รับการยอมรับจากประชาชน มีการปฏิรูปกฎหมายอย่างสม่ำเสมอให้ เหมาะกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนไป ประชาชนตระหนักถึงสิทธิเสรีภาพ หน้าที่ของตนเอง เข้าใจกฎเกณฑ์ต่าง ๆ และมีส่วนร่วมในกรณีต่าง ๆ

2. หลักความโปร่งใส ประกอบไปด้วย การสำรวจความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการของรัฐและเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการ จำนวนเรื่องกล่าวหา ร้องเรียน หรือสอบสวนเจ้าหน้าที่ของรัฐเกณฑ์ในการใช้ดุลพินิจของส่วนราชการมีความชัดเจนเป็นที่ยอมรับ ส่วนราชการมีตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรมและเปิดเผยต่อสาธารณะ

3. หลักความรับผิดชอบ ประกอบไปด้วย การรับการยอมรับและความพอใจจากผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้อง การบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ของงานที่ปฏิบัติ คุณภาพของงาน ทั้งด้านปริมาณ ความถูกต้อง ครบถ้วน รวมทั้งจำนวนความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน และ จำนวนการร้องเรียนหรือการกล่าวหาที่ได้รับ

4. หลักความคุ้มค่า ประกอบไปด้วย ความพึงพอใจของผู้รับบริการ ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ

5. หลักการมีส่วนร่วม ประกอบไปด้วย ความสัมฤทธิ์ผลของโครงการต่าง ๆ รวมถึงการประหยัดงบประมาณ ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้ได้รับผลกระทบ จำนวนผู้เข้าร่วม แสดงความคิดเห็นหรือจำนวนข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นของประชาชนในการดำเนินการเรื่องต่าง ๆ รวมถึงคุณภาพของการเข้ามามีส่วนร่วม

6. หลักคุณธรรม ประกอบไปด้วย การร้องเรียนหรือร้องทุกข์ ในการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ทั้งในและนอกองค์กรลดลง คุณภาพชีวิตของคนในสังคมดีขึ้น มีการบริการจัดการและใช้ทรัพยากรในชาติอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด สังคมมีเสถียรภาพ อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขด้วยความมีระเบียบวินัย

กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดองค์ประกอบในการเสริมสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีของกระทรวงมหาดไทย มี 11 องค์ประกอบคือ (สุดจิต นิमितกุล, 2543)

1. การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นการมีส่วนร่วมของทั้งประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐในการ บริหารงาน เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มและพลังการทำงานที่สอดประสานกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายในการ ให้บริการประชาชน

2. ความยั่งยืน (Sustainability) มีการบริหารงานที่อยู่บนหลักการของความสมดุลทั้งในเมืองและ ชนบท ระบบนิเวศ และทรัพยากรธรรมชาติ

3. ประชาชนมีความรู้สึกรู้ว่าเป็นสิ่งที่ชอบธรรม (Legitimacy) และให้การยอมรับ (Acceptance) การดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ประชาชนพร้อมที่จะยอม สูญเสียประโยชน์ส่วนตนไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวมที่ต้องรับผิดชอบร่วมกัน

4. มีความโปร่งใส (Transparency) ข้อมูลต่าง ๆ ต้องตรงกับข้อเท็จจริงของการดำเนินการและ สามารถตรวจสอบได้ มีการดำเนินการที่เปิดเผยชัดเจนและเป็นไปตามที่กำหนดไว้

5. ส่งเสริมความเป็นธรรม (Equity) และความเสมอภาค (Equality) มีการกระจายการพัฒนา อย่างทั่วถึงเท่าเทียมกัน ไม่มีการเลือกปฏิบัติ และมีระบบการรับเรื่องร้องทุกข์ที่ชัดเจน

6. มีความสามารถที่จะพัฒนาทรัพยากรและวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เจ้าหน้าที่ของทุกหน่วยงานจะต้องได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะเพื่อให้สามารถนำไปปรับใช้กับการ ทำงานได้ และมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจนเพื่อให้ทุกหน่วยงานยึดถือเป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน

7. ส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศ (Promoting Gender Balance) เปิดโอกาสให้สตรีทั้งใน เมืองและชนบทเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคมในทุก ๆ ด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งให้เข้ามามี ส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นมากขึ้น

8. การอดทนอดกลั้น (Tolerance) และ การยอมรับ (Acceptance) ต่อทัศนคติที่หลากหลาย (Diverse Perspectives) รวมทั้งต้องยุติข้อขัดแย้งด้วยเหตุผล หากจุดร่วมที่ทุกฝ่ายยอมรับร่วมกันได้

9. การดำเนินการตามหลักนิติธรรม (Operating by Rule of Law) พัฒนาปรับปรุง แก้ไขและ เพิ่มเติมกฎหมายให้มีความทันสมัยและเป็นธรรม

10. ความรับผิดชอบ (Accountability) เจ้าหน้าที่จะต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชน ความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานจะเป็นตัวชี้วัดสำคัญในการประเมินความสำเร็จของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่

11. การเป็นผู้กำกับดูแล (Regulator) แทนการควบคุม โอนงานบางอย่างไปให้องค์กรท้องถิ่นซึ่งใกล้ชิดกับประชาชนที่สุด หรืองานบางอย่างก็ต้องแปรรูปให้เอกชนดำเนินการแทน สถาบันพระปกเกล้า (2548) ได้สรุปองค์ประกอบของดัชนีตัวชี้วัดตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล เอาไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. ด้านหลักนิติธรรม ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

1.1 หน่วยงานมีการกำหนดขอบเขตการใช้อำนาจอย่างชัดเจน

1.2 หน่วยงานมีการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลและประชาชน

1.3 หน่วยงานมีความผูกพันต่อกฎหมายกฎระเบียบต่าง ๆ

1.4 กฎ ระเบียบของหน่วยงานมีความถูกต้องตามกฎหมาย

1.5 ผู้มีอำนาจในการวินิจฉัยภายในฝ่ายปกครองมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติ

หน้าที่

1.6 กฎหมายที่กำหนดโทษของหน่วยงานเป็นไปตามหลักกฎหมาย

- 1.7 กฎ ระเบียบของหน่วยงานไม่ขัดแย้งกับกฎหมายที่มีฐานะสูงกว่า
2. ด้านหลักคุณธรรม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ดังนี้
 - 2.1 หน่วยงานปลอดการทำผิดกฎหมาย
 - 2.2 หน่วยงานปลอดการทำผิดวินัย
 - 2.3 หน่วยงานปลอดการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพนิยมและจรรยาบรรณ
3. ด้านความโปร่งใส ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ดังนี้
 - 3.1 หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านโครงสร้าง
 - 3.2 หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านการให้คุณ
 - 3.3 หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านการให้โทษ
 - 3.4 หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านการเปิดเผยข้อมูล
4. ด้านการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ดังนี้
 - 4.1 หน่วยงานมีการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน
 - 4.2 หน่วยงานมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน
 - 4.3 หน่วยงานเปิดโอกาสให้ประชาชน
 - 4.4 หน่วยงานมีการพัฒนาความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชน
5. ด้านความรับผิดชอบ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก ดังนี้
 - 5.1 หน่วยงานมีการสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน
 - 5.2 หน่วยงานมีเป้าหมายชัดเจน
 - 5.3 หน่วยงานมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 5.4 หน่วยงานมีระบบติดตามประเมินผล
 - 5.5 หน่วยงานมีการจัดการกับผู้ไม่มีผลงาน
 - 5.6 หน่วยงานมีแผนสำรอง
6. ด้านหลักความคุ้มค่า ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ดังนี้
 - 6.1 หน่วยงานมีการประหยัด
 - 6.2 หน่วยงานมีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด
 - 6.3 หน่วยงานมีศักยภาพในการแข่งขัน

ศาลรัฐธรรมนูญได้อธิบายถึงองค์ประกอบของธรรมาภิบาลเอาไว้ว่าประกอบไปด้วย 6 หลัก ดังนี้ มนตรี กนกวารี (2548)

1. หลักนิติธรรม (rule of law) หลักการการปกครองภายใต้กฎหมายที่ครอบคลุมไปถึงเรื่องการตรากฎหมายให้ทันสมัยและเป็นธรรมรวมทั้งเป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจในการปฏิบัติตามกฎหมาย

2. หลักคุณธรรม (virtues) การยึดมั่นในเรื่องความถูกต้องดีงามและส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติกับคนในสังคม

3. หลักความโปร่งใส (transparency) การปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใสเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและมีกระบวนการให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและตรวจสอบความถูกต้องได้

4. หลักการมีส่วนร่วม (participation) การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับและเสนอความเห็นต่อการตัดสินใจขององค์กร

5. หลักความรับผิดชอบ (accountability) การสำนึกในความรับผิดชอบต่อสาธารณะโดยการทำงานเพื่อตอบสนองต่อผลประโยชน์ส่วนรวมและเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง

6. หลักความคุ้มค่า (effectiveness) การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยการกำหนดกรอบหน้าที่ของบุคลากรและการปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

UNESCAP (ศรีพัชรา สิทธิกำจร แก้วพิจิตร, 2551) ได้สรุปองค์ประกอบของหลักการของธรรมาภิบาลไว้ 8 ประการคือ

1. การมีส่วนร่วม (Participatory) การมีส่วนร่วมของสมาชิกทั้งชายหญิงคือการตัดสินใจที่สำคัญในสังคมและสร้างความสามัคคีให้เกิดกับประชาชน การมีส่วนร่วมสามารถทำได้โดยอิสระไม่มีการบังคับ สมาชิกเต็มใจให้ความร่วมมือด้วยตนเอง หรือมีส่วนร่วมผ่านหน่วยงานสถาบันหรือผู้แทนตามระบอบประชาธิปไตย

2. การปฏิบัติตามกฎหมาย (Rule of law) ธรรมาภิบาลต้องการความถูกต้องตามกรอบของกฎหมาย ไม่เลือกปฏิบัติ ไม่ลำเอียง มีการปฏิบัติอย่างเสมอภาคและเป็นธรรมกับประชาชนโดยเท่าเทียมกัน ทุกคนในสังคมอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมายเดียวกัน

3. ความโปร่งใส (Transparency) ความโปร่งใสเป็นการตรวจสอบความถูกต้อง มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมาสิ่งนี้ช่วยแก้ปัญหาการทุจริตและคอร์รัปชันได้ในภาครัฐและเอกชน สื่อจะเข้ามามีบทบาทอย่างมาก ในการตรวจสอบและรายงานผลงานดำเนินงานโดยการนำเสนอข่าวสารที่ถูกต้องให้แก่สังคมได้รับทราบ

4. ความรับผิดชอบ (Responsiveness) ความรับผิดชอบเป็นการพยายามให้คนทุกฝ่ายทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุดในการปฏิบัติงาน กล่าวที่จะคิดกล่าวที่จะตัดสินใจและรับผิดชอบต่อผล การคิดและการตัดสินใจนั้น ๆ

5. ความสอดคล้อง (Consensus oriented) ความสอดคล้องต้องกันเป็นการกำหนดและสรุปความต้องการของคนในสังคมซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมาก โดยพยายามหาจุดสนใจร่วมกันและความต้องการที่สอดคล้องต้องกันของสังคมเป็นข้อปฏิบัติเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งในสังคม

การจะพัฒนาสังคมได้ต้องทราบความต้องการที่สอดคล้องต่อกันของสังคมนั้น ๆ ด้วยวิธีการเรียนรู้วัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ ก่อน

6. ความเสมอภาค (Equity and inclusiveness) ความเสมอภาคเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ประชาชนทุกคนพึงได้รับจากรัฐบาลทั้งการบริการด้านสวัสดิการตลอดจนสาธารณูปโภคด้านอื่น

7. หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and efficiency) เป็นวิธีการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด โดยการผลิตและจำหน่ายเพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับเงินที่ลงทุน หรือการใช้ทรัพยากรให้ได้ประโยชน์สูงสุดต่อมวลมนุษยชาติ โดยมีการพัฒนากระบวนการเพิ่มผลผลิตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

8. การมีเหตุผล (Accountability) การมีเหตุผลเป็นความต้องการในทุกสังคม ประชาชนทุกคนต้องตัดสินใจและรับผิดชอบต่อการกระทำของคนด้วยผลที่สมเหตุสมผล การมีเหตุผลไม่สามารถกระทำได้อัปราศจากการปฏิบัติตามกฎหมายความโปร่งใสและตรวจสอบได้

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552) ได้สรุปองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลไว้ 10 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ประสิทธิภาพ (Effectiveness) ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการ ตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ รวมถึงสามารถเทียบเคียงกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่มีภารกิจคล้ายคลึงกันและมีผลการปฏิบัติงานในระดับชั้นนำของประเทศ เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน โดยการปฏิบัติราชการจะต้องมีทิศทาง ยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

2. ประสิทธิภาพ (Efficiency) การบริหารราชการตามแนวทางการกำกับดูแลที่ดี ที่มีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงาน โดยการใช้เทคนิคและเครื่องมือการบริหารกิจการที่เหมาะสม ให้องค์กรสามารถใช้ทรัพยากรทั้งด้านต้นทุนแรงงานและระยะเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

3. การตอบสนอง (Responsiveness) การให้บริการที่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดและสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจรวมถึงตอบสนองตามความคาดหวัง ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้เสีย ที่มีความหลากหลายและมีความแตกต่าง

4. การรับผิดชอบ (Accountability) การแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่และผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความรับผิดชอบนั้นควรอยู่ในระดับที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของสาธารณะรวมทั้งการแสดงถึงความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะ

5. ความโปร่งใส (Transparency) กระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมาชี้แจงได้
เมื่อมีข้อสงสัย และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันไม่ต้องห้ามตามกฎหมายได้อย่างเสรี
โดยประชาชน สามารถรู้ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ และสามารถ
ตรวจสอบได้

6. การมีส่วนร่วม (Participation) กระบวนการที่ข้าราชการ ประชาชนและผู้มีส่วน
ได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะร่วมเสนอ
ปัญหา ประเด็นที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจและ
ร่วม กระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

7. การกระจายอำนาจ (Decentralization) การถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ
ทรัพยากรและภารกิจจากส่วนราชการส่วนกลางให้แก่หน่วยงานปกครองอื่นและภาคประชาชนไป
ดำเนินการแทนโดยมีอิสระตามสมควร รวมถึงการมอบอำนาจและความรับผิดชอบในการตัดสินใจ
และ การดำเนินการให้แก่บุคลากร โดยมุ่งเน้นการสร้างควมพึงพอใจในการให้บริการต่อผู้รับบริการ
และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การปรับปรุงกระบวนการ และเพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ

8. นิติธรรม (Rule of law) การใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับในการ
บริหารราชการด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติและคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

9. ความเสมอภาค (Equality) การได้รับการปฏิบัติและได้รับการอย่าง เท่าเทียม
กันโดยไม่มีแบ่งแยกด้านชาย/หญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทาง
กายหรือสุขภาพ สถานะบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา
การฝึกอบรมและอื่น ๆ

10. การมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus oriented) การหาข้อตกลงทั่วไปโดยกลุ่ม
คนที่มีความสำคัญภายใน กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ยุติไม่ได้ในประเด็น
สำคัญรวมทั้งเป็นข้อตกลงที่เกิดจากการใช้กระบวนการเพื่อขอข้อคิดเห็นจากคณะบุคคลที่ได้รับ
ประโยชน์และเสียประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรง โดยฉันทามติไม่จำเป็นต้อง
หมายความว่าเห็นพ้องโดยเอกฉันท์

อนันท์ ปันยารชุน (2541) ได้สรุปองค์ประกอบของธรรมาภิบาลไว้
6 ประการ ดังต่อไปนี้ คือ

1. ความรับผิดชอบและความมีเหตุผลที่สามารถอธิบายได้
2. การมีส่วนร่วมของประชาชน
3. ความสามารถที่จะคาดการณ์ได้
4. ความโปร่งใส
5. ความเชื่อมโยงระหว่างองค์ประกอบทั้งสี่ข้างต้น

6. การมีระบบกฎหมายที่มีความยุติธรรมต่อทั้งสังคม และปัจเจกบุคคล
 อีรเวคิน (2548) ได้สรุปองค์ประกอบของธรรมาภิบาลไว้ 5 ประการดังต่อไปนี้ คือ

1. ความชอบธรรม (legitimacy) ซึ่งได้แก่ การปกครองบริหาร การเสนอนโยบาย การใช้ทรัพยากรที่มีความชอบธรรม โดยต้องสอดคล้องกับกฎระเบียบและกฎหมาย
 2. การมีส่วนร่วม (participation) การปกครองบริหารที่คำนึงถึงธรรมาภิบาลจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้เสียภาษี หรือผู้ที่ถูกระทบโดยตรงจากนโยบาย มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อการตัดสินใจ
 3. ความโปร่งใส (transparency) ในหลักการธรรมาภิบาลนั้นจะไม่มีการอ้างถึงความลับของทางราชการที่รัฐมีอาจจะเปิดเผยได้บ่อยนัก ยกเว้นเรื่องเกี่ยวกับความมั่นคง ข้อมูลและเหตุผลของนโยบายต่าง ๆ ต้องเปิดเผยให้ประชาชนทราบโดยละเอียด การใช้จ่ายงบประมาณต้องมีการชี้แจงได้อย่างสมเหตุสมผล
 4. การมีความรับผิดชอบ (accountability) ซึ่งหมายถึงการสามารถจะชี้แจงกับประชาชนได้ถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในลักษณะของการแจกแจงเป็นเรื่อง ๆ
 5. ประสิทธิภาพประสิทธิผล (efficiency and effectiveness) ได้แก่ การทำโครงการให้สำเร็จด้วยการใช้งบประมาณ เวลา และทรัพยากร ทั้งในรูปของเงินตรา วัสดุ และทรัพยากรมนุษย์ให้น้อยที่สุด แต่ให้ได้ผลออกมาดีที่สุด
- จากทฤษฎีที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลที่กล่าวมานั้น สามารถสรุปแนวคิดที่สอดคล้องกับขอบข่ายขององค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลตามกระทรวงศึกษาธิการ (2542) ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดที่จะใช้ประกอบการวิจัยครั้งนี้ออกมาเป็นตารางได้ดังนี้



ตาราง 1 แนวคิดที่สอดคล้องกับองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลตามกระทรวงศึกษาธิการ (2542)

องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล ตามกระทรวงศึกษาธิการ (2542)	ชื่อนักวิชาการ/ผู้แต่ง/ผู้วิจัย
1. หลักนิติธรรม	1. UNDP (2541) 2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี (2542) 3. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2543) 4. กระทรวงมหาดไทย (2543) 5. สถาบันพระปกเกล้า (2548) 6. ศาลรัฐธรรมนูญ (2548) 7. UNESCAP (2551) 8. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552) 9. อานันท์ ปันยารชุน (2541) 10. ลิขิต ธีรเวคิน (2548)
2. หลักคุณธรรม	1. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี (2542) 2. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน 2543) 3. สถาบันพระปกเกล้า (2548) 4. ศาลรัฐธรรมนูญ (2548) 5. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552)
3. หลักความโปร่งใส	1. UNDP (2541) 2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี (2542) 3. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2543) 4. กระทรวงมหาดไทย (2543) 5. สถาบันพระปกเกล้า (2548) 6. ศาลรัฐธรรมนูญ (2548) 7. UNESCAP (2551) 8. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552) 9. อานันท์ ปันยารชุน (2541) 10. ลิขิต ธีรเวคิน (2548)
4. หลักความมีส่วนร่วม	1. UNDP (2541) 2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี (2542)

องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล ตามกระทรวงศึกษาธิการ (2542)	ชื่อนักวิชาการ/ผู้แต่ง/ผู้วิจัย
	3. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2543) 4. กระทรวงมหาดไทย (2543) 5. สถาบันพระปกเกล้า (2548) 6. ศาลรัฐธรรมนูญ (2548) 7. UNESCAP (2551) 8. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552) 9. อานันท์ ปันยารชุน (2541) 10. ลิขิต ชีระเวคิน (2548)
5. หลักความรับผิดชอบ	1. UNDP (2541) 2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี (2542) 3. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2543) 4. กระทรวงมหาดไทย (2543) 5. สถาบันพระปกเกล้า (2548) 6. ศาลรัฐธรรมนูญ (2548) 7. UNESCAP (2551) 8. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552) 9. อานันท์ ปันยารชุน (2541) 10. ลิขิต ชีระเวคิน (2548)
6. หลักความคุ้มค่า	1. UNDP (2541) 2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี (2542) 3. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2543) 4. สถาบันพระปกเกล้า (2548) 5. ศาลรัฐธรรมนูญ (2548) 6. UNESCAP (2551) 7. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552)

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล สรุปได้ว่าหลักธรรมาภิบาลที่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปนั้นมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลตามกระทรวงศึกษาธิการ (2542) ทั้ง 6 ด้าน ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดที่จะใช้ประกอบการวิจัยครั้งนี้

3. ตัวบ่งชี้ตามหลักธรรมาภิบาล

3.1 ความหมายของตัวบ่งชี้

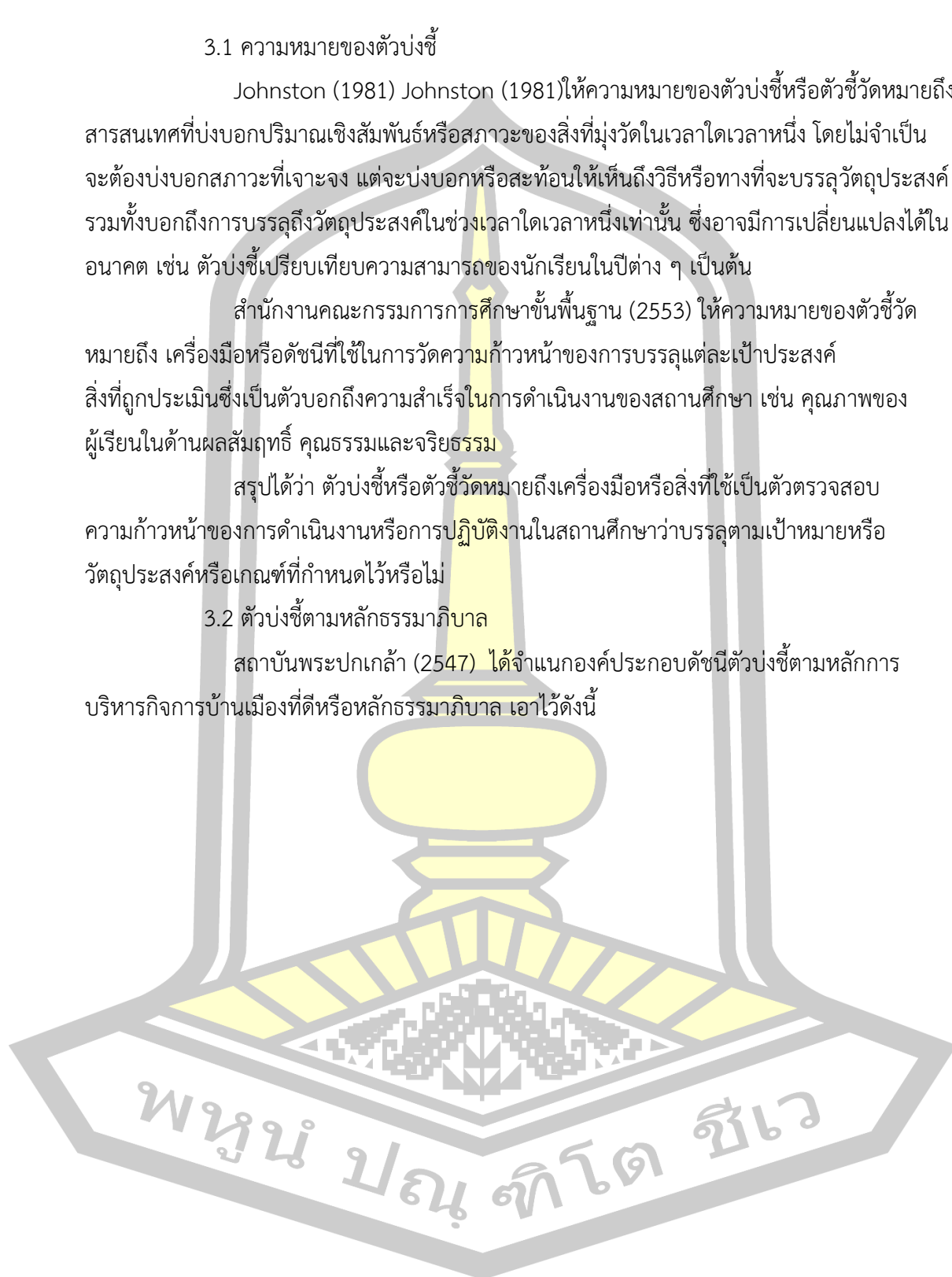
Johnston (1981) Johnston (1981)ให้ความหมายของตัวบ่งชี้หรือตัวชี้วัดหมายถึงสารสนเทศที่บ่งบอกปริมาณเชิงสัมพันธ์หรือสถานะของสิ่งที่มุ่งวัดในเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยไม่จำเป็นจะต้องบ่งบอกสถานะที่เจาะจง แต่จะบ่งบอกหรือสะท้อนให้เห็นถึงวิธีหรือทางที่จะบรรลุวัตถุประสงค์รวมทั้งบอกถึงการบรรลุถึงวัตถุประสงค์ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งเท่านั้น ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต เช่น ตัวบ่งชี้เปรียบเทียบความสามารถของนักเรียนในปีต่าง ๆ เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ให้ความหมายของตัวชี้วัดหมายถึง เครื่องมือหรือดัชนีที่ใช้ในการวัดความก้าวหน้าของการบรรลุแต่ละเป้าประสงค์ สิ่งที่ถูกประเมินซึ่งเป็นตัวบ่งบอกถึงความสำเร็จในการดำเนินงานของสถานศึกษา เช่น คุณภาพของผู้เรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ คุณธรรมและจริยธรรม

สรุปได้ว่า ตัวบ่งชี้หรือตัวชี้วัดหมายถึงเครื่องมือหรือสิ่งที่ใช้เป็นตัวตรวจสอบความก้าวหน้าของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานในสถานศึกษาว่าบรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์หรือเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่

3.2 ตัวบ่งชี้ตามหลักธรรมาภิบาล

สถาบันพระปกเกล้า (2547) ได้จำแนกองค์ประกอบดัชนีตัวบ่งชี้ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาล เอาไว้ดังนี้

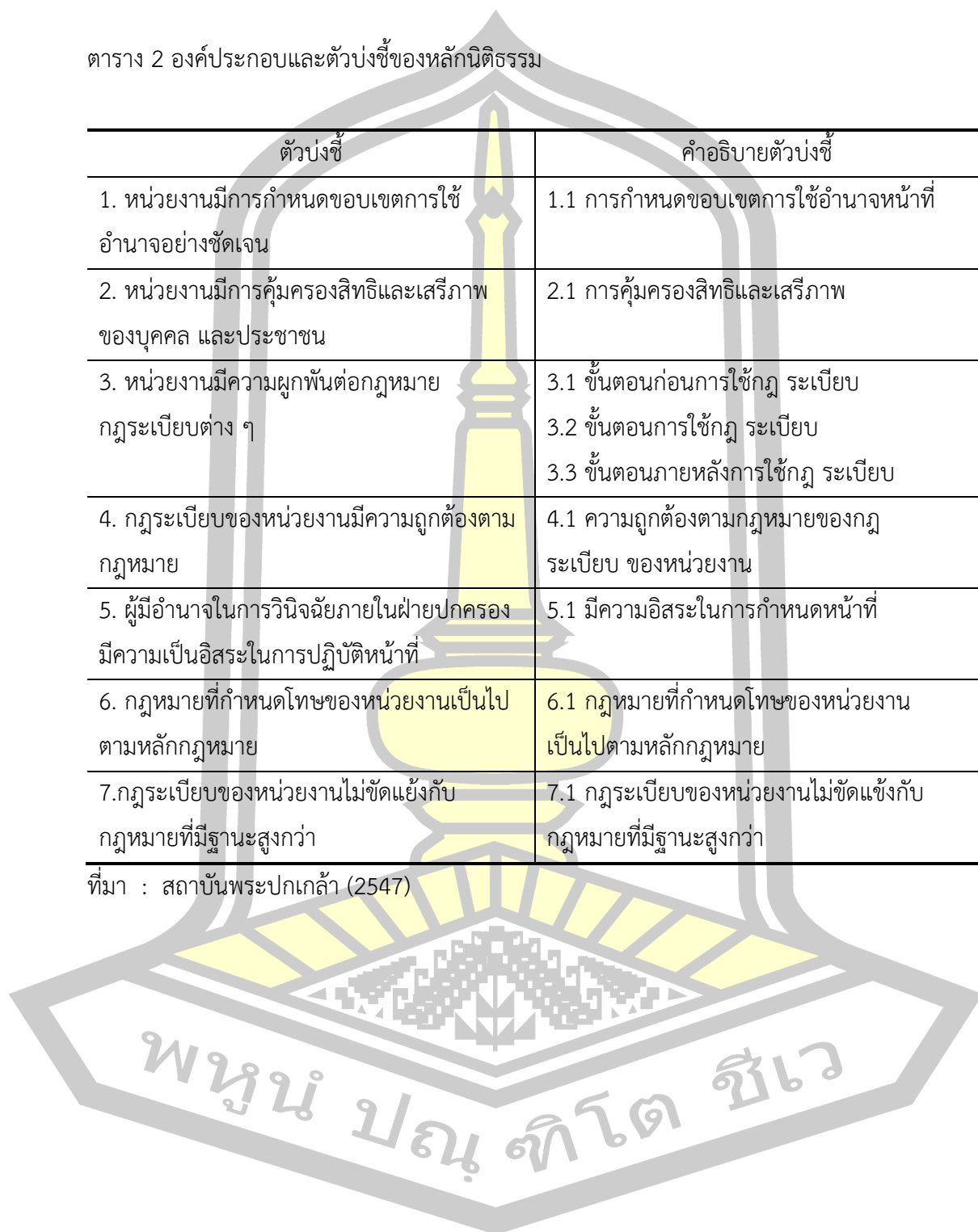


1. ด้านหลักนิติธรรม ประกอบด้วย 7 ตัวบ่งชี้ 9 คำอธิบายตัวบ่งชี้ดังนี้

ตาราง 2 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของหลักนิติธรรม

ตัวบ่งชี้	คำอธิบายตัวบ่งชี้
1. หน่วยงานมีการกำหนดขอบเขตการใช้ อำนาจอย่างชัดเจน	1.1 การกำหนดขอบเขตการใช้อำนาจหน้าที่
2. หน่วยงานมีการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของบุคคล และประชาชน	2.1 การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
3. หน่วยงานมีความผูกพันต่อกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ	3.1 ขั้นตอนก่อนการใช้กฎ ระเบียบ 3.2 ขั้นตอนการใช้กฎ ระเบียบ 3.3 ขั้นตอนภายหลังการใช้กฎ ระเบียบ
4. กฎระเบียบของหน่วยงานมีความถูกต้องตาม กฎหมาย	4.1 ความถูกต้องตามกฎหมายของกฎ ระเบียบ ของหน่วยงาน
5. ผู้มีอำนาจในการวินิจฉัยภายในฝ่ายปกครอง มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่	5.1 มีความอิสระในการกำหนดหน้าที่
6. กฎหมายที่กำหนดโทษของหน่วยงานเป็นไป ตามหลักกฎหมาย	6.1 กฎหมายที่กำหนดโทษของหน่วยงาน เป็นไปตามหลักกฎหมาย
7.กฎระเบียบของหน่วยงานไม่ขัดแย้งกับ กฎหมายที่มีฐานะสูงกว่า	7.1 กฎระเบียบของหน่วยงานไม่ขัดแย้งกับ กฎหมายที่มีฐานะสูงกว่า

ที่มา : สถาบันพระปกเกล้า (2547)

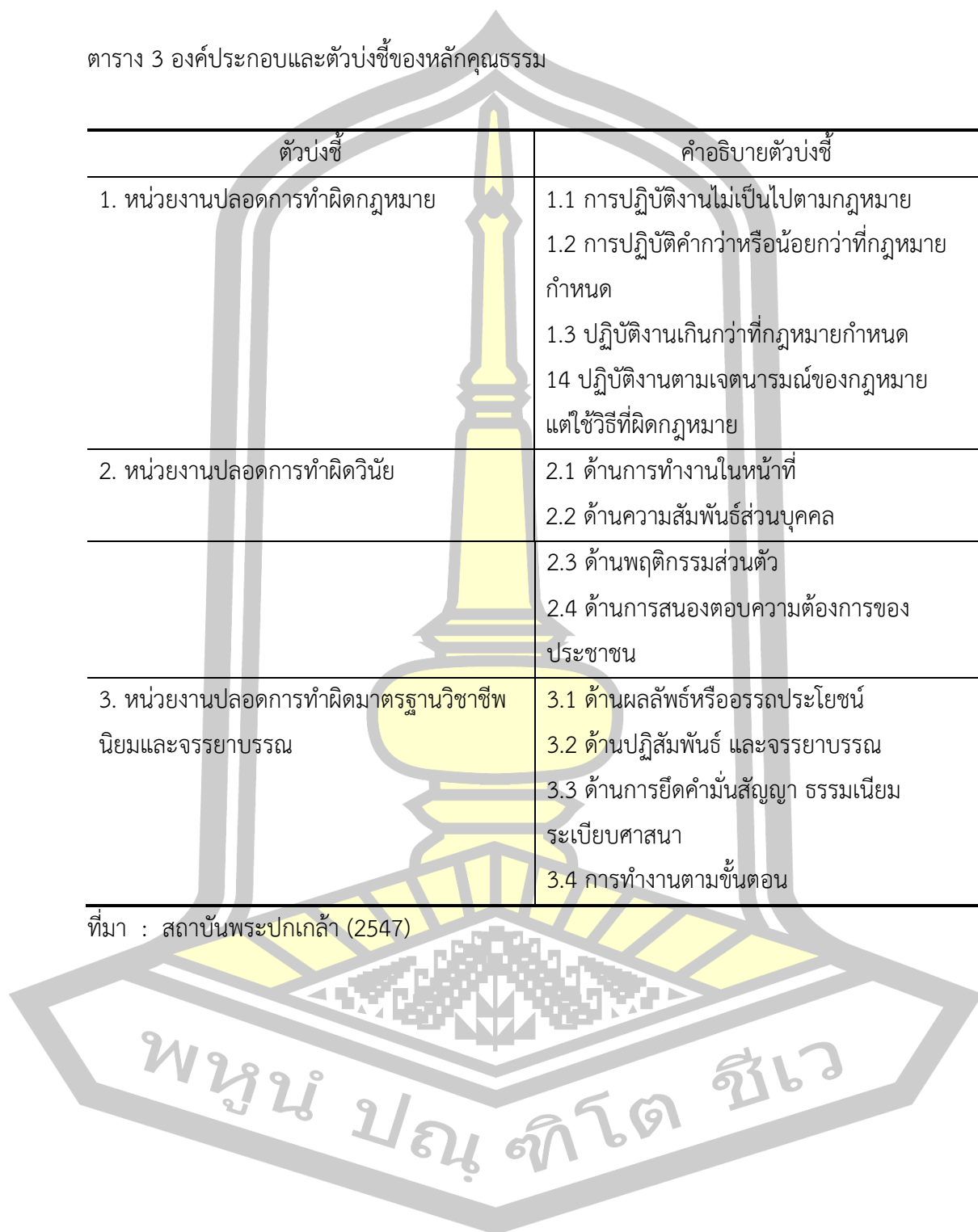


2. ด้านหลักคุณธรรม ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ 13 คำอธิบายตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตาราง 3 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของหลักคุณธรรม

ตัวบ่งชี้	คำอธิบายตัวบ่งชี้
1. หน่วยงานปลอดการทำผิดกฎหมาย	1.1 การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามกฎหมาย 1.2 การปฏิบัติต่ำกว่าหรือน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด 1.3 ปฏิบัติงานเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด 1.4 ปฏิบัติงานตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย แต่ใช้วิธีที่ผิดกฎหมาย
2. หน่วยงานปลอดการทำผิดวินัย	2.1 ด้านการทำงานในหน้าที่ 2.2 ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคล 2.3 ด้านพฤติกรรมส่วนตัว 2.4 ด้านการสนองตอบความต้องการของประชาชน
3. หน่วยงานปลอดการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพ นิยามและจรรยาบรรณ	3.1 ด้านผลลัพธ์หรืออรรถประโยชน์ 3.2 ด้านปฏิสัมพันธ์ และจรรยาบรรณ 3.3 ด้านการยึดค่านับสัญญา ธรรมเนียม ระเบียบศาสนา 3.4 การทำงานตามขั้นตอน

ที่มา : สถาบันพระปกเกล้า (2547)



3. ด้านหลักความโปร่งใส ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ 21 คำอธิบายตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตาราง 4 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของหลักความโปร่งใส

ตัวบ่งชี้	คำอธิบายตัวบ่งชี้
1. หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านโครงสร้าง	1.1 มีการใช้ระบบตรวจสอบภายใน 1.2 มีความสามารถมองเห็นระบบงานถ้วนทั่ว 1.3 มีการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม 1.4 มีการใช้ระบบคุณธรรมกับบุคลากร 1.5 มีการปรับปรุงระบบการตรวจสอบให้เหมาะสมเสมอ 1.6 มีระบบบัญชีที่เข้มแข็ง
2. หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านการให้คุณ	2.1 มีค่าตอบแทนงานที่สำเร็จ 2.2 มีค่าตอบแทนงานที่มีประสิทธิภาพ 2.3 มีการลงโทษจริงจัง ตามกฎ 2.4 มีมาตรฐานเงินเดือนสูงพอ
3. หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านการให้โทษ	3.1 มีระบบตรวจสอบมีประสิทธิภาพ 3.2 มีวิธีลงโทษที่ยุติธรรม 3.3 มีการลงโทษจริงจัง ตามกฎ 3.4 มีระบบฟ้องร้องที่มีประสิทธิภาพ 3.5 มีหัวหน้างานที่ลงโทษลูกน้องอย่างจริงจัง 3.6 มีการปรามผู้ส่อเค้าทุจริต 3.7 มีกระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว
4. หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านการเปิดเผยข้อมูล	4.1 ประชาชนได้รับรู้การทำงานของคณะกรรมการ 4.2 ประชาชน สื่อ มีส่วนร่วมในการจัดซื้อ จัดจ้าง สัมปทาน 4.3 ประชาชน สื่อ องค์กรพัฒนาเอกชน มีโอกาสควบคุมฝ่ายบริหาร 4.4 มีกลุ่มวิชาชีพภายนอกร่วมตรวจสอบ

ที่มา : สถาบันพระปกเกล้า (2547)

4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ 17 คำอธิบายตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตาราง 5 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของหลักการมีส่วนร่วม

ตัวบ่งชี้	คำอธิบายตัวบ่งชี้
1. หน่วยงานมีการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน	1.1 การให้ข้อมูลแก่บุคคลภายนอกหน่วยงาน 1.2 ประเภทกลุ่มผู้รับข้อมูล 1.3 การใช้สื่อในการให้ข้อมูล 1.4 ความถี่ในการให้ข้อมูล 1.5 ช่องทางการเข้าถึงข้อมูล
2. หน่วยงานมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน	2.1 มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนภายนอกหน่วยงาน 2.2 กลุ่มบุคคลที่หน่วยงานรับฟังความคิดเห็น 2.3 ความเต็มใจในการรับฟังความคิดเห็น 2.4 ความตั้งใจในการรับฟังความคิดเห็น 2.5 การเห็นคุณค่าของการรับฟังความคิดเห็น 2.6 การทิ้งช่วงการตัดสินใจหลังจากการรับฟังความคิดเห็น
3. หน่วยงานเปิดโอกาสให้ประชาชน	3.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนตัดสินใจ 3.2 กระบวนการตัดสินใจ 3.3 มิติของเวลากับการตัดสินใจ 3.4 ผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3.5 กระบวนการใช้กรรมการในการตัดสินใจ
4. หน่วยงานมีการพัฒนาความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชน	4.1 การพัฒนาความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชน

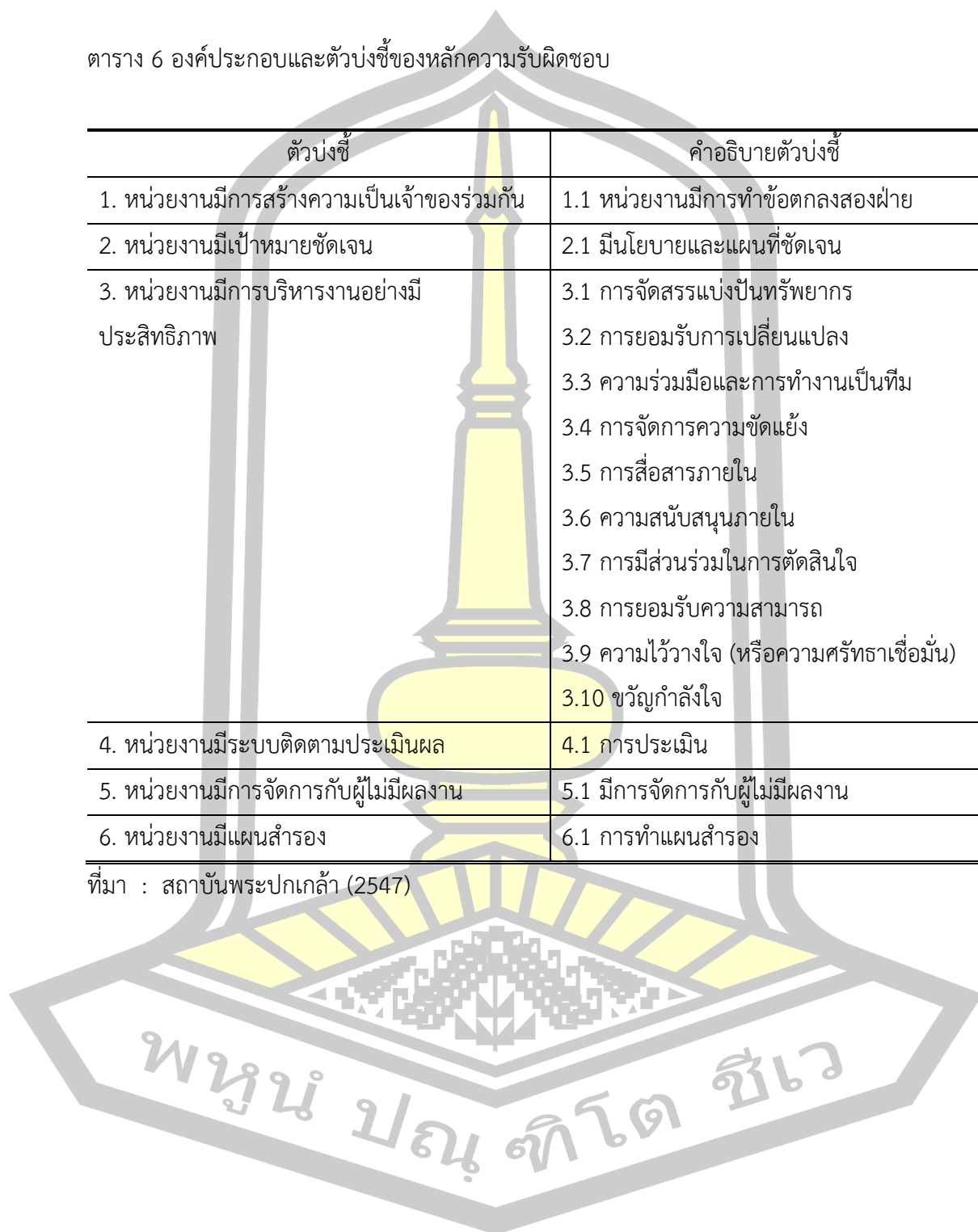
ที่มา : สถาบันพระปกเกล้า (2547)

5. ด้านหลักความรับผิดชอบ ประกอบด้วย 6 ตัวบ่งชี้ 15 คำอธิบายตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตาราง 6 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของหลักความรับผิดชอบ

ตัวบ่งชี้	คำอธิบายตัวบ่งชี้
1. หน่วยงานมีการสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน	1.1 หน่วยงานมีการทำข้อตกลงสองฝ่าย
2. หน่วยงานมีเป้าหมายชัดเจน	2.1 มีนโยบายและแผนที่ชัดเจน
3. หน่วยงานมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ	3.1 การจัดสรรแบ่งปันทรัพยากร 3.2 การยอมรับการเปลี่ยนแปลง 3.3 ความร่วมมือและการทำงานเป็นทีม 3.4 การจัดการความขัดแย้ง 3.5 การสื่อสารภายใน 3.6 ความสนับสนุนภายใน 3.7 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3.8 การยอมรับความสามารถ 3.9 ความไว้วางใจ (หรือความศรัทธาเชื่อมั่น) 3.10 ขวัญกำลังใจ
4. หน่วยงานมีระบบติดตามประเมินผล	4.1 การประเมิน
5. หน่วยงานมีการจัดการกับผู้ไม่มีผลงาน	5.1 มีการจัดการกับผู้ไม่มีผลงาน
6. หน่วยงานมีแผนสำรอง	6.1 การทำแผนสำรอง

ที่มา : สถาบันพระปกเกล้า (2547)



6. ด้านหลักความคุ้มค่า ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ 12 คำอธิบายตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตาราง 7 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของหลักความคุ้มค่า

ตัวบ่งชี้	คำอธิบายตัวบ่งชี้
1. หน่วยงานมีการประหยัด	1.1 การทำงานและผลตอบแทนบุคลากรเป็นไปอย่างเหมาะสม 1.2 ไม่มีความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ 1.3 หน่วยงานมีผลผลิตหรือการบริการที่ได้มาตรฐาน
	1.4 หน่วยงานมีการตรวจสอบภายในและการจัดทำรายงานการเงิน 1.5 หน่วยงานมีการใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพ
2. หน่วยงานมีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด	2.1 หน่วยงานใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ 2.2 หน่วยงานมีการพัฒนาทรัพยากรบุคคล 2.3 หน่วยงานมีการให้ผลตอบแทนตามผลงาน
3. หน่วยงานมีศักยภาพในการแข่งขัน	3.1 หน่วยงานมีนโยบาย แผน วิสัยทัศน์ พันธกิจเป้าหมาย 3.2 หน่วยงานมีการเน้นผลงานด้านบริการ 3.3 หน่วยงานมีการประเมินผลการทำงาน 3.4 ผู้บริหารระดับสูงกว่ามีภาวะผู้นำ

ที่มา : สถาบันพระปกเกล้า (2547)

แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

1. แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กล่าวถึง แนวทางการบริหารจัดการของ สถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชนและเป็นสถานศึกษาของรัฐจึงต้องนำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล มาบูรณาการในการบริหารจัดการ การศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนในฐานะที่เป็นนิติบุคคลด้วย หลักการดังกล่าวได้แก่

1. หลักนิติธรรม มีแนวทางการบริหารดังนี้

1.1 ให้ความรู้แก่สมาชิกในองค์กร เรื่องกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ สิทธิ เสรีภาพ บทบาทและความรับผิดชอบต่อสังคมในองค์กรรวมทั้งขอบเขตในการมีส่วนร่วมแบบ ประชาธิปไตย

1.2 พัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม เป็นแบบอย่าง ที่ดีแก่ประชาชนและพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพมากขึ้น

2. หลักคุณธรรม มีแนวทางการบริหาร ดังนี้

2.1 สถานศึกษาส่งเสริมการเรียนรู้ ปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรม เริ่มจากเยาวชน อย่างจริงจัง

2.2 ผนวกรวมใช้หลักคุณธรรม อย่างกว้างขวางจริงจัง โดยเริ่มจากผู้บังคับบัญชา

2.3 ผนวกรวมให้สังคมร่วมสนับสนุนผู้ปฏิบัติที่มีคุณธรรมที่ถูกรังแกโดยผู้มีอำนาจ เหนือกว่า รวมถึงการยอมรับ เชิดชูเกียรติ การส่งเสริมหรือกระตุ้นในรูปแบบต่าง ๆ

2.4 ในองค์กรมรการจ้ดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึกด้วยสื่อประเภท ต่าง ๆ

2.5 ในหน่วยงานควรมีหลักจริยธรรมของตนเอง อย่างชัดเจน

3. หลักความโปร่งใส

3.1 ส้ารวจความเห็นชอบของบุคลากรในหน่วยงานในเรื่องความโปร่งใสที่ ต้องการของบุคลากร

3.2 บุคลากรตระหนักในความสำคัญและปฏิบัติตามแนวทางในพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการปกครอง พ.ศ. 2539

3.3 ปรับปรุงระบบเอกสารระบบสารสนเทศให้เป็นระบบสะดวกต่อการใช้งาน และการสืบค้นของประชาชน

3.4 จัดทำเอกสาร คู่มือ เกี่ยวกับการให้บริการของส่วนราชการที่เข้าใจง่าย สะดวกต่อการติดต่อของประชาชน

3.5 มีระบบการประชาสัมพันธ์ภายในและภายนอกองค์กร

3.6 สร้างทัศนคติที่ดี การให้ข้อมูลข่าวสารและตอบข้อสงสัยของประชาชน

4. หลักการมีส่วนร่วม

4.1 องค์กรต้องกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจน พร้อมทั้งออกกฎระเบียบ ข้อบังคับ กับบุคคลในองค์กรถือปฏิบัติ รวมทั้งพัฒนากลไกระบบการทำงานและการบริหารจัดการมี ประสิทธิภาพ เพื่อเอื้อต่อการสนับสนุน ให้บุคลากรในองค์กรและประชาชนมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง

4.2 กระจายอำนาจ การบริหารจัดการสู่บุคลากรตามหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้บุคลากรสามารถบริหารภารกิจตามบทบาทหน้าที่ตรงตามความต้องการ

4.3 รมรงค์และประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรและประชาชนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการมีส่วนร่วม

4.4 จัดทำคู่มือแนวทางการมีส่วนร่วมในงาน/โครงการต่าง ๆ รวมทั้งให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ผู้เกี่ยวข้องและประชาชน ซึ่งจะทำให้การมีส่วนร่วมมีคุณค่ามากขึ้น

4.5 แสดงผลลัพธ์จากการเข้ามามีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรมให้ผู้เกี่ยวข้องและประชาชนได้รับทราบ พร้อมทั้งมีรางวัลตอบแทนแก่เจ้าของความคิดที่นำไปสู่การปฏิบัตินั้น

4.6 สร้างหลักประกันในความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นหรือวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินงานขององค์กร

5. หลักความรับผิดชอบ

5.1 ผู้บังคับบัญชาเป็นแบบอย่างที่ดีรวมทั้งการสร้างแบบอย่างที่ดีด้วยการยกย่องและส่งเสริมบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดี

5.2 สร้างความรับผิดชอบต่อตนเองโดยใช้การมีส่วนร่วมมีระบบการตรวจสอบและการประเมินที่น่าเชื่อถือ

5.3 ส่งเสริมผู้มีความรับผิดชอบโดยการให้รางวัลรวมทั้งการจูงใจด้วยวิธีที่หลากหลาย

6. หลักความคุ้มค่า

6.1 ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้สั้นหรือเบ็ดเสร็จในขั้นตอนเดียวเพื่อสะดวกและรวดเร็ว

6.2 ปฏิบัติงานอย่างประหยัดทรัพยากร ประหยัดเวลา บรรลุวัตถุประสงค์ภายในเวลาที่กำหนด

6.3 กำหนดมาตรฐานการทำงานในหน้าที่และเป้าหมายที่ชัดเจน

6.4 สร้างระบบความคุ้มค่า และรายงานการใช้จ่ายทรัพยากรอย่างคุ้มค่าต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับเพื่อตรวจสอบ

6.5 นำเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ในการทำงาน

6.6 เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะวิธีการต่าง ๆ ที่นำไปสู่ความคุ้มค่า

6.7 รับฟังความคิดเห็นจากบุคคลภายนอก เพื่อนำมาปรับปรุงการทำงานในองค์กร

6.8 ให้ความสำคัญกับระบบการติดตามประเมินผลและควรประกาศให้ผู้เกี่ยวข้อง และประชาชนทราบเป็นระยะ

6.9 ให้ระบบการประเมินการปฏิบัติงาน (RBM) และใช้การจัดสรรงบประมาณ เป็นเครื่องมือในการพิจารณางบประมาณโครงการ

6.10 จัดสรรงบประมาณตามผลสัมฤทธิ์ของงาน

6.11 ปรับปรุงระเบียบปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับหลักความคุ้มค่า

6.12 ให้รางวัลกับกลุ่มบุคลากรที่ดำเนินการด้วยวิธีดังกล่าวได้อย่างถูกต้องคุ้มค่า

2. การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในขอบข่ายงานการบริหารสถานศึกษา

หลักการธรรมาภิบาลอาจบูรณาการเข้ากับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา

ดังนี้

1. การดำเนินงานด้านวิชาการ

ในการบริหารงานวิชาการจะต้องมีหลักการและวิธีการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหาร ดังนั้นในหลักการเบื้องต้นของการบริหารจึงต้องมีข้อความชัดเจนในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบ

หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน และสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครูผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม

1.2 มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมี

ความสำคัญที่สุด

1.3 มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร

กระบวนการเรียนรู้รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้

1.4 มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพ

การจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้น ทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

1.5 มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและ

คุณภาพ ในการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. งบประมาณ

สุวิทย์ หนองไผ่ (2555) ได้กล่าวว่า การบริหารงานงบประมาณของ สถานศึกษา มุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ยึดหลักการบริหาร มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน ของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผล ให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน ซึ่งมีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

2.1 การจัดทำผลกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษาแนวทางการปฏิบัติ

2.1.1 ทบทวนภารกิจจัดการศึกษาของสถานศึกษา และศึกษารายงานข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาและประเมินสถานภาพของสถานศึกษา

2.1.3 กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ ของสถานศึกษา

2.2 การวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของงบประมาณ

2.2.1 จัดทำรายละเอียดแผนงบประมาณ แผนงาน งานโครงการ

2.2.2 จัดทำกรอบประมาณการรายจ่ายระยะปานกลาง

2.2.3 จัดทำคำขอรับงบประมาณของสถานศึกษาและกรอบ ประมาณการรายจ่ายระยะปานกลางเสนอต่อเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพิจารณาความเหมาะสมสอดคล้อง เจริญนโยบายจัดทำร่างข้อตกลงบริการผลผลิตของสถานศึกษาที่จะต้องทำกับเขตพื้นที่การศึกษาเมื่อได้รับงบประมาณการจัดสรรงบประมาณ

2.3 การจัดสรรงบประมาณในสถานศึกษา

2.3.1 จัดทำข้อตกลงบริการผลผลิตของสถานศึกษากับเขตพื้นที่การศึกษาเมื่อได้รับงบประมาณ

2.3.2 ตรวจสอบกรอบวงเงินงบประมาณที่ได้รับจากหลักเกณฑ์และวิธีการ จัดสรรที่เขตพื้นที่การศึกษาแจ้ง ตลอดจนตรวจสอบวงเงินนอกงบประมาณที่ได้จากแผนการระดม ทรัพยากร

2.3.3 แจ้งจัดสรรวงเงิน และจัดทำข้อตกลงผลผลิตให้หน่วยงานภายในสถานศึกษารับไปดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ

2.4 การเบิกจ่ายและการอนุมัติงบประมาณ

2.4.1 จัดทำแผนการใช้งบประมาณรายไตรมาสโดยกำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน รายเดือนให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณแล้วสรุปแยกเป็นรายไตรมาสเป็นงบบุคลากร งบอุดหนุน งบลงทุน และงบดำเนินการ

2.4.2 เสนอแผนการใช้งบประมาณ วงเงินรวมเพื่อขออนุมัติเงินประจำงวด เป็นรายไตรมาสผ่านเขตพื้นที่การศึกษาไปยังคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานรวบรวมเสนอต่อสำนัก งบประมาณ

2.4.3 เบิกจ่ายงบประมาณประเภทต่าง ๆ ให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี และอนุมัติการใช้งบประมาณของสถานศึกษาตามประเภทและรายการตามที่ได้รับงบประมาณ

2.5 การโอนเงินงบประมาณ การโอนเงิน ให้เป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่
กระทรวงการคลังกำหนด การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการ
ดำเนินงาน

2.6 การตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายเงินและผลการดำเนินงาน

2.6.1 จัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายเงินทั้งเงินงบประมาณ
และเงินนอกงบประมาณของสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ และ
แผนการใช้จ่ายงบประมาณรายไตรมาส

2.6.2 จัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงานตามข้อตกลง
การให้บริการผลผลิตของสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ และแผนการ
ใช้จ่ายงบประมาณรายไตรมาส

2.6.3 จัดทำแผนการกำกับตรวจสอบติดตามและป้องกันความเสี่ยง
สำหรับ โครงการที่มีความเสี่ยงสูง

2.6.4 ประสานแผนและดำเนินการตรวจสอบ ติดตาม และนิเทศให้เป็นไป
ตามแผนการ

2.6.5 ตรวจสอบ ติดตามของสถานศึกษา โดยเฉพาะโครงการที่มีความ
เสี่ยงสูง

2.6.6 จัดทำข้อสรุปการตรวจสอบ ติดตามและนิเทศ พร้อมทั้งเสนอ
ข้อปัญหาที่อาจทำให้การดำเนินงานไม่ประสบผลสำเร็จรายงานผลการดำเนินการตรวจสอบต่อ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.6.7 สรุปข้อมูลสารสนเทศที่ได้และจัดรายงานข้อมูลการใช้งบประมาณ
ผล การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นรายไตรมาสต่อเขตพื้นที่การศึกษา

2.7 การประเมินผลการใช้จ่ายเงินและผลการดำเนินงาน

2.7.1 กำหนดปัจจัยหลักความสำเร็จ และตัวชี้วัดของสถานศึกษา

2.7.2 จัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จของผลผลิตที่กำหนดตามข้อตกลง
การให้บริการผลผลิตของสถานศึกษา

2.7.3 สร้างเครื่องมือเพื่อการประเมินผล ผลผลิตตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่
กำหนดไว้ตามข้อตกลงการให้บริการผลผลิตของสถานศึกษา

2.7.4 ประเมินผลแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการประจำปีของ
สถานศึกษา และจัดทำรายงานประจำปี

2.7.5 รายงานผลการประเมินต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
และเขตพื้นที่การศึกษา

2.7.6 การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา รายงานผลการดำเนินการตรวจสอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสรุปข้อมูลสารสนเทศที่ได้และจัดรายงาน ข้อมูลการใช้งบประมาณผลการดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นรายไตรมาสต่อเขตพื้นที่การศึกษา

2.8 การจัดการทรัพยากร

2.8.1 ประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานภายในสถานศึกษา และสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาทราบรายการสินทรัพย์ของสถานศึกษาเพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกัน

2.8.2 วางระบบการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพร่วมกับบุคคลและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

2.8.3 สนับสนุนให้บุคลากรและสถานศึกษาร่วมมือกันใช้ทรัพยากรในชุมชน ให้เกิดประโยชน์ต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา

2.9 การระดมทรัพยากร

2.9.1 ศึกษา วิเคราะห์ กิจกรรมและภารกิจ งาน โครงการ ตามกรอบ งบประมาณการระยะปานกลาง

2.9.2 สสำรวจข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการได้รับการสนับสนุนทุน การศึกษาตามเกณฑ์การรับทุนทุกประเภท

2.9.3 ศึกษา วิเคราะห์ แหล่งทรัพยากร บุคคล หน่วยงาน องค์กร และ ท้องถิ่นที่มีศักยภาพให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา

2.9.4 จัดทำแผนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและทุนการศึกษา

2.9.5 เสนอแผนการระดมทรัพยากรทางการศึกษา และทุนการศึกษาต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อขอความเห็นชอบและดำเนินการในรูปคณะกรรมการ

2.9.6 เก็บรักษาเงินและเบิกจ่ายไปใช้ตามแผนปฏิบัติการประจำปี ที่ ต้องการ ใช้เงินเพิ่มเติมให้เป็นไปตามระเบียบของทุนการศึกษาและระเบียบว่าด้วยเงินนอก งบประมาณทั้งตาม วัตถุประสงค์และไม่กำหนดวัตถุประสงค์

2.10 การจัดการรายได้และผลประโยชน์

2.10.1 วิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษาที่ดำเนินการจัดการรายได้และ สินทรัพย์ในส่วนที่จะนำมาซึ่งรายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษาเพื่อจัดทำทะเบียนข้อมูล

2.10.2 จัดทำแนวปฏิบัติหรือระเบียบของสถานศึกษาเพื่อจัดการรายได้ และ บริหารรายได้และผลประโยชน์ตามแต่สภาพของสถานศึกษาโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและระเบียบที่ เกี่ยวข้อง

2.10.3 จัดหารายได้และผลประโยชน์ และจัดทำทะเบียนคุมเก็บเงินรักษาเงินและเบิกจ่ายให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

2.11 กองทุนกั๊ยมเพื่อการศึกษา

2.11.1 สำรวจประเภทกองทุน และจัดทำข้อมูลยอดวงเงินและหลักเกณฑ์ของแต่ละกองทุน

2.11.2 สำรวจความต้องการของนักเรียนและคัดเลือกเสนอให้กั๊ยมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

2.11.3 ประสานการกั๊ยมกับหน่วยปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

2.11.4 สร้างความตระหนักแก่ผู้กั๊ยม

2.11.5 ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานการดำเนินงาน

2.12 กองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา

2.12.1 จัดระบบสวัสดิการเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามกฎหมายทั้งการจัดหาและการใช้สวัสดิการเพื่อการศึกษา

2.12.2 วางระเบียบการใช้เงินสวัสดิการ

2.12.3 ดำเนินการจัดสวัสดิการให้เป็นไปตามระเบียบ

2.12.4 กำกับ ติดตาม ตรวจสอบให้เป็นไปตามระเบียบ

2.12.5 การบริหารการเงิน

1) การเบิกเงินจากคลัง

2) การรับเงิน

3) การเก็บรักษาเงิน

4) การจ่ายเงิน

5) การนำส่งเงิน

6) การกันเงินไว้เบิกเหลือมปี

2.13 การบริหารบัญชี

2.13.1 การจัดทำบัญชีการเงิน

1) ตั้งยอดบัญชีระหว่างปีงบประมาณทั้งการตั้งยอดภายหลังการปิดบัญชี งบประมาณปีก่อน และการตั้งยอดก่อนปิดบัญชีปีงบประมาณปีก่อน

2) จัดทำกระดาดชทำการ โดยปรับปรุงบัญชีเงินงบประมาณ

3) บันทึกเปิดบัญชีคงค้าง

4) บันทึกบัญชีประจำวัน

5) สรุปรายการบันทึกบัญชีทุกวันทำการสรุปรายการรับหรือจ่ายเงิน
ผ่านไปบัญชีแยกประเภทเงินสด

6) ปรับปรุงบัญชี เมื่อสิ้นปีงบประมาณ โดยปรับรายการบัญชีรายได้
จาก งบประมาณค้างรับ

7) ปิดบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายเพื่อบันทึกบัญชีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่าย
ในงวดบัญชี

8) ตรวจสอบความถูกต้องของตัวเงินสดและเงินฝากธนาคารตาม
รายงาน คงเหลือประจำวัน

9) แก้ไขข้อผิดพลาดจากการบันทึกรายการผิดบัญชี

2.13.2 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน

1) จัดทำรายงานประจำเดือนส่งหน่วยงานต้นสังกัดสำนักงานตรวจเงิน
แผ่นดินและกรมบัญชีกลางในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป

2) จัดทำรายงานประจำปี โดยจัดทำงบแสดงฐานะการเงิน

3) การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

จัดทำและจัดหาแบบพิมพ์ขึ้นใช้เองเว้นแต่เป็นแบบพิมพ์กลางที่เขต พื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้น
สังกัดหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจัดทำขึ้นเพื่อจำหน่ายแจก

2.14 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

2.14.1 การจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษา

1) ตั้งคณะกรรมการหรือบุคลากรขึ้นสำรวจวัสดุ ครุภัณฑ์ที่ดิน อาคาร
และสิ่งก่อสร้างทั้งหมดเพื่อทราบสภาพการใช้งาน

2) กำหนด บริจาค หรือขายทอดตลาดให้เป็นไปตามระเบียบ
ในกรณีที่หมดสภาพหรือไม่ได้ใช้ประโยชน์

3) จัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สินที่เป็นวัสดุ ครุภัณฑ์ให้เป็นปัจจุบัน

4) จัดทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุสำหรับที่ดิน อาคาร และสิ่งก่อสร้างใน
กรณีที่ยังไม่ดำเนินการ

5) จัดทำระบบฐานข้อมูลทรัพย์สินของสถานศึกษา

6) จัดทำระเบียบการใช้ทรัพย์สินที่เกิดจากการจัดหาของ สถานศึกษา

2.14.2 การจัดหาพัสดุ

1) วิเคราะห์แผนงาน งาน/โครงการ ที่จัดทำกรอบรายจ่ายล่วงหน้า
ระยะปานกลาง

2) จัดทำแผนระยะปานกลางและจัดหาพัสดุทั้งในส่วนที่สถาน ศึกษา
จัดหาเองและที่ร่วมมือกับสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่นจัดหา

2.14.3 การกำหนดแบบรูปรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะและจัดซื้อ
จัดจ้าง

1) จัดทำเอกสารแบบรูปรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะครุภัณฑ์
สิ่งก่อสร้างในกรณีที่เป็นแบบมาตรฐาน
2) ตั้งคณะกรรมการขึ้นกำหนดคุณลักษณะเฉพาะหรือแบบรูปรายการ
ใน กรณีที่ไม่เป็นแบบมาตรฐานโดยดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบ

3) จัดซื้อจัดจ้าง
4) การควบคุมดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ
4.1) จัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สินให้เป็นปัจจุบัน
4.2) กำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สิน
4.3) กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บควบคุม และเบิก
จ่ายเงิน ให้เป็นไปตามระบบและแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบพัสดุประจำปีอย่างสม่ำเสมอทุกปี
4.4) ตรวจสอบสภาพและบำรุงรักษา และซ่อมแซมทั้งก่อนและ
หลัง การใช้งาน

3. บริหารงานบุคคล

ชลลดา พิงรำพรรณ (2553) ได้กล่าวว่าการบริหารทรัพยากรมนุษย์ให้ ประสบ
ผลสำเร็จจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยหลักการบริหารจัดการที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาลเข้ามา
ประยุกต์ใช้ดังนี้

1. การรับผิดชอบต่อผล (Accountability) หมายถึง การบริหารที่มุ่งเน้นถึง
ผลงานเป็นสำคัญ การคิดการตัดสินใจดำเนินการใด ๆ จะต้องนำไปสู่การได้รับผลสูงสุดเสมอ
ดังนั้นการ บริหารทรัพยากรมนุษย์จึงต้องมุ่งเน้นถึงการพิจารณาคัดเลือกคนที่มีคุณภาพมีความรู้
ความสามารถและการวางแผนจัดวางตำแหน่งที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการ
ปฏิบัติงาน นอกจากนี้การ รับผิดชอบต่อผลยังหมายถึงการที่ผู้บริหารแสดงความรับผิดชอบต่อ
การไม่ได้รับผลลัพธ์ตามเป้าหมาย ซึ่งจะเป็นที่มาของการแสวงหาแนวทางปรับปรุงกระบวนการ
ดำเนินงานเพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ได้ดีขึ้น

2. การให้มีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การสร้างบรรยากาศและโอกาส
ให้ทุกฝ่ายในองค์กรมีส่วนร่วมในการรับรู้สถานการณ์ขององค์กรตามความเป็นจริง มีส่วนร่วมในการ
กำหนดวัตถุประสงค์ การวางแผน การจัดกระบวนการดำเนินงาน การประเมินผลงาน ปัญหา

และมีส่วน ร่วมในการแก้ไข ซึ่งการบริหารทรัพยากรมนุษย์โดยอาศัยหลักการให้มีส่วนร่วมนี้ถือเป็นการจูงใจให้ บุคคลทุ่มเทในงานเพราะรู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมให้บุคคล มีความซื่อสัตย์จงรักภักดีต่อองค์การซึ่งถือเป็นการธำรงรักษาทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างหนึ่ง

3. การมีความโปร่งใส (Transparency) หมายถึง การยึดหลักของความซื่อสัตย์สุจริต การปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ อย่างถูกต้องเหมาะสม มีข้อมูลหลักฐานที่แสดงถึงความถูกต้องเหมาะสมดีงาม พอใจที่จะกระทำการใด ๆ อย่างเปิดเผย ไม่ปกปิดซ่อนเร้น สามารถเปิดเผยแสดงหลักฐานข้อมูลได้ ตลอดเวลา ซึ่งการบริหารทรัพยากรมนุษย์โดยอาศัยหลักความโปร่งใสนี้ทำได้โดยการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อพิจารณาการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง ซึ่งผู้บริหารต้องใช้กระบวนการที่โปร่งใส มีหลักฐาน ข้อมูลที่สามารถแสดงให้เห็นถึงความสามารถและผลการปฏิบัติงานอย่างแท้จริงกระทำการใด ๆ ด้วย ความสุจริตจริงใจ เพื่อช่วยกำลั้งใจของบุคลากร

4. การยึดหลักความคุ้มค่า (Cost Effectiveness) หมายถึง การคิดตัดสินใจดำเนินการใด ๆ ที่จะนำไปสู่ผลที่ต้องการโดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ต้องมีการศึกษาวิเคราะห์หาแนวทางในการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดคุ้มค่าแต่สามารถก่อให้เกิดผลสูงสุด การบริหารทรัพยากรมนุษย์โดยใช้หลักความคุ้มค่านี้เป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรมนุษย์ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทำได้โดยการวางแผนทรัพยากรมนุษย์ พิจารณาอุปสงค์และอุปทานกำลังคน โดยกำหนดปริมาณงานและปริมาณคนให้มีสัดส่วนที่เหมาะสม นำเครื่องจักรและเทคโนโลยีระดับสูงมาใช้แทนแรงงานคนซึ่งเป็นการประหยัดในด้านต้นทุนแรงงาน ทำให้สามารถพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นได้

5. การยึดหลักนิติธรรม (Legality) หมายถึง การคิดหรือการตัดสินใจใด ๆ โดยเคารพกฎ กติกา ข้อตกลง สัญญา และระเบียบที่ถูกต้องดีงามอยู่เสมอ มีความเคารพในความเป็นมนุษย์ คุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ยึดหลักความเสมอภาคและยุติธรรม การบริหารทรัพยากรมนุษย์โดยอาศัยหลักข้อ นี้ทำได้โดยการใช้กระบวนการแรงงานสัมพันธ์ ซึ่งเป็นเรื่องของการเคารพในสิทธิเสรีภาพของแต่ละฝ่าย สนับสนุนให้ทั้งฝ่ายนายจ้างและลูกจ้างได้รับการคุ้มครองสิทธิต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด ภายใต้ กฎหมายแรงงานสัมพันธ์

6. การยึดหลักคุณธรรม (Ethics) หมายถึง การคิดหรือการตัดสินใจใด ๆ โดยเฉพาะการปฏิบัติต่อบุคคลควรอยู่บนพื้นฐานของความเมตตา ความจริงใจและหลักคุณธรรมอื่น ๆ ผู้บริหารเองควรแสดงตนเป็นแบบอย่างของการมีเกียรติ มีคุณธรรม สร้างศรัทธาให้คนเคารพยกย่อง อย่างจริงใจ การบริหารทรัพยากรมนุษย์โดยใช้หลักคุณธรรมนี้ทำได้ตั้งแต่การคัดเลือกคนเข้าทำงานโดยพิจารณาจากความรู้ความสามารถ การประเมินผลการปฏิบัติงาน การเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง การจัดสวัสดิการ การดูแลเรื่องสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน หากผู้บริหารยึดหลักคุณธรรมใน

การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในทุกเรื่องดังกล่าวแล้วจะทำให้องค์กรมีแต่ความเจริญก้าวหน้าทั้งด้านบุคคล และผลงาน

7. การให้ตรวจสอบได้และรายงานผล (Audit and Evaluation) หมายถึง การเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงานและผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารได้ตลอดเวลา ซึ่งเป็นที่มาของการมีวินัยในตนเองในการคิดและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงามอยู่เสมอ และพร้อมที่จะ เปิดเผยให้สังคมรับรู้ การบริหารทรัพยากรมนุษย์โดยอาศัยหลักการตรวจสอบได้และรายงานผลนี้เป็น การฝึกให้บุคลากรทุกคนไม่เพียงแต่ผู้บริหารเท่านั้น ที่จะต้องปฏิบัติงานด้วยความถูกต้อง ดีงาม แสดงออกถึงการมีคุณธรรมจริยธรรมในการทำงาน สามารถนำผลงานมาเปิดเผยได้โดยไม่มีการปิดบัง ซ่อนเร้นสิ่งที่ไม่ดีต่าง ๆ ไว้

การบริหารทรัพยากรมนุษย์ตามหลักธรรมาภิบาลสามารถนำไปใช้ได้ทั้งในระดับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน เพราะเป็นแนวคิดที่นำความสงบสุขและความดีงามมาสู่การปฏิบัติงานในองค์กร หากทุกฝ่ายร่วมมือกันโดยมุ่งเน้นประโยชน์ของส่วนรวมแล้ว ไม่เพียงองค์กรจะประสบความสำเร็จเท่านั้น แต่จะส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้ามั่นคงอย่างยั่งยืนของประเทศ

บริหารงานทั่วไป

เป้าหมายในการจัดการศึกษา คือทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี เก่ง และมีความสุข



ที่มา : (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

ภาพประกอบ 2 ภาพรวมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล

เกษม วัฒนชัย (2546) ได้กล่าวถึงการบริหารแบบธรรมาภิบาลในสถานศึกษานั้นมี ดังนี้

1. การบริหารการศึกษาต้องสอดคล้องและตอบสนองนโยบายและความต้องการของระบบการศึกษาไทย ซึ่งในหลักธรรมาภิบาล งบประมาณที่ได้รับจะต้องนำไปใช้ ประโยชน์อย่างคุ้มค่า และเพื่อส่วนร่วม ถ้าเอาไปใช้ในสิ่งที่ไม่มีความจำเป็นหรือเป็นประโยชน์เฉพาะตนเอง หรือพวกพ้อง ตรงนี้ต้องรับผิดชอบ ในเชิงธรรมาภิบาล หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ งบประมาณทุกบาทที่ โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือกระทรวงศึกษาธิการ ได้มาต้องใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดจะ คอร์รัปชัน ไม่ได้ ตรงนี้เป็นหลักธรรมาภิบาลที่สำคัญ

2. กระบวนการบริหารต้องมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และได้ประสิทธิผล (Effectiveness)

3. ทุกขั้นตอนต้องโปร่งใส (Transparency) และมีเหตุผล (Reasonableness) เรื่อง “ความมีเหตุผล” มาจากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ซึ่งมี 3 เรื่องใหญ่ ๆ คือ 1) ทางสายกลาง (Moderation) หรือมีขมิมาปฏิบัติ 2) ทำอะไรต้องมีเหตุผล (Reasonableness) 3) มีภูมิคุ้มกัน (Self immunity)

4. ต้องมีระบบรับผิดชอบต่อผลการบริหารการศึกษา (Accountability) ต้องสร้างระบบใหม่รับผิดชอบต่อ ครูใหญ่ หัวหน้าหมวด ผู้อำนวยการ ต้องรับผิดชอบต่อถ้าสร้างตรงนี้ได้เชื่อว่าระบบจะมีธรรมาภิบาลและสามารถขับเคลื่อนไปข้างหน้าได้อย่างรวดเร็ว

ธีระ รุญเจริญ (2550) ได้กล่าวถึงยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จในการใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคลจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเหมาะสมและมีแนวทางการบริหาร สอดคล้องกับหลักการบริหารจัดการโรงเรียน การบริหารงานจะต้องเป็นรูปแบบใหม่เพราะ ประสิทธิภาพของการดำเนินงานของโรงเรียนขึ้นอยู่กับผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้นำในการบริหารจัดการศึกษา โดยจำเป็นต้องจัดหาทรัพยากรวิชาการ และข้อมูลสารสนเทศ จัดการกำกับ ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ประสานและสร้างความร่วมมือกับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว และองค์กรต่าง ๆ เพื่อทุกฝ่ายจะได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและได้กล่าวถึงเงื่อนไขความสำเร็จในการนำธรรมาภิบาลมาใช้ในสถานศึกษา ดังนี้

1. ให้ชุมชนมีส่วนร่วม
2. โปร่งใสในการดำเนินการพร้อมที่จะรับการตรวจสอบ
3. มุ่งคุณภาพ/ประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นที่ตั้ง
4. พึ่งตนเองเป็นหลัก
5. ทำงานด้วยความรับผิดชอบ
6. หน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องให้อิสระในการดำเนินการ
7. เน้นการบริหารโดยองค์คณะบุคคล

8. จัดให้มีสารสนเทศครบถ้วน
9. ประกันคุณภาพการศึกษา
10. ประเมิน ตรวจสอบเป็นระยะ ๆ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา ผู้บริหารควรมุ่งให้มีการใช้กฎ ระเบียบอย่างเป็นธรรม ยึดมั่นในความถูกต้อง เน้นความโปร่งใสในการปฏิบัติงานสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน สามารถตรวจสอบได้ มีเหตุผล มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวก มีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ พร้อม ยอมรับผลการกระทำของตน บริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ ได้แก่

1. หลักนิติธรรม เป็นการกำหนดระเบียบ กฎ กติกา ข้อตกลง ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยเป็นธรรม ของสถานศึกษา อันเป็นที่ยอมรับของบุคลากร และบุคลากรทุกคนยินยอมพร้อมใจ ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เหล่านั้นอย่างเคร่งครัด โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษา และภายใต้กฎระเบียบของทางราชการ มิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล
2. หลักคุณธรรม เป็นการยึดมั่นในความถูกต้องตั้งงามโดยธรรมาภิบาลให้บุคลากรในสถานศึกษายึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นอย่างแก่หม่อมคณะส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากร พัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทนมีระเบียบวินัย
3. หลักความโปร่งใส เป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันในสถานศึกษา โดยปรับปรุงกลไก การทำงานให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้ บุคลากรตรวจสอบความถูกต้องได้ชัดเจนรู้ขั้นตอนที่จะติดต่อกันและสามารถตรวจสอบการทำงานได้
4. หลักการมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความคิดเห็นในกระบวนการตัดสินใจปัญหาสำคัญต่าง ๆ ของสถานศึกษาอย่าง เท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมโดยตรงหรือทางอ้อม ตลอดจน การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ และการแสดงประชามติ สามารถทำได้โดยอิสระ ไม่มีการบังคับ ทุกคนเต็มใจให้ความร่วมมือด้วยตนเอง
5. หลักความรับผิดชอบ เป็นการพยายามทำให้ทุกคนทุกฝ่ายตระหนักในสิทธิ หน้าที่ มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนแก่สถานศึกษา และการเอาใจใส่ในปัญหา สาธารณะ รวมทั้งมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการเคารพ ในความคิดเห็นที่

แตกต่างกัน โดยพยายามหาทางออกที่ทุกฝ่ายสามารถยอมรับร่วมกันได้และกลายอมรับผลจากการกระทำของตน

6. หลักความคุ้มค่า เป็นการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษา ที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยรณรงค์ให้มีความประหยัดใช้อย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพประสิทธิผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้บริการที่มีคุณภาพรวมทั้งการรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

ปัจจุบันสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ตั้งอยู่เลขที่ 197 หมู่ 20 ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง สุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาทั้งที่จังหวัดสุรินทร์ ครอบคลุม 17 อำเภอ มีสถานศึกษา จำนวน 85 โรงเรียน นักเรียนจำนวน 52,443 คน มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 3,372 คน รายละเอียดดังนี้

โดยมี โรงเรียนจำแนกตามเครือข่ายการบริหารสถานศึกษาสหวิทยาเขต จำนวน 85 โรงเรียน “เครือข่ายส่งเสริม ประสิทธิภาพการจัดการศึกษามัธยมศึกษาจังหวัด” ดังนี้

1. สหวิทยาเขตสุรวิทยาการ
3. สหวิทยาเขตจอมสุรินทร์
4. สหวิทยาเขตศรีสำโรง
5. สหวิทยาเขตท่าตูม-ชุมพลบุรี
6. สหวิทยาเขตศรีนครเตา
7. สหวิทยาเขตปราสาทเชิงพนม
8. สหวิทยาเขตศรีนครอัจจะ

1. วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์

1.1 วิสัยทัศน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 เป็นองค์กรคุณภาพพัฒนาการศึกษาด้วยนวัตกรรมสู่ความเป็นเลิศที่ยั่งยืน

1.2 พันธกิจ

- 1) ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง
- 2) ส่งเสริม พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นคนเก่งตามหลัก

พหุปัญญา มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

3) ส่งเสริม พัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตรงตามสายงาน และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์อย่างมืออาชีพ

4) ส่งเสริม พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานระดับสากล ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5) ส่งเสริม สนับสนุนการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารจัดการตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

6) ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษา ให้มีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศตามหลักธรรมาภิบาล

7) การบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ได้ตามมาตรฐานเขตพื้นที่การศึกษา

1.3 เป้าประสงค์

1) ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษา อย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และลดความเหลื่อมล้ำ

2) ผู้เรียนทุกคนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นคนเก่งตามหลักปรัชญาที่มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

3) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตรงตามสายงาน และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์อย่างมืออาชีพ

4) สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งมีคุณภาพได้ระดับมาตรฐานสากล ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 และสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอนตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

6) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 และสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง มีการบริหารจัดการที่มีคุณภาพตามหลักธรรมาภิบาล

1.4 กลยุทธ์

1) จัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง

2) พัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ

3) ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

4) ขยายโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพและลดความเหลื่อมล้ำ

5) จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

6) พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมการมีส่วนร่วม

1.5 จุดเน้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

1. มีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร คุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 2. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5 กลุ่มสาระหลัก (O-NET ชั้น ม.3 และชั้น ม.6) เพิ่มขึ้นร้อยละ 3
 3. สามารถอ่านรู้เรื่องและสื่อสารได้
 4. มีทักษะพื้นฐานด้านอาชีพ
 5. สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และภาษาเพื่อนบ้านในภูมิภาค อย่างน้อย 2 ภาษา
 6. เพิ่มศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นมืออาชีพ
 7. ส่งเสริม สนับสนุนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 8. สร้างความเข้มแข็งระบบการนิเทศภายในให้สถานศึกษา
 9. ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้เข้มแข็ง และยั่งยืน
 10. ส่งเสริม สนับสนุนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อบริหารจัดการและการเรียนรู้ (DLIT)
 11. สร้างเสริมการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล
 12. การสร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
2. โครงสร้างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
- 2.1 กลุ่มอำนวยการ
 - 2.2 กลุ่มบริหารงานบุคคล
 - 2.3 กลุ่มนโยบายและแผน
 - 2.4 กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
 - 2.5 กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
 - 2.6 กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
 - 2.7 หน่วยตรวจสอบภายใน
 - 2.8 กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 2.9 กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกลเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
 - 2.10 กลุ่มกฎหมายและคดี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ฉัตรมงคล พลภูงา (2557) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มผู้ร่วมวิจัยคือผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 5 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ซึ่งได้มาด้วยความสมัครใจ จำนวน 8 คน และครูจำนวน 132 คน เครื่องมือมี 2 ประเภทคือ (1) เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนางาน คือ คู่มือการดำเนินงานการมีส่วนร่วม การใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา (2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ 2) แบบบันทึกผลการปฏิบัติ 3) แบบประเมินตัวชี้วัดความสำเร็จรูปแบบการใช้หลักธรรมาภิบาล 4) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบการใช้หลักธรรมาภิบาล และ 5) แบบทดสอบความรู้หลักธรรมาภิบาล ผลการวิจัย รูปแบบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่ผ่านผู้เชี่ยวชาญได้ ประเมิน ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดมี 6 ขั้นตอนได้แก่ ศึกษาสภาพปัญหาและกำหนดประเด็นในการพัฒนา สร้างทีมงานและพัฒนาศักยภาพ ทีมงาน การวางแผนแบบมีส่วนร่วมดำเนินงานตามแผนและปรับปรุงพัฒนา การประเมินผลและ สรุปผลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 21 กิจกรรมย่อย เมื่อนำไปทดลองใช้พบว่าหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้มีความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลเพิ่มขึ้นและครูมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของผู้บริหาร สถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการ โรงเรียนและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ประเมินตัวชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับดี

บุญศรี แสงศรี (2557) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนา รูปแบบการบริหารงานบุคคลโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถาบันการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักธรรมาภิบาลและขอข่าการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคลที่ใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา(3) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานบุคคลโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาและ (4) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานบุคคลโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง โดยเนนการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 เป็นการศึกษาหลักธรรมาภิบาลและขอข่าการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยการวิจัยเอกสาร ขั้นตอนที่ 2 เป็นการศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคลที่ใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง จำนวน 5,187 โรงเรียน โดยสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 372 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นและสุ่มอย่างง่าย ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนา

รูปแบบการบริหารงานบุคคลโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ด้วยเทคนิคเคสพาย โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาและคณบดี คณบดี จำนวน 19 คน เลือกแบบเจาะจง และขั้นตอนที่ 4 เป็นการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบด้วยการสนทนากลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้บริหารการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้บริหารคณาจารย์หรือคณบดีหรือคณบดี ระดับอุดมศึกษาจำนวน 9 คน เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจรายการแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ผลการวิจัยพบว่า 1. สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลที่เหมาะสม 4 หลัก ได้แก่ หลักความมีประสิทธิภาพ หลักความโปร่งใส หลักการมีคุณธรรม และหลักการมุ่งเน้นผลงาน สำหรับขอข่ายการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย ได้แก่ คณาจารย์และการวางแผน ด้านการสรรหาบรรจุ แต่งตั้ง โอน ย้าย คั้น การประเมินผลประสิทธิภาพภาคปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาบุคคล ด้านวินัยและการรักษาวินัย 2. สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างมีสภาพการบริหารงานบุคคลที่ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตามข้อข่ายทั้ง 5 คน ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$) 3. รูปแบบการบริหารงานบุคคลโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง พบว่า รูปแบบมีโครงสร้างประกอบด้วยการบริหารงานบุคคลตามข้อข่าย 5 ด้าน ได้แก่ 3.1 ด้านการวิเคราะห์และวางแผนอัตรากำลัง 3.2 ด้านการสรรหา 3.3 ด้านการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน 3.4 ด้านการพัฒนาบุคคล 3.5 ด้านวินัยและการรักษาวินัย 4. การตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานบุคคลโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมากทุกคน ส่วนความเป็นไปได้สามารถนำไปประยุกต์ให้กับบริบทของสถานศึกษา

มานี ติจ (2557) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ประเทศกัมพูชา กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากร ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 354 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม มี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบ คำถามปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ t (t-test) และ F (F-test) และทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเซฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถาน ศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ประเทศกัมพูชา โดยภาพรวมรายหลักอยู่ในระดับมาก โดยหลักที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือหลักนิติธรรม

รองลงมา คือหลัก ความโปร่งใส และหลักคุณธรรมตามลำดับ เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหาร สถาน ศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ พบว่า ความคิดเห็นโดย ภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า หลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตาม เพศ อายุ และ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

บุญทริกา พาสุทธิ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอคลองลาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนของ ผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอคลองลาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 2) เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหาร สถานศึกษาในเขตอำเภอคลองลาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล 3) เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรย่อยของหลักธรรมาภิบาลกับ ภาพรวมของการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา และ 4) เพื่อ วิเคราะห์ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทาง การพัฒนาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการ บริหารโรงเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอคลองลาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 171 คน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบ ผสมผสาน (Mixed Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเป็นการวิจัยเชิง สำรวจ (Survey Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์ เชิงลึก (In – depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จากผู้อำนวยการโรงเรียน ในเขตอำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 5 โรงเรียน และผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติ ธรรม จำนวน 2 โรงเรียน รวมผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบสอบถาม และสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน เปรียบเทียบโดยการทดสอบ สมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความ แปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA)และหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว แบบสเปียร์แมน (Spearman rank-order correlation coefficient) และสรุปข้อมูลปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ โดยวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการใช้ หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนของ ผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากเมื่อเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร โรงเรียนของผู้บริหาร สถานศึกษาพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการ

ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ทั้ง 4 ข้อเมื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรย่อยของหลักธรรมาภิบาลกับภาพรวมของการใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับสูงกับหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 จึงต้องยอมรับ สมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ทั้ง 6 ข้อ การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารโรงเรียนจะไม่เกิดปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงาน ทุกกลุ่มงานของโรงเรียน และแนวทางการพัฒนาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหาร สถานศึกษาเพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จได้ คือ ผู้บริหารต้องนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ทุกด้าน กำหนดนโยบายและประกาศต่อสาธารณะให้เป็นที่รับทราบโดยทั่วกัน มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากร มีความรู้ความเข้าใจ การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนทุกด้าน และผู้บริหาร ต้องมุ่งมั่น จริงใจ จริงจัง มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเป็นธรรม เปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีส่วนร่วม รับผิดชอบ ที่สำคัญต้องเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นตัวอย่างให้แก่บุคลากรทุกคนได้ และจะเกิดความศรัทธา ให้ความร่วมมือกับผู้บริหารอย่างเต็มที่ และนำหลักธรรมาภิบาล พระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาล มาช่วยในการบริหารงาน คือ ยกระดับจิตใจให้หลุดพ้นจากความคิดที่ไม่ถูกต้อง ไม่งาม (อกุศลมูล) ทำ ความดี เสียสละ เกื้อกูลกัน (บุญกิริยาวัตถุ) พร้อมรับฟังการกล่าวตำหนิจากคนอื่น (ปรโตโฆสะ สัมมาทิฐิ) วางตัวสม่ำเสมอ เคารพคนอื่น (สมานัตตา) และทศพิธราชธรรม 10 หลักธรรมสำหรับผู้บริหาร

ปกรณ์ เกียรติวุฒิมร (2557) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับปัจจัยทางการบริหารของผู้อำนวยการโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ ระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ และปัจจัยทางการบริหารที่มีความสัมพันธ์และมีผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ ประชากรที่ศึกษา คือ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบลที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน ทั้งหมด 153 คน ด้าน จำนวนขนาดตัวอย่างได้ 121 คน เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยสถิติแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการถดถอยพหุแบบ ขั้นตอนผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้อำนวยการ

โรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์พบว่าส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย ร้อยละ 62.8 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี ร้อยละ 46.4 สถานภาพสมรส ร้อยละ 71.9 รายได้ ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 25,001–35,000 บาท ร้อยละ 90.1 ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า ร้อยละ 52.1 ตำแหน่งตาม จ.18 เป็นนักวิชาการ สาธารณสุขระดับชำนาญการ ร้อยละ 55.4 และระยะเวลาที่ปฏิบัติงานตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อยู่ระหว่าง 11–20 ปี ร้อยละ 62.8 ระดับปัจจัยทางการบริหาร ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ ภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ ภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ภาพรวมปัจจัยทางการบริหารมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ ($r = 0.450$ ($p\text{-value} < 0.001$) มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง และปัจจัย ด้านเงินหรืองบประมาณและปัจจัยด้านการบริหารระบบมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ สามารถ ร่วมกันพยากรณ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ร้อยละ 15.5 ($R^2 = 0.155$)

พรนิภา ชัยโกศล (2557) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหาร

โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษากับความผูกพันของครูต่อสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารสถานศึกษา (2) ศึกษาความผูกพันของครูต่อสถานศึกษา และ (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความผูกพันของครูต่อสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำนวน 341 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่าสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับ การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษาและความผูกพันของครูต่อสถานศึกษา มีค่าความเที่ยง 0.97 และ 0.87 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ หลักนิติ ธรรม หลักคุณธรรมหลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักการมีส่วนร่วม และหลักความ โปร่งใส (2) ความผูกพันของครูต่อสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับคือ ความผูกพันด้านจิตใจ ความผูกพันด้าน บรรทัดฐานและความผูกพันด้านการคงอยู่ และ (3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของ

ผู้บริหารสถานศึกษากับความผูกพันของครูต่อสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 3 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.01

อรุณี ฮาดแสนเมือง (2557) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลัก

ธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1:
พหุกรณีศึกษา การวิจัยเชิงคุณภาพนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ของการบริหารงานตาม
หลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น
เขต 1: โดยใช้วิธีพหุกรณีศึกษา 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง เก็บข้อมูลจากการ
สัมภาษณ์ สังเกต และการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู
หัวหน้าแผนงาน/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ กรรมการนักเรียน และคณะกรรมการ
สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จำนวน 26 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีพรรณนา (Descriptive Analysis) ตาม
กรอบแนวคิดการวิจัย และตรวจสอบข้อมูลด้วยวิธีการแบบสามเส้า (Triangulation Technique)
และ นำเสนอผลการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยนำเสนอเป็นตารางแสดงข้อมูล
ผลการวิจัยของทั้ง 2 โรงเรียน และสรุปเป็นผังความคิด (Concept Mapping) ผลการวิจัย สรุปได้
ดังนี้ ผลการวิจัย พบว่าโรงเรียนทั้งสองขนาดมีการบริหารงานโรงเรียนโดยนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้
บริหารตามโครงสร้างการบริหารงาน ตามองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลในแต่ละด้าน ได้แก่
หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และ
หลักความคุ้มค่า โดย 1) โรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ผู้บริหารนำหลักความคุ้มค่าไปใช้ในการ
บริหารงานวิชาการ สูง ซึ่งต่างจากโรงเรียนขนาดกลาง พบว่าผู้บริหารได้นำหลักคุณธรรมไปใช้ในการ
บริหารงาน วิชาการสูงโดยยึดหลักประชาธิปไตยรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากทุกฝ่าย
2) โรงเรียนขนาดกลาง พบว่า ผู้บริหารได้นำหลักความคุ้มค่าไปใช้ในการบริหารงาน บุคคลสูง
โดยยึดหลักการกระจายอำนาจลงสู่บุคลากรตามโครงสร้างของการบริหารงานโรงเรียน ส่วนโรงเรียน
ขนาดเล็ก พบว่าผู้บริหารได้นำหลักความคุ้มค่าไปใช้ในการบริหารงานบุคคลสูงโดยส่งเสริมให้บุคลากร
ปฏิบัติงานได้อย่างหลากหลายเต็มที่เต็มเวลาและเต็มความสามารถ

ณัฐธณภณ ไใหญ่ณิชคุณ (2558) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลัก

ธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษาตามทัศนะของครูในโรงเรียนอำเภอรัฐประเศ จังหวัด
สระแก้ว การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
สถานศึกษา ตามทัศนะของครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนอำเภอรัฐประเศ จังหวัดสระแก้ว
และเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างตามทัศนะของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
ผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูที่ปฏิบัติการสอนใน
โรงเรียนอำเภอรัฐประเศ จังหวัดสระแก้ว จำนวน 273 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน160 คน
จากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกนที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ความเคลื่อนที่ยอมรับได้ที่ .05 จากนั้นจึงได้คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนขนาดสถานศึกษาแล้วจึงทำการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ทักษะของครูที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่ การทดสอบค่าเอฟ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของเซฟฟ์โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ผลการศึกษาพบว่า ทักษะของครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับ มาก ผลการศึกษาเปรียบเทียบโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่มีเพศ อายุ ตำแหน่ง วุฒิ การศึกษา และประสบการณ์การสอน แตกต่างกันไปพบว่า ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนอำเภอ อรัญประเทศจังหวัดสระแก้ว มีทักษะต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา แตกต่างกันมีทักษะต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

เนตรนภา มหาพานต์ (2558) ได้ศึกษาเรื่องสภาพปัญหาและแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จังหวัดร้อยเอ็ดมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหาร สถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา และเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ระยะที่ 2 เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จังหวัดร้อยเอ็ดโดยกลุ่ม ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน ได้มาจากการเลือก แบบเจาะจง ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 327 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซี่ และมอร์แกน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1. สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า โดยรวมและรายด้านครูมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. ปัญหาของการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จังหวัดร้อยเอ็ด 3. แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จังหวัดร้อยเอ็ดจำเป็นต้องใช้หลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 องค์ประกอบ มาใช้ในการบริหารจัดการให้ครอบคลุมการบริหารงานทั้ง 4 ฝ่าย ภายใต้ กระบวนการบริหารแบบ PDCA

ปวีณา บุญพา (2558) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการและ 2) เสนอแนวทางการบริหารงาน วิชาการ โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 การวิจัยประกอบด้วย 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการ โดยใช้ หลักธรรมาภิบาล ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 โดยใช้ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน กับผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 70 คนและครูในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จำนวน 335 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น รวมทั้งสิ้น จำนวน 405 คนและสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีผลงานด้านวิชาการโดยใช้หลักธรรมาภิบาลที่เป็น เลิศ (Best Practices) จำนวน 3 โรงเรียน ระยะที่ 2 ร่างแนวการบริหารงานวิชาการ โดยใช้หลัก ธรรมาภิบาลในสถานศึกษา และประเมินแนวทางที่สร้างขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 72 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก 0.23 - 0.74 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง และ แบบประเมินแนวทาง สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1. สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการ โดยใช้หลักธรรมาภิบาล ใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 12 ด้าน 2. แนวการบริหารงานวิชาการ โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ประกอบด้วยงานวิชาการ 12 ด้าน ผลการประเมินความเหมาะสม ของแนวการบริหารงานวิชาการ โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นความเป็นไป ได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยใช้หลักธรรมาภิบาล ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

ภคินิดา หนองเรือ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 การวิจัยครั้งนี้มี ความมุ่งหมาย เพื่อ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27 (2) เพื่อพัฒนารูปแบบ การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 27 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน และครูหัวหน้า

กลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 200 คน รวม 225 การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่ม ง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. สภาพปัญหาการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 มีปัญหาในการนำไปปฏิบัติโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับน้อย 3. รูปแบบการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีความเห็นว่า รูปแบบการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 มีความสอดคล้อง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไป ปฏิบัติโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก

นักสนันท์ ศรีคุณ (2559) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 2) เพื่อศึกษาแนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 การวิจัยประกอบด้วย 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยใช้แบบสอบถามสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 52 คน และครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จำนวน 335 ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีผลงานด้านการบริหารที่เป็นเลิศ (Best Practices) จำนวน 3 โรงเรียน ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางแนวการบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา และประเมินตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1. สภาพปัจจุบัน การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก 2. แนว

ทางการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่าความคิดเห็นความเหมาะสมของแนวทาง การใช้หลักธรรมาภิ บาลของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นความเป็นไปได้ ของแนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในการบริหาร สถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

วิไลรัตน์ ฝ่ายดี (2559) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน ขนาดกลาง ในอำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 การ วิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารโรงเรียน ขนาดกลางในอำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารโรงเรียน ขนาดกลางในอำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2 สถิติ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (%) ร้อยละสะสม (%สะสม) ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ) และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ($PNI_{modified}$) ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่ เป็นจริงในปัจจุบันของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางใน อำเภอดงหลวง อยู่ในระดับมาก สภาพที่ควรจะเป็นในอนาคตหวังอยู่ในระดับมาก ความ ต้องการจำเป็นในการพัฒนาพบว่ามีความต้องการ ในการพัฒนาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการ พัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมีดังนี้ ควรปฏิบัติกับครูและบุคลากรในโรงเรียนอย่างเท่า เทียมกันโดยไม่แบ่งแยกและไม่เลือกปฏิบัติควรมีการมอบอำนาจในภารกิจให้แก่ครูในโรงเรียนอย่าง เหมาะสม ควรให้ความสำคัญต่อ ความยุติธรรมกับบุคลากรในโรงเรียน ควรมีการออกแบบ กระบวนการปฏิบัติงานโดยการใช้ เทคนิคและเครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสมเพื่อลดภารกิจที่ ล้าสมัยและไม่มีความจำเป็นควรมีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาควรเปิดโอกาสให้ครูและ บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและควรปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหาร

อารยา บุตรพรม (2559) พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ 2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และ 3) พัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 การวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะ ที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและ ตัวบ่งชี้การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการ วิจัย ได้แก่ แบบประเมิน ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่ พึงประสงค์การบริหาร สถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 24 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 93 คน เครื่องมือ ที่ใช้ในการ วิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ระยะที่ 3 การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลัก ธรรมาภิบาล

ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่าย จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบ สัมภาษณ์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมากที่สุด เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารทั่วไป การบริหาร งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารวิชาการ 2. สภาพปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3. แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 1) การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลมี แนวทางการพัฒนา ดังนี้สถานศึกษาต้องจัดทำแผนปฏิบัติการบริหารงบประมาณตามข้อตกลงของการ ปฏิบัติงานที่เขตพื้นที่ที่จัดสรรให้และเป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ 2) การบริหารบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ สถานศึกษากำหนดเป้าหมายของงานและมาตรฐานตัวชี้วัดอย่าง ชัดเจนทุกงานและแนวทางในการพิจารณาความดีความชอบของสถานศึกษาตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนดอย่างชัดเจนจัดบุคลากรเข้าทำงานตามความรู้ ความสามารถและความถนัดของแต่ละคน ปกครองครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยใช้หลักเมตตาธรรม 3) การบริหารวิชาการตามหลัก ธรรมาภิบาล มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สุดอดคล้องกับนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ ศึกษาระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน หลักสูตรและการสอนให้แจ่มแจ้งและนำมาประยุกต์ใช้ กำหนดเกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามให้นักเรียนและส่งเสริมให้ สอดแทรกคุณธรรมใน การจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระส่งเสริมให้มีระบบการทดสอบทางการศึกษา ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โปร่งใส 4) การบริหารทั่วไปตามหลักธรรมาภิบาลมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ กำหนดให้มีชั้นความลับของฐานและรหัสการเข้าถึงข้อมูลและวิธีการทราบ ข้อมูลเพื่อการตรวจได้ ดำเนินงานทุกชนิดต้องเป็นไปตามระเบียบของทางราชการ กำหนดเป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด ในการปฏิบัติงานของบุคลากร จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ จริงเน้นการปฏิบัติให้ ทำได้ รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ห้ามลงโทษนักเรียนโดยการเขียน ตีและการทำการ ในสิ่งที่เกินกว่าเหตุ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับกลับคืนมาเป็นหลัก

บังอร สิมพันธ์ (2560) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 การ

ดำเนินงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานในสถานศึกษาถือเป็น แนวทางที่มีความสำคัญเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง วิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายดังนี้ 1) เพื่อศึกษา องค์ประกอบของการดำเนินงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 และ 3) เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศูรธานี เขต 4 การวิจัยมี 2 ระยะ ดังนี้ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบการดำเนินงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศูรธานี เขต 4 และการศึกษาสภาพ ปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศูรธานี เขต 4 ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางการดำเนินงาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศูรธานี เขต 4 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร 123 คน ครู 310 คน รวม 433 คน เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้คือ แบบประเมิน แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ นำข้อมูลมาวิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ แล้วหาค่าดัชนีความ ต้องการจำเป็นและจัดลำดับ (PNI) จากนั้นศึกษาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อศึกษา แนวทางพัฒนาแนวทางการดำเนินงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 และร่างแนวทางการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานโดยใช้หลัก ธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1. ผลการศึกษา องค์ประกอบของการดำเนินงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลสำหรับ สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่า ใช้องค์ประกอบการบริหารงาน 4 กลุ่มงาน มีหลักธรรมาภิบาล 50 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ มี 12 องค์ประกอบ 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณมี 10 องค์ประกอบ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล มี 16 องค์ประกอบและ 4) ด้านการ บริหารงานทั่วไป มี 12 องค์ประกอบ 2. ผลการศึกษาสภาพ ปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานโดยใช้ หลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษา ใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศูรธานี เขต 4 2.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ของการดำเนินงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลสำหรับ สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศูรธานี เขต 4 พบว่า รายงานโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือด้านการบริหารงาน งบประมาณ ($\bar{X}=3.98$) ด้านการบริหารงาน บุคคล ($\bar{X}=3.91$) ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X}=3.85$) และด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X}= 3.70$)

2.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่ารายด้านโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\bar{X} = 4.78$) ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 4.75$) ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 4.71$) และด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.67$)

3. แนวทางพัฒนาแนวทางการดำเนินงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ประกอบด้วย 1) หลักนิติธรรม ผู้บริหารมีการบริหารด้วยความเป็นธรรมตามระเบียบของทางราชการเพื่อปลูกฝังให้เคารพกฎระเบียบ และกฎหมายมีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติที่ถูกต้อง 2) หลักคุณธรรม ผู้บริหารบริหารงานโดยยึด หลักคุณธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริตเที่ยงธรรมมีความชัดเจนมีคณะกรรมการกำกับและตรวจสอบได้ใน ทุกระดับ 3) หลักความโปร่งใสผู้บริหารบริหารงานบุคลากรด้วยความโปร่งใส แสดงหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลงานของบุคลากร 4) หลักความรับผิดชอบ มีการบริหารงานวิชาการโดยเปิดโอกาสให้ บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดนโยบายต่าง ๆ ของโรงเรียน 5) หลักการมีส่วนร่วม บริหารงานหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนการประเมินผลการเรียนการนิเทศกำกับและติดตามการ ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า ผู้บริหารบริหารงานโดยการระดม ทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ของชุมชนมาสนับสนุนและใช้อย่างประหยัดคุ้มค่า โดยสรุปการบริหารงานของโรงเรียนจำเป็นที่จะต้องใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียน เพราะหลักธรรมาภิบาลเน้นให้บุคลากรทุกคนในองค์กรรู้สึกมีส่วนร่วมหรือรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในองค์กร

พระชนนี สิริปณฺโญ (2560) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรมสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่นมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาวิเคราะห์และเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม จำแนกตามสถานภาพ วุฒิการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และ ศึกษาแนวทางในการส่งเสริมและ พัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติ ธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 138 รูป/คน แยกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 31 รูป/คน และครูผู้สอนจำนวน 107 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบ มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งมี 5 ระดับ จำนวน 49 ข้อ การวิจัยครั้งนี้มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .211-.525 นำแบบสอบถามข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก ตามเกณฑ์ที่ใช้ได้ไปหาค่าความเชื่อมั่นเป็นรายด้านและโดยภาพรวมตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha - Coefficient) โดยใช้เกณฑ์ตั้งแต่ .70 ขึ้นไป การ วิจัยครั้งนี้มีค่าเท่ากับ .710 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน

ทดสอบสมมุติฐานด้วยการทดสอบค่าที (t - test แบบ Independent Samples) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (F - test ANOVA) ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยภาพรวมและราย ด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากโดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านหลักความคุ้มค่า รองลงมาคือ ด้านหลักความโปร่งใสและด้านหลักความรับผิดชอบตามลำดับ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือด้าน หลักนิติธรรม 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่โดยภาพรวมมี การปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านหลักความ คุ้มค่ามีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน เมื่อ จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านความโปร่งใสมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติไม่ แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ 3) แนวทางส่งเสริมและพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่สำคัญ คือ (1) ด้าน นิติธรรม สถานศึกษาควรส่งเสริมการเรียนรู้นิติธรรมประพุดิตินให้ อยู่ในกรอบกฎหมาย จารีต ประเพณี และพระธรรมวินัย นำกฎหมายว่าด้วยพนักงานข้าราชการ หรือศาสนการมาปรับใช้ใน สถานศึกษา (2) ด้านคุณธรรม การบริหารจัดการสถานศึกษาจะต้องยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม และ เป็นตัวอย่างที่ดีต่อสังคม มีความซื่อสัตย์จริงใจขยันอดทนต่อหน้าที่และหลักธรรมาภิบาลควรปลูกฝัง คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ คือ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุขภาพ สะอาด สามัคคี มีน้ำใจ (3) ด้านความโปร่งใส รายงานการประเมินตนเอง รายงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาระดับการศึกษาชั้น พื้นฐานต้องเป็นความจริง ทุกขั้นตอนต้องยึดหลักความโปร่งใส่ตรวจสอบได้ (4) ด้านการมีส่วนร่วม สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม และเสนอความคิดเห็นใน การตัดสินใจในปัญหาต่าง ๆ (5) ด้านความรับผิดชอบต่อสถานศึกษาควรมีความตระหนักในสิทธิหน้าที่ การงานการพาของตนเองและผู้อื่น (6) ด้านความคุ้มค่า สถานศึกษาควรเห็นคุณค่าของทรัพยากร ที่มีอยู่และพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

วิวัฒน์ชัย ศรีจันทร์ (2560) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาการวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของ การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา 2) เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับ โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับ โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

บริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จำนวน 1 ฉบับ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2558 ประกอบด้วย ผู้บริหาร 40 คน และครูผู้สอน 282 คน รวมทั้งสิ้น 322 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา สรุปเป็นรายด้านได้ดังนี้ 2.1 ด้านหลักนิติธรรม ควรมีการดำเนินการ มีการจัดทำระเบียบ และปรับปรุงกฎ ระเบียบการปฏิบัติงานด้านวิชาการ มีเหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้ และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน 2.2 ด้านหลักคุณธรรม ควรมีการดำเนินการ จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนานักเรียน ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรมมีการจัดการเรียนรู้โดยจัด เนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีการจัดสอนซ่อมเสริม กรณีที่มี ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน 2.3 ด้านหลักความโปร่งใส ควรมีการดำเนินการ มีการให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในท้องถิ่น ๆ มีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และมีการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานที่เป็นรายงานประจำปี (SAR) เผยแพร่ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณะ 2.4 ด้านหลักความมีส่วนร่วม ควรมีการดำเนินการ มีการวิเคราะห์ข้อมูลของ สถานศึกษา ข้อมูลชุมชน เพื่อจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา และดำเนินการตามแผนพัฒนา สถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โรงเรียนมีการส่งเสริมให้บุคลากรทำงานร่วมกัน เป็นทีม และส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษา 2.5 ด้านหลักความรับผิดชอบควรมีการดำเนินการพัฒนาออกแบบกระบวนการ เรียนรู้ เพื่อเป็นผู้นำการจัดกระบวนการเรียนรู้มีการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และมีการจัดกิจกรรมโครงการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.6 ด้านหลักความคุ้มค่า ควรมีการดำเนินการ มีการตรวจพิจารณาคุณภาพ หนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด เพื่อใช้ประกอบการเรียน การสอน รวมถึงการคัดเลือกหนังสือเรียนที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีสื่อ อุปกรณ์ ทางด้านเทคโนโลยีที่เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้ และการให้บริการต่าง ๆ ของงานวิชาการเป็นไป ด้วยความรวดเร็วเกิดความพึงพอใจต่อผู้รับบริการ

งานวิจัยต่างประเทศ

Clarke and Clinell (2001) ได้วิจัยเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลในการกระจายอำนาจ การปกครองระบอบประชาธิปไตยในประเทศกาน่า พบว่าใน ประเทศที่ด้อยพัฒนา การปกครอง ระบอบ ประชาธิปไตยได้มีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่น มากขึ้น โดยส่งเสริมให้ ประชาชนมีส่วนร่วม ร่วมมากขึ้นทำให้เกิดกลยุทธ์การพัฒนาที่เป็นจริง ได้มากขึ้น นอกจากนี้ยังมีการ ปรับตัวในการปฏิบัติ ต่าง ๆ ของท้องถิ่นโดยเป็นการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลให้เหมาะสมกับ ท้องถิ่น เพื่อเป็นการพัฒนาให้ เกิดความเท่าเทียมกันภายในสังคม การ ใช้หลักธรรมาภิบาลทำให้เกิด การเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น แต่ก็ยังคงมีปัญหาอยู่จากการที่ ยังคงมีการถือพรรคถือพวกหรือการ ปกครองแบบอุปถัมภ์

Thabet (1999) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมให้มีการใช้ หลักการบริหารแบบธรรมาภิบาล” ผลการวิจัยพบว่า มีปัจจัยหลายประการที่มีความสัมพันธ์กันอย่าง มีนัยสำคัญกับการส่งเสริมให้มีการใช้หลักการบริหารแบบธรรมาภิบาล โดยเฉพาะปัจจัยด้านแรง กด ด้านจากบริษัทคู่แข่งและกฎระเบียบในการควบคุมดูแลของรัฐบาล ซึ่งพบว่ามีอิทธิพลในระดับสูงต่อ การตัดสินใจเลือกที่จะส่งเสริมให้มีการใช้หลักการบริหารแบบธรรมาภิบาล

Philip (2005) ได้วิจัยเรื่องการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในระบอบ การเมืองการ ปกครองในอาเซียน 4 ประเทศ งานวิจัยนี้พบว่า ในประเทศที่มีการพัฒนาแล้ว ได้มีการนำ หลักธรร มาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานมากกว่าประเทศที่กำลังพัฒนาและประเทศที่ด้อยพัฒนา โดย เป็น การนำหลักธรรมาภิบาลไปประยุกต์ใช้ในเรื่องของนโยบายการบริหารงาน โดยทำการศึกษาใน ประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 4 ประเทศนี้ ได้แก่ พิลิปปินส์ ไทยมาเลเซีย และอินโดนีเซีย พบว่า เมื่อ มีการศึกษารายกรณีแล้ว พบว่าแต่ละประเทศที่กล่าวมาได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้อย่าง แพร่หลายมากขึ้น และได้รับการพัฒนาอย่างกว้างขวาง ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาด้านการเมือง การ บริหาร ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาบ้านเมือง ก่อให้เกิดการบริหารในรูปแบบใหม่และเป็นการพัฒนา ประชาธิปไตยอย่างดียิ่ง

Marcella (2005) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างคณะผู้บริหารโรงเรียนของเขต การศึกษา Morongo กลุ่มตัวอย่างของคณะผู้บริหารโรงเรียนในเมือง San Bernadino มลรัฐ แคลิฟอร์เนียได้ เจตนาเพื่อค้นคว้าหาว่าการปฏิบัติหน้าที่ประจำจะส่งผลกระทบต่อหรือมีอิทธิพลต่อการ บริหารงาน โรงเรียนอย่างไรบ้าง ซึ่งในอดีตการทำงานที่มีประสิทธิภาพคือการทำงานอย่างมีระเบียบ แบบแผน งานวิจัยนี้จึงทำเพื่อวิเคราะห์ จำแนก หาค่าเชิงพรรณนา ศึกษาความได้เปรียบในการตั้ง คณะบริหาร โรงเรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดกับนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง มีความเข้าใจบทบาทหน้าที่ในการบริหารโรงเรียนของตนมากกว่าคณะทำงานในอดีต นี่คือ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับการศึกษาของเขตการศึกษา Morongo ข้อมูลได้เปรียบเทียบให้เห็นว่า

ไม่ว่าจะใช้ลักษณะพิเศษอันไหนในหลักธรรมาภิบาลก็จะส่งผลเหมือนกัน คือทำให้การดำเนินงาน ภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ ตามหลักธรรมาภิบาลประสบความสำเร็จอย่างชัดเจน ผลการวิจัยบอกว่า คณะบริหารโรงเรียนควรมีภาวะผู้นำ และยึดความต้องการของนักเรียนเป็นศูนย์กลางด้วยก็จะทำให้ ระดับความสำเร็จในการบริหารงานสูงมากขึ้นอีก เพราะฉะนั้นคณะผู้บริหารโรงเรียนควรปรับ โครงสร้างใหม่จะได้เกิดการเปลี่ยนแปลงใหม่ทำให้การทำงานบรรลุวัตถุประสงค์นำไปสู่ ความสำเร็จของการบริหารการศึกษาที่ดีขึ้นต่อไป

Brouk (2006) ได้ศึกษาหน้าที่ของรัฐบาลที่เหมาะสมต่อการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี ในอนาคตของประเทศรัสเซีย พบว่า จากสภาพปัญหาของการบริหารบ้านเมืองที่ดีที่ดีต้องมี การพัฒนาอย่างต่อเนื่องศึกษาในพื้นที่ที่มีการปฏิรูปการปกครองในรัสเซียซึ่งการบริหารอยู่ภายใต้รัฐบาล ของรัสเซียและมีรัฐบาลของรัสเซียเป็นแม่แบบในการปฏิรูปและมีเครื่องมือที่มีคุณภาพซึ่งจะใช้ในการ กำหนดว่ารัฐบาลมีการบริการที่ดีโดยเปรียบเทียบเชิงทดลอง 3 เขต มี 2 เขตที่มีการปฏิรูปและให้ผลดี ถึงแม้จะมีการโต้แย้ง แต่อย่างไรก็ตามรัฐบาลก็ต้องมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลต่อไปด้วย กำหนดหน้าที่ที่เหมาะสมของรัฐบาลที่ดีที่ต้องนำมาเป็นรูปแบบ เพื่อให้เกิดการปฏิรูปที่ประชาชน ยอมรับและสามารถวัดได้ การบริหารภาครัฐที่ดีต้องให้สาธารณรัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจต้องมี แรงผลักดันไปสู่คณะกรรมการบริหารให้เกิดความตระหนักให้เห็นสภาพของสังคม ผลักดันไปสู่ รัฐบาลให้ เห็นความสำคัญของประชาชนและให้การดูแลทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจควบคู่ กันไป

Pennsylvania (2006) ได้รายงานการประชุมระหว่างนานาชาติรวม 29 ประเทศทุก ทวีป เกี่ยวกับปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการออกกฎหมายเกี่ยวกับธรรมาภิบาล (Good Governance Codes) ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ตลาดการค้าหุ้น (Stock markets) 2) การบริหาร จัดการของ องค์กร (Corporate management) 3) ความร่วมมือของคณะกรรมการตรวจสอบ (Corporate boards) 4) ความร่วมมือของคณะกรรมการผู้บริหาร (Corporate directors) 5) กลุ่ม วิชาชีพ (Groups of professionals) 6) กลุ่มผู้ลงทุน (Groups of investors) ซึ่งหลักธรรมาภิบาล จะทา ให้เกิดความ มั่นใจในเสถียรภาพทางเศรษฐกิจรวมทั้งทางสังคม และเป็นหลักการที่สำคัญที่ทุก ประเทศต้อง ปฏิบัติและออกเป็นแนวปฏิบัติ

พจนัน ปณุกิตโต ชิว

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลัก
ธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
โดยศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึด
หลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
โดยดำเนินการเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาโดยยึด
หลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

ระยะที่ 2 ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล
สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

1.1 นำองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน คือ
การบริหารสถานศึกษาตามหลักนิติธรรม การบริหารสถานศึกษาตามหลักคุณธรรม การบริหาร
สถานศึกษาตามหลักความโปร่งใส การบริหารสถานศึกษาตามหลักการมีส่วนร่วม
การบริหาร สถานศึกษาตามหลักความรับผิดชอบ และการบริหารสถานศึกษาตามหลักความคุ้มค่า
มาเป็นกรอบ แนวคิดในการสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การบริหาร
สถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จาก 85 โรงเรียน จำนวน 3,372 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จำนวน 350 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปรียบเทียบจากตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2554) และทำการสุ่มแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิ (Stratified random sampling) มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จำแนกขนาดของสถานศึกษา ออกเป็น 3 ขนาด ดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก ครู 1,106 คน

โรงเรียนขนาดกลาง ครู 927 คน

โรงเรียนขนาดใหญ่ ครู 1,339 คน

รวม 3,372 คน

ขั้นตอนที่ 2 ทำการสุ่มแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิ (Stratified random sampling)

โรงเรียนขนาดเล็ก ครู 110 คน

โรงเรียนขนาดกลาง ครู 100 คน

โรงเรียนขนาดใหญ่ ครู 140 คน

รวม 350 คน

ตาราง 8 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ขนาดเล็ก	1,106	110
ขนาดกลาง	927	100
ขนาดใหญ่	1,339	140
รวม	3,372	350

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสอบถาม

ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) แบบเติมคำ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับขนาดของโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหาร สถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม

ศึกษา เขต 33 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (Likert' Rating Scale) โดยมีคำถามครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงาน วิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป และการบริหารตามหลัก ธรรมาภิบาล 6 ด้าน ดังนี้ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบและด้านหลักความคุ้มค่า โดยกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนนสภาพ ปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลดังนี้ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิด โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลัก ธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33

3.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 มีวิธีการ สร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

3.2.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสภาพ และสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 33 จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบเป็น แนวความคิด แล้วสร้างแบบสอบถามภายใต้กรอบแนวคิด

3.2.2 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามประเภทต่าง ๆ จากหนังสือ วิจัยเบื้องต้นของ (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2554) หนังสือระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ของ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2551) หนังสือพื้นฐานการวิจัยการศึกษาของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) และศึกษาแบบสอบถามงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมกำหนด รูปแบบและขอบเขตของ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.3 กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย รวมถึงศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ประเด็นเนื้อหาและโครงสร้างของแบบสอบถามและปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักหลักธรรมาภิบาล ดังนี้ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า

3.2.4 กำหนดรูปแบบข้อคำถามโดยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ส่วนสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3.2.5 สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง ตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุมคุณลักษณะ ที่ต้องการวัดการใช้ภาษาที่ชัดเจนไม่คลุมเครือ แล้วปรับปรุงแก้ไขก่อนเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะอีกครั้ง

3.2.6 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง สำนวนภาษาใช้ ความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1. รศ.ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. นายพัลลภ พัวพันธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนท่าตูมประชาเสรมวิทย์
3. นายวัชรวิฑูรย์ สยามาลัย ผอ.กลุ่มนิเทศ ติดตามฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33
4. นายเสนอ ประพันธ์ ผอ.กลุ่มพัฒนาครูฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33
5. นายดนัย คำผุย รอง ผอ.กลุ่มนิเทศ ติดตามฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33

3.2.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำไปทดลองใช้เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำไปลองใช้ (Try out) กับครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 ที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

3.2.8 วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน ตามวิธี Item Total Correlation โดยเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2554) ซึ่งข้อคำถามของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน มีค่าเท่ากับ .218 - .618 และข้อคำถามของ

แบบสอบถาม สภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน มีค่าเท่ากับ .276 - .650

3.2.9 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยเกณฑ์ความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้จะมีค่าตั้งแต่ .70 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2554) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน เท่ากับ .944 และค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษาเท่ากับ .952

3.2.10 นำแบบสอบถามจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 เพื่อขออนุญาต และ อำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

4.2 นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จัดส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และติดต่อขอรับคืนด้วยตนเองโดยได้แบบสอบถามกลับมาครบทั้ง 350 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบจากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

5.1.1 วิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอ

5.1.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2554)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.1.3 วิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร $PNI_{modified}$ ของ สุวิมล ว่องวานิช (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

$$PNI_{modified} = (I - D)/D$$

I (Important) หมายถึง สภาพที่ควรจะเป็น (สภาพที่พึงประสงค์)

D (Degree of success) หมายถึง สภาพที่เป็นจริง (สภาพปัจจุบัน)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติพื้นฐาน

6.1.1 ร้อยละ (Percentage) จะหาค่าร้อยละจากสูตรต่อไปนี้ (ยุทธ ไกยวรรณ, 2545)

$$p = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นค่าร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

6.1.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยใช้สูตรดังนี้ (ยุทธ ไกยวรรณ, 2545)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

Σ แทน ผลรวมข้อมูลทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

6.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สูตรดังนี้ (ยุทธ ไกยวรรณ, 2545)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 x แทน ค่าข้อมูล
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

6.2 สถิติในการหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

- 1) การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน ตามวิธี Item Total Correlation
- 2) หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีของครอนบาค ดังนี้ (ยูท โภยวรรณ, 2545)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 k แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
 $\sum s_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนแต่ละข้อ
 s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ระยะที่ 2 ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

1.1 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปสัมภาษณ์ จากโรงเรียนที่มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี Best Practice จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสุรวิทยาคาร โรงเรียนรัตนบุรี และโรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ ซึ่งผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้าฝ่ายที่เกี่ยวข้องซึ่งได้มาโดยการ เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 9 คนโดยมีคุณสมบัติตาม เกณฑ์ ดังนี้

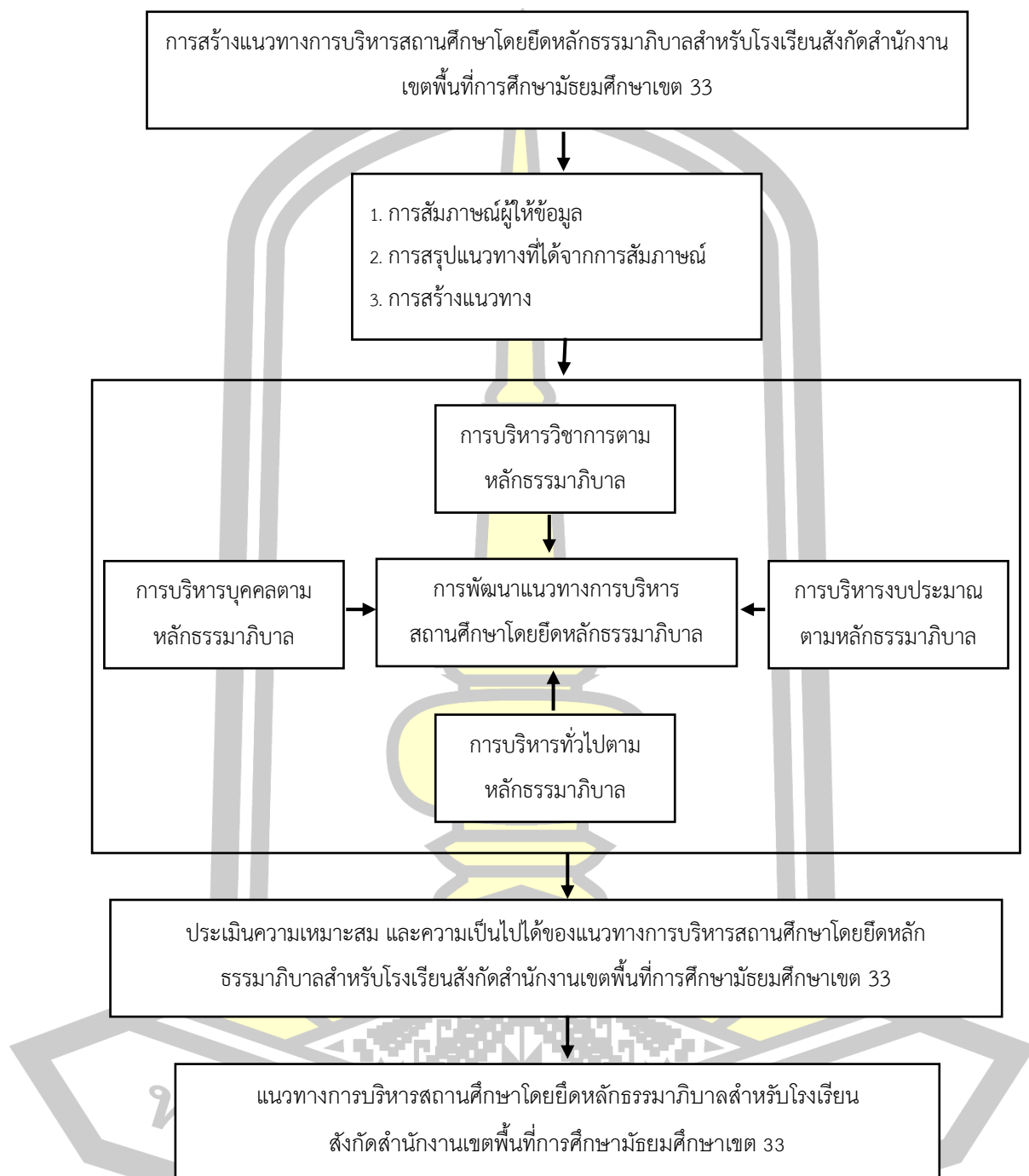
1.1.1 เป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ ระดับภาค ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
ที่ เกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล

1.1.2 เป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน

1.2 วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากเนื้อหาการสัมภาษณ์ โดยการวิเคราะห์ เนื้อหา
(Content Analysis) และหลอมรวมประเด็นข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลตามประเด็นขององค์ประกอบ
การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33

1.3 ร่างแนวทางการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล
สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 จากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธี
ปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ผู้วิจัยสามารถสร้างแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลัก
ธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ได้ดังนี้





ภาพประกอบ 3 ขั้นตอนการสร้างแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

จากการศึกษาและวิเคราะห์ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การบริหารสถานศึกษา โดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ผู้วิจัย ได้จัดลำดับความสำคัญและความต้องการจำเป็นของประเด็นคำถามแต่ละข้อ แล้วนำมาเรียงลำดับ 1-4 ตามหลักการบริหารสถานศึกษาและนำประเด็นคำถามไปสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้าฝ่าย ในโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จำนวน 3 โรงเรียน รวม 9 คน เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 33

1.4 ประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ของร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คนผู้ทรงคุณวุฒิมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ทรงคุณวุฒิ ในระยะที่ 1 รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1. นายสำเริง บุญโต ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33
2. นายพัลลภ พัวพันธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนท่าตูมประชาเสรมวิทย์
3. นายอนุชา หลิมศิริวงษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนสุรวิทยาคาร
4. นายวัชรสา สามาลย์ ผอ.กลุ่มนิเทศ ติดตามฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33
5. นายเสนอ ประพันธ์ ผอ.กลุ่มพัฒนาครูฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ มีลักษณะเป็นแบบ สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ที่พัฒนาขึ้นตามการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในระยะที่ 1 มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33

2.2 แบบประเมิน

แบบประเมินความเหมาะสมแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ซึ่งเป็นแบบ มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (Likert' Rating Scale) โดยประเมินความ เหมาะสม และความเป็นไปได้ ของแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 โดยกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนน ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 แบบสัมภาษณ์

การสร้างแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล มีขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสัมภาษณ์ (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2554) เพื่อนำมาประกอบเป็นแนวความคิดแล้วสร้างแบบสัมภาษณ์ภายใต้กรอบแนวคิด

3.1.2 กำหนดโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ ให้สอดคล้องและครอบคลุมการบริหารสถานศึกษาได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหาร งานบุคคล การบริหารงานทั่วไป และการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลัก คุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบและ ด้านหลัก ความคุ้มค่า

3.1.3 ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ ตามกรอบที่กำหนด และนำร่างแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.1.4 นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ(ชุดเดิม) ตรวจสอบแก้ไขรวมทั้งตรวจสอบสำนวนภาษาใช้ เพื่อความถูกต้อง

3.1.5 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

3.1.6 จัดทำฉบับสมบูรณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วถูกต้องครบถ้วนไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.2 แบบประเมิน

การสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

3.2.1 ศึกษาหลักการ และวิธีการสร้างแบบประเมิน

3.2.2 ร่างแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษา โดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33

3.2.3 นำแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษา โดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 เสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจแนะนำ แล้วปรับแก้ไขตามคำแนะนำ

3.2.4 นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ(ชุดเดิม)ตรวจพิจารณา แล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนจัดพิมพ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อและขอสัมภาษณ์ กำหนด นัดหมาย วัน เวลาและขอสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเอง

4.3 ในการสัมภาษณ์แต่ละครั้งผู้วิจัยทำการจดบันทึกไว้ทุกครั้ง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

นำแบบประเมินที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean, \bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย คะแนนความถูกต้องเหมาะสม และความเป็นไปได้ ของแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2554)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

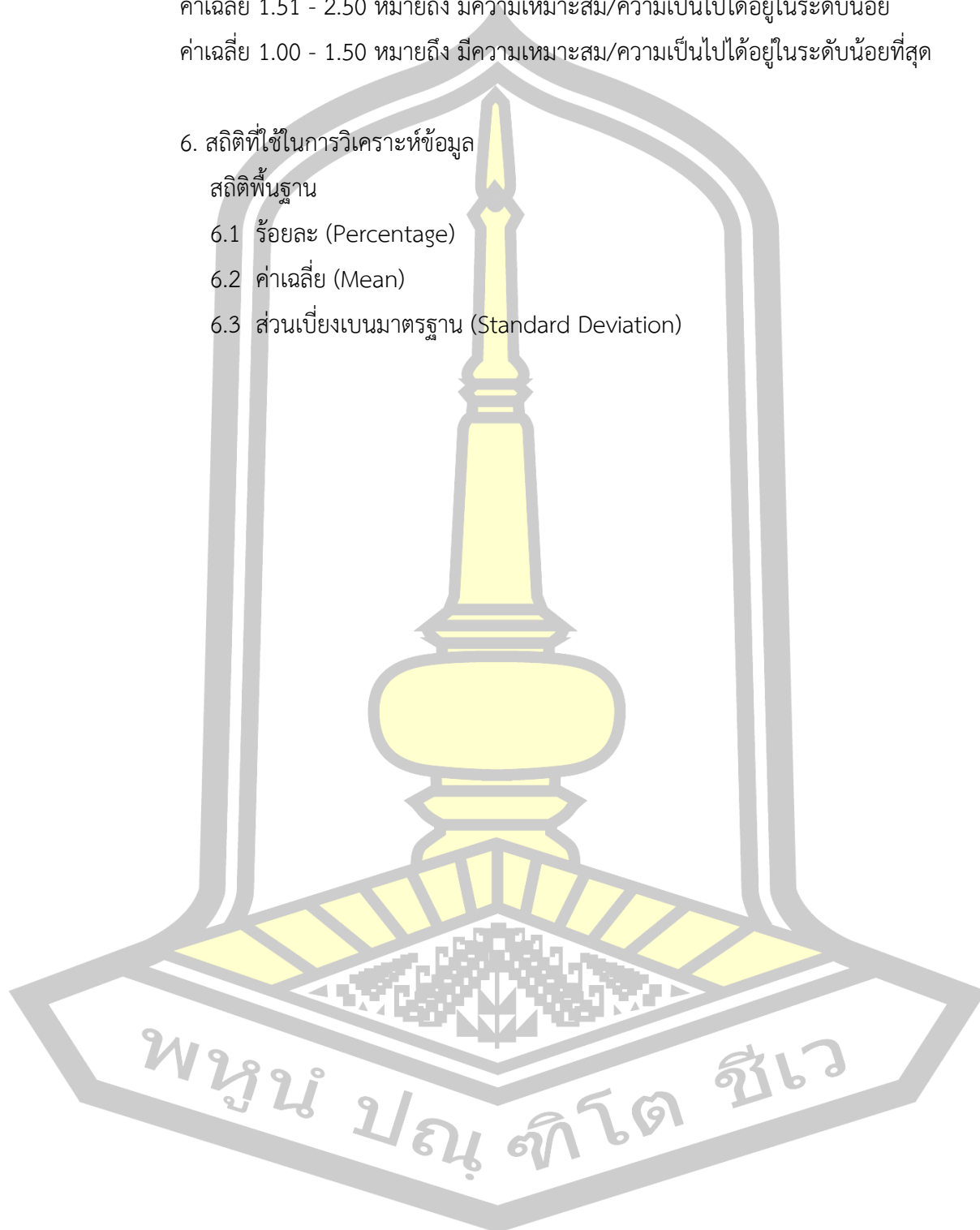
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

6.1 ร้อยละ (Percentage)

6.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

6.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)



บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษา โดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ผู้วิจัยลำดับการนำเสนอ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์แทนความหมายต่าง ๆ ดังนี้

\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
D	แทน ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I	แทน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
$PNI_{modified}$	แทน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเป็น 2 ระยะ ตามลำดับ ดังนี้
ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
ระยะที่ 2 ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอนดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

การนำเสนอสถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน ผู้วิจัยได้นำเสนอด้วยความถี่และร้อยละ ดังตาราง 9

ตาราง 9 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบประเมิน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนผู้ตอบแบบประเมิน

สถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ขนาดโรงเรียน		
ขนาดเล็ก	110	31.43
ขนาดกลาง	100	28.57
ขนาดใหญ่	140	40.00
รวม	350	100.00

จากตาราง 9 พบว่า ผู้ตอบแบบประเมินเป็นครูทั้งหมดโดยแยกตามขนาด ของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 31.43 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 40

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 แสดงใน ตาราง 10 ถึง ตาราง 14

พูน ปณ ทิโต ชเว

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ในภาพรวม

การบริหารสถานศึกษา โดยยึดหลักธรรมาภิบาล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน
1. การบริหารวิชาการ	3.84	0.70	มาก	4.94	0.24	มากที่สุด
2. การบริหารงบประมาณ	2.48	0.76	น้อย	4.96	0.20	มากที่สุด
3. การบริหารบุคคล	2.80	0.87	ปานกลาง	4.96	0.19	มากที่สุด
4. การบริหารทั่วไป	3.82	0.67	มาก	4.97	0.18	มากที่สุด
รวม	3.23	0.97	ปานกลาง	4.96	0.20	มากที่สุด

จากตาราง 10 พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ และอยู่ในระดับน้อย 1 ข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่การบริหารวิชาการ ($\bar{X} = 3.84$) การบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 3.82$) การบริหารบุคคล ($\bar{X} = 2.80$) และการบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 2.48$) สภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ มากที่สุดทั้ง 4 ข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 4.97$) การบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 4.96$) การบริหารบุคคล ($\bar{X} = 4.96$) และการบริหารวิชาการ ($\bar{X} = 4.94$)

พูน ปณ ทิโต ชเว

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการบริหารวิชาการ

การบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. การบริหารงานวิชาการตามหลักนิติธรรม	3.99	0.58	มาก	4.85	0.36	มากที่สุด
1.1 การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สุดคล้องกับนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ	4.02	0.50	มาก	4.86	0.35	มากที่สุด
1.2 การกำหนดเกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่ม สาระการเรียนรู้	3.91	0.55	มาก	4.85	0.35	มากที่สุด
1.3 การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลงานทางวิชาการของครูอย่างชัดเจน	4.04	0.67	มาก	4.84	0.37	มากที่สุด
2. การบริหารงานวิชาการตามหลักคุณธรรม	4.02	0.68	มาก	4.96	0.19	มากที่สุด
2.1 การสอดแทรกคุณธรรมในการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ	4.11	0.69	มาก	4.93	0.26	มากที่สุด
2.2 มีระบบการทดสอบทางการศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย โปร่งใส ให้ความยุติธรรมแก่ผู้เรียน	3.95	0.65	มาก	4.97	0.17	มากที่สุด
2.3 การแนะนำเป็นระยะ	4.01	0.68	มาก	4.99	0.12	มากที่สุด

การบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
และสม่ำเสมอโดยขอความร่วมมือจากคณะครูทุกคนในสถานศึกษา						
3. การบริหารงานวิชาการตามหลักความโปร่งใส	3.78	0.65	มาก	4.95	0.21	มากที่สุด
3.1 กำหนดแผนและขั้นตอนการดำเนินงานด้านวิชาการ	3.84	0.63	มาก	4.93	0.26	มากที่สุด
3.2 เปิดโอกาสให้ครูนักเรียน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องคัดเลือก หนังสือเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	3.69	0.63	มาก	4.95	0.21	มากที่สุด
3.3 การจัดทำข้อมูลแหล่งเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมทางการศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเผยแพร่และใช้ประกอบการเรียนการสอน	3.81	0.69	มาก	4.98	0.15	มากที่สุด
4. การบริหารงานวิชาการตามหลักการมีส่วนร่วม	3.94	0.71	มาก	4.94	0.24	มากที่สุด
4.1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนในการวางแผนกำหนดความต้องการและมีส่วนร่วมในการประเมินการนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและจัดการศึกษา	4.09	0.71	มาก	4.89	0.31	มากที่สุด
4.2 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เกิดจากความ ต้องการและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	3.97	0.68	มาก	4.95	0.21	มากที่สุด

การบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
4.3 ประเมินความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	3.75	0.70	มาก	4.98	0.15	มากที่สุด
5. การบริหารงานวิชาการตามหลักความรับผิดชอบ	3.89	0.66	มาก	4.96	0.21	มากที่สุด
5.1 กำหนดให้การบริหารงานทุกส่วนยึดประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นหลัก	3.90	0.71	มาก	4.97	0.17	มากที่สุด
5.2 กำหนดเป้าหมายผลผลิตนักเรียนในแต่ละระดับชั้นอย่างชัดเจน	3.87	0.63	มาก	4.96	0.20	มากที่สุด
5.3 รับฟังความคิดเห็นในกรณีที่ต้องดำเนินกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเขตบริการการศึกษา และชุมชนใกล้เคียง	3.90	0.65	มาก	4.94	0.24	มากที่สุด
6. การบริหารงานวิชาการตามหลักความคุ้มค่า	3.44	0.76	ปานกลาง	4.97	0.16	มากที่สุด
6.1 นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา	3.93	0.65	มาก	4.97	0.17	มากที่สุด
6.2 การศึกษาวิจัยการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.02	0.69	ปานกลาง	4.99	0.09	มากที่สุด
6.3 การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการใช้สื่อและ	3.39	0.65	ปานกลาง	4.96	0.20	มากที่สุด

การบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
เทคโนโลยีทางการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง						
รวม	3.84	0.70	มาก	4.94	0.24	มากที่สุด

จากตาราง 11 พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการบริหารวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ การบริหารวิชาการตามหลักคุณธรรม (\bar{X} = 4.02) การบริหารวิชาการตามหลักนิติธรรม (\bar{X} = 3.99) และ การบริหารวิชาการตามหลักการมีส่วนร่วม (\bar{X} = 3.94) สภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการบริหารวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีอยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ การบริหารวิชาการตามหลักความคุ้มค่า (\bar{X} = 4.97) การบริหารวิชาการตามหลักคุณธรรม (\bar{X} = 4.96) และ การบริหารวิชาการตามหลักความรับผิดชอบ (\bar{X} = 4.96)



ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการบริหารงบประมาณ

การบริหารงบประมาณ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. การบริหารงบประมาณตามหลักนิติธรรม	2.65	0.62	ปานกลาง	4.97	0.17	มากที่สุด
1.1 จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อบริหารงบประมาณตามข้อตกลงของการปฏิบัติงานที่เขตพื้นที่จัดสรรให้	2.86	0.51	ปานกลาง	4.96	0.20	มากที่สุด
1.2 ดำเนินการให้ผู้เกี่ยวข้องทางการเงินศึกษากฎหมาย กฎข้อบังคับ ระเบียบปฏิบัติ คำสั่งทางการเงินให้เข้าใจ อย่างถูกต้องตรงกัน	2.26	0.60	น้อย	4.98	0.14	มากที่สุด
1.3 กำหนดให้การจัดซื้อจัดจ้างวัสดุ ครุภัณฑ์ ที่เนนประสิทธิภาพในการดำเนินงาน	2.84	0.54	ปานกลาง	4.97	0.17	มากที่สุด
2. การบริหารงบประมาณตามหลักคุณธรรม	2.84	0.69	ปานกลาง	4.97	0.16	มากที่สุด
2.1 วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียนใน สถานศึกษา	3.10	0.59	ปานกลาง	4.98	0.15	มากที่สุด
2.2 จัดสรรงบประมาณตามข้อมูลความจำเป็นด้วยความเป็นธรรม	3.00	0.61	ปานกลาง	4.96	0.20	มากที่สุด
2.3 ปลุกจิตสำนึกให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติตนให้ ปลอดจากการคอร์รัปชัน	2.41	0.64	น้อย	4.99	0.11	มากที่สุด

การบริหารงบประมาณ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
3. การบริหารงบประมาณตามหลักความโปร่งใส	2.40	0.74	น้อย	4.94	0.23	มากที่สุด
3.1 ตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองการขอตั้งงบประมาณ ของสถานศึกษา	2.91	0.71	ปานกลาง	4.93	0.25	มากที่สุด
3.2 เปิดเผยแพร่ได้รายจ่ายของสถานศึกษาทุกประเภท ให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ	2.18	0.58	น้อย	4.98	0.13	มากที่สุด
3.3 การจัดซื้อจัดจ้างที่โปร่งใสเปิดเผยให้ผู้เกี่ยวข้อง สามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา	2.11	0.66	น้อย	4.92	0.27	มากที่สุด
4. การบริหารงบประมาณตามหลักการมีส่วนร่วม	1.95	0.58	น้อย	4.95	0.21	มากที่สุด
4.1 กำหนดให้บุคลากรทุกคนที่รับผิดชอบสามารถ รายงานผลการปฏิบัติงานในส่วนที่รับผิดชอบได้ตลอดเวลา	1.88	0.52	น้อย	4.93	0.26	มากที่สุด
4.2 การกระจายอำนาจการปฏิบัติงานทางการเงินสู่ระดับการปฏิบัติ	2.01	0.60	น้อย	5.00	0.00	มากที่สุด
4.3 รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	1.95	0.61	น้อย	4.93	0.26	มากที่สุด
5. การบริหารงบประมาณตามหลักความรับผิดชอบต่อ	2.69	0.80	ปานกลาง	4.95	0.22	มากที่สุด
5.1 การมอบหมายแต่งตั้งคณะบุคคลผู้รับผิดชอบด้าน การเงิน	3.23	0.60	ปานกลาง	4.95	0.21	มากที่สุด

การบริหารงบประมาณ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
และงบประมาณ						
5.2 กำหนดให้ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ สูงสุด ในการบริหารงบประมาณ	2.98	0.48	ปานกลาง	4.98	0.14	มากที่สุด
5.3 จัดทำระบบการตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา	1.87	0.51	น้อย	4.91	0.28	มากที่สุด
6. การบริหารงบประมาณตามหลักความคุ้มค่า	2.33	0.74	น้อย	4.97	0.18	มากที่สุด
6.1 จัดทำแผนการบริหาร งบประมาณของสถานศึกษา แบบเน้นผลงาน	2.87	0.77	ปานกลาง	4.97	0.17	มากที่สุด
6.2 การประเมินผลการดำเนินงานด้านงบประมาณเป็น ประจำทุกปี	2.00	0.52	น้อย	4.99	0.12	มากที่สุด
6.3 ลดขั้นตอนการปฏิบัติที่ไม่ จำเป็นออกเพื่อความ รวดเร็วใน การปฏิบัติงานด้านการเงิน	2.11	0.57	น้อย	4.94	0.23	มากที่สุด
รวม	2.48	0.76	น้อย	4.96	0.20	มากที่สุด

จากตาราง 12 พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการบริหารงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ อยู่ในระดับน้อย 3 ข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ การบริหาร งบประมาณตามหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 2.84$) การบริหารงบประมาณตามหลักความความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 2.69$) และ การบริหารงบประมาณตามหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 2.65$) สภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการบริหารงบประมาณโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับ มากที่สุด 6 ข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ การบริหารงบประมาณตามหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 4.97$) การบริหารงบประมาณตามหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 4.97$) และ การบริหารงบประมาณตามหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 4.97$)

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการบริหารบุคคล

การบริหารบุคคล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. การบริหารบุคคลตามหลักนิติธรรม	3.30	0.80	ปานกลาง	4.95	0.22	มากที่สุด
1.1 กำหนดเป้าหมายของงานและมาตรฐานตัวชี้วัด อย่างชัดเจนทุกงาน	3.04	0.67	ปานกลาง	4.92	0.28	มากที่สุด
1.2 การดำเนินการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ ไซสทธิทางกฎหมายและการรักษาสิทธิแก่ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา	2.96	0.67	ปานกลาง	4.98	0.15	มากที่สุด
1.3 การกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางในการพิจารณา ด้ความชอบของสถานศึกษาตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนดอย่างชัดเจน	3.89	0.71	มาก	4.96	0.20	มากที่สุด
2. การบริหารบุคคลตามหลักคุณธรรม	2.90	0.52	ปานกลาง	4.98	0.14	มากที่สุด
2.1 ส่งเสริมความมั่นคงและ	2.96	0.46	ปานกลาง	4.95	0.21	มากที่สุด

การบริหารบุคคล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
ผดุงความเป็นธรรมในการประกอบอาชีพ						
2.2 นำระบบคุณธรรมมาใช้ในการบริหารงานบุคลากร อย่างจริงจัง	2.88	0.53	ปานกลาง	4.99	0.12	มากที่สุด
2.3 การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรที่มีผล การปฏิบัติงานดีเด่น	2.87	0.56	ปานกลาง	5.00	0.00	มากที่สุด
3. การบริหารบุคคลตามหลักความโปร่งใส	2.97	0.93	ปานกลาง	4.97	0.17	มากที่สุด
3.1 การจัดทำหลักเกณฑ์แผนปฏิบัติและขั้นตอนการแสวงหาและบรรจุแต่งตั้งที่ชัดเจน โปร่งใส	3.82	0.63	มาก	4.98	0.13	มากที่สุด
3.2 แจ้งหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการพิจารณา ความดีความชอบให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึง	2.95	0.63	ปานกลาง	4.99	0.12	มากที่สุด
3.3 การเปิดเผยผลการประเมินการปฏิบัติงานของ บุคลากรทุกขั้นตอน	2.15	0.61	น้อย	4.94	0.24	มากที่สุด
4. การบริหารบุคคลตามหลักการมีส่วนร่วม	2.33	0.67	น้อย	4.97	0.17	มากที่สุด
4.1 เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบขั้นตอน การดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารบุคคลได้	2.16	0.59	น้อย	4.98	0.13	มากที่สุด
4.2 จัดทำแผนงานและ	1.99	0.47	น้อย	4.99	0.12	มากที่สุด

การบริหารบุคคล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
มาตรการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทั้งภายในสถานศึกษา และกับหน่วยงาน ชุมชน และบุคคลภายนอก						
4.3 การมอบอำนาจเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมและ ความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานของบุคลากร	2.86	0.59	ปานกลาง	4.94	0.23	มากที่สุด
5. การบริหารบุคคลตามหลักความรับผิดชอบต่อ	2.34	0.73	น้อย	4.95	0.21	มากที่สุด
5.1 จัดให้มีการฝึกอบรมและ พัฒนาบุคลากรทุก ตำแหน่ง เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน	2.11	0.60	น้อย	4.93	0.26	มากที่สุด
5.2 การประเมินผล ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของครู และบุคลากร	1.97	0.62	น้อย	4.94	0.23	มากที่สุด
5.3 มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	2.95	0.56	ปานกลาง	4.99	0.12	มากที่สุด
6. การบริหารบุคคลตามหลักความคุ้มค่า	2.92	1.02	ปานกลาง	4.97	0.18	มากที่สุด
6.1 การวิเคราะห์ผลด้านนักเรียนและชุมชน เพื่อ กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือก และบรรจุครู	3.02	0.86	ปานกลาง	4.97	0.17	มากที่สุด
6.2 การนำผลการประเมิน ผู้เรียนมาใช้ในการ พัฒนาการ	3.53	1.10	มาก	4.98	0.13	มากที่สุด

การบริหารบุคคล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
ปฏิบัติงานของครู						
6.3 การศึกษาวิจัยเพื่อประเมินการใช้อำนาจตาม ฎหมายของครูและบุคลากรทางการศึกษา	2.21	0.55	น้อย	4.94	0.23	มากที่สุด
รวม	2.80	0.87	ปานกลาง	4.96	0.19	มากที่สุด

จากตาราง 13 พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการบริหารบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ อยู่ในระดับน้อย 2 ข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่การบริหารบุคคลตามหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.30$) การบริหารบุคคลตามหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 2.97$) และ การบริหารบุคคลตามหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 2.92$) สภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการบริหารบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ การบริหารบุคคลตามหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 4.98$) การบริหารบุคคลตามหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 4.97$) และการบริหารบุคคลตามหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.97$)



ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการบริหารทั่วไป

การบริหารทั่วไป	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. การบริหารทั่วไปตามหลักนิติธรรม	3.87	0.64	มาก	4.97	0.18	มากที่สุด
1.1 กำหนดให้มีชั้นความลับของฐานและรหัสการเข้าถึงข้อมูลและวิธีการทราบข้อมูลเพื่อการตรวจสอบได้	3.90	0.67	มาก	4.95	0.21	มากที่สุด
1.2 การกำหนดเป้าหมายผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัดใน การปฏิบัติงานของบุคลากร	3.85	0.67	มาก	4.96	0.20	มากที่สุด
1.3 การรับนักเรียนโดยปฏิบัติตามระเบียบและนโยบาย ของกระทรวงศึกษาธิการอย่างเคร่งครัดปราศจากการ ทุจริต	3.87	0.58	มาก	4.99	0.12	มากที่สุด
2. การบริหารทั่วไปตามหลักคุณธรรม	3.93	0.49	มาก	4.98	0.14	มากที่สุด
2.1 การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริงเนนการปฏิบัติให้ได้ รักการอ่าน และ เกิดการใฝ่รู้	3.82	0.59	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 การจัดระบบการให้บริการทางการศึกษาแก่นักเรียนและประชาชนอย่างทั่วถึง	3.92	0.53	มาก	4.96	0.20	มากที่สุด
2.3 ข้อกำหนดในการห้ามลงโทษนักเรียนโดยการเขียน ตี	4.05	0.28	มาก	4.99	0.12	มากที่สุด

การบริหารทั่วไป	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
และการทำการในสิ่งที่เกินกว่าเหตุ						
3. การบริหารทั่วไปตามหลักความโปร่งใส	3.91	0.62	มาก	4.97	0.18	มากที่สุด
3.1 การเปิดเผยขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติในการรับนักเรียนทุกขั้นตอนอย่างตรงไปตรงมา	4.00	0.61	มาก	4.99	0.12	มากที่สุด
3.2 การรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาเสนอสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและ เผยแพร่ต่อสาธารณชน	3.85	0.64	มาก	4.94	0.23	มากที่สุด
3.3 การประชาสัมพันธ์กิจการต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้ เป็นที่รับทราบและเป็นที่เข้าใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษาผ่านสื่อต่าง	3.89	0.59	มาก	4.97	0.17	มากที่สุด
4. การบริหารทั่วไปตามหลักการมีส่วนร่วม	3.74	0.69	มาก	4.96	0.19	มากที่สุด
4.1 การประสานงานกับเครือข่ายการศึกษาเพื่อแสวงหาความร่วมมือความช่วยเหลือ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนงานการศึกษาของสถานศึกษา	4.07	0.56	มาก	4.92	0.27	มากที่สุด
4.2 การร่วมกันวางแผนการ	3.94	0.56	มาก	4.99	0.12	มากที่สุด

การบริหารทั่วไป	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
บริหารงานการศึกษา ระหว่างสถานศึกษากับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง						
4.3 การใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและองค์กรอื่น ๆ	3.23	0.64	ปานกลาง	4.98	0.13	มากที่สุด
5. การบริหารทั่วไปตามหลักความรับผิดชอบต่อ	3.52	0.80	มาก	4.97	0.18	มากที่สุด
5.1 การวิเคราะห์รายงานผลการดำเนินงานประจำปี ของสถานศึกษาและจัดทำ ข้อเสนอแนะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเผยแพร่ต่อสาธารณชน	2.79	0.67	ปานกลาง	4.97	0.17	มากที่สุด
5.2 การให้ความร่วมมือและสนับสนุนทางวิชาการแก่เครือข่ายการศึกษาของสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา	3.83	0.61	มาก	4.94	0.23	มากที่สุด
5.3 การวางแผนและมอบหมายผู้รับผิดชอบการดูแล อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	3.95	0.55	มาก	4.99	0.12	มากที่สุด
6. การบริหารทั่วไปตามหลักความคุ้มค่า	3.93	0.60	มาก	4.96	0.19	มากที่สุด
6.1 การวางแผนออกแบบระบบงานธุรการ ลดขั้นตอนการดำเนินงาน โดยนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงาน	4.04	0.54	มาก	4.98	0.13	มากที่สุด

การบริหารทั่วไป	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
6.2 ดำเนินงานธุรการตามระบบที่กำหนดไว้ โดยยึด หลักความถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัดและคุ้มค่า	3.89	0.59	มาก	4.97	0.16	มากที่สุด
6.3 การประเมินและประสานงานระบบเครือข่ายข้อมูล สารสนเทศ และปรับปรุงพัฒนา	3.86	0.65	มาก	4.93	0.26	มากที่สุด
รวม	3.82	0.67	มาก	4.97	0.18	มากที่สุด

จากตาราง 14 พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการบริหารทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ การบริหารทั่วไปตามหลักคุณธรรม (\bar{X} =3.93) การบริหารทั่วไปตามหลักความโปร่งใส (\bar{X} =3.91) และการบริหารทั่วไปตามหลักนิติธรรม (\bar{X} =3.87) สภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการบริหารทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ การบริหารทั่วไปตามหลักคุณธรรม (\bar{X} =4.98) การบริหารทั่วไปตามหลักนิติธรรม (\bar{X} =4.97) และ การบริหารทั่วไปตามหลักความโปร่งใส (\bar{X} =4.97)

3. การวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อจัดลำดับความสำคัญ (Modified Priority Needs Index : PNImodified) เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 15 ถึงตาราง

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลและค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวม

องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล	D	I	PNI_{modified}	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. การบริหารวิชาการ	3.84	4.94	0.29	4
2. การบริหารงบประมาณ	2.48	4.96	1.00	1
3. การบริหารบุคคล	2.80	4.96	0.77	2
4. การบริหารทั่วไป	3.82	4.96	0.30	3

จากตาราง 15 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 การบริหารงบประมาณ ($PNI_{\text{modified}} = 1.00$) ลำดับที่ 2 การบริหารบุคคล ($PNI_{\text{modified}} = 0.77$) ลำดับที่ 3 การบริหารทั่วไป ($PNI_{\text{modified}} = 0.30$) และลำดับที่ 4 การบริหารวิชาการ ($PNI_{\text{modified}} = 0.29$)

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลและค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการบริหารวิชาการ

การบริหารวิชาการ	D	I	PNI_{modified}	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. การบริหารวิชาการตามหลักนิติธรรม	3.99	4.85	0.22	6
2. การบริหารวิชาการตามหลักคุณธรรม	4.02	4.96	0.23	5
3. การบริหารวิชาการตามหลักความโปร่งใส	3.78	4.95	0.31	2
4. การบริหารวิชาการตามหลักการมีส่วนร่วม	3.94	4.94	0.25	4
5. การบริหารวิชาการตามหลักความรับผิดชอบ	3.89	4.96	0.28	3
6. การบริหารวิชาการตามหลักความคุ้มค่า	3.44	4.97	0.44	1

จากตาราง 16 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการบริหารวิชาการ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่การบริหารวิชาการตามหลักความคุ้มค่า ($PNI_{\text{modified}} = 0.44$) การบริหารวิชาการตามหลักความโปร่งใส ($PNI_{\text{modified}} = 0.31$) การบริหารวิชาการตามหลักความรับผิดชอบ ($PNI_{\text{modified}} = 0.28$)

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการบริหารงบประมาณ

การบริหารงบประมาณ	D	I	PNI_{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
1. การบริหารงบประมาณตามหลักนิติธรรม	2.65	4.97	0.88	4
2. การบริหารงบประมาณตามหลักคุณธรรม	2.84	4.97	0.75	6
3. การบริหารงบประมาณตามหลักความโปร่งใส	2.40	4.94	1.06	3
4. การบริหารงบประมาณตามหลักการมีส่วนร่วม	1.95	4.95	1.54	1
5. การบริหารงบประมาณตามหลักความ รับผิดชอบ	2.69 2.33	4.95 4.97	0.84 1.13	5 2
6. การบริหารงบประมาณตามหลักความคุ้มค่า				

จากตาราง 17 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการบริหารงบประมาณ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่การบริหารงบประมาณตามหลักการมีส่วนร่วม ($PNI_{\text{modified}} = 1.54$) การบริหารงบประมาณตามหลักความคุ้มค่า ($PNI_{\text{modified}} = 1.13$) การบริหารงบประมาณตามหลักความโปร่งใส ($PNI_{\text{modified}} = 1.06$)

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นด้านการบริหารบุคคล

การบริหารบุคคล	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
1. การบริหารบุคคลตามหลักนิติธรรม	3.30	4.95	0.50	6
2. การบริหารบุคคลตามหลักคุณธรรม	2.90	4.98	0.72	3
3. การบริหารบุคคลตามหลักความโปร่งใส	2.97	4.97	0.67	5
4. การบริหารบุคคลตามหลักการมีส่วนร่วม	2.33	4.97	1.13	1
5. การบริหารบุคคลตามหลักความรับผิดชอบ	2.34	4.95	1.12	2
6. การบริหารบุคคลตามหลักความคุ้มค่า	2.92	4.97	0.70	4

จากตาราง 18 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการบริหารบุคคล เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ การบริหารบุคคลตามหลักการมีส่วนร่วม ($PNI_{modified} = 1.13$) การบริหารบุคคลตามหลักความรับผิดชอบ ($PNI_{modified} = 1.12$) การบริหารบุคคลตามหลักคุณธรรม ($PNI_{modified} = 0.72$)

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน และค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการบริหารทั่วไป

การบริหารทั่วไป	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
1. การบริหารทั่วไปตามหลักนิติธรรม	3.87	4.97	0.28	3
2. การบริหารทั่วไปตามหลักคุณธรรม	3.93	4.98	0.27	4
3. การบริหารทั่วไปตามหลักความโปร่งใส	3.91	4.97	0.27	5
4. การบริหารทั่วไปตามหลักการมีส่วนร่วม	3.74	4.96	0.33	2

การบริหารทั่วไป	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
5. การบริหารทั่วไปตามหลักความรับผิดชอบต่อ	3.52	4.97	0.41	1
6. การบริหารทั่วไปตามหลักความคุ้มค่า	3.93	4.96	0.26	6

จากตาราง 19 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ด้านการบริหารทั่วไป เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ การบริหารทั่วไปตามหลักความรับผิดชอบต่อ (PNI_{modified} = 0.41) การบริหารทั่วไปตามหลักการมีส่วนร่วม (PNI_{modified} = 0.33) การบริหารทั่วไปตามหลักนิติธรรม (PNI_{modified} = 0.28)

ตาราง 20 แสดงการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น ที่ได้จากดัชนี PNI ผู้วิจัยได้เรียงลำดับประเด็นเพื่อนำไปสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมาย

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
ด้านบริหารวิชาการ				
1. การบริหารวิชาการตามหลักความคุ้มค่า				
1 การศึกษาวิจัยการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.02	4.99	0.65	1
2 การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.39	4.96	0.46	2
3 นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหาร สถานศึกษา	3.93	4.97	0.26	3
2. การบริหารวิชาการตามหลักความโปร่งใส				
1 เปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องคัดเลือก หนังสือเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	3.69	4.95	0.34	1
2 การจัดทำข้อมูลแหล่งเรียนรู้ สิ่งแวดล้อม	3.81	4.98	0.31	2

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
ทางการ ศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเผยแพร่และใช้ ประกอบการเรียนการสอน				
3 กำหนดแผนและขั้นตอนการดำเนินงานด้านวิชาการ	3.84	4.93	0.28	3
3. การบริหารวิชาการตามหลักความรับผิดชอบ				
2 กำหนดเป้าหมายผลผลิตนักเรียนในแต่ละระดับชั้น อย่างชัดเจน	3.87	4.96	0.28	1
1 กำหนดให้การบริหารงานทุกส่วนยึดประโยชน์ที่จะ เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นหลัก	3.9	4.97	0.27	2
3 รับฟังความคิดเห็นในกรณีที่ต้องดำเนินกิจกรรมที่จะ ส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเขตบริการการศึกษา และชุมชนใกล้เคียง	3.9	4.94	0.27	3
ด้านบริหารงบประมาณ				
1. การบริหารงบประมาณตามหลักการมีส่วนร่วม				
1 กำหนดให้บุคลากรทุกคนที่รับผิดชอบสามารถ รายงานผลการปฏิบัติงานในส่วนที่รับผิดชอบได้ตลอดเวลา	1.88	4.93	1.62	1
2 รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	1.95	4.93	1.53	2
3 การกระจายอำนาจการปฏิบัติงานทางด้านการเงินสู่ระดับการปฏิบัติ	2.01	5	1.49	3
2. การบริหารงบประมาณตามหลักความคุ้มค่า				
1 การประเมินผลการดำเนินงานด้านงบประมาณเป็น ประจำทุกปี	2	4.99	1.50	1
2 ลดขั้นตอนการปฏิบัติที่ไม่จำเป็นออกเพื่อความ รวดเร็วในการปฏิบัติงานด้านการเงิน	2.11	4.94	1.34	2
3 จัดทำแผนการบริหารงบประมาณของ	2.87	4.97	0.73	3

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
สถานศึกษา แบบเน้นผลงาน				
3. การบริหารงบประมาณตามหลักความโปร่งใส				
1 การจัดซื้อจัดจ้างที่โปร่งใส เปิดเผยให้ผู้เกี่ยวข้อง สามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา	2.11	4.92	1.33	1
2 เปิดเผยรายได้รายจ่ายของสถานศึกษาทุกประเภท ให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ	2.18	4.98	1.28	2
3 ตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองการขอตั้งงบประมาณ ของสถานศึกษา	2.91	4.93	0.69	3
ด้านบริหารบุคคล				
1. การบริหารบุคคลตามหลักการมีส่วนร่วม				
1 จัดทำแผนงานและมาตรการแก้ไขปัญหาคัดแย้งทั้งภายในสถานศึกษาและกับหน่วยงาน ชุมชน และบุคคลภายนอก	1.99	4.99	1.51	1
2 เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบขั้นตอน การดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารบุคคลได้	2.16	4.98	1.31	2
3 การมอบอำนาจเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานของบุคลากร	2.86	4.94	0.73	3
2. การบริหารบุคคลตามหลักความรับผิดชอบต่อครู และบุคลากร				
2 การประเมินผลประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู และบุคลากร	1.97	4.94	1.51	1
1 จัดให้มีการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรทุกตำแหน่ง เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน	2.11	4.93	1.34	2
3 มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรใน สถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	2.95	4.99	0.69	3

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมมาภิบาล	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
3. การบริหารบุคคลตามหลักคุณธรรม				
1 การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากร ที่มีผล การปฏิบัติงานดีเด่น	2.87	5	0.74	1
2 นำระบบคุณธรรมมาใช้ในการบริหารงาน บุคลากร อย่างจริงจัง	2.88	4.99	0.73	2
3 ส่งเสริมความมั่นคงและผดุงความเป็นธรรม ในการ ประกอบอาชีพ	2.96	4.95	0.67	3
ด้านบริหารทั่วไป				
1. การบริหารทั่วไปตามหลักความรับผิดชอบ				
1 การวิเคราะห์รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี ของสถานศึกษาและจัดทำ ข้อเสนอ เสนอคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเผยแพร่ต่อสาธารณชน	2.79	4.97	0.78	1
2 การให้ความร่วมมือและสนับสนุนทาง วิชาการแก่ เครือข่ายการศึกษาของสถานศึกษา และเขตพื้นที่ การศึกษา	3.83	4.94	0.29	2
3 การวางแผนและมอบหมายผู้รับผิดชอบการ ดูแล อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	3.95	4.99	0.26	3
2. การบริหารทั่วไปตามหลักการมีส่วนร่วม				
1 การใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถานศึกษา และ องค์กรอื่น ๆ	3.23	4.98	0.54	1
2 การร่วมกันวางแผนการบริหารงานการศึกษา ระหว่างสถานศึกษากับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	3.94	4.99	0.27	2
3 การประสานงานกับเครือข่ายการศึกษาเพื่อ แสวงหาความร่วมมือความช่วยเหลือ เพื่อ ส่งเสริม สนับสนุนงานการศึกษาของ สถานศึกษา	4.07	4.92	0.21	3

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล	D	I	PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
3. การบริหารทั่วไปตามหลักนิติธรรม				
1 การกำหนดเป้าหมายผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด ในการปฏิบัติงานของบุคลากร	3.85	4.96	0.29	1
2 การรับนักเรียนโดยปฏิบัติตามระเบียบและ นโยบาย ของกระทรวงศึกษาธิการอย่าง เคร่งครัดปราศจากการ ทุจริต	3.87	4.99	0.29	2
3 กำหนดให้มีชั้นความลับของฐานและรหัส เข้าถึง ข้อมูลและวิธีการทราบข้อมูลเพื่อการ ตรวจสอบ	3.9	4.95	0.27	3

จากตาราง 20 พบว่า ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 สามารถเรียงลำดับที่ 1-3 ในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

ด้านการบริหารงบประมาณ ลำดับที่ 1 การบริหารงบประมาณตามหลักการมีส่วนร่วม กำหนดให้บุคลากรทุกคนที่รับผิดชอบสามารถ รายงานผลการปฏิบัติงานในส่วนที่รับผิดชอบได้ ตลอดเวลา รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และการกระจายอำนาจการปฏิบัติงานทางการเงินสู่ระดับการปฏิบัติ ลำดับที่ 2 การบริหารงบประมาณตามหลักความคุ้มค่า การประเมินผลการดำเนินงานด้านงบประมาณเป็นประจำทุกปี ลดขั้นตอนการปฏิบัติที่ไม่จำเป็นออกเพื่อความ รวดเร็วในการปฏิบัติงานด้านการเงิน และจัดทำแผนการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาแบบเน้นผลงาน ลำดับที่ 3 การบริหารงบประมาณตามหลักความโปร่งใส การจัดซื้อจัดจ้างที่โปร่งใส เปิดเผยให้ผู้เกี่ยวข้อง สามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา เปิดเผยรายได้รายจ่ายของสถานศึกษาทุกประเภท ให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ และตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองการขอตั้งงบประมาณ ของสถานศึกษา

ด้านการบริหารบุคคล ลำดับที่ 1 การบริหารบุคคลตามหลักการมีส่วนร่วม จัดทำแผนงาน และมาตรการแก้ไขปัญหาคความ ชัดแย้งทั้งภายในสถานศึกษาและกับหน่วยงาน ชุมชน และบุคคลภายนอก เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบขั้นตอน การดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารบุคคลได้ และการมอบอำนาจเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมและ ความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ลำดับที่ 2 การบริหารบุคคลตามหลักความรับผิดชอบต่อ การประเมินผลประสิทธิภาพการ

ปฏิบัติงานของครู และบุคลากร จัดให้มีการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรทุก ตำแหน่ง เพื่อพัฒนา ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรใน สถานศึกษาอย่าง สม่ำเสมอ ลำดับที่ 3 การบริหารบุคคลตามหลักคุณธรรม การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ บุคลากรที่มีผล การปฏิบัติงานดีเด่น นำระบบคุณธรรมมาใช้ในการบริหารงานบุคลากร อย่างจริงจัง ส่งเสริมความมั่นคงและผดุงความเป็นธรรมในการ ประกอบอาชีพ

ด้านการบริหารทั่วไป ลำดับที่ 1 การบริหารทั่วไปตามหลักความรับผิดชอบต่อ การวิเคราะห์ รายงานผลการดำเนินงานประจำปี ของสถานศึกษาและจัดทำ ข้อเสนอแนะคณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐานและเผยแพร่ต่อสาธารณชน การให้ความร่วมมือและสนับสนุนทางวิชาการแก่ เครือข่ายการศึกษาของสถานศึกษาและเขตพื้นที่ การศึกษา และการวางแผนและมอบหมาย ผู้รับผิดชอบการดูแล อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ลำดับที่ 2 การบริหารทั่วไปตามหลักการมีส วนร่วม การใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและ องค์กรอื่น ๆ การร่วมกันวางแผนการ บริหารงานการศึกษา ระหว่างสถานศึกษากับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และการประสานงานกับเครือข่าย การศึกษาเพื่อ แสวงหาความร่วมมือความช่วยเหลือ เพื่อส่งเสริม สนับสนุนงานการศึกษาของ สถานศึกษา ลำดับที่ 3 การบริหารทั่วไปตามหลักนิติการกำหนดเป้าหมายผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัดใน การปฏิบัติงานของบุคลากร การรับนักเรียนโดยปฏิบัติตามระเบียบและนโยบาย ของ กระทรวงศึกษาธิการอย่างเคร่งครัดปราศจากการ ทุจริต และกำหนดให้มีชั้นความลับของฐานและ รหัสการเข้าถึง ข้อมูลและวิธีการทราบข้อมูลเพื่อการตรวจสอบได้

ด้านการบริหารวิชาการ ลำดับที่ 1 การบริหารวิชาการตามหลักความคุ้มค่า การศึกษาวิจัย การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการศึกษา การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการใช้สื่อ และ เทคโนโลยีทางการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการ บริหาร สถานศึกษา ลำดับที่ 2 การบริหารวิชาการตามหลักความโปร่งใส เปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องคัดเลือก หนังสือเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา การจัดทำข้อมูลแหล่งเรียนรู้ สิ่ง แวดล้อมทางการ ศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเผยแพร่และใช้ ประกอบการเรียนการสอน และ กำหนดแผนและขั้นตอนการดำเนินงานด้านวิชาการ ลำดับที่ 3 การบริหารวิชาการตามหลักความ รับผิดชอบต่อ กำหนดเป้าหมายผลผลิตนักเรียนในแต่ละระดับชั้น อย่างชัดเจน กำหนดให้การบริหารงาน ทุกส่วนยึดประโยชน์ที่จะ เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นหลัก และรับฟังความคิดเห็นในกรณีที่ต้องดำเนิน กิจกรรมที่จะ ส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเขตบริการการศึกษา และชุมชนใกล้เคียง

ระยะที่ 2 ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 โดยศึกษาจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

จากผลการศึกษาค่าลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ผู้วิจัยได้ประเด็นที่มีความสำคัญและความ ต้องการจำเป็นลำดับที่ 1-3 ในแต่ละด้าน ไปสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์และนำความต้องการจำเป็นลำดับ ที่เหลือไปสอดแทรกบางประเด็นในแบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้ศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึด หลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 โดย สัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้ากลุ่มบริหารที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 โรงเรียน รวม 9 คน ซึ่งสถานศึกษาดังกล่าว เป็น สถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ใน การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน ดังนี้

1. ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้ากลุ่มบริหาร โรงเรียน สุรวิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 3 คน
2. ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้ากลุ่มบริหาร โรงเรียน รัตนบุรี อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 3 คน
3. ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้ากลุ่มบริหาร โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 3 คน ซึ่งผลการวิเคราะห์ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยสรุปแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับ โรงเรียน ได้ดังนี้

โรงเรียนสุรวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ปัจจุบันมี นักเรียน 3,502 คน ข้าราชการครู 179 คน ผู้วิจัยสามารถสรุป แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดย ยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน จากบทสัมภาษณ์ได้ ดังนี้

1. การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล
 - 1.1 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักนิติธรรม พบว่ามีการประชุมวางแผนการทำงานร่วมกันเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการบริหารงบประมาณตามข้อตกลงของการปฏิบัติงานที่ เขตพื้นที่จัดสรรให้และส่งเสริมให้ครูและผู้เกี่ยวข้องศึกษากฎหมาย กฎข้อบังคับ ระเบียบปฏิบัติ คำสั่ง ทางการเงิน ให้เข้าใจอย่างถูกต้องตรงกัน

“...มีการประชุมวางแผนร่วมกัน เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการบริหารงบประมาณตามที่เขตพื้นที่จัดสรรให้และส่งเสริมให้ครูที่ทำหน้าที่ในกลุ่มงานงบประมาณศึกษากฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ ปฏิบัติ คำสั่งทางพัสดุและการเงินให้เข้าใจอย่างถูกต้องตรงกัน...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

23 มีนาคม 2563

1.2 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักคุณธรรม พบว่าทางโรงเรียนมีการส่งเสริมให้จัดสรรงบประมาณตามข้อมูลความจำเป็นด้วยความเป็นธรรมและปลุกจิตสำนึกให้บุคลากรใน สถานศึกษาปฏิบัติตนให้ปลอดจากการคอร์รัปชัน

“...มีการจัดสรรงบประมาณตามข้อมูลความจำเป็นด้วยความเป็นธรรม...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

23 มีนาคม 2563

“...ปลุกจิตสำนึกให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติตนให้ปลอดจากการคอร์รัปชัน...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

23 มีนาคม 2563

1.3 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักความโปร่งใส พบว่า โรงเรียนมีการประชุมวางแผน ในการแต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองการขอตั้งงบประมาณของสถานศึกษา จัดซื้อ จัดจ้างที่โปร่งใส เปิดเผยให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา

“...มีการประชุมวางแผนในการแต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองการขอตั้งงบประมาณ มีการจัดซื้อจัดจ้างที่โปร่งใส เปิดเผยให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

23 มีนาคม 2563

1.4 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า โรงเรียนมีการกระจายอำนาจการปฏิบัติงานทางการเงินสู่ระดับการปฏิบัติให้มากขึ้นและรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

“...มีการกระจายอำนาจการปฏิบัติงานทางการเงินสู่ระดับการปฏิบัติและรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง...”

(หัวหน้ากลุ่มบริหารงบประมาณ. 2563 : สัมภาษณ์)

23 มีนาคม 2563

1.5 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักความรับผิดชอบต่อ พบวา โรงเรียนมีการประชุมเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการบริหารงบประมาณตามข้อตกลงของการปฏิบัติงาน มีการมอบหมายแต่งตั้งคณะบุคคลผู้รับผิดชอบด้านการเงินและงบประมาณอย่างชัดเจนและมีการจัดทำระบบการตรวจสอบติดตามการใช้งบประมาณของสถานศึกษา

“...จัดทำแผนปฏิบัติการบริหารงบประมาณตามข้อตกลง มีการมอบหมายแต่งตั้งคณะบุคคล ผู้รับผิดชอบด้านการเงินและงบประมาณอย่างชัดเจนและมีการจัดทำระบบการตรวจสอบติดตามการใช้งบประมาณของสถานศึกษา...”

(หัวหน้ากลุ่มบริหารงบประมาณ. 2563 : สัมภาษณ์)

23 มีนาคม 2563

1.6 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักความคุ้มค่า พบวา โรงเรียนมีการจัดทำแผนการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาแบบเน้นผลงานและมีการประเมินผลการดำเนินงาน ด้านงบประมาณเป็นประจำทุกปี

“...มีการจัดทำแผนการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาแบบเน้นผลงานและมีการประเมินผลการดำเนินงานด้านงบประมาณเป็นประจำทุกปี...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

23 มีนาคม 2563

2. การบริหารบุคคลตามหลักธรรมาภิบาล

2.1 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักนิติธรรม พบวา มีการประชุมวางแผน กำหนดเป้าหมายของงานและมาตรฐานตัวชี้วัดอย่างชัดเจนทุกงานและมีการกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางในการพิจารณาความดีความชอบ ของสถานศึกษาตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนดอย่างชัดเจน

“...คณะผู้บริหารและครูได้มีการประชุมวางแผนกำหนดเป้าหมายของงานและมาตรฐานตัวชี้วัดอย่างชัดเจนทุกงานและมีการกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางในการพิจารณาความดีความชอบ ของสถานศึกษาตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนดอย่างชัดเจน...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

23 มีนาคม 2563

2.2 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักคุณธรรม พบว่าโรงเรียนมีการนำระบบคุณธรรมมาใช้ในการบริหารงานบุคลากรอย่างจริงจังและส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่น

“...มีการส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่น...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

23 มีนาคม 2563

2.3 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักความโปร่งใส พบว่า โรงเรียนมีการประชุมวางแผนเพื่อจัดทำหลักเกณฑ์ แผนปฏิบัติและขั้นตอนการแสวงหาและบรรจุแต่งตั้งที่ชัดเจน โปร่งใสและแจ้งหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการพิจารณาความดีความชอบให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึง

“...มีการแจ้งหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการพิจารณาความดีความชอบให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึง...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

23 มีนาคม 2563

“...ประชุมเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติและขั้นตอนการแสวงหาและบรรจุแต่งตั้ง ที่ชัดเจน...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

2.4 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า โรงเรียนมีการส่งเสริมให้จัดทำแผนงานและมาตรการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งทั้งภายในสถานศึกษาและบุคลากรภายนอกและมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานของบุคลากร

“...มีมาตรการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งทั้งภายในสถานศึกษาและบุคลากรภายนอกและส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานของบุคลากร...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

23 มีนาคม 2563

2.5 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักความรับผิดชอบ พบว่า โรงเรียน จัดให้มีการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรทุกตำแหน่ง เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

“...จัดให้มีการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรทุกตำแหน่ง เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

23 มีนาคม 2563

2.6 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักความคุ้มค่า พบว่าโรงเรียนมีการวิเคราะห์ผลด้านนักเรียนและชุมชน เพื่อกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกและบรรจุครูและศึกษาวิจัยเพื่อประเมินการใช้อำนาจตามกฎหมายของครูและบุคลากรทางการศึกษา

“...วิเคราะห์ผลด้านนักเรียนและชุมชนเพื่อกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกและบรรจุครู...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

23 มีนาคม 2563

“...ศึกษาวิจัยเพื่อประเมินการใช้อำนาจตามกฎหมายของครูและบุคลากรทางการศึกษา...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

23 มีนาคม 2563

พหุ ประถมศึกษา

3. การบริหารทั่วไปตามหลักธรรมาภิบาล

3.1 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักนิติธรรม พบว่า โรงเรียนกำหนดให้มีชั้นความลับของฐานและรหัสการเข้าถึงข้อมูลและวิธีการทราบข้อมูลเพื่อการตรวจได้

“...กำหนดให้มีชั้นความลับของฐานและรหัสการเข้าถึงข้อมูลและวิธีการทราบข้อมูลเพื่อการตรวจได้...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

23 มีนาคม 2563

3.2 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักคุณธรรม พบว่า โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงเน้นการปฏิบัติให้ทำได้ รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องและจัดระบบการให้บริการทางการศึกษาแก่นักเรียนและประชาชนอย่างทั่วถึง

“...จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงเน้นการปฏิบัติให้ทำได้ รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

23 มีนาคม 2563

“...จัดระบบการให้บริการทางการศึกษาแก่นักเรียนและประชาชนอย่างทั่วถึง...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

23 มีนาคม 2563

3.3 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักความโปร่งใส พบว่าโรงเรียนมีการเปิดเผยขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติในการรับนักเรียนทุกขั้นตอนอย่างตรงไปตรงมาและรายงานผลการดำเนินงานประจำปของสถานศึกษาเสนอสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและเผยแพร่ต่อสาธารณชน

พหุบัณฑิตวิทยาลัย

“...มีการเปิดเผยขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติในการรับนักเรียนทุกขั้นตอนอย่าง
ตรงไปตรงมาและรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาเสนอสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

23 มีนาคม 2563

3.4 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า โรงเรียนได้ร่วมกัน
วางแผนการบริหารงานการศึกษาระหว่างสถานศึกษากับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องประสานงานกับเครือข่าย
การศึกษาเพื่อแสวงหาความร่วมมือความช่วยเหลือ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนงานการศึกษาของ
สถานศึกษา

“...โรงเรียนกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันวางแผนการบริหารงานประสานงานกับ
เครือข่ายเพื่อ ส่งเสริมสนับสนุนงานการศึกษาของสถานศึกษา...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

23 มีนาคม 2563

3.5 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักความรับผิดชอบ พบว่าโรงเรียนได้ร่วมมือ
และสนับสนุนทางวิชาการแก่เครือข่ายการศึกษาของสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาอย่างต่อเนื่อง

“...ร่วมมือและสนับสนุนทางวิชาการแก่โรงเรียนในสหวิทยาเขตเดียวกันและเขตพื้นที่
การศึกษาอย่างต่อเนื่อง...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

23 มีนาคม 2563

3.6 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักความคุ้มค่า พบว่า โรงเรียนมีการวางแผน
ออกแบบระบบงานธุรการ ลดขั้นตอนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพโดยนำระบบเทคโนโลยี มาใช้
ในการดำเนินงานให้เหมาะสมและมีการประเมินและประสานงานระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
และปรับปรุงพัฒนาเป็นระยะ

“...โรงเรียนของเราได้วางแผนออกแบบระบบงานธุรการ ลดขั้นตอนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพโดยนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานให้เหมาะสมและปรับปรุงพัฒนาเป็นระยะ ...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

23 มีนาคม 2563

4. การบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล

4.1 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักนิติธรรม พบว่า โรงเรียนมีการประชุมวางแผนเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สุดคล้องกับนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษาและกระทรวง ศึกษาธิการและกำหนดเกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

“...ประชุมวางแผนเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สุดคล้องกับนโยบายของเขตพื้นที่ การศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดเกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการ เรียนรู้...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

23 มีนาคม 2563

4.2 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักคุณธรรม พบว่า โรงเรียนมีการส่งเสริมให้สอดแทรกคุณธรรมในการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระและ มีระบบการทดสอบทางการศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย โปร่งใส ให้ความยุติธรรมแก่ผู้เรียน

“...ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ต้องมีการสอดแทรกคุณธรรมในการจัดการเรียนการสอน และมี ระบบการทดสอบทางการศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย โปร่งใส ให้ความยุติธรรมแก่ผู้เรียน ...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

23 มีนาคม 2563

4.3 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักโปร่งใส พบว่า โรงเรียนมีการประชุมวางแผนร่วมกัน เพื่อกำหนดแผนและขั้นตอนการดำเนินงานด้านวิชาการที่ชัดเจน เปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องคัดเลือกหนังสือเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

“...กำหนดแผนและขั้นตอนการดำเนินงานด้านวิชาการที่ชัดเจน เปิดโอกาสให้ครู
นักเรียน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องคัดเลือกหนังสือเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

23 มีนาคม 2563

4.4 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า โรงเรียน
กำหนดให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนในการวางแผนกำหนดความต้องการและมีส่วนร่วมในการประเมิน
การ นิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและจัดการศึกษา

“...ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนในการวางแผนกำหนดความต้องการและมี ส วนร่วมในการ
ประเมิน การนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหารจัดการศึกษา...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

23 มีนาคม 2563

4.5 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักความรับผิดชอบ พบว่า โรงเรียน
กำหนดให้การบริหารงานทุกส่วนยึดประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นหลักและกำหนดเป้าหมาย
ผลผลิตนักเรียนในแต่ละระดับชั้นอย่างชัดเจน

“...กำหนดเป้าหมายผลผลิตนักเรียนในแต่ละระดับชั้นอย่างชัดเจนและยึดประโยชน์ที่
จะเกิด ขึ้นกับผู้เรียนเป็นหลัก...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

23 มีนาคม 2563

4.6 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักความคุ้มค่า พบว่า โรงเรียนมีการนำ
แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาและมีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการ
ใช้ สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

“...ติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาของ
สถานศึกษาอย่าง ต่อเนื่องและยังนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาด้วย...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

23 มีนาคม 2563

โรงเรียนรัตนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ปัจจุบันมีนักเรียน 2,025 คน ข้าราชการครู 96 คน ผู้วิจัยสามารถสรุป แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน จากบทสัมภาษณ์ได้ ดังนี้

1. การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล

1.1 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักนิติธรรม พบว่า มีการส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนศึกษากฎหมาย ข้อบังคับในการจัดทำเสนอของงบประมาณและบริหารงบประมาณ ของโรงเรียนให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ

“...ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนศึกษากฎหมาย ข้อบังคับในการจัดทำงบประมาณและบริหารงบประมาณของโรงเรียนให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

24 มีนาคม 2563

1.2 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักคุณธรรม พบว่า มีการส่งเสริมให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องขยัน อดทน ยึดความพอเพียง พอประมาณไม่ปฏิบัติผิดระเบียบและสร้างวัฒนธรรม การทำงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

“...ส่งเสริมให้บุคลากรขยัน อดทน ยึดความพอเพียง พอประมาณไม่ปฏิบัติผิดระเบียบและสร้างวัฒนธรรมการทำงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

24 มีนาคม 2563

1.3 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักความโปร่งใส พบว่า โรงเรียนได้กำหนดขั้นตอนการบริหารงบประมาณให้สามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอนเปิดเผยได้และบัญชีรับจ่ายของโรงเรียนต้องมีความเป็นจริง เป็นปัจจุบันและตรวจสอบได้

“...โรงเรียนเรากำหนดขั้นตอนการบริหารงบประมาณให้สามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน เปิดเผยได้และบัญชีรับจ่ายของโรงเรียนต้องมีความเป็นจริง เป็นปัจจุบันและตรวจสอบได้...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

24 มีนาคม 2563

1.4 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า โรงเรียนมีการประชุมวางแผนเพื่อตรวจสอบโครงการก่อนอนุมัติจัดทำแผนการเงินและให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนงบประมาณ

“...โรงเรียนเรามีการประชุมวางแผนเพื่อตรวจสอบโครงการก่อนอนุมัติจัดทำแผนการเงินและให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนงบประมาณ...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานงบประมาณ. 2563 : สัมภาษณ์)

24 มีนาคม 2563

1.5 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักความรับผิดชอบ พบว่า บุคลากรทุกคนที่รับผิดชอบสามารถรายงานผลการปฏิบัติงานในส่วนที่รับผิดชอบได้ตลอดเวลาและเจ้าหน้าที่การเงินของโรงเรียนต้องรู้และสามารถปฏิบัติงานการเงินตามที่กฎหมายกำหนด

“...เจ้าหน้าที่การเงินของโรงเรียนต้องรู้และสามารถปฏิบัติงานการเงินตามที่กฎหมายกำหนด และบุคลากรทุกคนที่รับผิดชอบสามารถรายงานผลการปฏิบัติงานในส่วนที่รับผิดชอบได้ตลอดเวลา...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงบประมาณ. 2563 : สัมภาษณ์)

24 มีนาคม 2563

1.6 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักความคุ้มค่า พบว่า มีการวางแผนไขและตรวจสอบงบประมาณอย่างถี่ถ้วนทุกขั้นตอนและใช้งบประมาณอย่างประหยัดและใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

“...วางแผนไขและตรวจสอบงบประมาณอย่างถี่ถ้วนทุกขั้นตอนและใช้งบประมาณอย่างประหยัดและใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานงบประมาณ. 2563 : สัมภาษณ์)

24 มีนาคม 2563

2. การบริหารบุคคลตามหลักธรรมาภิบาล

2.1 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักนิติธรรม พบว่า ผู้บริหารมีการจัดบุคลากรเข้าทำงานตามความรู้ ความสามารถและความถนัดของแต่ละคนและทุกคนต้องอยู่ในระเบียบ กฎหมายกฎเกณฑ์ กติกาเดียวกันไม่เลือกปฏิบัติ

“...จัดคนเข้าทำงานตามความรู้ ความสามารถและความถนัดของแต่ละคนและทุกคนต้องอยู่ในระเบียบกฎหมาย กฎเกณฑ์ กติกาเดียวกันไม่เลือกปฏิบัติ...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

24 มีนาคม 2563

2.2 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักคุณธรรม พบว่า มีการปกครองครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยใช้หลักเมตตาธรรมและยกย่องชมเชยครูที่ปฏิบัติงานดีเด่นและเป็นกลางในการบริหาร

“...ผมปกครองครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยใช้หลักเมตตาธรรมและยกย่อง ชมเชยครูที่ปฏิบัติงานดีเด่นและเป็นกลางในการบริหาร...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

24 มีนาคม 2563

2.3 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักความโปร่งใส พบว่า มีการเปิดเผย หลักเกณฑ์ แนวปฏิบัติ การพิจารณาทุกอย่าง เช่น การสรรหา การย้าย การเลื่อนขั้นและการประเมิน การปฏิบัติงาน

“...เปิดเผยหลักเกณฑ์ แนวปฏิบัติ การพิจารณาทุกอย่าง เช่น การสรรหา การย้าย การเลื่อน ขั้นและการประเมินการปฏิบัติงาน...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบุคคล. 2563 : สัมภาษณ์)

24 มีนาคม 2563

2.4 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า มีการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นแล้วนำมาปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนและเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบขั้นตอนการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารบุคคลได้

“...จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นแล้วนำมาปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนและเปิดโอกาสให้
ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบขั้นตอนการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารบุคคลได้...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบุคคล. 2563 : สัมภาษณ์)

24 มีนาคม 2563

2.5 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักความรับผิดชอบ พบว่า มีการฝึกอบรม
และพัฒนาบุคลากรทุกตำแหน่ง เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและปฏิบัติงาน
ด้วยความมุ่งมั่นเต็มความสามารถ จนประสบผลสำเร็จ

“...จัดให้มีการพัฒนาบุคลากรทุกตำแหน่งโดยการส่งเข้าอบรมเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพ
การปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่นเต็มความสามารถ จนประสบผลสำเร็จ
...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบุคคล. 2563 : สัมภาษณ์)

24 มีนาคม 2563

2.6 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักความคุ้มค่า พบว่า มีการศึกษาวิจัยเพื่อ
ประเมินการใช้อำนาจตามกฎหมายของครูและบุคลากรทางการศึกษาและกำกับดูแล ติดตามให้
บุคลากร ทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่และทั่วถึง

“...กำกับดูแล ติดตามให้บุคลากรทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่และศึกษาวิจัยเพื่อประเมินการ
ใช้ อำนาจตามกฎหมายของครู...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบุคคล. 2563 : สัมภาษณ์)

24 มีนาคม 2563

3. การบริหารทั่วไปตามหลักธรรมาภิบาล

3.1 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักนิติธรรม พบว่า การดำเนินงานทุกชนิด ต่
องเป็นไปตามระเบียบของทางราชการและมีการกำหนดแนวปฏิบัติงานธุรการให้ชัดเจน สะดวกใน
การ ปฏิบัติโดยลดขั้นตอนให้สั้นลง

“...การดำเนินงานทุกชนิดต้องเป็นไปตามระเบียบของทางราชการและมีการกำหนด
แนว ปฏิบัติงานธุรการให้ชัดเจน สะดวกในการปฏิบัติโดยลดขั้นตอนให้สั้นลง...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารทั่วไป. 2563 : สัมภาษณ์)

24 มีนาคม 2563

3.2 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักคุณธรรม พบว่า มีการจัดกิจกรรมให้
ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงเน้นการปฏิบัติให้ทำได้ และมีข้อกำหนดในการห้ามลงโทษ
นักเรียน โดยการเยียนตีและการทำการในสิ่งที่เกินกวาเหตุ

“...ห้ามลงโทษนักเรียนโดยการเยียนตีและการทำการในสิ่งที่เกินกวาเหตุ...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารทั่วไป. 2563 : สัมภาษณ์)

24 มีนาคม 2563

“...จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงเน้นการปฏิบัติให้ทำได้...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

24 มีนาคม 2563

3.3 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักความโปร่งใส พบว่า มีการประชุมชี้แจง
ความก้าวหน้าของสถานศึกษาต่อผู้ปกครองนักเรียน และกำหนดโครงสร้างระบบงานที่ชัดเจน
เปิดเผย เป็นที่เข้าใจของบุคลากรแต่ละคน

“...กำหนดโครงสร้างระบบงานที่ชัดเจน เปิดเผย เป็นที่เข้าใจของบุคลากรแต่ละคนและ
มีการ ประชุมชี้แจงความก้าวหน้าของสถานศึกษาต่อผู้ปกครองนักเรียน...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารทั่วไป. 2563 : สัมภาษณ์)

24 มีนาคม 2563

3.4 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า มีการกระจาย
อำนาจสู่บุคลากรผู้ปฏิบัติและมีการประสานงานกับเครือข่ายการศึกษาเพื่อแสวงหาความร่วมมือ
ความ ช่วยเหลือ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนงานการศึกษาของสถานศึกษา

“...กระจายอำนาจสู่บุคลากรผู้ปฏิบัติและมีการประสานงานกับเครือข่ายการศึกษาเพื่อแสวงหาความร่วมมือความช่วยเหลือ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนงานการศึกษาของสถานศึกษา...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารทั่วไป. 2563 : สัมภาษณ์)

24 มีนาคม 2563

3.5 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักความรับผิดชอบ พบว่า บุคลากรปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ ร่วมมือและสนับสนุนทางวิชาการแก่เครือข่ายการศึกษาของสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาอย่างต่อเนื่อง

“...บุคลากรปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ ร่วมมือและสนับสนุนทางวิชาการแก่เครือข่ายการศึกษาของสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาอย่างต่อเนื่อง...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารทั่วไป. 2563 : สัมภาษณ์)

24 มีนาคม 2563

3.6 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักความคุ้มค่า พบว่า มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับกลับคืนมาเป็นหลักและปรับปรุงงานธุรการโดยออกแบบวิธีการทำงานให้รวดเร็ว ลดขั้นตอนโดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

“...ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับกลับคืนมาเป็นหลักและปรับปรุงงาน ธุรการโดยออกแบบวิธีการทำงานให้รวดเร็ว ลดขั้นตอนโดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารทั่วไป. 2563 : สัมภาษณ์)

24 มีนาคม 2563

4. การบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล

4.1 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักนิติธรรม พบว่า มีการประชุมวางแผนเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการและศึกษาระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรและการสอน ให้แจ่มแจ้งและนำมาประยุกต์ใช้

“...ประชุมวางแผนเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับนโยบายของเขตพื้นที่ การศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

24 มีนาคม 2563

4.2 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักคุณธรรม พบว่า มีนโยบายปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามให้แก่นักเรียนและส่งเสริมให้สอดแทรกคุณธรรมในการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ

“...มีนโยบายปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามให้แก่เรียนและส่งเสริมให้สอดแทรกคุณธรรมในการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

24 มีนาคม 2563

4.3 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักโปร่งใส พบว่า มีการประชุมวางแผนร่วมกัน เพื่อกำหนดแผนและขั้นตอนการดำเนินงานด้านวิชาการที่ชัดเจนและการจัดซื้อหนังสือเรียน ควร ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการเลือกซื้อเพื่อป้องกันการมีผลประโยชน์เฉพาะตน

“...ประชุมวางแผนร่วมกัน เพื่อกำหนดแผนและขั้นตอนการดำเนินงานด้านวิชาการที่ชัดเจน และทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดซื้อหนังสือเรียน...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

24 มีนาคม 2563

4.4 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า มีการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนในการวางแผนกำหนดความต้องการและมีส่วนร่วมในการประเมินการนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและจัดการศึกษา

“...เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนในการวางแผนกำหนดความต้องการและมีส่วนร่วม ในการประเมินการนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและจัดการศึกษา...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

24 มีนาคม 2563

4.5 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักความรับผิดชอบ พบว่า มีการกำหนดให้การบริหารงานทุกส่วนยึดประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นหลัก

“...กำหนดให้การบริหารงานทุกส่วนยึดประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นหลัก...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

24 มีนาคม 2563

4.6 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักความคุ้มค่า พบว่า มีการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาและประเมินผลการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

“...มีการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาและประเมินผลการใช้สื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

24 มีนาคม 2563

โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ปัจจุบันมีนักเรียน 1,879 คน ข้าราชการครู 95 คน ผู้วิจัยสามารถสรุป แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน จากบทสัมภาษณ์ได้ ดังนี้

1. การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล

1.1 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักนิติธรรม พบว่า มีหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารเงินงบประมาณที่ชัดเจนและใช้งบประมาณเป็นไปตามระเบียบวิธีการใช้งบประมาณ

“...มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารเงินงบประมาณที่ชัดเจนและใช้งบประมาณเป็นไปตามระเบียบวิธีการใช้งบประมาณ...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

25 มีนาคม 2563

1.2 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักคุณธรรม พบว่า มีการแบ่งงาน แขนงอำนาจและมอบหมายความรับผิดชอบให้ชัดเจนเพื่อป้องกันการทุจริต ไม่เรียกร้องผลประโยชน์ตอบแทนจากการเบิกจ่าย

“...ไม่มีการเรียกร้องผลประโยชน์ตอบแทนจากการเบิกจ่ายและมีการแบ่งงาน แบ่งอำนาจ และมอบหมายความรับผิดชอบให้ชัดเจนเพื่อป้องกันการทุจริต...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

25 มีนาคม 2563

“...ปลูกจิตสำนึกให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติตนให้ปลอดจากการคอร์รัปชัน...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

25 มีนาคม 2563

1.3 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักความโปร่งใส พบว่า มีการเปิดเผย รายได้รายจ่ายของสถานศึกษาทุกประเภทให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบและการเบิกจ่ายงบประมาณต้อง ถูกต้องตามระเบียบ มีขั้นตอนที่ชัดเจน และผู้เกี่ยวข้องทุกคนได้รับรู้

“...การเบิกจ่ายงบประมาณต้องถูกต้องตามระเบียบ มีขั้นตอนที่ชัดเจน และผู้เกี่ยวข้อง ทุกคน ได้รับรู้...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

25 มีนาคม 2563

1.4 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า มีการ กระจายอำนาจสู่ผู้ปฏิบัติและรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับงบประมาณจากทุกฝ่าย

“...กระจายอำนาจสู่ผู้ปฏิบัติและรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับงบประมาณจากทุกฝ่าย...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

25 มีนาคม 2563

1.5 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักความรับผิดชอบต่อ พบว่า บุคลากร ทุกคนที่รับผิดชอบสามารถรายงานผลการปฏิบัติงานในส่วนที่รับผิดชอบได้ตลอดเวลาและมีระบบแบ งงานกันทำและแต่ละส่วนจะต้องรับผิดชอบในส่วนของตนเอง

“...มีระบบแบ่งงานกันทำและแต่ละส่วนจะต้องรับผิดชอบในส่วนของตนเองและสามารถ รายงานผลการปฏิบัติงานในส่วนที่รับผิดชอบได้ตลอดเวลา...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

25 มีนาคม 2563

1.6 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักความคุ้มค่า พบว่า มีการวางแผน ไข่และตรวจสอบงบประมาณอย่างถี่ถ้วนทุกขั้นตอน และลดขั้นตอนการปฏิบัติที่ไม่จำเป็นออกเพื่อความ รวดเร็วในการปฏิบัติงานด้านการเงิน

“...วางแผนไข่และตรวจสอบงบประมาณอย่างถี่ถ้วนทุกขั้นตอน และลดขั้นตอนการปฏิบัติที่ไม่จำเป็นออกเพื่อความรวดเร็วในการปฏิบัติงานด้านการเงิน...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

25 มีนาคม 2563

2. การบริหารบุคคลตามหลักธรรมาภิบาล

2.1 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักนิติธรรม พบว่า มีการชี้แจงแนวปฏิบัติ ในปฏิบัติให้เข้าใจตรงกันและให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สิทธิทางกฎหมาย และการรักษา สิทธิแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

“...ชี้แจงแนวปฏิบัติในการดำเนินการก่อนปฏิบัติให้เข้าใจตรงกันและให้ความรู้ความ เข้าใจ เกี่ยวกับการใช้สิทธิทางกฎหมายและการรักษาสิทธิแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษา...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

25 มีนาคม 2563

2.2 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักคุณธรรม พบว่ามีการส่งเสริมความ มั่นคงและผดุงความเป็นธรรมในการประกอบอาชีพและการพิจารณาความดีความชอบต้องเป็นไป ตาม กฎ ก.ค.ศ. กำหนด

“...การพิจารณาความดีความชอบต้องเป็นไปตามกฎ ก.ค.ศ.กำหนดและส่งเสริมความ
มั่นคง และผูกความเป็นธรรมในการประกอบอาชีพ...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

25 มีนาคม 2563

2.3 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักความโปร่งใส พบว่า มีการเปิดเผยเกณฑ์
การพิจารณาและผลการประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกชั้นตอน

“...เปิดเผยเกณฑ์การพิจารณาและผลการประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากรทุก
ชั้นตอน...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

25 มีนาคม 2563

2.4 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า มีการเปิดโอกาส
ให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบขั้นตอนการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารบุคคลได้

“...เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบขั้นตอนการดำเนินงานเกี่ยวกับการ
บริหาร บุคคลได้...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

25 มีนาคม 2563

2.5 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักความรับผิดชอบ พบว่ามีการกำหนด
เป้าหมายการทำงานต่อบุคลากรให้ชัดเจน

“...กำหนดเป้าหมายการทำงานต่อบุคลากรให้ชัดเจน...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

25 มีนาคม 2563

2.6 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักความคุ้มค่า พบว่า มีการนำผลการ
ประเมินผู้เรียนมาใช้ในการพัฒนาการปฏิบัติงานของครูและส่งเสริมให้ครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์
ใน การทำงาน

“...นำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้ในการพัฒนาการปฏิบัติงานของครูและส่งเสริมให้ครูได้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงาน...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

25 มีนาคม 2563

3. การบริหารทั่วไปตามหลักธรรมาภิบาล

3.1 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักนิติธรรม พบว่า มีการรับนักเรียนโดยปฏิบัติตามระเบียบและนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการอย่างเคร่งครัด ปราศจากการทุจริตและเลือกปฏิบัติ ยึดกฎหมายและระเบียบที่มีอยู่เป็นหลักในการปฏิบัติงานร่วมกัน

“...การรับนักเรียนโดยปฏิบัติตามระเบียบและนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการอย่างเคร่งครัด ปราศจากการทุจริตและเลือกปฏิบัติ ยึดกฎหมายและระเบียบที่มีอยู่เป็นหลักในการปฏิบัติงาน ร่วมกัน...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารทั่วไป. 2563 : สัมภาษณ์)

25 มีนาคม 2563

3.2 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักคุณธรรม พบว่า มีข้อกำหนดในการห้ามลงโทษนักเรียนโดยการเขียนตีและการทำการในสิ่งที่เกินกว่าเหตุและจัดระบบการให้บริการทางการศึกษานักเรียนและประชาชนอย่างทั่วถึง

“...มีข้อกำหนดในการห้ามลงโทษนักเรียนโดยการเขียนตีและการทำการในสิ่งที่เกินกว่าเหตุ และจัดระบบการให้บริการทางการศึกษานักเรียนและประชาชนอย่างทั่วถึง...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารทั่วไป. 2563 : สัมภาษณ์)

25 มีนาคม 2563

3.3 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักความโปร่งใส พบว่า มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้เป็นที่รับทราบและเป็นที่เข้าใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาผ่านสื่อต่าง ๆ จัดทำรายงานเผยแพร่การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการศึกษา

“...ประชาสัมพันธกิจกรต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้เป็นที่รับทราบและเป็นที่เข้าใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาผ่านสื่อต่าง ๆ จัดทำรายงานเผยแพร่การติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการศึกษา...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารทั่วไป. 2563 : สัมภาษณ์)

25 มีนาคม 2563

3.4 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า การใช้ทรัพยากรและองค์กรอื่น ๆ และส่งเสริมให้สถานศึกษาและชุมชนมีส่วนร่วมในการทำ กิจกรรม

“...ใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและองค์กรอื่นๆและส่งเสริมให้สถานศึกษาและ ชุมชนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารทั่วไป. 2563 : สัมภาษณ์)

25 มีนาคม 2563

3.5 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักความรับผิดชอบ พบว่า มีการวิเคราะห์รายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาและจัดทำข้อสรุปเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาชั้น พื้นฐานและเผยแพร่ต่อสาธารณชน

“...มีการวิเคราะห์รายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาและจัดทำข้อสรุปเสนอ คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานและเผยแพร่ต่อสาธารณชน...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารทั่วไป. 2563 : สัมภาษณ์)

25 มีนาคม 2563

3.6 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักความคุ้มค่า พบว่า มีการดำเนินงานธุรการตามระบบที่กำหนดไว้ โดยยึดหลักความถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัดและคุ้มค่าและใช้ทรัพยากรที่มี อยู่โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับกลับคืนมาเป็นหลัก

“...มีการดำเนินงานธุรการตามระบบที่กำหนดไว้ โดยยึดหลักความถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัด และคุ้มค่าและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับกลับคืนมาเป็นหลัก...”

(รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มงานบริหารทั่วไป. 2563 : สัมภาษณ์)

25 มีนาคม 2563

4. การบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล

4.1 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักนิติธรรม พบว่า มีการกำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลงานทางวิชาการของครูอย่างชัดเจนทุกคนเข้าใจตรงกันและครูผู้สอน ต้องไม่ลงโทษนักเรียนโดยการเขียนตี หรือกระทำรุนแรงเกินกว่าเหตุ

“...มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลงานทางวิชาการของครูอย่างชัดเจนทุกคน เข้าใจตรงกันและครูผู้สอนต้องไม่ลงโทษนักเรียนโดยการเขียนตี หรือกระทำรุนแรงเกินกว่าเหตุ...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

25 มีนาคม 2563

4.2 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักคุณธรรม พบว่า มีการแนะแนวเป็นระยะ และสม่ำเสมอโดยขอความร่วมมือจากคณะครูทุกคนในสถานศึกษาและจัดระบบทดสอบทางการศึกษาที่หลากหลาย

“...มีการแนะแนวเป็นระยะ และสม่ำเสมอโดยขอความร่วมมือจากคณะครูทุกคนในสถานศึกษาและจัดระบบทดสอบทางการศึกษาที่หลากหลาย...”

(หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ. 2563 : สัมภาษณ์)

25 มีนาคม 2563

4.3 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักโปร่งใส พบว่า มีการจัดทำข้อมูลแหล่งเรียนรู้สิ่งแวดล้อมทางการศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเผยแพร่และใช้ประกอบการเรียนการสอน

“...มีการจัดทำข้อมูลแหล่งเรียนรู้สิ่งแวดล้อมทางการศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเผยแพร่ และใช้ประกอบการเรียนการสอน...”

(หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ. 2563 : สัมภาษณ์)

25 มีนาคม 2563

4.4 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า มีการจัดทำ
แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เกิดจากความต้องการและสร้างระบบการมีส่วนร่วมให้ครอบคลุมถึง
นักเรียนทุกระดับชั้น

“...ทางเราได้จัด ทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เกิดจากความต้องการและสร้าง
ระบบการมี ส่วนร่วมให้ครอบคลุมถึงนักเรียนทุกระดับชั้น...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

25 มีนาคม 2563

4.5 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักความรับผิดชอบ พบว่า มีการรับฟัง
ความคิดเห็นในกรณีที่ต้องดำเนินกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเขตบริการ
การศึกษา และชุมชนใกล้เคียง

“...รับฟังความคิดเห็นในกรณีที่ต้องดำเนินกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วน
เสียใน เขตบริการการศึกษาและชุมชนใกล้เคียง...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

25 มีนาคม 2563

4.6 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักความคุ้มค่า พบว่า มีการศึกษาวิจัย
การพัฒนาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาและใช้ทรัพยากรในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์
สูงสุด

“...มีการศึกษาวิจัยการพัฒนาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาและใช้
ทรัพยากรใน โรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 2563 : สัมภาษณ์)

25 มีนาคม 2563

พหุ ประถมศึกษา

ผลจากการศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน จากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) พบว่า โรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียน มีแนวทางการบริหาร สถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน ที่มีความคล้ายคลึงกัน ผู้วิจัยได้สรุปแนว ทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ดังนี้

ตาราง 21 แสดงแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33

การบริหารงานในโรงเรียน	แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล
1.การบริหารงบประมาณ	<p>1.1 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักนิติธรรม มีการ ประชุมวางแผนร่วมกัน เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการบริหาร งบประมาณตามข้อตกลงของปฏิบัติงานที่เขตพื้นที่จัดสรรให้ และ เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ส่งเสริมให้ครูและ ผู้เกี่ยวข้องศึกษากฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบปฏิบัติ คำสั่งทาง การเงินให้เข้าใจอย่างถูกต้องตรงกัน</p> <p>1.2 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักคุณธรรม ส่งเสริมให้มีการจัดสรร งบประมาณตามข้อมูลความจำเป็นด้วย ความเป็นธรรม ปลูกจิตสำนึกให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติ ตนให้ปลอดจากการคอร์รัปชันและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มี การแบ่งงาน แบ่งอำนาจและมอบหมายความรับผิดชอบให้ชัดเจน เพื่อป้องกันการทุจริต ไม่เรียกรองผลประโยชน์ตอบ แทนจากการ เบิกจ่าย</p> <p>1.3 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักความโปร่งใส มี การประชุมวางแผน ในการแต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองการขอ ตั้งงบประมาณของสถานศึกษา จัดซื้อจัดจ้างที่โปร่งใส เปิดเผยให้ ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา บัญชีรับจ่ายของ โรงเรียนต้องมีความเป็นจริง เป็นปัจจุบันและตรวจสอบได้ มีการ เปิดเผย รายได้รายจ่ายของสถานศึกษาทุกประเภทให้ผู้เกี่ยวข้อง ได้รับทราบและการเบิกจ่ายงบประมาณต้อง ถูกต้องตามระเบียบ มีขั้นตอนที่ชัดเจน และผู้เกี่ยวข้องทุกคนได้รับรู้</p>

การบริหารงานในโรงเรียน	แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล
	<p>1.4 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักการมีส่วนร่วม มีการประชุม วางแผน เพื่อตรวจสอบโครงการก่อนอนุมัติจัดทำแผนการเงิน มีการกระจายอำนาจการปฏิบัติงานทางด้านการเงินสู่ระดับการปฏิบัติให้มากขึ้น มีการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง</p> <p>1.5 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักความรับผิดชอบ มีการประชุม วางแผนร่วมกัน เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการบริหารงบประมาณตามข้อตกลงของการปฏิบัติงานมีการ มอบหมาย แต่งตั้งคณะบุคคลผู้รับผิดชอบด้านการเงินและงบประมาณอย่างชัดเจน มีการจัดทำระบบ การตรวจสอบติดตามการใช้งบประมาณของสถานศึกษา</p> <p>1.6 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักความคุ้มค่า มีการจัดทำแผนการ บริหารงบประมาณของสถานศึกษาแบบเน้นผลงาน มีการลดขั้นตอนการปฏิบัติที่ไม่จำเป็นออกเพื่อความรวดเร็วในการปฏิบัติงานด้านการเงิน</p>
2. การบริหารบุคคล	<p>2.1 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักนิติธรรม มีการประชุม วางแผน กำหนด เป้าหมายของงานและมาตรฐานตัวชี้วัดอย่างชัดเจนทุกงาน มีการกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางในการพิจารณาความดีความชอบ ของสถานศึกษาตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนดอย่างชัดเจน จัดบุคลากรเข้า ทำงานตามความรู้ ความสามารถและความถนัดของแต่ละคน</p> <p>2.2 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักคุณธรรม ปกครองครู และบุคลากร ทางการศึกษาโดยยึดหลักเมตตาธรรม มีระบบการส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรที่มีผลการ ปฏิบัติงานดีเด่น</p> <p>2.3 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักความโปร่งใส มีการประชุมวางแผนเพื่อ จัดทำหลักเกณฑ์ แผนปฏิบัติและขั้นตอนการแสวงหาและบรรจุแต่งตั้งที่ชัดเจน โปร่งใส มีการแจ้ง หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติในการพิจารณาความดีความชอบให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึง</p>

การบริหารงานในโรงเรียน	แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล
	<p>2.4 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักการมีส่วนร่วม ส่งเสริมให้มีการจัดทำ แผนงานและมาตรการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทั้งภายในสถานศึกษาและกับหน่วยงาน ชุมชน และบุคคลภายนอก มีการมอบอำนาจเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงาน ของบุคลากร จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นแล้วนำมาปรับปรุงพัฒนาโรงเรียน</p> <p>2.5 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักความรับผิดชอบ จัดให้มีการฝึกอบรมและ พัฒนาบุคลากรทุกตำแหน่ง เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่นเต็มความสามารถ จนประสบผลสำเร็จ</p> <p>2.6 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักความคุ้มค่า มีการศึกษาวิจัยเพื่อประเมิน การใช้อำนาจตามกฎหมายของครูและบุคลากรทางการศึกษา กำกับดูแล ติดตามให้บุคลากรทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่และทั่วถึง</p>
3. การบริหารทั่วไป	<p>3.1 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักนิติธรรม มีการประชุม กำหนดให้มีชั้น ความลับของฐานและรหัสการเข้าถึงข้อมูลและวิธีการทราบข้อมูลเพื่อการตรวจได้ มีการดำเนินงานทุก ชนิดต่องเป็นไปตามระเบียบของทางราชการ มีการกำหนดเป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัดในการ ปฏิบัติงานของบุคลากร</p> <p>3.2 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักคุณธรรม จัดกิจกรรม ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริงเน้นการปฏิบัติให้ทำ ได้รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง มีข้อกำหนดในการ ห้ามลงโทษนักเรียนโดยการเขียนดีและการทำการในสิ่งที่เกินกว่าเหตุ</p> <p>3.3 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักความโปร่งใส เปิดเผย ขั้นตอนและแนวทาง ปฏิบัติในการรับนักเรียนทุกชั้นตอนอย่างตรงไป ตรงมาการรายงานผลการดำเนินงานประจำปของสถานศึกษาเสนอสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและเผยแพร่ต่อสาธารณชน</p> <p>3.4 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักการมีส่วนร่วม ร่วมกันวางแผนการ บริหารงานการศึกษาระหว่างสถานศึกษากับผู้มีส่วน</p>

การบริหารงานในโรงเรียน	แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล
	<p>เกี่ยวข้องและมีการกระจายอำนาจสู่บุคลากรผู้ ปฏิบัติการ ประสานงานกับเครือข่ายการศึกษาเพื่อแสวงหาความร่วมมือ ความช่วยเหลือ เพื่อส่งเสริม สนับสนุนงานการศึกษาของ สถานศึกษา</p> <p>3.5 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักความรับผิดชอบ วางแผนและมอบหมาย บุคลากรปฏิบัติงานตามหน้าที่ความ รับผิดชอบอย่างเต็มที่ ร่วมมือและสนับสนุนทางวิชาการแก่ เครือข่าย การศึกษาของสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง</p> <p>3.6 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักความคุ้มค่าวางแผน ออกแบบระบบงาน ชุรกิจการ ลดขั้นตอนการดำเนินงานให้มี ประสิทธิภาพโดยนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานให้ เหมาะสม ไซทรัพยากรที่มีอยู่โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับ กลับคืนมาเป็นหลัก</p>
4. การบริหารวิชาการ	<p>4.1 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักนิติธรรม มีการ ประชุมวางแผนเพื่อจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับ นโยบายของเขตพื้นที่การศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ ศึกษา ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรและ การสอนให้แจ่มแจ้งและนำมาประยุกต์ใช้ มีการกำหนดเกณฑ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้</p> <p>4.2 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักคุณธรรม มีนโยบาย ปลุกฝังค่านิยมที่ดี งามให้แก่นักเรียนและส่งเสริมให้สอดแทรก คุณธรรมในการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ มีระบบการ ทดสอบ ทางการศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย โปร่งใส ให้ความยุติธรรม แก่ผู้เรียน</p> <p>4.3 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักโปร่งใส มีการ ประชุมวางแผนร่วมกัน เพื่อ กำหนดแผนและขั้นตอนการ ดำเนินงานด้านวิชาการที่ชัดเจน จัดทำข้อมูลแหล่งเรียนรู้ สิ่ง แวดล้อม ทางการศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเผยแพร่และใช้ ประกอบการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้มีส่วน</p>

การบริหารงานในโรงเรียน	แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล
	<p>เกี่ยวข้องคัดเลือกหนังสือเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา</p> <p>4.4 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักการมีส่วนร่วม กำหนดให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนในการวางแผนกำหนดความต้องการและมีส่วนร่วมในการประเมินการนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลระบบบริหารและจัดการศึกษา สร้างระบบการมีส่วนร่วมให้ครอบคลุมถึงนักเรียนทุก ระดับชั้น</p> <p>4.5 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักความรับผิดชอบ รับผิดชอบต่อความคิดเห็นใน กรณีที่ต้องดำเนินกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเขตบริการการศึกษาและชุมชน โกลเคียง กำหนดให้การบริหารงานทุกส่วนยึดประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับ ผู้เรียนเป็นหลัก การ กำหนด เป้าหมายผลผลิตนักเรียนในแต่ละ ระดับชั้นอย่างชัดเจน</p> <p>4.6 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักความคุ้มค่า มีการนำ แนวคิดเศรษฐกิจ พอเพียงมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา มีการ ติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการใช้สื่อและเทคโนโลยี ทาง การศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง</p>

จากตาราง 21 พบว่าแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ประกอบด้วย 4 ด้าน 24 แนวทาง

การสร้างแนวทางที่เหมาะสมในการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33

จากการศึกษาและวิเคราะห์ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึง ประสงค์ แนวทางการบริหาร สถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ผู้วิจัยได้จัดลำดับความสำคัญและความต้องการจำเป็นของประเด็นคำถามแต่ละข้อแล้วนำมา เรียงลำดับ 1-4 ตามหลักการบริหารสถานศึกษาและนำประเด็นคำถามไปสัมภาษณ์ ผู้บริหาร รอง ผู้บริหาร และ หัวหน้าฝ่าย ในโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จำนวน 3 โรงเรียน รวม 9 คน ได้คู่มือการพัฒนาแนวทางที่เหมาะสมในการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ดังปรากฏในภาคผนวก ง หน้า 222

ผลการประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ดังแสดงใน
ตาราง 21

ตาราง 22 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของแนว
ทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล						
1.1 การบริหารงบประมาณตามหลักนิติธรรม						
1.1.1 จัดทำแผนปฏิบัติการบริหาร งบประมาณ ตามข้อตกลงของการปฏิบัติงาน ที่เขตพื้นที่จัดสรรให้ และเป็นไปตามระเบียบ แบบแผนของทางราชการ	3.71	0.88	มาก	4.00	0.53	มาก
1.1.2 ส่งเสริมให้ครูและผู้เกี่ยวข้องศึกษา กฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบปฏิบัติ คำสั่ง ทางการเงินให้เข้าใจอย่างถูกต้องตรงกัน	3.57	0.90	มาก	3.86	0.64	มาก
1.2 การบริหารงบประมาณตามหลักคุณธรรม						
1.2.1 ส่งเสริมให้มีการจัดสรรงบประมาณตาม ข้อมูลความจำเป็นด้วยความเป็นธรรม	4.14	0.64	มาก	4.71	0.45	มากที่สุด
1.2.2 ปลุกจิตสำนึกให้บุคลากรในสถานศึกษา ปฏิบัติตนให้ปลอดจากการคอร์รัปชันและให้ เห็นแก่ ประโยชน์ส่วนรวม	4.14	0.64	มาก	4.71	0.45	มากที่สุด
1.3 การบริหารงบประมาณตามหลักความ โปร่งใส						
1.3.1 ควรจัดซื้อจัดจ้างที่โปร่งใส เปิดเผยให้ ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา	4.14	0.64	มาก	4.43	0.49	มาก
1.3.2 บัญชีรับจ่ายของโรงเรียนต้องมีความ	4.14	0.64	มาก	4.43	0.49	มาก

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
เป็นจริง เป็นปัจจุบันและตรวจสอบได้						
1.4 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลัก การมีส่วนร่วม						
1.4.1 กระจายอำนาจการปฏิบัติงานทางด้านการเงินสู่ระดับการปฏิบัติให้มากขึ้น	4.14	0.64	มาก	4.57	0.49	มากที่สุด
1.4.2 รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.14	0.64	มาก	4.57	0.49	มากที่สุด
1.5 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลัก ความรับผิดชอบ						
1.5.1 จัดทำแผนปฏิบัติการบริหาร งบประมาณ ตามข้อตกลงของการปฏิบัติงาน มีการมอบหมาย แต่งตั้งคณะบุคคล ผู้รับผิดชอบด้านการเงินและ งบประมาณ อย่างชัดเจน	4.14	0.64	มาก	4.14	0.64	มาก
1.5.2 จัดทำระบบการตรวจสอบติดตามการ ใช้ งบประมาณของสถานศึกษา	4.14	0.64	มาก	4.14	0.64	มาก
1.6 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลัก ความคุ้มค่า						
1.6.1 จัดทำแผนการบริหารงบประมาณของ สถานศึกษาแบบเน้นผลงาน	4.14	0.64	มาก	4.29	0.45	มาก
1.6.2 ลดขั้นตอนการปฏิบัติที่ไม่จำเป็นออก เพื่อ ความรวดเร็วในการปฏิบัติงานด้าน การเงิน	4.14	0.64	มาก	4.71	0.45	มากที่สุด
2. การบริหารบุคคลตามหลักธรรมาภิบาล						
2.1 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักนิติ ธรรม						
2.1.1 กำหนดเป้าหมายของงานและ มาตรฐาน ตัวชี้วัดอย่างชัดเจนทุกงาน	4.14	0.64	มาก	4.43	0.49	มาก
2.1.3 จัดบุคลากรเข้าทำงานตามความรู้	4.14	0.64	มาก	4.43	0.49	มาก

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ความสามารถและความถนัดของแต่ละคน						
2.2 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักคุณธรรม						
2.2.1 ปกครองครูและบุคลากรทางการศึกษาโดย ไซหลักเมตตาธรรม	4.14	0.64	มาก	4.57	0.49	มากที่สุด
2.2.2 มีระบบการส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่น	4.14	0.64	มาก	4.57	0.49	มากที่สุด
2.3 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักความโปร่งใส						
2.3.1 จัดทำหลักเกณฑ์ แผนปฏิบัติและขั้นตอน การแสวงหาและบรรจุแต่งตั้งที่ชัดเจนโปร่งใส	4.14	0.64	มาก	4.71	0.45	มากที่สุด
2.3.2 แจ้งหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการพิจารณาความดีความชอบให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึง	4.14	0.64	มาก	4.71	0.45	มากที่สุด
2.4 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักการมีส่วนร่วม						
2.4.1 ส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนงานและมาตรการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งทั้งภายในสถานศึกษาและกับหน่วยงาน ชุมชน และบุคคล ภายนอก	4.14	0.64	มาก	4.14	0.64	มาก
2.4.2 จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นแล้วนำมาปรับปรุงพัฒนาโรงเรียน	4.14	0.64	มาก	4.14	0.64	มาก
2.5 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักความรับผิดชอบ						
2.5.1 จัดให้มีการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร ทุกตำแหน่ง เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน อย่างต่อเนื่อง	4.14	0.64	มาก	4.57	0.49	มากที่สุด
2.5.2 บุคลากรทุกคนปฏิบัติงานด้วยความ	4.14	0.64	มาก	4.43	0.49	มาก

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
มุ่งมั่นเต็มความสามารถ จนประสบผลสำเร็จ						
2.6 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักความ คุ้มค่า						
2.6.1 ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อประเมิน การใช้อำนาจตามกฎหมายของครูและ บุคลากร ทางการศึกษา	4.14	0.64	มาก	4.50	0.50	มาก
2.6.2 กำกับดูแล ติดตามให้บุคลากรทำหน้าที่ ได้ อย่างเต็มที่และทั่วถึง	4.14	0.64	มาก	4.57	0.49	มาก ที่สุด
3. การบริหารทั่วไปตามหลักธรรมาภิบาล						
3.1 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักนิติ ธรรม						
3.1.1 กำหนดให้มีชั้นความลับของฐานและ รหัส การเข้าถึงข้อมูลและวิธีการทราบข้อมูล เพื่อการ ตรวจสอบได้	4.14	0.64	มาก	4.57	0.73	มาก ที่สุด
3.1.2 ดำเนินงานทุกชนิดต้องเป็นไปตาม ระเบียบของทางราชการ	3.86	0.64	มาก	4.57	0.49	มาก ที่สุด
3.1.3 กำหนดเป้าหมายผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด ในการปฏิบัติงานของบุคลากร	3.86	0.64	มาก	3.86	0.64	มาก
3.2 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลัก คุณธรรม						
3.2.1 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง เน้นการปฏิบัติให้ทำได้ รัก การ อ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง	3.86	0.64	มาก	3.86	0.64	มาก
3.2.2 ห้ามลงโทษนักเรียนโดยการเขียนตีและ การทำการในสิ่งที่เกินกว่าเหตุ	3.86	0.64	มาก	4.86	0.35	มาก ที่สุด
3.3 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักความ โปร่งใส						
3.3.1 เปิดเผยขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติใน การ รับนักเรียนทุกขั้นตอนอย่างตรงไป ตรง	3.86	0.64	มาก	4.43	0.73	มาก

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
มา						
3.3.2 รายงานผลการดำเนินงานประจำปีของ สถานศึกษาเสนอสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและ เผยแพร่ต่อสาธารณชน	4.14	0.64	มาก	4.14	0.64	มาก
3.4 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักการมีส วบรวม						
3.4.1 ร่วมกันวางแผนการบริหารงาน การศึกษา ระหว่างสถานศึกษากับผู้มีส่วน เกี่ยวข้องและมีการ กระจายอำนาจสู่บุคลากร ผู้ปฏิบัติ	4.00	0.76	มาก	4.71	0.45	มาก ที่สุด
3.4.2 ประสานงานกับเครือข่ายการศึกษาเพื่อ แสวงหาความร่วมมือความช่วยเหลือ เพื่อ ส่งเสริม สนับสนุนงานการศึกษาของ สถานศึกษา	4.00	0.76	มาก	4.43	0.73	มาก
3.5 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักความ รับผิดชอบ						
3.5.1 บุคลากรปฏิบัติงานตามหน้าที่ความ รับผิดชอบอย่างเต็มที่	4.00	0.76	มาก	4.00	0.76	มาก
3.5.2 ร่วมมือและสนับสนุนทางวิชาการแก่ เครือข่ายการศึกษาของสถานศึกษาและเขต พื้นที่ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.14	0.64	มาก	4.57	0.73	มาก ที่สุด
3.6 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักความ คุ้มค่า						
3.6.1 วางแผนออกแบระบบงานธุรการ ลด ขั้นตอนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพโดย นำระบบ เทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานให้ เหมาะสม	3.71	0.88	มาก	4.86	0.35	มาก ที่สุด
3.6.2 ไซทรัพยากรที่มีอยู่โดยคำนึงถึง ผลประ โยชน์ที่ได้รับกลับคืนมาเป็นหลัก	3.71	0.88	มาก	3.71	0.88	มาก

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
4. การบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล						
4.1 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักนิติธรรม						
4.1.1 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ที่ สอดคล้องกับนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษา และกระทรวงศึกษาธิการ	4.14	0.64	มาก	4.14	0.64	มาก
4.1.2 ศึกษาระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรและการสอน ให้ แจ่มแจ้งและนำมาประยุกต์ใช้	4.14	0.64	มาก	4.14	0.64	มาก
4.1.3 กำหนดเกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุก กลุ่มสาระการเรียนรู้	4.14	0.64	มาก	4.14	0.64	มาก
4.2 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักคุณธรรม						
4.2.1 ปลุกฝังค่านิยมที่ดีงามให้นักเรียน และ ส่งเสริมให้สอดแทรกคุณธรรมในการจัดการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระ	4.14	0.64	มาก	4.43	0.49	มาก
4.2.2 ส่งเสริมให้มีระบบการทดสอบทางการศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย โปร่งใส ให้ความยุติธรรมแก่ผู้เรียน	4.14	0.64	มาก	4.57	0.49	มากที่สุด
4.3 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักโปร่งใส						
4.3.1 กำหนดแผนและขั้นตอนการดำเนินงานด้านวิชาการที่ชัดเจน	4.14	0.64	มาก	4.57	0.49	มากที่สุด
4.3.2 จัดทำข้อมูลแหล่งเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมทางการศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเผยแพร่ และใช้ประกอบการเรียนการสอน	4.14	0.64	มาก	4.43	0.49	มาก
4.3.3 เปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องคัดเลือกหนังสือเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	4.14	0.64	มาก	4.57	0.49	มากที่สุด

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
4.4 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักการมีส่วนร่วม						
4.4.1 กำหนดให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนในการวางแผนกำหนดความต้องการและมีส่วนร่วมในการ ประเมินการนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลระบบ บริหารและจัดการศึกษา	4.14	0.64	มาก	4.71	0.45	มากที่สุด
4.4.2 สร้างระบบการมีส่วนร่วมให้ครอบคลุมถึง นักเรียนทุกระดับชั้น	4.14	0.64	มาก	4.29	0.45	มาก
4.5 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักความ รับผิดชอบ						
4.5.1 รับฟังความคิดเห็นในกรณีที่ต้องดำเนินกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใน เขตบริการการศึกษาและชุมชนใกล้เคียง	4.14	0.64	มาก	4.29	0.45	มาก
4.5.2 กำหนดให้การบริหารงานทุกส่วนยึดประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นหลัก	4.14	0.64	มาก	4.71	0.45	มากที่สุด
4.5.3 กำหนดเป้าหมายผลผลิตนักเรียนในแต่ละระดับชั้นอย่างชัดเจน	4.14	0.64	มาก	4.14	0.35	มาก
4.6 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักความ คุ่มค่า						
4.6.1 ส่งเสริมให้นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา	4.29	0.70	มาก	4.86	0.35	มากที่สุด
4.6.2 ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการใช้สื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษาของสถานศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง	4.14	0.64	มาก	4.14	0.64	มาก
รวม	4.07	0.69	มาก	4.41	0.62	มาก

จากตาราง 22 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่าด้านความเหมาะสมผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าเป็น โดยรวมมี ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) และด้านความเป็นไปได้ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าเป็น โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$)

ผลการประเมินคู่มือแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ดังแสดงในตาราง 23



ตาราง 23 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสม การนำไปใช้ของคู่มือแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 เป็นรายชื่อ

รายการ	ความเหมาะสม			การนำไปใช้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. เนื้อหาของคู่มือมีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายในการจัดทำคู่มือ	3.71	1.28	มาก	4.29	0.88	มาก
2. ความมุ่งหมายของคู่มือสอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้อำนวยการโรงเรียน	4.29	0.70	มาก	4.57	0.49	มากที่สุด
3. คู่มือใช้ภาษาถูกต้องตรงตามหลักภาษาไทย มีความชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจง่าย	4.00	1.07	มาก	4.29	0.70	มาก
4. เนื้อหาของคู่มือครอบคลุม แนวทางการบริหาร สถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้อำนวยการโรงเรียน ดังนี้	4.14	0.64	มาก	4.43	0.49	มาก
4.1 การบริหารวิชาการ	4.57	0.49	มากที่สุด	4.71	0.45	มากที่สุด
4.2 การบริหารงบประมาณ	4.86	0.35	มากที่สุด	4.57	0.49	มากที่สุด
4.3 การบริหารบุคคล	4.86	0.35	มากที่สุด	4.57	0.73	มากที่สุด
4.4 การบริหารทั่วไป	4.71	0.45	มากที่สุด	4.71	0.45	มากที่สุด
5. เนื้อหาของคู่มือสามารถนำไปปรับใช้กับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงเรียน	4.00	0.53	มาก	4.29	0.45	มาก
โดยรวม	4.44	0.64	มาก	4.49	0.61	มาก

จากตาราง 23 พบว่า ผลการประเมินคู่มือแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 โดย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) และสามารถนำไปใช้ได้ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ผู้วิจัยได้นำเสนอ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

สรุปผล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
สภาพปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ และอยู่ในระดับน้อย 1 ข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่การบริหารวิชาการ ($\bar{X}=3.84$) การบริหารทั่วไป ($\bar{X}=3.82$) การบริหารบุคคล ($\bar{X}=2.80$) และการบริหารงบประมาณ ($\bar{X}=2.48$)

สภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ มากที่สุดทั้ง 4 ข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารทั่วไป ($\bar{X}=4.97$) การบริหารงบประมาณ ($\bar{X}=4.96$) การบริหารบุคคล ($\bar{X}=4.96$) และการบริหารวิชาการ ($\bar{X}=4.94$)

2. แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 สรุปได้ดังนี้

1. การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ มีการประชุมวางแผนร่วมกัน เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการบริหารงบประมาณตามข้อตกลงของปฏิบัติงานที่เขตพื้นที่จัดสรรให้ และเป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ส่งเสริมให้ครูและผู้เกี่ยวข้องศึกษากฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบปฏิบัติ คำสั่งทางการเงินให้เข้าใจอย่างถูกต้องตรงกัน ส่งเสริมให้มีการจัดสรร งบประมาณตามข้อมูลความจำเป็นด้วยความเป็นธรรม ปลูกจิตสำนึกให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติ ตนให้ปลอดจากการคอร์รัปชันและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีการประชุมวางแผน ในการแต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองการขอตั้งงบประมาณของสถานศึกษา จัดซื้อจัดจ้างที่โปร่งใส เปิดเผยให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้ทุกเวลา บัญชีรับจ่ายของโรงเรียนต้องมีความเป็นจริง เป็นปัจจุบันและตรวจสอบ มีการประชุม วางแผน เพื่อตรวจสอบโครงการก่อนอนุมัติจัดทำแผนการเงิน มีการกระจายอำนาจการปฏิบัติงานทางด้าน การเงินสู่ระดับการปฏิบัติให้มากขึ้น มีการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จัดทำแผนปฏิบัติการบริหารงบประมาณตามข้อตกลงของปฏิบัติงานมีการ มอบหมายแต่งตั้งคณะบุคคลผู้รับผิดชอบด้านการเงินและงบประมาณอย่างชัดเจน มีการจัดทำระบบ การตรวจสอบติดตามการใช้งบประมาณของสถานศึกษา บริหารงบประมาณของสถานศึกษาแบบเน้นผลงาน ลดขั้นตอนการปฏิบัติที่ไม่จำเป็นออกเพื่อความรวดเร็วในการปฏิบัติงานด้านการเงิน

2. การบริหารบุคคลตามหลักธรรมาภิบาล มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ ประชุมวางแผน กำหนด เป้าหมายของงานและมาตรฐานตัวชี้วัดอย่างชัดเจนทุกงาน มีการกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางในการ พิจารณาความดีความชอบ ของสถานศึกษาตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนดอย่างชัดเจน จัดบุคลากรเข้า ทำงานตามความรู้ ความสามารถและความถนัดของแต่ละคน ปกครองครูและบุคลากร ทางการศึกษาโดยใช้หลักเมตตาธรรม มีระบบการส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรที่มีผลการ ปฏิบัติงานดีเด่น มีการประชุมวางแผนเพื่อ จัดทำหลักเกณฑ์ แผนปฏิบัติ และขั้นตอนการแสวงหาและบรรจุแต่งตั้งที่ชัดเจน โปร่งใส มีการแจ้ง หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการพิจารณาความดีความชอบให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึง ส่งเสริมให้มีการจัดทำ แผนงานและมาตรการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทั้งภายในสถานศึกษาและกับหน่วยงาน ชุมชน และ

บุคคลภายนอก มีการมอบอำนาจเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานของบุคลากร จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นแล้วนำมาปรับปรุงพัฒนาโรงเรียน จัดให้มีการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรทุกตำแหน่ง เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่นเต็มความสามารถ จนประสบผลสำเร็จ มีการศึกษาวิจัยเพื่อประเมิน การใช้อำนาจตามกฎหมายของครูและบุคลากรทางการศึกษา กำกับดูแล ติดตามให้บุคลากรทำหน้าที่ ได้อย่างเต็มที่ และทั่วถึง

3. การบริหารทั่วไปตามหลักธรรมาภิบาล มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้
ประชุมกำหนดให้มีชั้น ความลับของฐานและรหัสการเข้าถึงข้อมูลและวิธีการทราบข้อมูลเพื่อการตรวจได้ มีการดำเนินงานทุก ชนิดต้องเป็นไปตามระเบียบของทางราชการ มีการกำหนดเป้าหมายผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัดในการ ปฏิบัติงานของบุคลากร จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง เน้น การปฏิบัติให้ทำได้ รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง มีข้อกำหนดในการ ห้ามลงโทษนักเรียนโดยการเขียนตีและการทำการในสิ่งที่เกินกว่าเหตุ เปิดเผยขั้นตอนและแนวทาง ปฏิบัติในการรับนักเรียนทุกขั้นตอนอย่างตรงไป ตรงมาการรายงานผลการดำเนินงานประจำปของสถานศึกษาเสนอสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและเผยแพร่ต่อสาธารณชน ร่วมกันวางแผนการบริหารงานการศึกษาระหว่างสถานศึกษากับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและมีการกระจายอำนาจสู่บุคลากรผู้ปฏิบัติการประสานงานกับเครือข่ายการศึกษาเพื่อแสวงหาความร่วมมือความช่วยเหลือ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนงานการศึกษาของสถานศึกษา วางแผนและมอบหมาย บุคลากรปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ ร่วมมือและสนับสนุนทางวิชาการแก่เครือข่าย การศึกษาของสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาอย่างต่อเนื่อง วางแผนออกแบบระบบงาน ชุกรการ ลดขั้นตอนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพโดยนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานให้เหมาะสม ไซทรัพยากรที่มีอยู่โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับกลับคืนมาเป็นหลัก

4. การบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้
ประชุมวางแผนเพื่อจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปีที่สุดคล้องกับนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ ศึกษา ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรและการสอน ให้แจ่มแจ้งและนำมาประยุกต์ใช้ มีการกำหนดเกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีนโยบายปลูกฝังค่านิยมที่ดี งามให้แก่นักเรียนและส่งเสริมให้สอดแทรกคุณธรรมในการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ มีระบบการ ทดสอบทางการศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย โปร่งใส ให้ความยุติธรรมแก่ผู้เรียน กำหนดแผนและขั้นตอนการดำเนินงานด้านวิชาการที่ชัดเจน จัดทำข้อมูลแหล่งเรียนรู้ สิ่งแวดล้อม ทางการศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเผยแพร่และใช้ประกอบการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องคัดเลือกหนังสือเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา กำหนดให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนในการวางแผนกำหนดความต้องการและมีส่วนร่วมในการประเมินการนิเทศ ติดตาม

และประเมินผลระบบบริหารและจัดการศึกษา สร้างระบบการมีส่วนร่วมให้ครอบคลุมถึงนักเรียนทุกระดับชั้นรับฟังความคิดเห็นใน กรณีที่ต้องดำเนินกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใน เขตบริการการศึกษาและชุมชน ไกลเคียงกำหนดให้การบริหารงานทุกส่วนยึดประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับ ผู้เรียนเป็นหลักการ กำหนด เป้าหมายผลผลิตนักเรียนในแต่ละระดับชั้นอย่างชัดเจน นำแนวคิด เศรษฐกิจ พอเพียงมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา มีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการใช้สื่อและ เทคโนโลยีทางการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะการบริหาร ด้านงบประมาณอยู่ในระดับน้อยทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความไม่โปร่งใสในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง ที่ไม่ตรง กับความต้องการของสถานศึกษาเท่าที่ควรสอดคล้องกับการวิจัยของ นภัสนันท์ ศรีคุณ (2559 : 80-84) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในการบริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผลการศึกษาพบว่า 1. สภาพ ปัจจุบัน การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวม พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง สภาพพึงประสงค์การบริหารงานโดยใช้ หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก 2. แนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่าความคิดเห็นความเหมาะสมของ แนวทาง การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นความเป็นไปได้ของแนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในการบริหาร สถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และยัง สอดคล้องกับการวิจัยบางประเด็นของบุญศรี แสงศรี (2557 : 283-292) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารงานบุคคลโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของสถาบันการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ผลการศึกษาพบว่า สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างมีสภาพการ บริหารงานบุคคลที่ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตามข้อบ่งชี้ทั้ง 5 คน ในระดับปานกลาง

สภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจากความต้องการในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ วิชาการ การบริหาร งาน

บุคคล การบริหารทั่วไป ไปยังสถานศึกษามากที่สุด เพื่อให้สถานศึกษา ดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนสถานศึกษาชุมชน ทองถิ่น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับการวิจัย ของ บังอร สิมพันธ์ (2560 : 128-132) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ผลการศึกษาพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานโดยใช้หลัก ธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 พบว่ารายด้านโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ (\bar{X} = 4.78) ด้านการบริหารงานบุคคล (\bar{X} = 4.75) ด้านการบริหารงานทั่วไป (\bar{X} = 4.71) และด้านการบริหารงานวิชาการ (\bar{X} = 4.67) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการวิจัยบางประเด็นของ อารยา บุตรพรม (2559 : 147-151) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการศึกษาพบว่า สภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

สถานศึกษาต้องจัดทำแผนปฏิบัติการบริหารงบประมาณตามข้อตกลงของการปฏิบัติงานที่เขตพื้นที่จัดสรรให้และเป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ส่งเสริมให้ครูและผู้เกี่ยวข้องศึกษากฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบปฏิบัติ คำสั่งทางการเงินให้เข้าใจอย่างถูกต้องตรงกัน ส่งเสริมให้มีการจัดสรรงบประมาณตามข้อมูลความจำเป็นด้วยความเป็นธรรม ปลูกจิตสำนึกให้บุคลากร ในสถานศึกษาปฏิบัติตนให้ปลอดจากการคอร์รัปชันและให้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม จัดซื้อจัดจ้างที่ โปร่งใส เปิดเผยให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา บัญชีรับจ่ายของโรงเรียนต้องมีความเป็นจริง เป็นปัจจุบันและตรวจสอบได้ กระจายอำนาจการปฏิบัติงานทางการเงินสู่ระดับการปฏิบัติให้มากขึ้น รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จัดทำแผนปฏิบัติการ บริหารงบประมาณตามข้อตกลงของการปฏิบัติงานมีการมอบหมายแต่งตั้งคณะบุคคลผู้รับผิดชอบด้าน การเงินและงบประมาณอย่างชัดเจน จัดทำระบบการตรวจสอบติดตามการใช้งบประมาณของ สถานศึกษาจัดทำแผนการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาแบบเน้นผลงานและลดขั้นตอนการ ปฏิบัติที่ไม่จำเป็นออกเพื่อความรวดเร็วในการปฏิบัติงานด้านการเงิน สอดคล้องกับการวิจัยของ อารยา บุตรพรม (2559 : 147-151) ได้ศึกษา การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 24 ผลของการศึกษาพบว่า แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลมี แนวทางการพัฒนา ดังนี้สถานศึกษาต้องจัดทำแผนปฏิบัติการบริหารงบประมาณตามข้อตกลงของการ ปฏิบัติงานที่เขตพื้นที่จัดสรรให้และเป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ

2. การบริหารบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

สถานศึกษากำหนดเป้าหมายของงานและมาตรฐานตัวชี้วัดอย่างชัดเจนทุกงาน และแนวทางในการพิจารณาความดีความชอบของสถานศึกษาตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนดอย่างชัดเจน จัดบุคลากรเขาทำงานตามความรู้ ความสามารถและความถนัดของแต่ละคน ปกครองครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยใช้หลักเมตตาธรรม มีระบบการส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่น จัดทำหลักเกณฑ์ แผนปฏิบัติและขั้นตอนการแสวงหาและบรรจุแต่งตั้งที่ชัดเจนโปร่งใส แจ้งหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการพิจารณาความดีความชอบให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึง ส่งเสริม ให้มีการจัดทำแผนงานและมาตรการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทั้งภายในสถานศึกษาและกับหน่วยงาน ชุมชน และบุคคลภายนอก จัดประชุมรับฟังความเห็นการพัฒนาโรงเรียน จัดให้มีการ ผกอบรมและพัฒนาบุคลากรทุกตำแหน่ง เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง บุคลากรทุกคนปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่นเต็มความสามารถ จนประสบผลสำเร็จ ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย เพื่อ ประเมินการใช้อำนาจตามกฎหมายของครูและบุคลากรทางการศึกษา กำกับดูแล ติดตามให้บุคลากรทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่และทั่วถึง สอดคล้องกับการวิจัยของ พระนที สิริปัญญา (2560 : 106-121) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรมสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น ผลของการศึกษาพบว่า แนวทางส่งเสริมและพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่สำคัญ คือ (1) ด้าน นิติธรรม สถานศึกษาควรส่งเสริมการเรียนรู้นิติธรรมประพดิตนให้อยู่ในกรอบกฎหมาย จารีต ประเพณี และพระธรรมวินัย นำกฎหมายว่าด้วยพนักงานข้าราชการ หรือศาสนการมาใช้ใน สถานศึกษา (2) ด้านคุณธรรม การบริหารจัดการสถานศึกษาจะต้องยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม และ เป็นตัวอย่างที่ดีต่อสังคม มีความซื่อสัตย์จริงใจซ้นอดทนต่อหน้าที่และหลักธรรมาภิบาลควรปลูกฝัง คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ คือ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุขภาพ สะอาด สามัคคี มีน้ำใจ (3) ด้านความโปร่งใส รายงานการประเมินตนเอง รายงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้น พื้นฐานต้องเป็นความจริง ทุกขั้นตอนต้องยึดหลักความโปร่งใสตรวจสอบได้ (4) ด้านการมีส่วนร่วม สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม และเสนอความคิดเห็นใน การตัดสินใจในปัญหาต่าง ๆ (5) ด้านความรับผิดชอบ สถานศึกษาควรมีความตระหนักในสิทธิหน้าที่ การงานการอาพาธของตนเอง

และผู้อื่น (6) ด้านความคุ้มค่า สถานศึกษาควรเห็นคุณค่าของทรัพยากร ที่มีอยู่และพัฒนาให้เกิด ประโยชน์สูงสุด

3. การบริหารทั่วไปตามหลักธรรมาภิบาล มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

กำหนดให้มีชั้นความลับของฐานและรหัสการเข้าถึงข้อมูลและวิธีการทราบข้อมูล เพื่อการตรวจได้ ดำเนินงานทุกชนิดต้องเป็นไปตามระเบียบของทางราชการ กำหนดเป้าหมายผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัดในการปฏิบัติงานของบุคลากร จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เน้น การปฏิบัติให้ทำได้ รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ห้ามลงโทษนักเรียนโดยการเขียนตี และ การทำการในสิ่งที่เกินกว่าเหตุ เปิดเผยขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติในการรับนักเรียนทุกขั้นตอน อย่าง ตรงไป ตรงมา รายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาเสนอสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา และเผยแพร่ต่อสาธารณชน ร่วมกันวางแผนการบริหารงานการศึกษาระหว่างสถานศึกษา กับผู้มีส่วน เกี่ยวข้องและมีการกระจายอำนาจสู่บุคลากรผู้ปฏิบัติ ประสานงานกับเครือข่ายการศึกษา เพื่อแสวงหา ความร่วมมือความช่วยเหลือ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนงานการศึกษาของสถานศึกษา บุคลากรปฏิบัติงาน ตามหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ ร่วมมือและสนับสนุนทางวิชาการแก่ เครือข่ายการศึกษาของ สถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาอย่างต่อเนื่อง ออกแบบระบบงานธุรการ ลดขั้นตอนการดำเนินงาน ให้มีประสิทธิภาพโดยนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานให้ เหมาะสม ไซทรัพยากรที่มีอยู่โดย คำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับกลับคืนมาเป็นหลัก สอดคล้องกับการ วิจัยของ อธิติพล บุญเดช (2555 : 95-96) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารใน สถานศึกษาฝ่ายบริหารงานทั่วไป มีแนวทางดังนี้ จัดระบบการบริหารเพื่อให้เกิดการทำงานที่มี ประสิทธิภาพภายใต้ทรัพยากรอันจำกัด ควบคุม กำกับ ดูแล งานด้านงบประมาณด้วยความโปร่งใส เป็นธรรมและตรวจสอบได้ พัฒนาระบบข้อมูล สารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารทั่วไป ไขฐานข้อมูล เดียวกัน ปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันและสามารถ ตรวจสอบความถูกต้องได้ จัดทำแผนพัฒนาเพื่อส่งเสริมให้ ครูมีจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรมและ ศีลธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ระดมทรัพยากรเพื่อ การศึกษาและบริหารจัดการอย่างมี ประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม พัฒนา คณะกรรมการสถานศึกษาให้มีศักยภาพ ตามอำนาจหน้าที่และต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวง ศึกษาธิการ ซึ่งนอกจากข้อค้นพบของผู้ ศึกษาแล้ว ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า งานด้านคณะกรรมการ สถานศึกษามีความสำคัญในการบริหาร สถานศึกษาอยู่ด้วย ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและพัฒนางาน คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อเป็น คณะทำงานที่มีบทบาทในการบริหารสถานศึกษา จะทำให้การ บริหารงานฝ่ายบริหารงานทั่วไปมี ความสมบูรณ์

4. การบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับนโยบายของเขตพื้นที่ การศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ ศึกษาระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตร และการสอนให้แจ่มแจ้งและนำมาประยุกต์ใช้ กำหนดเกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้ ปลูกฝังค่านิยมที่พึงามให้แก่นักเรียนและส่งเสริมให้สอดแทรกคุณธรรมในการจัดการเรียนรูทุก กลุ่มสาระส่งเสริมให้มีระบบการทดสอบทางการศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย โปร่งใส ให้ความ ยุติธรรมแก่ผู้เรียนกำหนดแผนและขั้นตอนการดำเนินงานด้านวิชาการที่ชัดเจน จัดทำข้อมูลแหล่ง เรียนรู้ สิ่งแวดล้อมทางการศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเผยแพร่และใช้ประกอบการเรียนการสอน เปิด โอกาสให้ครูนักเรียน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของคัดเลือกหนังสือเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา กำหนดให้ผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง มีส่วนในการวางแผนกำหนดความต้องการและมีส่วนร่วมในการประเมินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลระบบบริหารและจัดการศึกษา สร้างระบบการมีส่วนร่วมให้ครอบคลุมถึง นักเรียนทุก ระดับชั้น รับฟังความคิดเห็นในกรณีที่ต้องดำเนินกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วน ได้ส่วนเสียในเขต บริการการศึกษาและชุมชนใกล้เคียงกำหนดให้การบริหารงานทุกส่วนยึดประโยชน์ ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน เป็นหลักกำหนดเป้าหมายผลผลิตนักเรียนในแต่ละระดับชั้นอย่างชัดเจน ส่งเส ริมให้นำแนวคิดเศรษฐกิจ พอเพียงมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาและติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล การใช้สื่อและเทคโนโลยี ทางการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการวิจัยของ

วิวัฒน์ชัย ศรีจันทร์ (2560 : 172-181) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารงาน วิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ผล การศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา สรุปเป็นรายด้านได้ดังนี้ 2.1 ด้านหลักนิติธรรม ควร มีการดำเนินการ มีการจัดทำระเบียบ และปรับปรุงกฎ ระเบียบการปฏิบัติงานด้าน 2.2 ด้านหลัก คุณธรรม ควรมีการดำเนินการ จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนานักเรียน ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม 2.3 ด้านหลักความโปร่งใส ควรมีการดำเนินการ มี การให้บริการด้านวิชาการที่ สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในที่อื่น ๆ มีการประชาสัมพันธ์สร้าง ความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และมีการจัดทำ รายงานผลการปฏิบัติงานที่เป็นรายงานประจำปี (SAR) เผยแพร่ต่อ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ สาธารณะ 2.4 ด้านหลักความมีส่วนร่วม ควรมีการดำเนินการ มีการวิเคราะห์ข้อมูลของ สถานศึกษา ข้อมูลชุมชน เพื่อจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา และดำเนินการตามแผนพัฒนา สถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 2.5 ด้านหลักความรับผิดชอบควรมีการ ดำเนินการพัฒนาออกแบบกระบวนการ เรียนรู้เพื่อเป็นผู้นำการจัดการกระบวนการเรียนรู้มีการใช้การ วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ 2.6 ด้านหลักความคุ้มค่า ควรมีการดำเนินการ มีการตรวจ

พิจารณาคุณภาพ หนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด เพื่อใช้ประกอบการเรียน การสอน รวมถึงการคัดเลือกหนังสือเรียนที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อนำมาจัดลำดับ ความสำคัญและความต้องการจำเป็นเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล การบริหารวิชาการ และการบริการทั่วไป

1.2 ผู้บริหาร สถานศึกษาควรดำเนินการให้ผู้เกี่ยวข้องของทางการเงินศึกษากฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบปฏิบัติ คำสั่ง ทางการเงินให้เขาใจอย่างถูกต้องตรงกันและผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการบริหารโดยยึด หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษา ให้กับคณะครู ผู้ปกครองโดยเห็นความสำคัญที่จะต้องปฏิบัติตามแนวทางการบริหารโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารสถานศึกษาโดยนำข้อมูลมาสรุปผลให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบเพื่อร่วมกันดำเนินการ และ นำไปใช้อย่างเต็มรูปแบบ

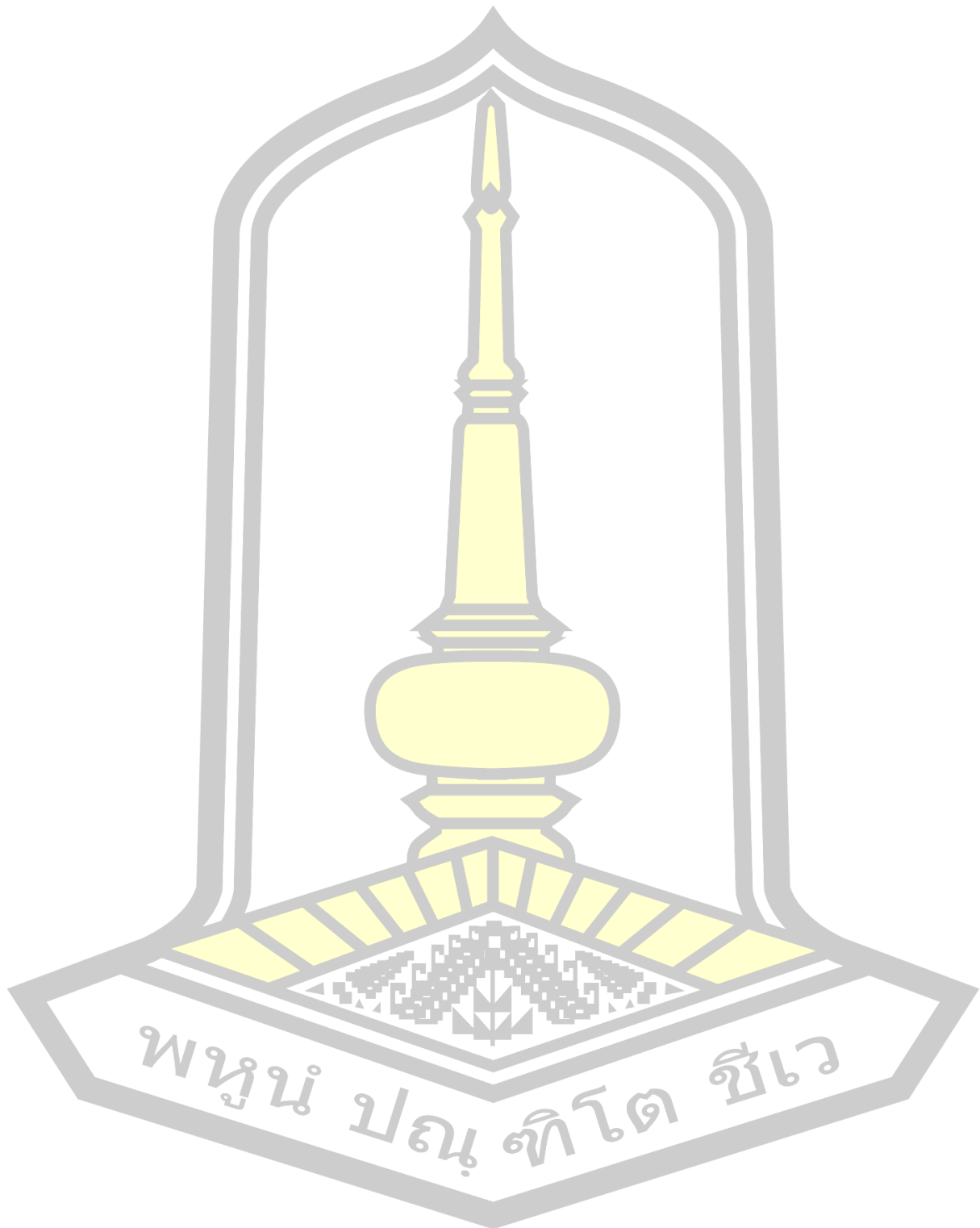
2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอื่นนอกเหนือจากครู

2.2 การตอบแบบสอบถามในการวิจัย ควรให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล และตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในงานวิจัยมากยิ่งขึ้น

พูน ปณ ติโต ชีเว

บรรณานุกรม



บรรณานุกรม

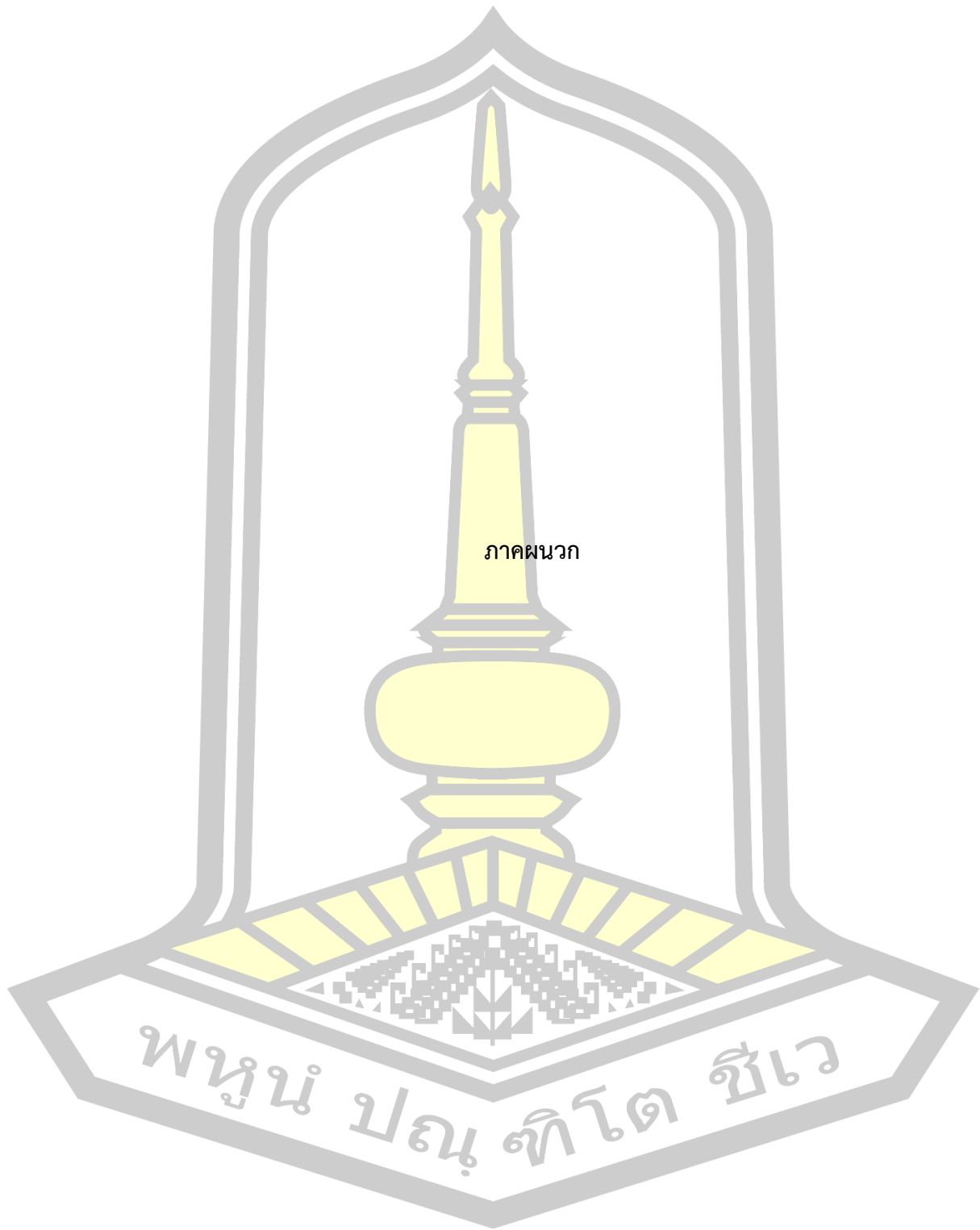
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับกฎหมาย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และที่แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: คุรุสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). แนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนการสอน ตามเจตนารมณ์
กระทรวงศึกษาธิการ 2549 ปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและ
มาตรฐาน.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2541). ธรรมรัฐภาคเมือง : บทบาทภาคีเมือง. รัฐสภาสาร, 46(9), 1-65.
- เกษม วัฒนชัย. (2546). ธรรมภิบาลกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ฉัตรมงคล พลภูงา. (2557). รูปแบบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร
สถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด.
(วิทยานิพนธ์ กศ.ม.), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ชนะศักดิ์ ยุวบูรณ์. (2543). “กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดี” การปกครองที่ดี (*Good
Governance*). กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- ชลลดา พิงรำพรรณ. (2553). การประเมินสมรรถนะของนักบริหารทรัพยากรมนุษย์ของนักศึกษา
แขนงวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. กรุงเทพฯ: คณะ
วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ณัฐธรรณ ใหญ่นิติคุณ. (2558). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษา
ตามทัศนะของครูในโรงเรียนอำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว. (วิทยานิพนธ์ ร.ม.),
มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ธวัชพงศ์ ประชารักษ์สกุล. (2560). การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการการวัด ประเมินผลและ
เทียบโอนผลการเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ขอนแก่น เขต 4. (วิทยานิพนธ์ กศ.ม.), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ธีรเวคิน, ล. (2541). “ธรรมรัฐคืออะไร,”. มติชน, 11.

- ธีระเวคิน, ล. (2548). ประชาธิปไตย-ธรรมาภิบาล. Retrieved from <https://mgronline.com/daily/detail/9480000147867>
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ้า.
- นภัสนันท์ ศรีคุณ. (2559). แนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. (วิทยานิพนธ์ กศ.ม.), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- เนตรนภา มหาพานต์. (2558). สภาพปัญหาและแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จังหวัดร้อยเอ็ด. (วิทยานิพนธ์ กศ.ม.), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และคณะ. (2545). ธรรมาภิบาล การบริหาร การปกครองที่โปร่งใสด้วยจริยธรรม. กรุงเทพฯ: น้ำฝน.
- บังอร สิมพันธ์. (2560). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. (วิทยานิพนธ์ กศ.ม.), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). พื้นฐานการวิจัยเบื้องต้นการศึกษา (6 ed.). กทม.: ประสานการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2554). การวิจัยเบื้องต้น (9 ed.). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญธรรม กิจปริดาภิรุตย์. (2551). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (10 ed.). กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์.
- บุญศรี แสงศรี. (2557). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานบุคคลโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถาบันการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. (ดุษฎีนิพนธ์ปร.ด.), มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- บุญชริกา พาสุทธิ. (2557). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอคลองลาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๒. (วิทยานิพนธ์ พธ.ม.), มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, นครสวรรค์.
- บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ บุษมี ลี. (2544). ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล (*indicators of good governance*). นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.
- ปกรณ กียรติวุฒิมร. (2557). ปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์. (วิทยานิพนธ์ ส.ม.), มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

- ปกรณัม ปรียาการ. (2538). ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาในการบริหารการพัฒนา. กรุงเทพฯ: สามเจริญพานิช.
- ประเวศ วะสี. (2541). “Good Governance,” ใน ธรรมนูญแห่งชาติ ยุทธศาสตร์กัญหายนะประเทศไทย. สารธาร, 3-4.
- ปวีณา บุญพา. (2558). แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33. (วิทยานิพนธ์ กศ.ม.), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- พรนิภา ชัยโกศล. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความผูกพันของครูต่อสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. (วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.), มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- พรไพรินทร์ โห่งมณี. (2555). การบริหารงานตามนโยบายธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.), มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- พระนที สิริปัญญา. (2560). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรมสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ พธ.ม.), มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ขอนแก่น.
- ภคินิดา หนองเรือ. (2558). รูปแบบการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. (วิทยานิพนธ์ กศ.ม.), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- มนตรี กนกาวรี. (2548). รัฐธรรมนูญกับการสร้างธรรมรัฐในองค์กรอิสระ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.
- มานี ติจ. (2557). การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ประเทศไทยกัมพูชา. (วิทยานิพนธ์ รป.ม.), มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- ยุทธ ไภยวรรณ. (2545). พื้นฐานการวิจัย (4 ed.). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2538). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (5 ed.). กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2532). การพัฒนาชุมชนประยุกต์. ขอนแก่น: ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

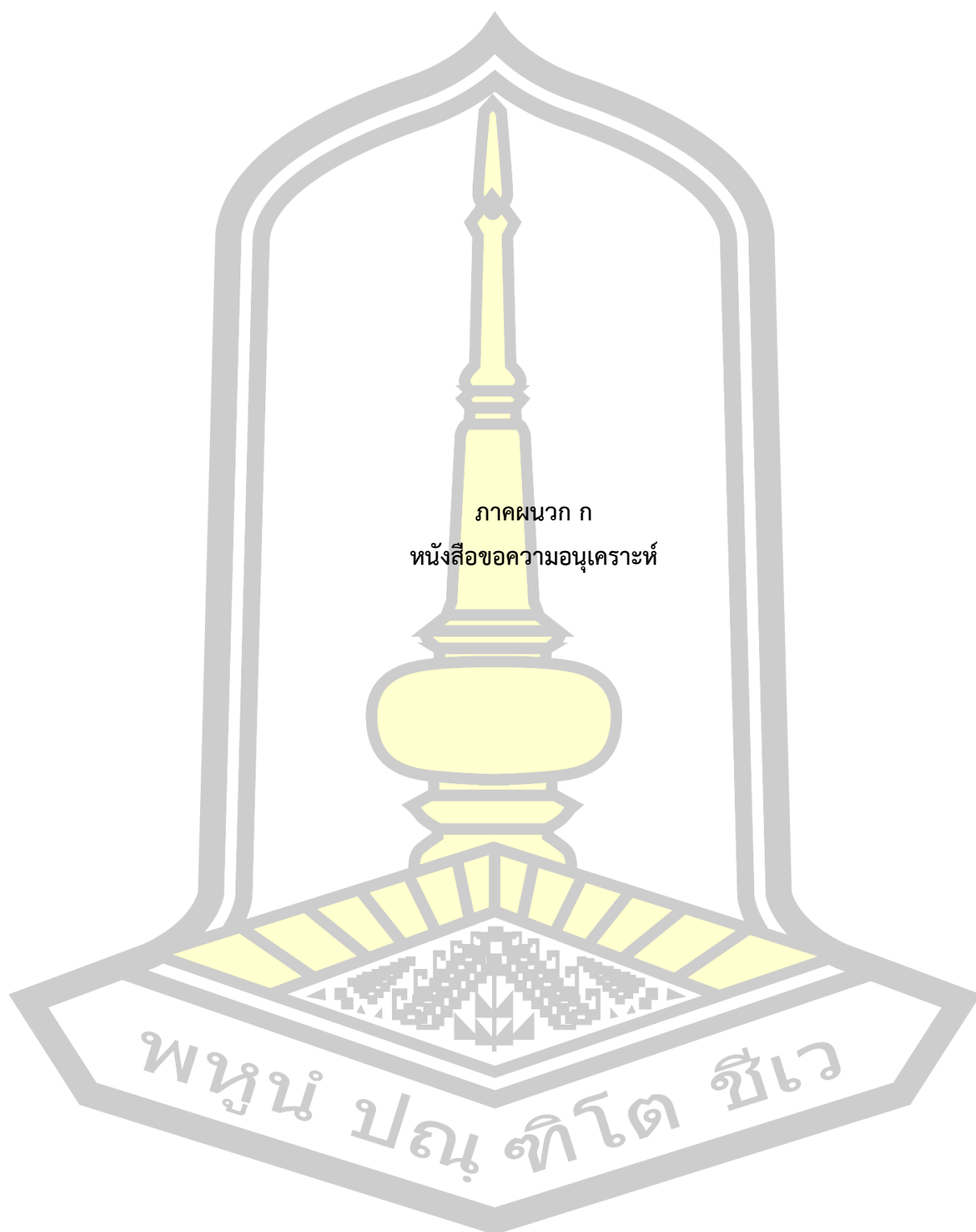
- วิไลรัตน์ ฝ่ายดี. (2559). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดกลาง ในอำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. (วิทยานิพนธ์ กศ.ม.), มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- วิวัฒน์ชัย ศรีจันทร์. (2560). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา. (วิทยานิพนธ์ กศ.ม.), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ศรีพัชรา สิทธิกำจร แก้วพิจิตร. (2551). การใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานอุดมศึกษาเอกชน. (ดุชะฎิณีพนธ์ ปร.ด.), มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ศิรินารณ นันทวัฒน์ภิรมย์. (2547). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักธรรมาภิบาล อำเภอเมืองลำพูน. (วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2547). วัตรระดับการบริหารจัดการที่ดี. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2548). วัตรระดับการบริหารจัดการที่ดี (2 ed.). กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- สนธยา พลศรี. (2547). ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สมคิด บางโม. (2544). การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏพระนคร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 33. (2562). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. สุรินทร์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). การนำแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ (Strategy Implementation). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2543). การบริหารกิจการบ้านเมืองและ สังคมที่ดี (good governance). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2552). คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐ ตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. กรุงเทพฯ: พรีเมียร์โพร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). หลักธรรมาภิบาลในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. บทความวิชาการ, 2-7.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: กองกลาง.
- สุดจิต นิमितกุล. (2543). กระทบมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดี. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2554). หลักการ ทฤษฎี และแนวปฏิบัติทางการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวัฒน์ จุลสุวรรณ. (2562). ภาวะผู้นำทางการศึกษา. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.

- สุวิทย์ หนองไผ่. (2555). การบริหารงานธุรการ : ความหมายของงานธุรการ. Retrieved from <<https://www.gotoknow.org/posts/498752>>
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรุณี ฮาดแสนเมือง. (2557). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1: พหุกรณีศึกษา. (วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.), มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- อานันท์ ปันยารชุน. (2541). ปาฐกถา เรื่อง ธรรมรัฐกับการจัดการป่าไม้ไทยให้ยั่งยืน. Retrieved from http://www.anandp.in.th/th_speech/t040303.html
- อานันท์ ปันยารชุน. (2542). ธรรมาภิบาลในการบริหารวิทยาลัย. สัมมนาวิชาการประจำปี 2542 ของที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยทั่วประเทศ, 7.
- อารยา บุตรพรหม. (2559). การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. (วิทยานิพนธ์ กศ.ม.), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม
- Brouk, B. (2006). *Toward Good Governance in Russia : Optimizing Government Functions*. (Thesis M.A.), University of Wyoming, Russia.
- Clarke, V., & Clinell, B. (2001). *In Search of Good Governance : Decentralization and Democracy in Ghana*. (Doctor's Thesis), Northern Illinois University, Illinois.
- Dictionary online Cambridge. (2019). The meaning of Good Governance. Retrieved from <https://mgonline.com/daily/detail/9480000147867>
- Johnston. (1981). *Indicators of Education System*. London: Unesco.
- Marcella, C.-C. (2005). Educational Governance of the Morongo Unified School District (California). Retrieved from <http://www.lib.umi.com/dissertations/preview/3166794>
- Michael, T. (1994). *Economic Development in the third world*. New york: longman. Pennsylvania, W. U. o. (2006). Key Factors for Good Governance Codes. Retrieved from <https://knowledge.wharton.upenn.edu/article/key-factors-for-good-governance-codes/>
- Philip, K. (2005). *The Politics of Good Governance in the Asean 4*. (Master's Thesis), Griffith University, Griffith.
- Thabet, A. (1999). *Egypt in civil society and democratic transform arab word-1999*. cairo: ibn-khaldoun center..



ภาคผนวก

พหุ ประจันต์ ชัยเว



ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์

พหุณฺ์ ปณฺุ ทิโต สีเว



ที่ อว 0605.5(2)/1268

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 เมษายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพืชมณีวิทยาคาร

ด้วย นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 33” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อีซซีย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน ทำการทดลอง ใช้เครื่องมือเพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0823020147



ที่ อว 0605.5(2)/ว1270

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 เมษายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายสำเร็จ บุญโต

ด้วย นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 33” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อีซชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งสรรค์ โอมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0823020147



ที่ อว 0605.5(2)/ว1270

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 เมษายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน อาจารย์ ดร.พัลลภ ทิวพันธ์ุ

ด้วย นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 33” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัสชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งสรรค์ โนมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0823020147



ที่ อว 0605.5(2)/ว1670

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 เมษายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายอนุชา หลิมศิริวงษ์

ด้วย นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 33” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัสชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0823020147



ที่ อว 0605.5(2)/ว1270

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 เมษายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายวิชา สามาลัย

ด้วย นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษา เขต 33” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วังสรณ์ โคมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0823020147



ที่ อว 0605.5(2)/ว1270

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 เมษายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายเสนอ ประพันธ์

ด้วย นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 33” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0823020147



ที่ อว 0605.5(2)/ว1269

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 เมษายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนรัตนบุรี

ด้วย นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 33” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการ ในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งสรรค์ โอมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174
เบอร์โทรนิสิต 0823020147



ที่ อว 0605.5(2)/ว1269

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 เมษายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนท่าตูมประชาเสรมวิทย์

ด้วย นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษา เขต 33" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัสชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0823020147



ที่ อว 0605.5(2)/ว1269

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 เมษายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนพลวิทยาสรรค์

ด้วย นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 33” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการ ไปขึ้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โอมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0823020147



ที่ อว 0605.5(2)/ว1269

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 เมษายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนลานทรายพิทยาคม

ด้วย นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 33” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธัชชัย ชิตรัมย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. รุ่งสรรค์ โอมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0823020147



ที่ อว 0605.5(2)/ว1269

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 เมษายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีปฐมพิทยาคม

ด้วย นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 33” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อีซชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. รุ่งสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0823020147



ที่ อว 0605.5(2)/ว1267

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 เมษายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนรามวิทยา รัชมังคลาภิเษก

ด้วย นายพงศ์ศิริ พงศ์ศรีเคน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัชฌิมศึกษา เขต 33” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อธิชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายพงศ์ศิริ พงศ์ศรีเคน เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. รุ่งสรรค์ โดมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0823020147



ที่ อว 0605.5(2)/ว1267

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 เมษายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสินรินทร์วิทยา

ด้วย นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 33” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธีชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งสรรค์ โอมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0823020147



ที่ อว 0605.5(2)/ว1269

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 เมษายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนข้างบุญวิทยา

ด้วย นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 33" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อีซชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0823020147



ที่ อว 0605.5(2)/ว1269

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 เมษายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองแกพิทยาสรรค์

ด้วย นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 33” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อีซซีย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0823020147



บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216
ที่ อว 0605.5(2) ว1275 วันที่ 9 เมษายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ

ด้วย นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 33” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์



ที่ อว 0605.5(2)/ว1275

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 เมษายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายพัลลภ ท้วพันธ์

ด้วย นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 33” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิตินจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งสรรค์ โฉมชา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0823020147



ที่ อว 0605.5(2)/ว1275

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 เมษายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายวีชรา สยามาลัย

ด้วย นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 33” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัสชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งสรรค์ โฉมชา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0823020147



ที่ อว 0605.5(2)/ว1275

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 เมษายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายเสนอ ประพันธ์

ด้วย นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาแล่งทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษา เขต 33” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0823020147



ที่ อว 0605.5(2)/ว1275

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 เมษายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายคณัย คำผุย

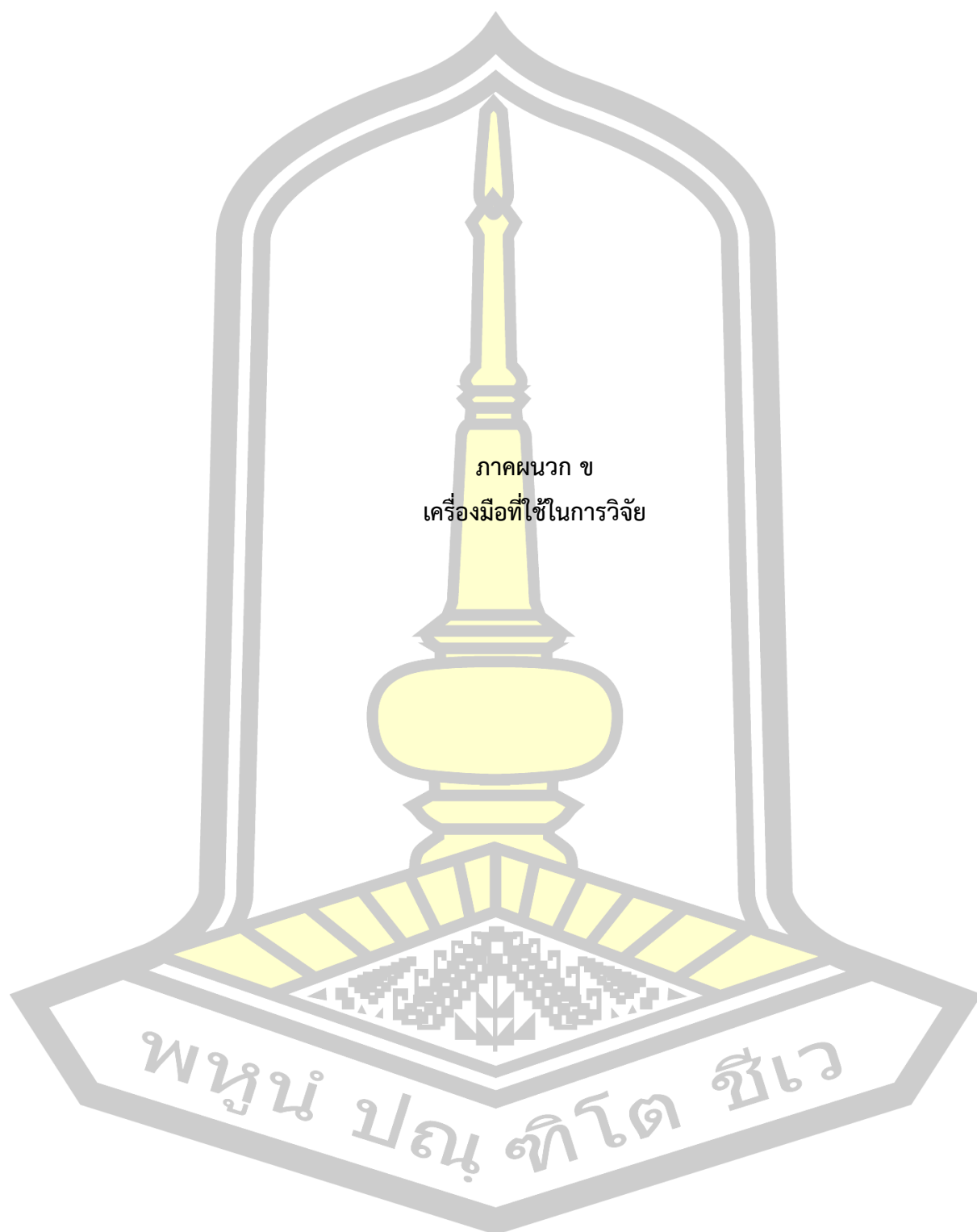
ด้วย นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 33" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งสรรค์ โนมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0823020147



แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

คำชี้แจง

1. ผู้วิจัยต้องการศึกษา เรื่อง พัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ เพื่อจะได้นำไปใช้เป็นแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

2. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็นทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จำนวน 72 ข้อ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ขอความกรุณาท่านได้ตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง โดยคำตอบของท่านจะนำไปสรุปผลการวิจัยในลักษณะภาพรวม ไม่มีผลกระทบหรือเกิดความเสียหายต่อตัวท่านหรือผู้อื่นทั้งทางตรง และทางอ้อมแต่ประการใด หากแต่จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานในสถานศึกษาของท่าน

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

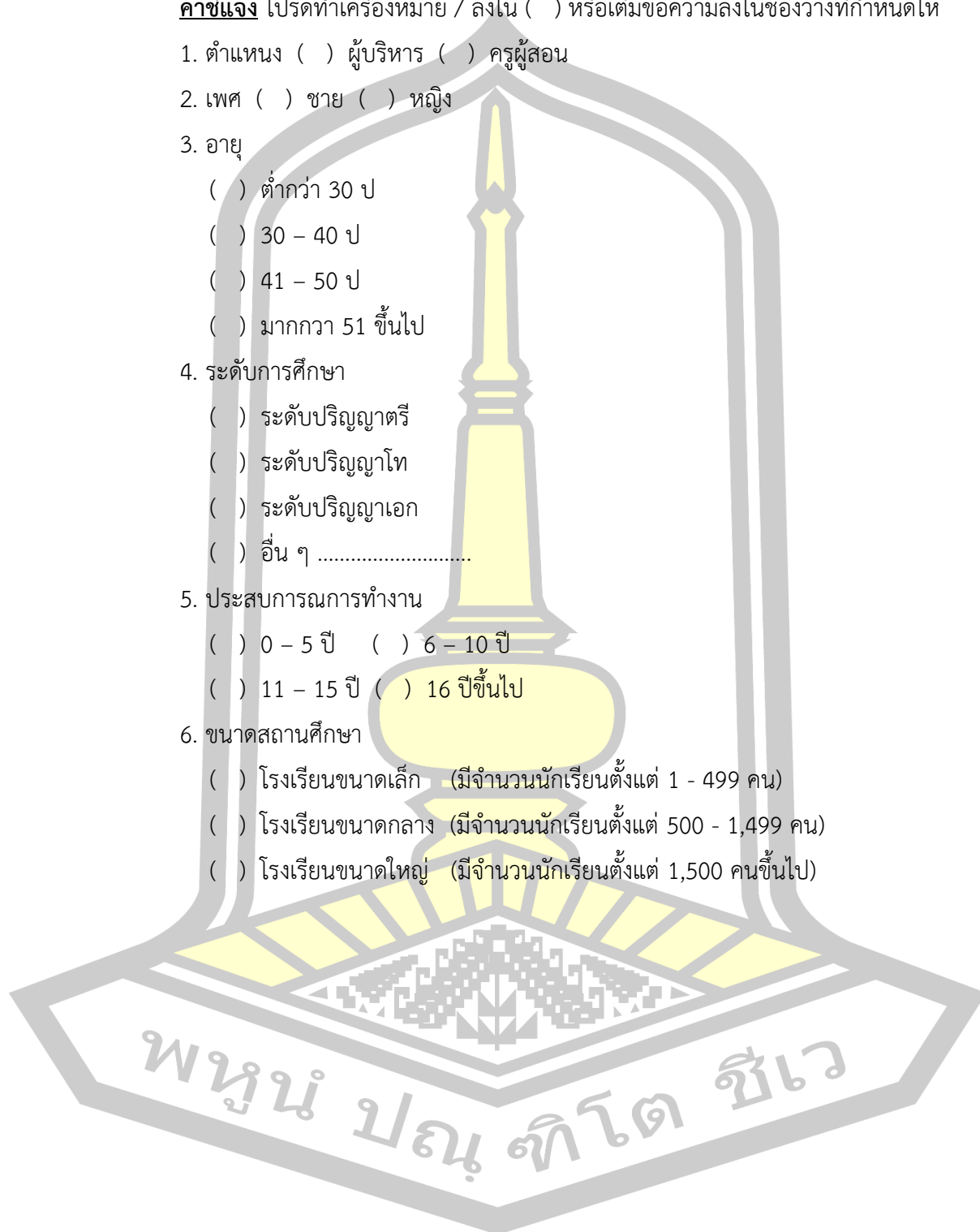
นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา
การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

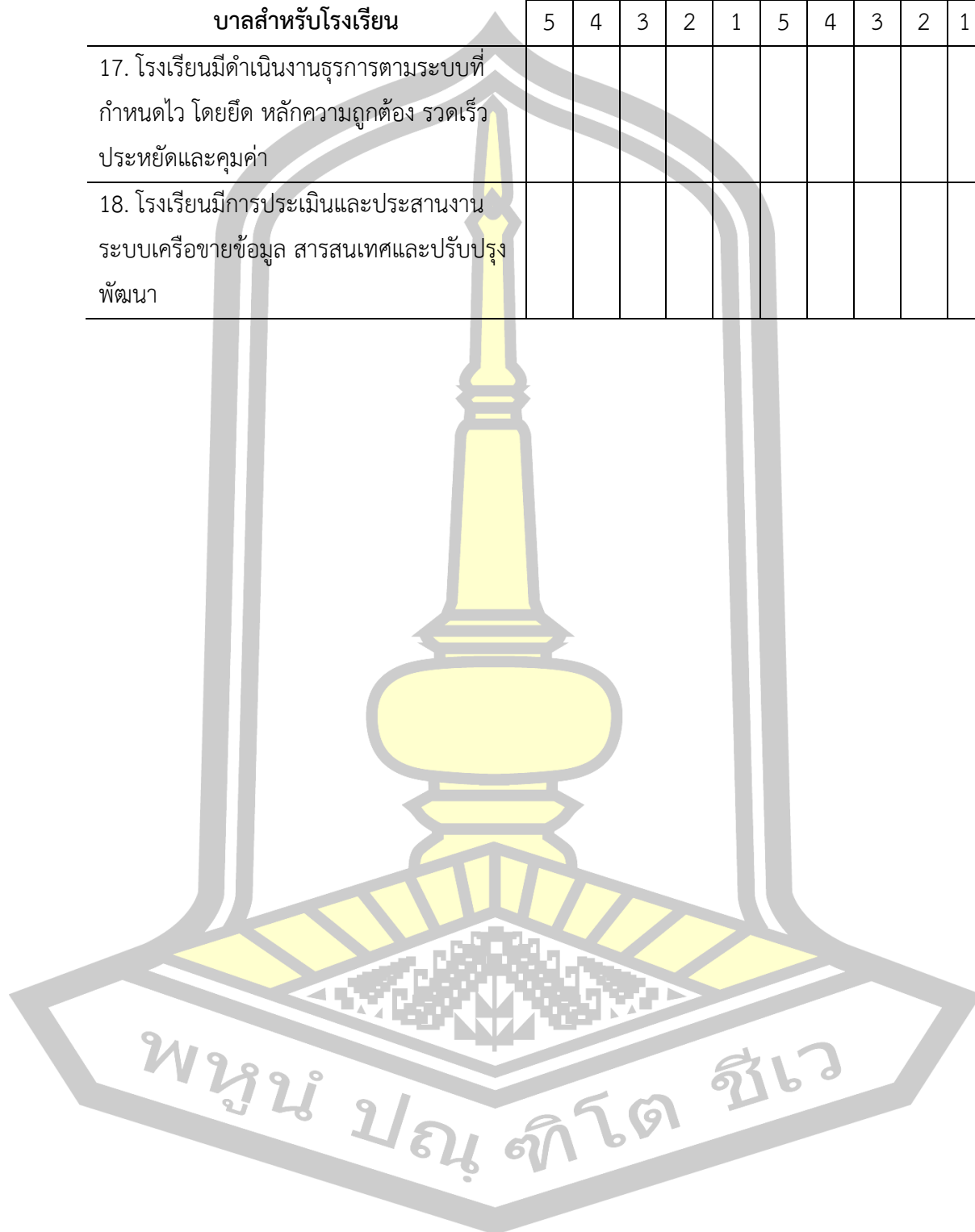
ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. ตำแหน่ง () ผู้บริหาร () ครูผู้สอน
2. เพศ () ชาย () หญิง
3. อายุ
 - () ต่ำกว่า 30 ปี
 - () 30 - 40 ปี
 - () 41 - 50 ปี
 - () มากกว่า 51 ขึ้นไป
4. ระดับการศึกษา
 - () ระดับปริญญาตรี
 - () ระดับปริญญาโท
 - () ระดับปริญญาเอก
 - () อื่น ๆ
5. ประสบการณ์การทำงาน
 - () 0 - 5 ปี () 6 - 10 ปี
 - () 11 - 15 ปี () 16 ปีขึ้นไป
6. ขนาดสถานศึกษา
 - () โรงเรียนขนาดเล็ก (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1 - 499 คน)
 - () โรงเรียนขนาดกลาง (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500 - 1,499 คน)
 - () โรงเรียนขนาดใหญ่ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คนขึ้นไป)



การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
17. โรงเรียนมีดำเนินงานธุรการตามระบบที่กำหนดไว้ โดยยึด หลักความถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัดและคุ้มค่า										
18. โรงเรียนมีการประเมินและประสานงานระบบเครือข่ายข้อมูล สารสนเทศและปรับปรุงพัฒนา										



แบบสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best practices) สำหรับการวิจัย
เรื่อง พัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีความมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน
2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
ตอนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน
3. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบหรือเกิดความเสียหายต่อหน่วยงานหรือบุคคลที่ให้สัมภาษณ์แต่อย่างใด จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน

นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา
รูน พ.31 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนุ ปณฺ ทิโต ชีเว

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์

คำชี้แจง ขอความกรุณาท่านให้สัมภาษณ์ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ชื่อ - นามสกุล
2. วุฒิการศึกษาสูงสุด
- สาขาวิชา
3. ตำแหน่งปัจจุบัน
4. สถานที่ทำงาน

เรื่องที่สัมภาษณ์ แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน

ผู้สัมภาษณ์ นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน

สถานที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เริ่มเวลา.....น. ถึง.....น.

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน

ในฐานะที่โรงเรียนของท่านเป็นโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best practices) ท่านมีแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน ตามประเด็นที่กำหนดให้อย่างไร

1. โรงเรียนของท่านมีแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ด้านการบริหารวิชาการอย่างไร



2. โรงเรียนของท่านมีแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ด้านการบริหารงบประมาณอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. โรงเรียนของท่านมีแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ด้านการบริหารงานบุคคลอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. โรงเรียนของท่านมีแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ด้านการบริหารงานทั่วไปอย่างไร

.....

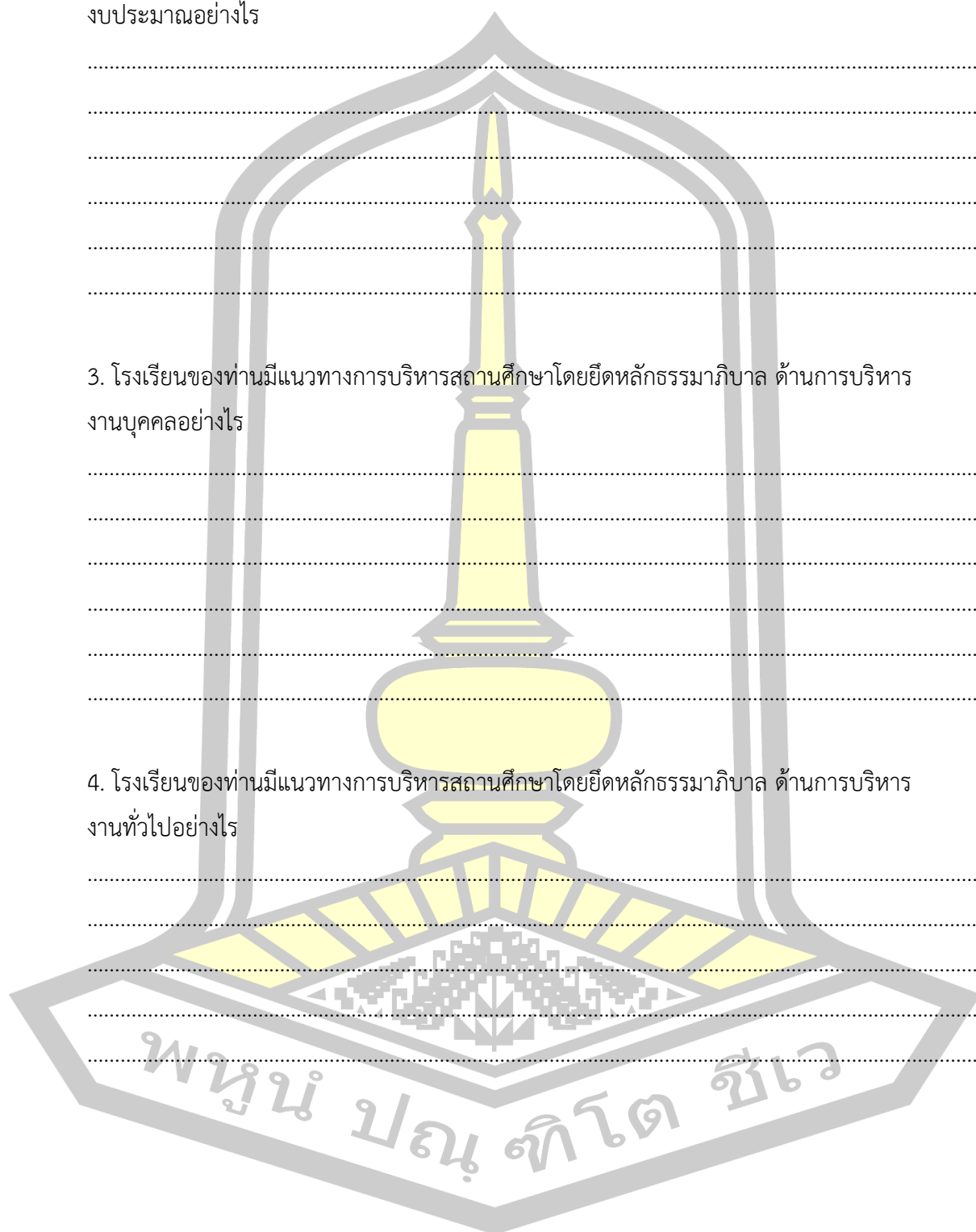
.....

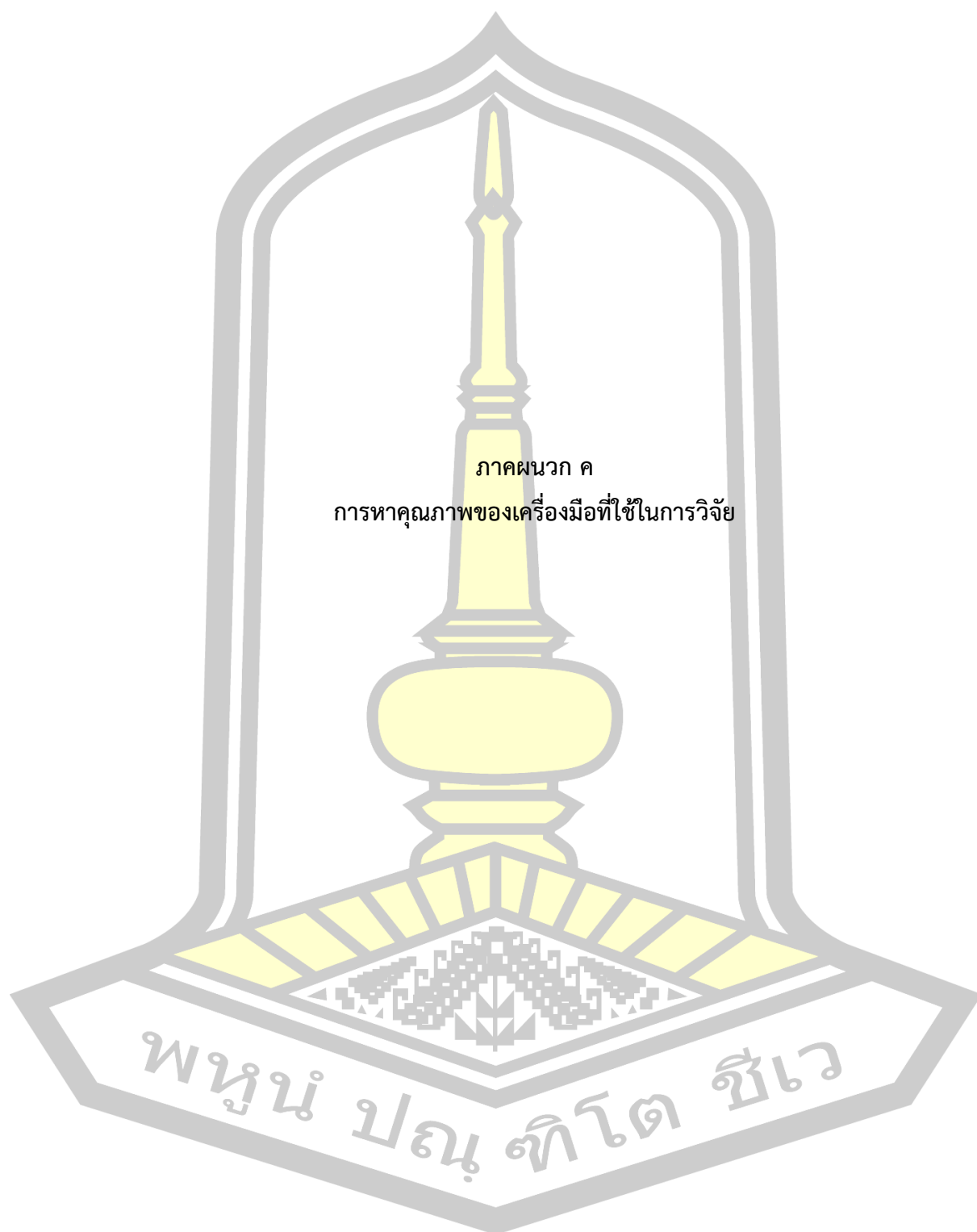
.....

.....

.....

.....





ภาคผนวก ค
การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุ ประจักษ์ วิทยา

ตาราง 24 ผลการประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิรท (Likert) เป็น 5 ระดับ

ข้อ	คะแนนการประเมินความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญ					\bar{X}	S.D	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	5	4	4	4	5	4.4	0.5	มาก
2	4	4	4	5	4	4.2	0.4	มาก
3	5	4	4	5	4	4.4	0.5	มาก
4	4	4	4	5	4	4.2	0.4	มาก
5	5	4	4	4	5	4.4	0.5	มาก
6	5	5	4	4	5	4.6	0.5	มากที่สุด
7	4	4	5	4	4	4.2	0.4	มาก
8	5	5	4	5	4	4.6	0.5	มากที่สุด
9	4	5	5	5	4	4.6	0.5	มากที่สุด
10	4	5	4	4	5	4.4	0.5	มาก
11	5	5	4	5	4	4.6	0.5	มากที่สุด
12	4	5	5	4	5	4.6	0.5	มากที่สุด

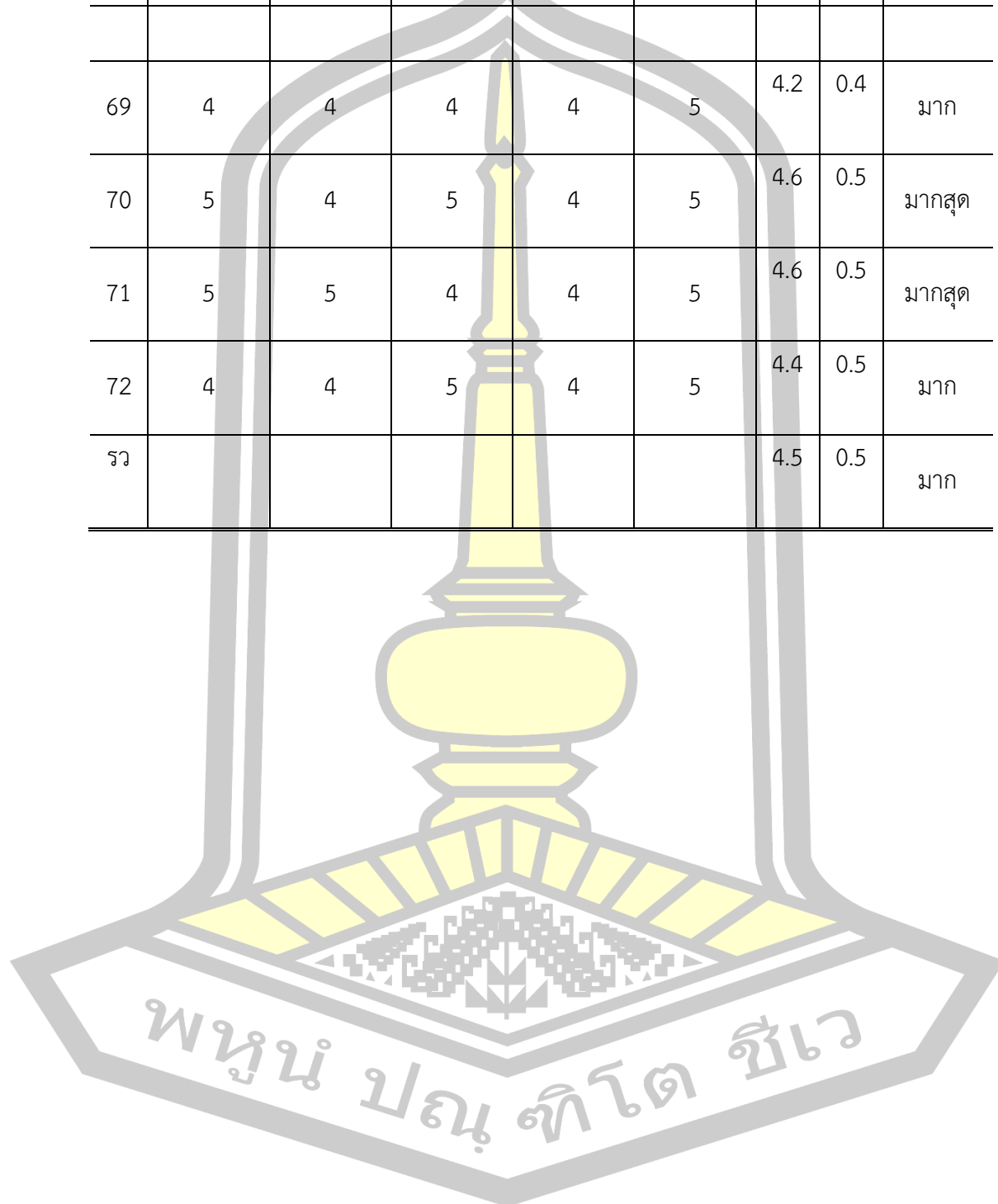
ข้อ	คะแนนการประเมินความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญ					\bar{X}	S.D	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
13	4	5	5	4	4	4.4	0.5	มาก
14	5	4	4	4	4	4.2	0.4	มาก
15	4	5	5	4	4	4.4	0.5	มาก
16	4	4	5	4	4	4.2	0.4	มาก
17	5	5	4	4	5	4.6	0.5	มากที่สุด
18	4	4	4	5	5	4.4	0.5	มาก
19	4	5	4	5	4	4.4	0.5	มาก
20	5	5	5	4	4	4.6	0.5	มากที่สุด
21	4	5	5	5	4	4.6	0.5	มากที่สุด
22	4	5	4	5	4	4.4	0.5	มาก
23	4	5	5	4	5	4.6	0.5	มากที่สุด
24	4	4	5	5	5	4.6	0.5	มากที่สุด
25	4	5	4	4	5	4.4	0.5	มาก
26	5	5	5	5	4	4.8	0.4	มากที่สุด

ข้อ	คะแนนการประเมินความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญ					\bar{X}	S.D	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
27	5	5	5	4	4	4.6	0.5	มากที่สุด
28	4	5	5	5	4	4.6	0.5	มากที่สุด
29	5	5	4	5	4	4.6	0.5	มากที่สุด
30	5	5	5	5	4	4.8	0.4	มากที่สุด
31	4	5	5	5	4	4.6	0.5	มากที่สุด
32	4	4	4	5	4	4.2	0.4	มาก
33	4	5	5	5	5	4.8	0.4	มากที่สุด
34	4	5	5	4	4	4.4	0.5	มาก
35	4	5	5	4	5	4.6	0.5	มากที่สุด
36	5	5	4	5	4	4.6	0.5	มากที่สุด
37	4	5	5	5	5	4.8	0.4	มากที่สุด
38	5	4	4	5	5	4.6	0.5	มากที่สุด
39	4	5	4	5	5	4.6	0.5	มากที่สุด
40	5	4	5	4	5	4.6	0.5	มากที่สุด

ข้อ	คะแนนการประเมินความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญ					\bar{X}	S.D	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
41	4	5	4	4	5	4.4	0.5	มาก
42	4	5	5	5	4	4.6	0.5	มากที่สุด
43	4	5	4	5	4	4.4	0.5	มาก
44	4	5	5	4	5	4.6	0.5	มากที่สุด
45	4	4	5	4	5	4.4	0.5	มาก
46	5	5	4	5	5	4.8	0.4	มากที่สุด
47	5	5	4	5	4	4.6	0.5	มากที่สุด
48	4	5	5	4	5	4.6	0.5	มากที่สุด
49	4	5	5	4	4	4.4	0.5	มาก
50	4	5	4	5	5	4.6	0.5	มากที่สุด
51	5	5	4	5	5	4.8	0.4	มากที่สุด
52	4	5	5	4	5	4.6	0.5	มากที่สุด
53	4	5	5	4	4	4.4	0.5	มาก
54	4	5	4	4	5	4.4	0.5	มาก

ข้อ	คะแนนการประเมินความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญ					\bar{X}	S.D	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
55	4	5	5	5	4	4.6	0.5	มากที่สุด
56	4	5	5	4	5	4.6	0.5	มากที่สุด
57	5	5	4	5	5	4.8	0.4	มากที่สุด
58	4	4	5	5	5	4.6	0.5	มากที่สุด
59	4	5	5	5	4	4.6	0.5	มากที่สุด
60	4	5	4	4	4	4.2	0.4	มาก
61	4	5	4	4	4	4.2	0.4	มาก
62	4	5	5	4	5	4.6	0.5	มากที่สุด
63	5	5	4	4	5	4.6	0.5	มากที่สุด
64	4	5	4	4	4	4.2	0.4	มาก
65	4	4	5	4	4	4.2	0.4	มาก
66	4	5	4	5	4	4.4	0.5	มาก
67	5	4	4	4	4	4.2	0.4	มาก
68	4	5	4	4	5	4.4	0.5	มาก

ข้อ	คะแนนการประเมินความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญ					\bar{X}	S.D	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
69	4	4	4	4	5	4.2	0.4	มาก
70	5	4	5	4	5	4.6	0.5	มากที่สุด
71	5	5	4	4	5	4.6	0.5	มากที่สุด
72	4	4	5	4	5	4.4	0.5	มาก
รว						4.5	0.5	มาก



ตาราง 25 ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

ข้อ ที่	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})		ค่าความเชื่อมั่น (α) เมื่อข้อนั้นถูกตัดออก	
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
1	.474	.650	.943	.950
2	.325	.417	.943	.951
3	.551	.337	.942	.951
4	.333	.650	.943	.950
5	.250	.381	.944	.951
6	.502	.404	.943	.951
7	.454	.503	.943	.951
8	.272	.650	.944	.950
9	.516	.462	.943	.951
10	.340	.381	.943	.951
11	.412	.371	.943	.951
12	.439	.404	.943	.951
13	.326	.610	.943	.950
14	.418	.446	.943	.951
15	.272	.337	.944	.951
16	.423	.610	.943	.950
17	.368	.381	.943	.951
18	.416	.404	.943	.951
19	.425	.503	.943	.951
20	.578	.610	.942	.950
21	.538	.485	.942	.951
22	.330	.412	.943	.951
23	.537	.408	.942	.951
24	.434	.427	.943	.951

ข้อ ที่	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})		ค่าความเชื่อมั่น (α) เมื่อข้อนั้นถูกตัดออก	
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
25	.488	.650	.943	.951
26	.229	.417	.944	.952
27	.324	.337	.943	.951
28	.381	.650	.943	.951
29	.473	.381	.943	.951
30	.460	.404	.943	.951
31	.488	.503	.943	.951
32	.340	.650	.943	.951
33	.406	.462	.943	.951
34	.488	.381	.943	.951
35	.229	.371	.944	.952
36	.488	.404	.943	.951
37	.448	.610	.943	.951
38	.403	.446	.943	.951
39	.370	.337	.943	.951
40	.488	.610	.943	.951
41	.370	.381	.943	.951
42	.618	.404	.942	.952
43	.218	.503	.944	.950
44	.538	.610	.942	.951
45	.370	.485	.943	.951
46	.448	.412	.943	.951
47	.475	.408	.943	.951
48	.488	.427	.943	.951
49	.229	.538	.944	.952
50	.454	.276	.943	.951
51	.448	.503	.943	.951
52	.431	.408	.943	.951

ข้อ ที่	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})		ค่าความเชื่อมั่น (α) เมื่อข้อนั้นถูกตัดออก	
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
53	.370	.446	.943	.951
54	.488	.412	.943	.951
55	.448	.538	.943	.951
56	.403	.381	.943	.951
57	.243	.331	.944	.951
58	.488	.538	.943	.951
59	.370	.276	.943	.951
60	.225	.538	.944	.952
61	.618	.408	.942	.950
62	.538	.417	.942	.951
63	.370	.412	.943	.951
64	.448	.538	.943	.951
65	.475	.412	.943	.951
66	.475	.239	.943	.951
67	.618	.610	.942	.950
68	.538	.485	.942	.951
69	.370	.412	.943	.951
70	.448	.408	.943	.951
71	.475	.427	.943	.951
72	.488	.538	.943	.951

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 เท่ากับ .944

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 เท่ากับ .952



ภาคผนวก ง

คู่มือการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

พหุ ประจักษ์ วิทยา

คู่มือการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล
สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

ที่ปรึกษา

ผศ.ดร.รัชชัย จิตรนนท์

ผู้วิจัย

นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พจนันท์ ปณฺ ทัต โธ ชเว

คำนำ

คู่มือการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 เล่มนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น สำหรับผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 และ เพื่อใช้เป็นคู่มือการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

คู่มือฉบับนี้ประกอบด้วย บทนำ ความมุ่งหมาย และแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ทั้ง 4 ด้าน 6 หลัก ประกอบด้วย 1) การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล 2) การบริหารบุคคลตามหลักธรรมาภิบาล 3) การบริหารทั่วไปตามหลักธรรมาภิบาล และ 4) การบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จะเป็นแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน ให้กับทุกโรงเรียนในสังกัด สามารถนำไปใช้ให้บรรลุ วัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นประสิทธิผลต่อการจัดการศึกษา ต่อไป

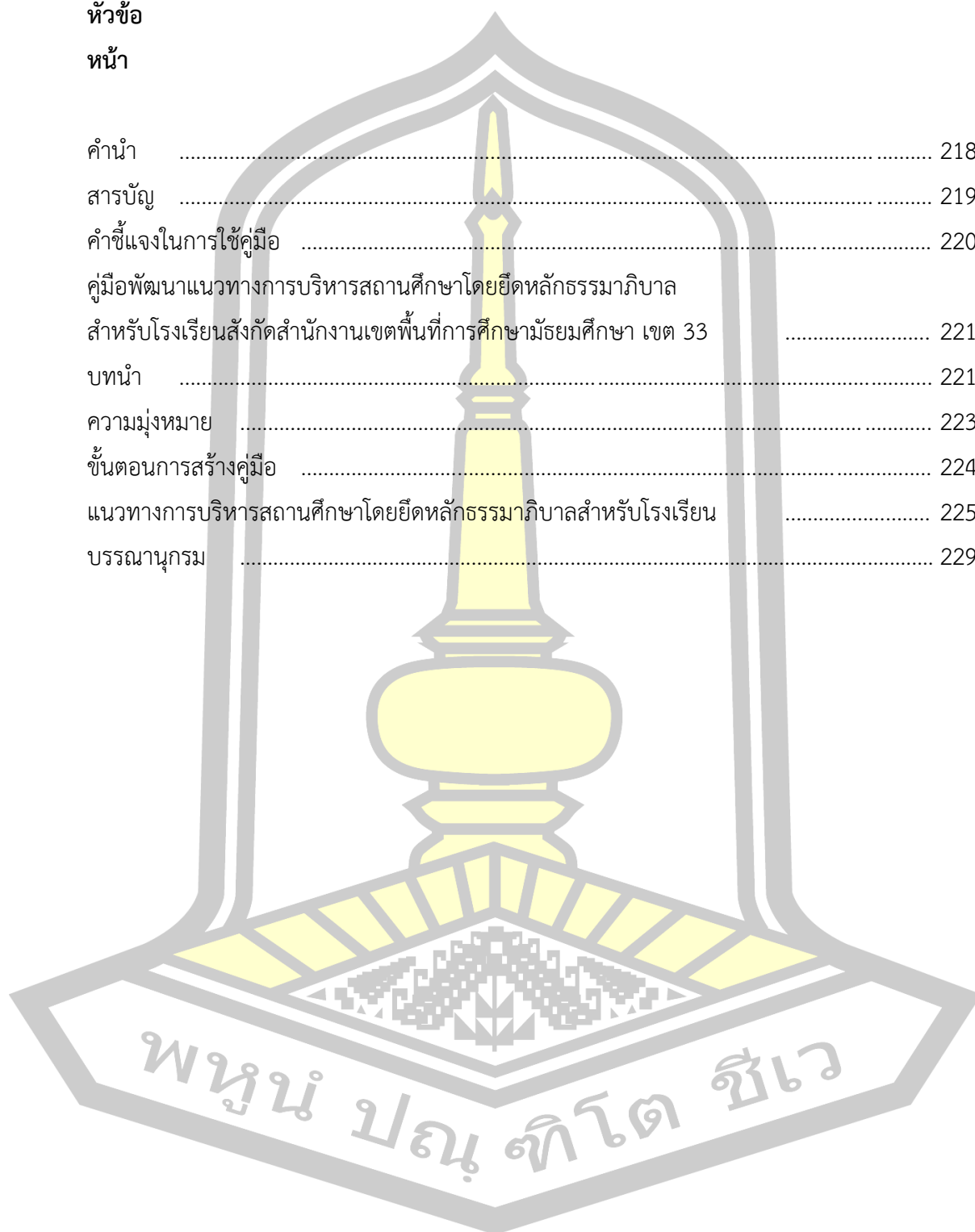
นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน



สารบัญ

หัวข้อ
หน้า

คำนำ	218
สารบัญ	219
คำชี้แจงในการใช้คู่มือ	220
คู่มือพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33	221
บทนำ	221
ความมุ่งหมาย	223
ขั้นตอนการสร้างคู่มือ	224
แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน	225
บรรณานุกรม	229



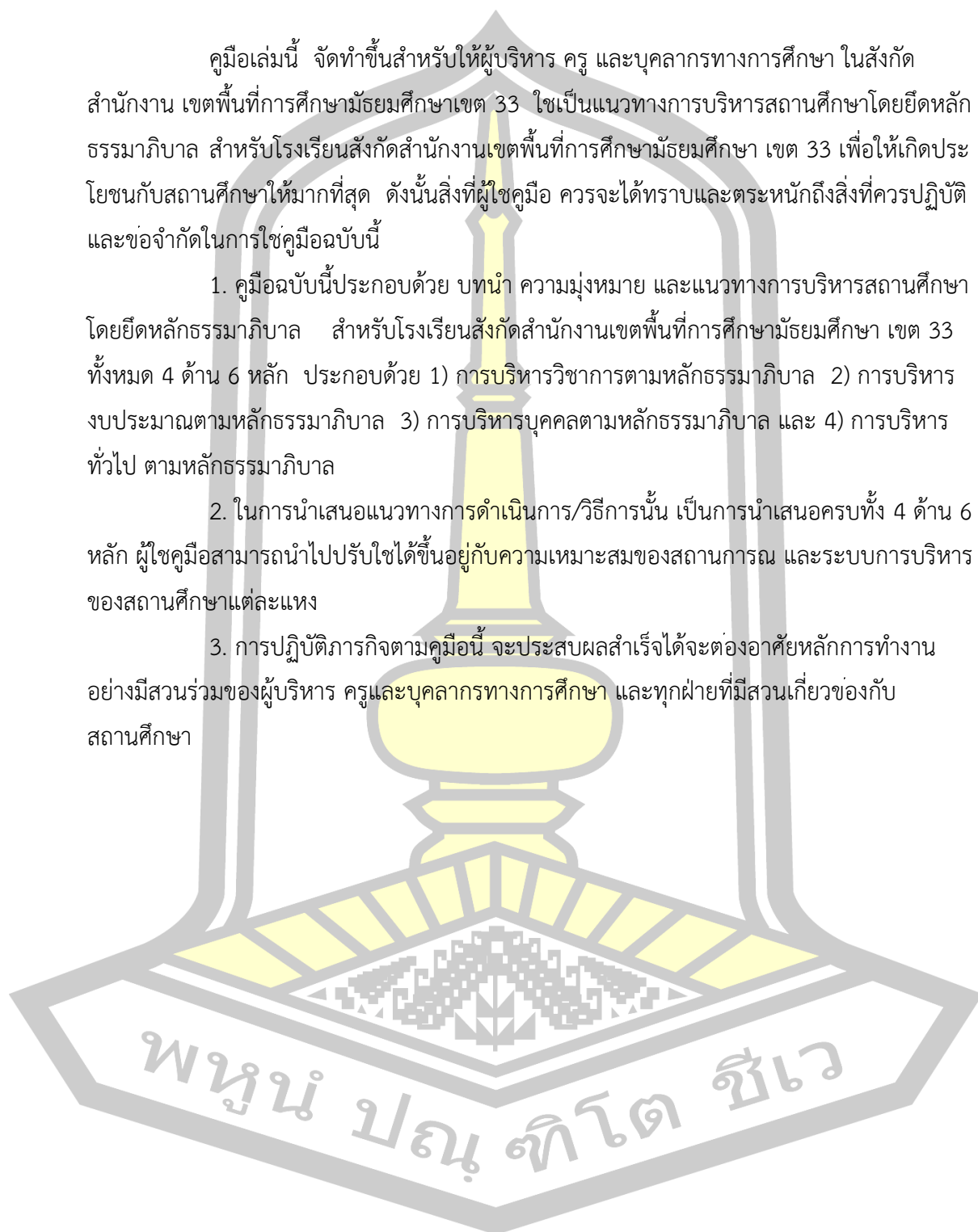
คำชี้แจงในการใช้คู่มือ

คู่มือเล่มนี้ จัดทำขึ้นสำหรับผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 ใช้เป็นแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลัก ธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 เพื่อให้เกิดประโยชน์กับสถานศึกษาให้มากที่สุด ดังนั้นสิ่งที่ผู้ใช้คู่มือ ควรจะได้ทราบและตระหนักถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติ และข้อจำกัดในการใช้คู่มือฉบับนี้

1. คู่มือฉบับนี้ประกอบด้วย บทนำ ความมุ่งหมาย และแนวทางการบริหารสถานศึกษา โดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ทั้งหมด 4 ด้าน 6 หลัก ประกอบด้วย 1) การบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล 2) การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล 3) การบริหารบุคคลตามหลักธรรมาภิบาล และ 4) การบริหารทั่วไป ตามหลักธรรมาภิบาล

2. ในการนำเสนอแนวทางการดำเนินการ/วิธีการนั้น เป็นการนำเสนอครบทั้ง 4 ด้าน 6 หลัก ผู้ใช้คู่มือสามารถนำไปปรับใช้ได้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของสถานการณ์ และระบบการบริหารของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

3. การปฏิบัติภารกิจตามคู่มือนี้ จะประสบผลสำเร็จได้จะต้องอาศัยหลักการทำงานอย่างมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา



คู่มือการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

บทนำ

ประเทศไทยได้ให้ความสนใจเรื่องหลักธรรมาภิบาลอย่างมาก ภายหลังจากประเทศเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ใน พ.ศ. 2540 เมื่อมีการบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ก็ยังมุ่งเน้นการพัฒนาให้สัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาล โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน ตลอดถึงเรื่องการตรวจสอบอำนาจรัฐโดยภาคประชาชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยใน พ.ศ. 2542 คณะรัฐมนตรีได้ออก ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 เพื่อนำหลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้ในองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนซึ่งมีการพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2549 เห็นชอบวาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาล และการป้องกันการทุจริตและ ประพฤติมิชอบในภาครัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจ ศรัทธา และไว้วางใจ ในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลและหน่วยงานภาครัฐและการใช้จ่ายเงินของแผ่นดิน ปัจจุบันได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลซึ่งเป็นหลักการสากลที่ประเทศซึ่งปกครองในระบอบประชาธิปไตยใช้เป็นหลักในการบริหารประเทศ โดยได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 โดยบัญญัติไว้ในหมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 65 ได้บัญญัติไว้ว่า “รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่ เป้าหมายดังกล่าว การจัดทำกรกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วย ยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้” (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2560 : 3)

ในด้านการศึกษาก็ได้มีการนำหลักบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา โดยนับตั้งแต่ประเทศไทยได้มีการปฏิรูปการศึกษา เนื่องจากตระหนักดีว่าความเข้มแข็งของประเทศมาจากการพัฒนาศักยภาพของคนในชาติ โดยอาศัยระบบการศึกษาที่ครอบคลุม มีคุณภาพ และประชาชนมีส่วนร่วม (ศิรินารถ นันทวัฒน์ภิรมย์ 2547 : 1) เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม หลังจากมีการปฏิรูปการศึกษาได้กำหนดไว้ในหมวด 5 มาตรา 39 ว่า “ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ

และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง” (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 24) ทั้งนี้ก็โดยมุ่งหวังว่า การบริหารสถานศึกษานั้นจะนำไปสู่การเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาตนเอง เจตนารมณ์ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ต้องการให้มีการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการ บริหารงานทั่วไป ให้แก่สถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัว เป็นอิสระ สามารถบริหารจัดการ การศึกษาในสถานศึกษาได้สะดวกรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักการบริหารจัดการ โดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารจัดการ (School Based Management) ซึ่งเชื่อว่าการ กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีฐานะเป็นนิติบุคคล จะเป็นเครื่องมือสำคัญให้สถานศึกษาขั้น พื้นฐานมีความเป็นอิสระสามารถบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนเองได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2549 : 1) ด้วยเหตุดังกล่าวนี้รัฐบาลจึงได้กำหนดใน พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 35 ว่าให้สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีฐานะเป็นนิติบุคคล สถานศึกษาดังกล่าวจึงมีอำนาจหน้าที่ตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎหมาย อื่นซึ่งกำหนดอำนาจ และหน้าที่ไว้เป็นกาลเฉพาะ นอกจากนี้ยังมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับบุคคล ธรรมดาที่จะทำนิติกรรมสัญญาใด ๆ ที่กฎหมายรับรองได้เอง จากการศึกษาจะมีความเป็น นิติบุคคลตามระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 นั้น ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา แต่ละแห่งมีอำนาจในการบริหารและจัดการศึกษาอย่างเต็มที่ เมื่อผู้บริหารมีอำนาจการบริหาร สถานศึกษาตามกฎหมายกำหนดไว้ จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่ผู้บริหารในสถานศึกษา ต้องมีการนำ หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมายึดในการบริหารงานโรงเรียน อันได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มาใช้ในการบริหารงาน ทั้งนี้ก็เพราะว่าการบริหารสถานศึกษานั้นต้องมีการบริหารด้วยความโปร่งใส และสามารถ ตรวจสอบการทำงานได้อย่างมีคุณภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ได้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564 โดยได้ส่งเสริมโรงเรียนในสังกัดให้มีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศตาม หลักธรรมาภิบาล เน้นการพัฒนาหน่วยงานในสังกัดให้เป็นหน่วยงานที่สามารถให้บริการได้อย่างมี คุณภาพและประสิทธิภาพ แยกแยะบทบาทหน่วยงานแต่ละระดับอย่างชัดเจน ยึดหลักธรรมาภิบาล และโปร่งใส เป็นองค์กรที่ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน บริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม (สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 33. 2561 : 56) แต่ยังไม่ปรากฏปัญหาการดำเนินการบริหารตามหลัก ธรรมาภิบาลในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 เช่น ผู้บริหาร

ไม่ดำเนินการพัฒนางานตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ขาดการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น การพิจารณาการเลื่อนขั้นเงินเดือนไม่เป็นธรรม ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความไม่ เสมอภาค และผู้บริหารไม่จัดให้มีการปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศ ให้มีความถูกต้องเป็นปัจจุบัน และ พร้อมทั้งจะเปิดเผยแก่บุคคลทั่วไป และ ไม่มีระบบการดูแลรักษาทรัพยากรของสถานศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้นทำให้ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงปัญหาของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในสถานศึกษาและเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นหลักยึดในการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิด ความเป็นธรรม มีความโปร่งใส ได้รับการยอมรับและเชื่อถือ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารโดยยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานมากขึ้น อันจะนำมาซึ่งประโยชน์ในการพัฒนาสถานศึกษา สังคม และประเทศชาติอย่างสูงสุดต่อไป

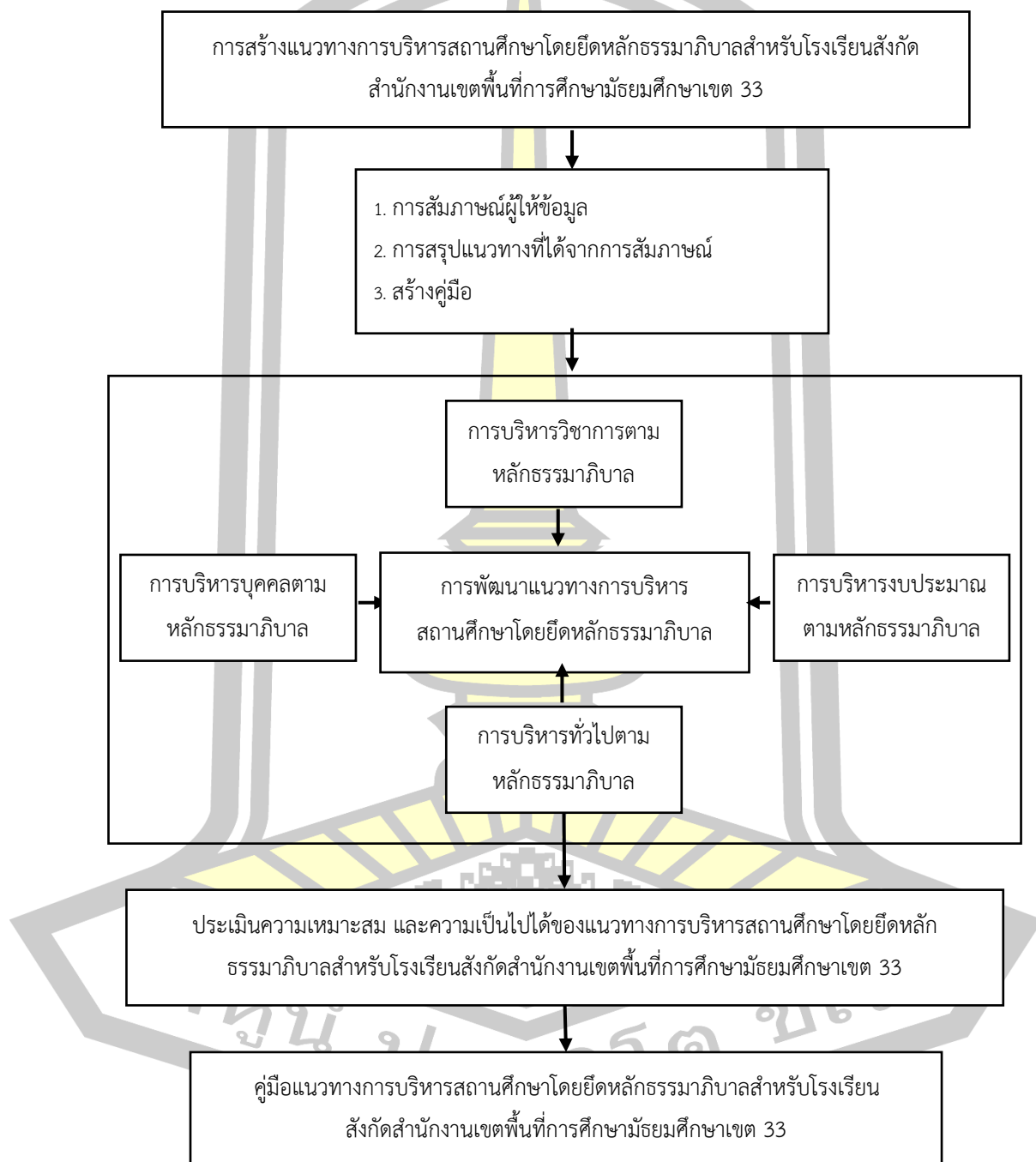
ความมุ่งหมาย

1. เพื่อนำเสนอการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
2. เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ได้แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียนของตน

พูน ปณ ทัโต ชีเว

ขั้นตอนการสร้างคู่มือ

ขั้นตอนการสร้างคู่มือแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33



แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

จากการศึกษาและวิเคราะห์ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การบริหารสถานศึกษา โดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ผู้วิจัยได้จัดลำดับความสำคัญและความต้องการจำเป็นของประเด็นคำถามแต่ละข้อแลวนำมา เรียงลำดับ 1-4 ตามหลักการบริหารสถานศึกษาและนำประเด็นคำถามไปสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และ หัวหน้าฝ่าย ในโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จำนวน 3 โรงเรียน รวม 9 คน เพื่อหา แนวทางที่เหมาะสมในการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ดังนี้

1. การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล

1.1 การบริหารงบประมาณตามหลักนิติธรรม

1.1.1 จัดทำแผนปฏิบัติการบริหารงบประมาณ ตามข้อตกลงของการปฏิบัติงานที่เขตพื้นที่จัดสรรให้ และเป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ

1.1.2 ส่งเสริมให้ครูและผู้เกี่ยวข้องศึกษา กฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบปฏิบัติ คำสั่ง ทางการเงินให้เข้าใจอย่างถูกต้องตรงกัน

1.2 การบริหารงบประมาณตามหลักคุณธรรม

1.2.1 ส่งเสริมให้มีการจัดสรรงบประมาณตาม ข้อมูลความจำเป็นด้วยความเป็นธรรม

1.2.2 ปลุกจิตสำนึกให้บุคลากรในสถานศึกษา ปฏิบัติตนให้ปลอดจากการคอร์รัปชัน และให้เห็นแก่ ประโยชน์ส่วนรวม

1.3 การบริหารงบประมาณตามหลักความโปร่งใส

1.3.1 ควรจัดซื้อจัดจ้างที่โปร่งใส เปิดเผยให้ ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้ทุกเวลา

1.3.2 บัญชีรับจ่ายของโรงเรียนต้องมีความ เป็นจริง เป็นปัจจุบันและตรวจสอบได้

1.4 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลัก การมีส่วนร่วม

1.4.1 กระจายอำนาจการปฏิบัติงานทางด้าน การเงินสู่ระดับการปฏิบัติให้มากขึ้น

1.4.2 รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร งบประมาณจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.5 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลัก ความรับผิดชอบ

1.5.1 จัดทำแผนปฏิบัติการบริหารงบประมาณ ตามข้อตกลงของการปฏิบัติงานมี การมอบหมาย แต่งตั้งคณะบุคคลผู้รับผิดชอบด้านการเงินและ งบประมาณอย่างชัดเจน

1.5.2 จัดทำระบบการตรวจสอบติดตามการใช้ งบประมาณของสถานศึกษา

1.6 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักความ คุ่มค่า

- 1.6.1 จัดทำแผนการบริหารงบประมาณของ สถานศึกษาแบบเน้นผลงาน
- 1.6.2 ลดขั้นตอนการปฏิบัติที่ไม่จำเป็นออกเพื่อ ความรวดเร็วในการปฏิบัติงานด้าน
การเงิน
2. การบริหารบุคคลตามหลักธรรมาภิบาล
- 2.1 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักนิติธรรม
- 2.1.1 กำหนดเป้าหมายของงานและมาตรฐาน ตัวชี้วัดอย่างชัดเจนทุกงาน
- 2.1.3 จัดบุคลากรเข้าทำงานตามความรู้ ความสามารถและความถนัดของแต่ละคน
- 2.2 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักคุณธรรม
- 2.2.1 ปกครองครูและบุคลากรทางการศึกษาโดย ไซหลักเมตตาธรรม
- 2.2.2 มีระบบการส่งเสริมและยกย่องเชิดชู เกียรติบุคลากรที่มีผลการปฏิบัติงาน
ดีเด่น
- 2.3 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักความ โปร่งใส
- 2.3.1 จัดทำหลักเกณฑ์ แผนปฏิบัติและขั้นตอน การแสวงหาและบรรจุแต่งตั้งที่
ชัดเจนโปร่งใส
- 2.3.2 แจ้งหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการ พิจารณาความดีความชอบให้ผู้เกี่ยวข้อง
ทราบอย่าง ทั่วถึง
- 2.4 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักการมีส่วนร่วม ร่วม
- 2.4.1 ส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนงานและ มาตรการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทั้ง
ภายใน สถานศึกษาและกับหน่วยงาน ชุมชน และบุคคล ภายนอก
- 2.4.2 จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นแล้วนำมา ปรับปรุงพัฒนาโรงเรียน
- 2.5 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักความ รับผิดชอบ
- 2.5.1 จัดให้มีการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร ทุกตำแหน่ง เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพ
การปฏิบัติงาน อย่างต่อเนื่อง
- 2.5.2 บุคลากรทุกคนปฏิบัติงานด้วยความ มุ่งมั่นเต็มความสามารถ จนประสบ
ผลสำเร็จ
- 2.6 แนวทางการบริหารบุคคลตามหลักความคุ้มค่า
- 2.6.1 ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อประเมิน การใช้อำนาจตามกฎหมายของครูและ
บุคลากร ทางการศึกษา
- 2.6.2 กำกับดูแล ติดตามให้บุคลากรทำหน้าที่ได้ อย่างเต็มที่และทั่วถึง
3. การบริหารทั่วไปตามหลักธรรมาภิบาล
- 3.1 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักนิติธรรม

- 3.1.1 กำหนดให้มีชั้นความลับของฐานและรหัส การเข้าถึงข้อมูลและวิธีการทราบข้อมูลเพื่อการ ตรวจสอบได้
- 3.1.2 ดำเนินงานทุกชนิดต้องเป็นไปตาม ระเบียบของทางราชการ
- 3.1.3 กำหนดเป้าหมายผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด ในการปฏิบัติงานของบุคลากร
- 3.2 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักคุณธรรม
- 3.2.1 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง เน้นการปฏิบัติให้ทำได้ รักการ อ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
- 3.2.2 ห้ามลงโทษนักเรียนโดยการเยียนตีและ การทำการในสิ่งที่เกินกว่าเหตุ
- 3.3 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักความโปร่งใส
- 3.3.1 เปิดเผยขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติในการ รับนักเรียนทุกขั้นตอนอย่างตรงไปตรงมา
- 3.3.2 รายงานผลการดำเนินงานประจำปีของ สถานศึกษาเสนอสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและ เผยแพร่ต่อสาธารณชน
- 3.4 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักการมีส่วนร่วม
- 3.4.1 ร่วมกันวางแผนการบริหารงานการศึกษา ระหว่างสถานศึกษากับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและมีการ กระจายอำนาจสู่บุคลากรผู้ปฏิบัติ
- 3.4.2 ประสานงานกับเครือข่ายการศึกษาเพื่อ แสวงหาความร่วมมือความช่วยเหลือ เพื่อส่งเสริม สนับสนุนงานการศึกษาของสถานศึกษา
- 3.5 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักความ รับผิดชอบ
- 3.5.1 บุคลากรปฏิบัติงานตามหน้าที่ความ รับผิดชอบอย่างเต็มที่
- 3.5.2 ร่วมมือและสนับสนุนทางวิชาการแก่ เครือข่ายการศึกษาของสถานศึกษาและเขตพื้นที่ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- 3.6 แนวทางการบริหารทั่วไปตามหลักความคุ้มค่า
- 3.6.1 วางแผนออกแบบระบบงานธุรการ ลด ขั้นตอนการดำเนินงานให้มี ประสิทธิภาพโดยนำระบบ เทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานให้เหมาะสม
- 3.6.2 ไซทรัพยากรที่มีอยู่โดยคำนึงถึง ผลประโยชน์ที่ได้รับกลับคืนมาเป็นหลัก
4. การบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล
- 4.1 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักนิติธรรม
- 4.1.1 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ สอดคล้องกับนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษา และกระทรวงศึกษาธิการ

4.1.2 ศึกษาระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรและการสอน ให้ แจ่มแจ้งและนำมาประยุกต์ใช้

4.1.3 กำหนดเกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุก กลุ่มสาระการเรียนรู้

4.2 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลัก คุณธรรม

4.2.1 ปลุกฝังค่านิยมที่พึงงามให้แก่นักเรียนและ ส่งเสริมให้สอดแทรกคุณธรรมในการจัดการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระ

4.2.2 ส่งเสริมให้มีระบบการทดสอบทาง การศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย โปร่งใส ให้ความยุติธรรมแก่ผู้เรียน

4.3 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักโปร่งใส

4.3.1 กำหนดแผนและขั้นตอนการดำเนินงาน ด้านวิชาการที่ชัดเจน

4.3.2 จัดทำข้อมูลแหล่งเรียนรู้ สิ่งแวดล้อม ทางการศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเผยแพร่ และใช้ประกอบการเรียนการสอน

4.3.3 เปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องคัดเลือกหนังสือเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

4.4 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักการมี ส่วนร่วม

4.4.1 กำหนดให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนในการ วางแผนกำหนดความต้องการและมีส่วนร่วมในการ ประเมินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลระบบ บริหารและจัดการศึกษา

4.4.2 สร้างระบบการมีส่วนร่วมให้ครอบคลุมถึง นักเรียนทุกระดับชั้น

4.5 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักความ รับผิดชอบ

4.5.1 รับฟังความคิดเห็นในกรณีที่ต้องดำเนิน กิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใน เขตบริการการศึกษาและชุมชนใกล้เคียง

4.5.2 กำหนดให้การบริหารงานทุกส่วนยึด ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นหลัก

4.5.3 กำหนดเป้าหมายผลผลิตนักเรียนในแต่ละระดับชั้นอย่างชัดเจน

4.6 แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักความ คุ่มค่า

4.6.1 ส่งเสริมให้นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา

4.6.2 ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการใช้สื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษาของสถานศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2544.

----- . คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุ, 2546.

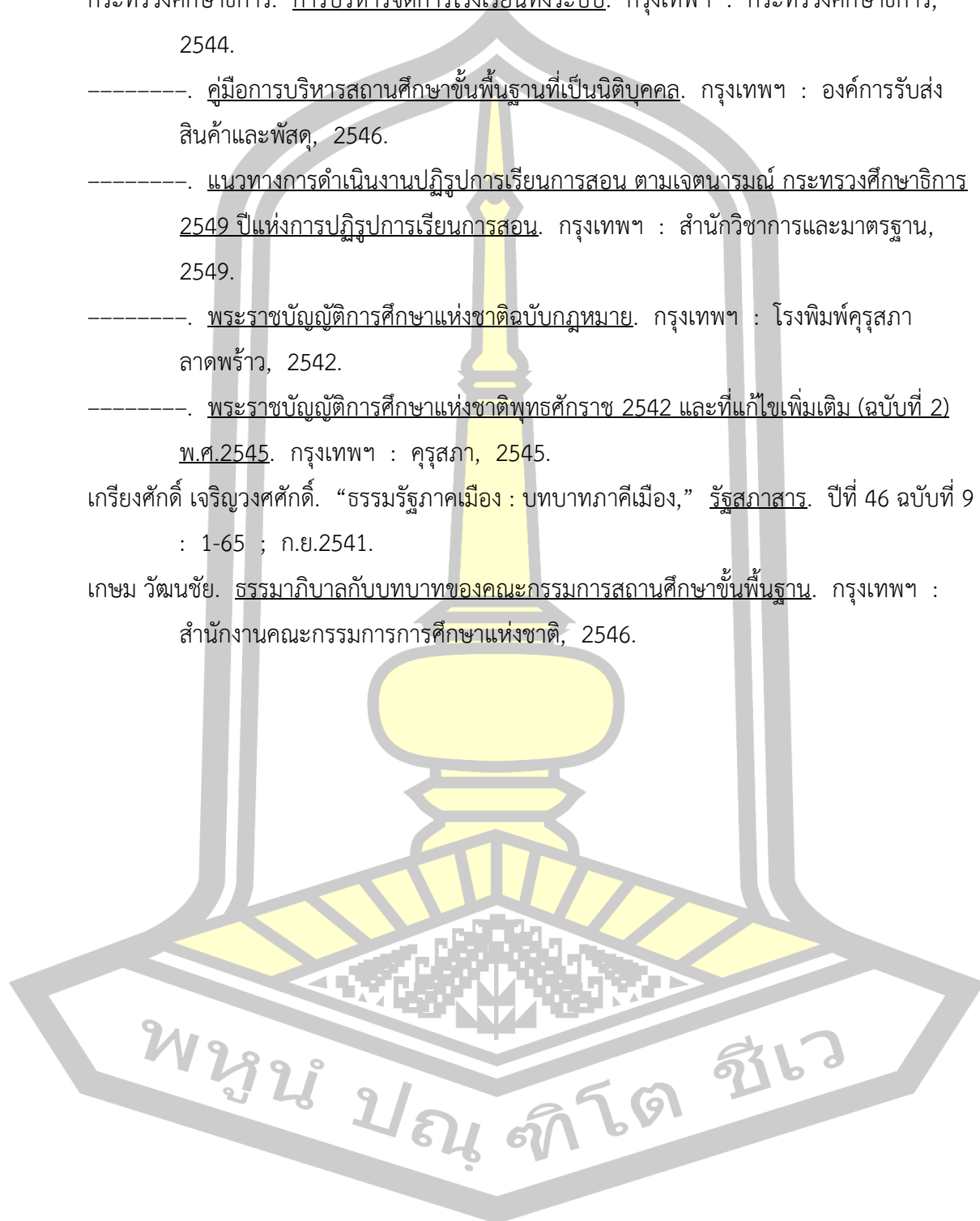
----- . แนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนการสอน ตามเจตนารมณ์ กระทรวงศึกษาธิการ 2549 ปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการและมาตรฐาน, 2549.

----- . พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับกฎหมาย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542.

----- . พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ : คุรุสภา, 2545.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. “ธรรมรัฐภาคเมือง : บทบาทภาคีเมือง,” รัฐสภาสาร. ปีที่ 46 ฉบับที่ 9 : 1-65 ; ก.ย.2541.

เกษม วัฒนชัย. ธรรมาภิบาลกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546.



ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายพงศ์ศิริ พวงศรีเคน
วันเกิด	วันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2536
สถานที่เกิด	อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	144 หมู่ 4 ต.ดอกกล้า อ.ปทุมรัตน์ จ.ร้อยเอ็ด
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนท่าตูมประชาเสรมวิทย์ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2547 ประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบ้านหนองคู-โคกเพ็ก จังหวัดร้อยเอ็ด
	พ.ศ. 2553 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม จังหวัดร้อยเอ็ด
	พ.ศ. 2559 ปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
	พ.ศ. 2563 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนุ่ ปณุ่ ทิโต ชีเว